

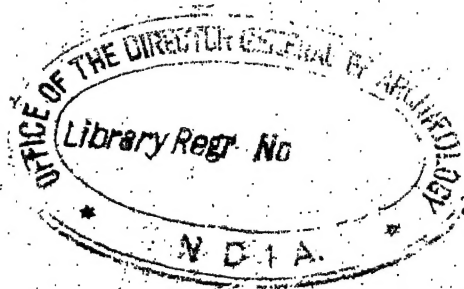
GOVERNMENT OF INDIA

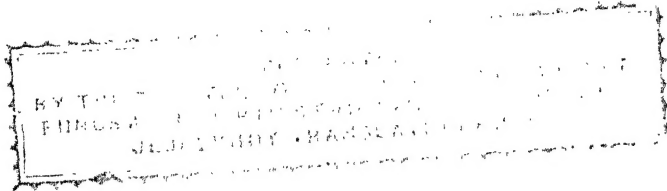
DEPARTMENT OF ARCHAEOLOGY

**CENTRAL ARCHAEOLOGICAL
LIBRARY**

CALL No. **891.53** *Sun*

D.G.A. 79.

THE DĪNKARD.

A.H.
9125

THE ORIGINAL PAHLAVI TEXT; THE SAME TRANSLITERATED
IN ROMAN CHARACTERS; TRANSLATIONS OF THE
PAHLAVI TEXT IN THE ENGLISH AND GUJARATI
LANGUAGES WITH ANNOTATIONS, AND
A GLOSSARY OF SELECT
WORDS

BY

DARAB DASTUR PESHOTAN SANJANA, B.A.,
PRINCIPAL, SIR JAMSHEDJI JIJIBHAI
ZARATHUSHTI MADRESSA.

VOL. XI.

PUBLISHED UNDER THE PATRONAGE
OF THE
TRUSTEES OF THE SIR JAMSHEDJI JIJIBHAI
TRANSLATION FUND.

891-53
Sun

London:

WILLIAMS AND NORGATE.

Ref 295
Sun
222/16

In the year 1279 of Yazdazard, and 1910 of Christ.

[ALL RIGHTS RESERVED.]

22/12/10

CENTRAL ARCHAEOLOGICAL
LIBRARY, NEW DELHI.

Acc. No. 34183

Date. 10.6.58

Cat. No. 891.53/540

INTRODUCTION. / N D I A. *

The Pahlavi text, edited and translated for the first time in this volume, comprises sections LXXXVIII. to CCLXVI. of the *Dînkard*, Book VI., which forms, so to speak, an ethical code of the ancient Iranians. Each section is devoted to a moral maxim or a religious precept, and the authorship of this vast collection, as stated in Book VI. at the outset, is ascribed to the *Paôryôtkâêshas* or the primitive Zoroastrians. No method or system seems to have been followed in their grouping and arrangement, and they appear to have been selected at random and pieced together without any visible link, although here and there a passage may be found which has some bearing on the foregoing or the following one (CXLII.—CXLV.). In some cases the repetition of the same ideas with the monotonous exhortative tone running through them almost extends to a wearisome length. While there are some passages devoted to the rules of conduct and useful suggestions for practical wisdom, which reveal the routine life of an ancient Zoroastrian from the religious and even social side, there are others which, gauged by the present state of our knowledge and society, may be regarded as a bulk of mere commonplace.

Relying on the compiler's authority that the contents are purely an enumeration of the ethical and religious principles of the primitive Zoroastrians, it is possible to gain a fair knowledge of the morals and religious sentiments of the age of Zarathushtra and his first successors who carried on his divine mission. According to the spirit of the age, in which the dualistic principle, as opposed to the monistic, was firmly established, the physical life of man was generally looked upon as a preparative for the future life to come. The ethical doctrines are, therefore, meant to serve a twofold object—a guidance to the rules of conduct and the duties of mankind to one another in the material existence, with

a due regard for the soul's salvation in the next world. In other words, the rules laid down have on the whole a rigid connection with the belief in the supernatural, and are not considered apart from their influence in ennobling the soul for higher aspirations after its parting from the bodily surroundings. To fulfil the latter end satisfactorily, the Amaeshaspends and Yazads (*mainûgân*), the archangels and angels, are represented to come down to this earth, bringing divine bliss and unknown happiness with them for the earthly mortals (*gaētīgân*), and for curbing the evil growth and its fosterers (*shaêdâân*). The descent of these holy spiritual guardians and inspirers of men is close to the *Âtash i Varahrân*, the visible and most sacred emblem of the Deity in the physical world according to the Zoroastrian standpoint (CCXXX.). During their earthly sojourn they gain an invisible entrance into the bodies of the holy and righteous, abiding there for a short time and instilling divine light in them, thus working for the spiritual up-lifting of their souls (CII., CCXIV., CCXXI.). Both good and evil have their abode in a human body, and both struggle to gain dominion over it; it should, therefore, be one's constant endeavour to eliminate the latter. A wicked man is so because of the evil forces possessing him (CCXXXVI.), and the first step for him will be to cast them out (CXXIX.). To achieve this end, it is enjoined to practise abstinence and self-denial, to abstain from bodily desires and to long for a spiritual rather than an earthly gain (CXXXVII., CCXIII.). To this end also the great virtues of diligence and self-exertion (*tâkshshâgîh*) are again and again emphasised as a safeguard against corruption and low passions (XCVII.), and communion with the holy and righteous (XCV., CXV., etc.), the study of moral principles and the doctrine about the final triumph of *Aûharmazda* and the defeat of *Aharman* (XCVIII.), that is, the eventual success of good over evil, are inculcated as working for good on human nature. Besides the study of the Religion it is essential to acquire worldly knowledge on different subjects, to study the divine laws governing the universe (XCV.—XCVI.), and to utilise them with wisdom and judgment, so that one's mental culture and acquirements may not tend to vitiate

the inborn-self, the spiritual essence (CIV.). To preserve and foster the latter to advantage, man is gifted with will-power (*ragih*), the power of judging right from wrong, which directs him in his free choice of either good or evil; and this faculty of free-will may be employed either in the service of Aûharmazda and humanity, or in propitiating the wicked ones, the method of its use deciding whether he has worked out his own salvation or damnation (Vol. X., LXXXII.).

With the firm belief in the supernatural and the consequent hints for reward and happiness in after life, worldly obligations and mutual bonds are not ignored. Family ties, social duties—"to do good himself and to do good to others" (CXVII.) and friendly help, especially to the poverty-stricken, are respected, so much so that one without these qualifications is classed with the *dravands* (XCII.). The characteristics of an ideal woman are described in section XCIII., and her social position is maintained. The well-known saying that every man is the architect of his own fortune is held up as a guide to one's material success and future well-being—"every man keeps his account-book himself", and is ill or well rewarded according to the part he plays in working out his own destiny. As opposed to the doctrine of fatalism, the sixth book is a good incentive to diligence and labour, discarding slothfulness on the plea of predestination (CXII.). Besides these may be found other monitory precepts defined for the proper conduct of life, which, as stated above, are also based on human well-being in the material as well as in the spiritual existence, such as:—piety, charity, *drivishism*, truthfulness, divine love and veneration, future hope, succour to the afflicted, and so on (CXIII.—CXXVIII.). Moreover, the performance of certain rites and ceremonies, such as the *Yasna*, divine adoration, the consecration of *draonas* (CCXXXII.—CCXXXIV.), the constant burning of fire to ward off evil (CCXXV.), and the recitation of the sacred Avesta and Zand (CCXXV., CCXVII. and CCLXVI.), are deemed obligatory on a true and sincere Zoroastrian in his character as such.

A few passages there are which tend to pessimism and lead one to suppose that this tendency

had also its upholders along with the happy and cheerful view of the life here. The frailty of the visible world and its unimportance are hinted at, and worldly possessions, unless utilised for the social welfare of the community, are regarded a transgression (CC.—CCIII.). Riches would be of no avail if poverty should not be relieved of its misery and affliction, and the interests of others not respected with one's own. Thus the principle of unselfishness is held up for one's guidance. As self-interest is looked upon as prejudicial to society and especially its destitute members, so is apostasy (*aharmāgih*) decried as a severe drawback to the Religion — a “most counterworking” agent to the cause of the Religion (CCXVI.). Its very mention in a tone of dislike and apprehension clearly shows that religious doubts and misgivings were not unknown in those days when Zoroastrianism was still in its childhood (CCXVI., CCXXXI.). The sceptics of the age, are differently named as *kiks* and *karaps*, and perhaps *frehibûts* and *aibibûts* (CLVII., CLXXII., CCXLV.), according to their ways and methods of criticism on the religion and especially its theological part; and the clergy, besides being the preachers and promoters of the creed, were busy in their refutation of heresies (CCXXXI.). The priestly class, as a whole, had a high status in society; not only were they consulted on religious subjects but their opinions were sought on extraneous matters (CCXXXIII.).

There is, however, one passage which is likely to draw one's attention, and it is about the free use of wine (XCIV.). The passage hints at an idea of the ancient Zoroastrians, according to which the indulgence in wine drinking was not supposed to produce a harmful effect on one's morals. Moderate and even excessive use of wine was morally defensible.

Such are the contents of the sixth book as edited in this volume. After their study and examination one is likely to question its compiler's authority for stating that the entire matter is the genuine product of the days of the *Paôryôtkaêshân*, the contemporaries and the immediate successors of Zarathushtra. Many ideas may be gathered which it would not be safe to father on the first Zarathustrians; and it is not

unlikely to suppose that the so-called sayings of the primitive followers of the faith cover a wide range extending from the early Zarathushtrian down to the Sassanian period. No written source or authority from which the matter may have been drawn has been mentioned by the compiler; and, in the absence of any known source, it is idle to surmise how far the compiler had his basis on some ancient writings and to what extent he relied on tradition. There is a Pahlavi manuscript, a booklet containing hardly a dozen leaves and bearing the title *Vichîdag i Andarz i Paôrôytkaêshân*, "Selections from the Admonitions of those of the Primitive Faith". It is decidedly a later production and the tone of its writer and the language used are so different from those employed in the sixth book that, although a few sentences may be cited as expressing similar ideas, it is not safe to put down the sixth book for its original. If there is an ancient writing—and it is non-Iranian—to which the sixth book, so far as the verbal expression and the spirit of the writer are considered, can bear some resemblance, it is the well-known "Meditations of Marcus Aurelius." The marked resemblance in language, and especially the same monitory spirit and tone of exhortation running through both are not likely to escape the notice of a casual reader of the "Meditations."

Assuming that the contents of the sixth book are a genuine exposition of the primitive faith and an enumeration of the views and sentiments as prevalent in the age of Zoroaster and his immediate followers, they have no doubt a superior claim for the regard and consideration of the Zoroastrians, in so far as they describe the religious doctrines and conceptions held by the primitive Zoroastrians when the religion was based on the Gathic hymns and had not yet received its later developments as revealed in the post-Gathic Avesta writings. Thus these maxims have a higher interest than other Pahlavi writings, and may be looked upon as a better authority on the moral and religious questions than the other later compositions.

Knowing well that the present bent of some Zoroastrian students of the Avesta is not for the study of a sacred

text in accordance with its actual meaning and implication but agreeably to their own favourite ideas, one can easily surmise what object the contents of this book will serve them. The different societies with their peculiar beliefs are often prepared to adapt a passage to their own conception, however much it may differ from the idea it is selected to uphold. This new method has reached such a pitch that now-a-days it is as easy to trace the reincarnation theory in the sacred text as the other one of heaven and hell; it is as easy to prove that Zoroaster preached monogamy as that he advocated celibacy, that he was an angel in human embodiment and God's chosen Prophet here on earth to reveal His mysteries unto men, as the heretical view that he was an ordinary man with superior ability for guiding humanity. It is not this tendency of viewing subjects from different standpoints as the other one of ridiculing all questions relating to spiritualism and the supernatural, that deserves one's serious consideration. The rational handling of a religious question would be justifiable in those cases in which observation and worldly knowledge are adequate for drawing a happy inference with the help of reason. But the faculty of reason is often abused and made too much of in some cases which defy their solution by it; and the present tendency to explain away such cases by reason and reason alone and to discard them as meaningless and insignificant where reason fails, is simply deplorable. Questions bearing on spiritualism, the soul substance, and all that concerns with the supernatural are by some set aside and discarded on the plea that reason cannot give a satisfactory answer concerning them, although they have a higher claim for our consideration because of their defiance to the test of reason. The real study of a religion which should chiefly be confined to the solution of the abstruse and unknown, has thus given place to the elucidation of the simple subjects of worldly interest; and the study of spiritualism is deplorably ignored and even slighted in the zeal for materialism, the rash and unchecked infatuation for which has in a few cases inclined towards atheism. "We long for an increase of knowledge, but it must be knowledge which is joined with holy fear. We have need

to be prepared for the light which unaided we dare not approach unto." And Tennyson was quite justified, after his life-long study of the great human problems, in concluding:—

"We have but faith: we cannot know;
For knowledge is of things we see;
And yet we trust it comes from Thee,
A beam in darkness: let it grow."

Compared with the third, fourth and fifth books, the sixth is composed in a language which on the whole is less difficult, but not easy. A passage may, therefore, be rendered with greater facility than the long, cumbrous and difficult sections of the previous books. If there are some passages rendered obscure and unintelligible due to verbal difficulties, there are others in which the difficulty of translation is due to an allusion to some ancient idea or practice now unknown. In other cases the difficulties may be ascribed to the inaccuracies and careless transcription of the copyists.

In the preparation of the present volume, the editor has availed himself of the three best MSS. of the Dînkard now extant, namely K.43, DM., and DE., which have already been described in the foregoing volume. The rendering, as far as possible, is strictly literal, the idea being in view that a free rendering, although more intelligible and easy to read, does not serve the real purpose for which its publication would be thought desirable—its great advantage and useful help to Pahlavi students. Wherever a passage is found capable of more versions than one, and more readings are admissible, they are given in the footnotes.

The editor takes this opportunity to thank Dr. Hans Reichelt of Giessen for having procured for his private use a facsimile of the whole of the sixth book of the Dînkard as it stands in the Iranian Codex K.43 of the University Library at Copenhagen—a copy which has served well in rendering easy the correct readings of several words. Its importance is due to its being an independent copy more carefully and accurately transcribed than either DM. or DE.

This being the first attempt to render an hitherto untranslated Pahlavi text, the translator will be much pleased to receive communications from Oriental scholars regarding better readings and renderings, and to accept any suggestions that may be found useful in the publication of the volumes to follow.

MALABAR HILL,
BOMBAY, 10th APRIL, 1910.

CONTENTS OF THE TEXT OF THE DĪNKARD,
BOOK VI., VOLUME XI.

	PAGE.
(§ 88). On the greatest care of the Amesha- spends for the things of this world	1
(§ 89). On the desires pertaining to the body ...	2
(§ 90). On greatness from plenty	4
(§§ 91, 194). On great virtues	5, 70
(§ 92). On the three obligations of a <i>Paôryô- tkaêsha</i>	6
(§ 93). On the marks of distinction in a lady ...	7
(§ 94). On the characteristics of one who drinks wine to satiety	8
(§ 95). On the meritorious work of man ...	10
(§ 96). On the meditations on the divine nature.	12
(§ 97). On the joy and thanksgiving to God ...	"
(§§ 98-99). On religious education and other virtues	13
(§ 100). On the sins of which the perpetration is unremedied and unatoned for	14
(§ 101). What is an honest desire ?	15
(§ 102). On the belief in the good spirits ...	17
(§§ 103-4). On the essence of man	17-18
(§§ 105-6). On the propagation of the religious learning	19
(§§ 107-8). On material goodness	20
(§ 109). On the safeguard of the body and soul...	21
(§§ 110, 228). On some of the best things for men	21, 87
(§ 111). On two persons being equal in good- ness	22
(§ 112). On the account book of a man... ..	23
(§ 113). On the seven best things for men ...	"
(§§ 114-119, 263). On some of the things best for men, kings and angels respectively ...	25, 29, 102
(§§ 120-121). On the four virtues by which the soul could be redeemed	29-30
(§§ 122-125). On the things recommended in the Religion	30-32
(§ 126). On the result of reverence towards God.	33
(§ 127). On the goodness of man's appreciation of life, character, wisdom, opulence, hap- piness, friendship, charity, salvation of the souls of others, meritorious acts, and a happy end	33-35

	PAGE.
(§§ 128-130). On apostasy	35-37
(§§ 131-132). On some highly good things for men	37
(§§ 133, 188). On the association with the righteous	38, 68
(§§ 134-135). On the requisite faculties in man ; the two beneficial results for which he is pro- duced ; and his honest or dishonest motive.	39-40
(§§ 137, 190, 236). On spiritual wealth	40, 69, 91
(§§ 138-9). On several regardable things	41
(§ 140). On the manifestations of goodness and evil respectively in the acts of man	,,
(§ 141). Sayings from the " <i>Andarz ôl Anshatâan</i> ".	42-44
(§§ 142-3, 218). On nobility and drivishism	44-45, 81
(§ 144). On the nature of a <i>karp</i>	46
(§ 145). On indigence	47
(§§ 146-8). On the counteractions of nobles and drivishes... ..	47-48
(§§ 149-152, 201-203). On material wealth	49, 72-73
(§ 153). On the three kinds of nature that are heavenly	50
(§§ 154, 186-187, 221-222). On good nature, wisdom, etc.	52, 67, 83
(§ 155). On trust in God	52
(§ 156). On chieftaincy and riches	53
(§ 157). On the man who is devoid of the nature of the <i>kiks</i> and <i>karaps</i>	,,
(§§ 158, 160-161). On acts of small merit	53, 54
(§ 159). On the characteristics of apostasy	54
(§ 162). On conscience	55
(§ 163). On the spirits of the Religion, holiness and nobility respectively	,,
(§ 164). On the sources of different objects	,,
(§ 165). On the sublime wish of friendship with the Religion	56
(§ 166). On devotion to the Religion	,,
(§ 167). On doubtlessness in the Religion of the Deity	57
(§ 168). On human enormities	,,
(§§ 169-171). On the wickedness, innocence, helpingness and wisdom of man	58-60
(§ 172). On the path which leads to the highest Heaven	60

CONTENTS.

XI

	PAGE.
(§§ 173, 180, 185, 207). On the fortunate and the unfortunate man	61, 64, 66, 76
(§§ 174-176). On the estimate of the soul and power of man	62-63
(§ 177). On the qualifications that are good in money-making	64
(§§ 178, 204-205). On the different kinds of men.	64, 73, 74
(§ 179). On a straightforward habit	64
(§§ 181-183). On the four sayings and three precepts of the Religion	65-66
(§ 189). On the delight for the receipt of a present.	68
(§§ 191-192). On the propitiation of the good spirits	69
(§ 193). On the dwelling of good and evil spirits in man	"
(§ 195). On the fruit of goodness and harm ...	70
(§ 196). On the essential of joy	"
(§ 197). On the dissatisfaction of the wealth- contented person	"
(§ 198). On the spirit of greediness in man ...	"
(§ 199). On the mindfulness of the end of the world	71
(§ 200). On the worthlessness of worldly riches.	"
(§ 206). On the <i>gāsânig</i> , the <i>hâta-mānsrig</i> and the <i>dâtig</i> people	74
(§§ 208-9). On much-friendliness and much- hostility	76-77
(§ 210). On reliance on the soul... ..	77
(§ 211). On perseverance in piety	78
(§ 212). On the principles which are to be care- fully observed by men	"
(§ 213). The soul of man never remains in one place	"
(§ 214). One ought to be worthy of the mysteries of God and the good spirits ...	79
(§§ 215-6, 231, 246). On the impostors of the Religion, and apostasy	80, 88, 95
(§ 219). On contrition and penitence for sins ...	82
(§§ 223-224). On the instruction of a stranger...	84
(§ 225). On the constant burning of fire ...	85
(§ 226). On an important sermonnette	"
(§ 227). On the invocation of the Sun three times a day	86

	PAGE.
(§ 230). On the coming of the good spirits to this world	87
(§§ 232-234). On the order of the sovereign regarding religious acts of merit	88-90
(§ 235). On the causes of the ruin of a family...	90
(§ 237). An example of marvellousness	91
(§ 238). On delight in every object	92
(§§ 239-240). The life of the soul is from honest habits, etc.	"
(§ 241). On the belief or disbelief in spiritual things	93
(§ 242). Love develops friendship	"
(§ 243). One should not contemplate injury to a sinful man	94
(§ 244). A thing is done for one's own sake	"
(§ 245). Distinction between a <i>frehibūt</i> and an <i>aibibūt</i>	95
(§ 247). On the ten kinds of propensities in man.	"
(§ 249). On Aûharmazda and Aharman	96
(§ 250). On the desire for becoming a sage	"
(§ 251). Reverence for the Deity	97
(§ 252). On the most excellent friendship, guidance and refuge	"
(§ 253). Goodness is manifest spiritually as well as materially	"
(§ 254). Reconciliation with every creature and creation necessary	"
(§§ 255-6). On wickedness and lasciviousness, sorcery and disobedience	98-99
(§ 257). Laxity in preserving the <i>bareshnûm</i> qualifications	99
(§ 258). Effects on Aharman on beholding the creatures and creation of Aûharmazda	100
(§ 259). On the sources of greatness, Religion and light respectively	"
(§ 260). On the results of an honest character...	"
(§ 261). The essence of the Religion described...	"
(§ 262). On <i>âsna khratu</i> and <i>gaôshkôsrâta khratu</i>	101
(§ 264-5). On the extraction of Aharman from every human body, and the abode of the good spirits in it	102
(§ 266). Meditations on the Religion an armour for the soul	"

𐬀𐬕𐬀𐬕𐬀𐬕𐬀𐬕 𐬀𐬕𐬀𐬕𐬀𐬕𐬀𐬕 𐬀𐬕𐬀𐬕𐬀𐬕𐬀𐬕 𐬀𐬕𐬀𐬕𐬀𐬕𐬀𐬕 𐬀𐬕𐬀𐬕𐬀𐬕𐬀𐬕 𐬀𐬕𐬀𐬕𐬀𐬕𐬀𐬕
 𐬀𐬕𐬀𐬕𐬀𐬕𐬀𐬕 𐬀𐬕𐬀𐬕𐬀𐬕𐬀𐬕 𐬀𐬕𐬀𐬕𐬀𐬕𐬀𐬕 𐬀𐬕𐬀𐬕𐬀𐬕𐬀𐬕 𐬀𐬕𐬀𐬕𐬀𐬕𐬀𐬕
 (2) 𐬀𐬕𐬀𐬕𐬀𐬕𐬀𐬕 𐬀𐬕𐬀𐬕𐬀𐬕𐬀𐬕 𐬀𐬕𐬀𐬕𐬀𐬕𐬀𐬕 𐬀𐬕𐬀𐬕𐬀𐬕𐬀𐬕 𐬀𐬕𐬀𐬕𐬀𐬕𐬀𐬕
 𐬀𐬕𐬀𐬕𐬀𐬕𐬀𐬕 𐬀𐬕𐬀𐬕𐬀𐬕𐬀𐬕 𐬀𐬕𐬀𐬕𐬀𐬕𐬀𐬕 𐬀𐬕𐬀𐬕𐬀𐬕𐬀𐬕 𐬀𐬕𐬀𐬕𐬀𐬕𐬀𐬕
 𐬀𐬕𐬀𐬕𐬀𐬕𐬀𐬕 𐬀𐬕𐬀𐬕𐬀𐬕𐬀𐬕 𐬀𐬕𐬀𐬕𐬀𐬕𐬀𐬕 𐬀𐬕𐬀𐬕𐬀𐬕𐬀𐬕 𐬀𐬕𐬀𐬕𐬀𐬕𐬀𐬕
 𐬀𐬕𐬀𐬕𐬀𐬕𐬀𐬕 𐬀𐬕𐬀𐬕𐬀𐬕𐬀𐬕 𐬀𐬕𐬀𐬕𐬀𐬕𐬀𐬕 𐬀𐬕𐬀𐬕𐬀𐬕𐬀𐬕 𐬀𐬕𐬀𐬕𐬀𐬕𐬀𐬕
 𐬀𐬕𐬀𐬕𐬀𐬕𐬀𐬕 𐬀𐬕𐬀𐬕𐬀𐬕𐬀𐬕 𐬀𐬕𐬀𐬕𐬀𐬕𐬀𐬕 𐬀𐬕𐬀𐬕𐬀𐬕𐬀𐬕 𐬀𐬕𐬀𐬕𐬀𐬕𐬀𐬕

𐬀𐬕𐬀𐬕𐬀𐬕𐬀𐬕 𐬀𐬕𐬀𐬕𐬀𐬕𐬀𐬕 𐬀𐬕𐬀𐬕𐬀𐬕𐬀𐬕 (1) xci.

𐬀𐬕𐬀𐬕𐬀𐬕𐬀𐬕 𐬀𐬕𐬀𐬕𐬀𐬕𐬀𐬕 𐬀𐬕𐬀𐬕𐬀𐬕𐬀𐬕 𐬀𐬕𐬀𐬕𐬀𐬕𐬀𐬕 𐬀𐬕𐬀𐬕𐬀𐬕𐬀𐬕

aspa va tôrâ va maôsha va būza va avârīg sarêdāk ī gaôspendân
 kolâ mē garshn mas mât-î bar ī shapîr yehabûnêd. (2) Va
 chīgûn zahbâin va simîn va avârīg ayôkshshûstīg jâmak kolâ mē
 pâktar va anâhûgtar adînash vüng basîmtar, ângûn marđûm-ich
 mûn pâkijaktar baên chabun ī gêhân, va anâhûgtar pavan
 nafshê tan, va ôlê ī kas shapîr khavî tunêd dâshstan, adînash
 Sraosha kâlâ ī pâhlûm debrî nayên, va pavan masîh arjânîgtar
 yehvûnêd.

xci., (1) Afashân denê-ich ângûn dâshst: aîgh, 5
 denê mandavam ī avîr nyôk, va denê-ich aêdûn: râdîh

1 𐬀𐬕𐬀𐬕𐬀𐬕 in K., comp. Av. 𐬀𐬕𐬀𐬕𐬀𐬕; 𐬀𐬕𐬀𐬕𐬀𐬕 in DM.,
 DE.—2 MSS. 𐬀𐬕𐬀𐬕—3 K. repeats 𐬀𐬕𐬀𐬕𐬀𐬕 by mistake.—4 Thus
 in K.; DM., DE. 𐬀𐬕𐬀𐬕𐬀𐬕.—5 𐬀𐬕 in DM., DE.; 𐬀𐬕 in K.—
 6 MSS. 𐬀𐬕𐬀𐬕.—7 Thus in K.; 𐬀𐬕𐬀𐬕 in DM., DE.—8 Thus
 in DM., DE.; 𐬀𐬕 in K.—9 MSS. 𐬀𐬕𐬀𐬕.

[illegible]

16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31 32 33 34 35 36 37 38 39 40 41 42 43 44 45 46 47 48 49 50 51 52 53 54 55 56 57 58 59 60 61 62 63 64 65 66 67 68 69 70 71 72 73 74 75 76 77 78 79 80 81 82 83 84 85 86 87 88 89 90 91 92 93 94 95 96 97 98 99 100 101 102 103 104 105 106 107 108 109 110 111 112 113 114 115 116 117 118 119 120 121 122 123 124 125 126 127 128 129 130 131 132 133 134 135 136 137 138 139 140 141 142 143 144 145 146 147 148 149 150 151 152 153 154 155 156 157 158 159 160 161 162 163 164 165 166 167 168 169 170 171 172 173 174 175 176 177 178 179 180 181 182 183 184 185 186 187 188 189 190 191 192 193 194 195 196 197 198 199 200 201 202 203 204 205 206 207 208 209 210 211 212 213 214 215 216 217 218 219 220 221 222 223 224 225 226 227 228 229 230 231 232 233 234 235 236 237 238 239 240 241 242 243 244 245 246 247 248 249 250 251 252 253 254 255 256 257 258 259 260 261 262 263 264 265 266 267 268 269 270 271 272 273 274 275 276 277 278 279 280 281 282 283 284 285 286 287 288 289 290 291 292 293 294 295 296 297 298 299 300 301 302 303 304 305 306 307 308 309 310 311 312 313 314 315 316 317 318 319 320 321 322 323 324 325 326 327 328 329 330 331 332 333 334 335 336 337 338 339 340 341 342 343 344 345 346 347 348 349 350 351 352 353 354 355 356 357 358 359 360 361 362 363 364 365 366 367 368 369 370 371 372 373 374 375 376 377 378 379 380 381 382 383 384 385 386 387 388 389 390 391 392 393 394 395 396 397 398 399 400 401 402 403 404 405 406 407 408 409 410 411 412 413 414 415 416 417 418 419 420 421 422 423 424 425 426 427 428 429 430 431 432 433 434 435 436 437 438 439 440 441 442 443 444 445 446 447 448 449 450 451 452 453 454 455 456 457 458 459 460 461 462 463 464 465 466 467 468 469 470 471 472 473 474 475 476 477 478 479 480 481 482 483 484 485 486 487 488 489 490 491 492 493 494 495 496 497 498 499 500 501 502 503 504 505 506 507 508 509 510 511 512 513 514 515 516 517 518 519 520 521 522 523 524 525 526 527 528 529 530 531 532 533 534 535 536 537 538 539 540 541 542 543 544 545 546 547 548 549 550 551 552 553 554 555 556 557 558 559 560 561 562 563 564 565 566 567 568 569 570 571 572 573 574 575 576 577 578 579 580 581 582 583 584 585 586 587 588 589 590 591 592 593 594 595 596 597 598 599 600 601 602 603 604 605 606 607 608 609 610 611 612 613 614 615 616 617 618 619 620 621 622 623 624 625 626 627 628 629 630 631 632 633 634 635 636 637 638 639 640 641 642 643 644 645 646 647 648 649 650 651 652 653 654 655 656 657 658 659 660 661 662 663 664 665 666 667 668 669 670 671 672 673 674 675 676 677 678 679 680 681 682 683 684 685 686 687 688 689 690 691 692 693 694 695 696 697 698 699 700 701 702 703 704 705 706 707 708 709 710 711 712 713 714 715 716 717 718 719 720 721 722 723 724 725 726 727 728 729 730 731 732 733 734 735 736 737 738 739 740 741 742 743 744 745 746 747 748 749 750 751 752 753 754 755 756 757 758 759 760 761 762 763 764 765 766 767 768 769 770 771 772 773 774 775 776 777 778 779 780 781 782 783 784 785 786 787 788 789 790 791 792 793 794 795 796 797 798 799 800 801 802 803 804 805 806 807 808 809 810 811 812 813 814 815 816 817 818 819 820 821 822 823 824 825 826 827 828 829 830 831 832 833 834 835 836 837 838 839 840 841 842 843 844 845 846 847 848 849 850 851 852 853 854 855 856 857 858 859 860 861 862 863 864 865 866 867 868 869 870 871 872 873 874 875 876 877 878 879 880 881 882 883 884 885 886 887 888 889 890 891 892 893 894 895 896 897 898 899 900 901 902 903 904 905 906 907 908 909 910 911 912 913 914 915 916 917 918 919 920 921 922 923 924 925 926 927 928 929 930 931 932 933 934 935 936 937 938 939 940 941 942 943 944 945 946 947 948 949 950 951 952 953 954 955 956 957 958 959 960 961 962 963 964 965 966 967 968 969 970 971 972 973 974 975 976 977 978 979 980 981 982 983 984 985 986 987 988 989 990 991 992 993 994 995 996 997 998 999 1000 1001 1002 1003 1004 1005 1006 1007 1008 1009 1010 1011 1012 1013 1014 1015 1016 1017 1018 1019 1020 1021 1022 1023 1024 1025 1026 1027 1028 1029 1030 1031 1032 1033 1034 1035 1036 1037 1038 1039 1040 1041 1042 1043 1044 1045 1046 1047

zak lâ dâtakgûb aish-ieh dâtakgûb levit; va zak aish
rûbân î nafsîhê râi dâtakgûbîh vabidûntan. (6) Va frazânagîh
hanâ yehvûnêd: mûn mandavam zak bûn vabidûnayên î ôl
rôêshê khavîunêl yûityûntan.

xcii., (1) Afashân denđ-ich āngûn dāsht : aīgh, mûn pavan denđ 3 patvand pavan aēvak vināskār dravand yehvûnêd. (2) Aēvak patvand î gēhân, va aēvak patvand î Daēna, va aēvak patvand î Frashokard. (3) Patvand î gēhân hanâ yehvûnêd : aīyyâraômândih va sharîtunt babâ-ash î aēvak levatđ ôl î tanid patvast. (4) Patvand î Daēna hanâ yehvûnêd : mûn

1 Thus in K.; DM., DE. ṣṭṛḥṇṣ.—2 MSS. ∴ ṣṭṛ.—3 MSS.
omit.—4 DM., DE. ṣṭṛḥṇ.—5 DM., DE. have a punctuation ∴
instead of ṣ.—6 Thus in DE., K.; DM. ṣṭṛḥṇṣ.—
7 MSS. ∴ ṣṭṛḥṇ.

۱۰۰۰۰۰ * ۱۰۰۰۰۰ ۱۰۰۰۰۰ ۱۰۰۰۰۰ ۱۰۰۰۰۰ ۱۰۰۰۰۰ ۱۰۰۰۰۰ ۱۰۰۰۰۰
 ۱۰۰۰۰۰ ۱۰۰۰۰۰ ۱۰۰۰۰۰ ۱۰۰۰۰۰ ۱۰۰۰۰۰ ۱۰۰۰۰۰ ۱۰۰۰۰۰ ۱۰۰۰۰۰
 ۱۰۰۰۰۰ ۱۰۰۰۰۰ ۱۰۰۰۰۰ ۱۰۰۰۰۰ ۱۰۰۰۰۰ ۱۰۰۰۰۰ ۱۰۰۰۰۰ ۱۰۰۰۰۰

۱۰۰۰۰۰ ۱۰۰۰۰۰ ۱۰۰۰۰۰ ۱۰۰۰۰۰ ۱۰۰۰۰۰ (1) XCIII.
 ۱۰۰۰۰۰ ۱۰۰۰۰۰ ۱۰۰۰۰۰ ۱۰۰۰۰۰ ۱۰۰۰۰۰ ۱۰۰۰۰۰ ۱۰۰۰۰۰ ۱۰۰۰۰۰
 ۱۰۰۰۰۰ ۱۰۰۰۰۰ ۱۰۰۰۰۰ ۱۰۰۰۰۰ ۱۰۰۰۰۰ ۱۰۰۰۰۰ ۱۰۰۰۰۰ ۱۰۰۰۰۰
 ۱۰۰۰۰۰ ۱۰۰۰۰۰ ۱۰۰۰۰۰ ۱۰۰۰۰۰ ۱۰۰۰۰۰ ۱۰۰۰۰۰ ۱۰۰۰۰۰ ۱۰۰۰۰۰
 ۱۰۰۰۰۰ ۱۰۰۰۰۰ ۱۰۰۰۰۰ ۱۰۰۰۰۰ ۱۰۰۰۰۰ ۱۰۰۰۰۰ ۱۰۰۰۰۰ ۱۰۰۰۰۰ (2)
 ۱۰۰۰۰۰ ۱۰۰۰۰۰ ۱۰۰۰۰۰ ۱۰۰۰۰۰ ۱۰۰۰۰۰ ۱۰۰۰۰۰ ۱۰۰۰۰۰ ۱۰۰۰۰۰

dastôbar î frârûn pavan zimân vaîdûnêd, va min dastôbar barâ
 lâ vardêd. (5) Patvand î Frashokard hanâ yehvûnêd : mûn
 nîshê pavan zimân vaîdûnêd, va frazand bavîhûnêd, va
 patvand-î râyinêd.

xciii., (1) Afashân denâ-ich ângûn dâsht : aîgh,
 nîshê mûn denâ and dakhshak haît nârik yehvûnêd :
 shôê-vaêrâêih va sûr-vaêrâêih va babâ-pânagîh, va nafshêrîh
 va tan î nafshê va dinâk paêdâk pâk dâshtan. (2)
 Va mûn denâ and dakhshak patash yehvûnêd jahî
 yehvûnêd : yâtûgîh ayûf damnîh ayûf aîzdis-paristîh ayûf

1 ۱۰۰۰۰۰ in K.; ۱۰۰۰ in DM., DE.—2 K. ۱۰۰۰.—3 K.
 ۱۰۰۰۰۰.—4 K. ۱۰۰۰۰.—5 K. ۱۰۰۰۰.—6 Thus in K.; DM.,
 DE. ۱۰۰۰۰.—7 DM., DE. ۱۰۰۰۰.—8 DM. ۱۰۰۰.—9 In DM.
 only.—10 ۱۰۰۰۰, a Pazend transliteration of ۱۰۰۰, is found
 written above the word in K.; ۱۰۰۰ also in DM., DE.—
 11 MSS. ۱۰۰۰.—12 K. ۱۰۰۰۰; DM., DE. ۱۰۰۰۰.

𐭠𐭣𐭠𐭥𐭥-𐭠𐭥𐭥 𐭠𐭥𐭥 𐭠𐭣𐭠𐭥𐭥 𐭠𐭥𐭥 𐭠𐭣𐭠𐭥𐭥-𐭠𐭥𐭥
 𐭠𐭣𐭠𐭥𐭥 𐭠𐭣𐭠𐭥𐭥 𐭠𐭣𐭠𐭥𐭥 𐭠𐭣𐭠𐭥𐭥 𐭠𐭣𐭠𐭥𐭥 𐭠𐭣𐭠𐭥𐭥 𐭠𐭣𐭠𐭥𐭥

𐭠𐭣𐭠𐭥𐭥 𐭠𐭣𐭠𐭥𐭥 𐭠𐭣𐭠𐭥𐭥 𐭠𐭣𐭠𐭥𐭥 𐭠𐭣𐭠𐭥𐭥 XCIV.
 𐭠𐭣𐭠𐭥𐭥 𐭠𐭣𐭠𐭥𐭥 𐭠𐭣𐭠𐭥𐭥 𐭠𐭣𐭠𐭥𐭥 𐭠𐭣𐭠𐭥𐭥 𐭠𐭣𐭠𐭥𐭥 𐭠𐭣𐭠𐭥𐭥
 𐭠𐭣𐭠𐭥𐭥 𐭠𐭣𐭠𐭥𐭥 𐭠𐭣𐭠𐭥𐭥 𐭠𐭣𐭠𐭥𐭥 𐭠𐭣𐭠𐭥𐭥 𐭠𐭣𐭠𐭥𐭥 𐭠𐭣𐭠𐭥𐭥
 𐭠𐭣𐭠𐭥𐭥 𐭠𐭣𐭠𐭥𐭥 𐭠𐭣𐭠𐭥𐭥 𐭠𐭣𐭠𐭥𐭥 𐭠𐭣𐭠𐭥𐭥 𐭠𐭣𐭠𐭥𐭥 𐭠𐭣𐭠𐭥𐭥

𐭠𐭣𐭠𐭥𐭥 𐭠𐭣𐭠𐭥𐭥 𐭠𐭣𐭠𐭥𐭥 𐭠𐭣𐭠𐭥𐭥 (1) XCV.
 𐭠𐭣𐭠𐭥𐭥 𐭠𐭣𐭠𐭥𐭥 𐭠𐭣𐭠𐭥𐭥 𐭠𐭣𐭠𐭥𐭥 𐭠𐭣𐭠𐭥𐭥 𐭠𐭣𐭠𐭥𐭥 𐭠𐭣𐭠𐭥𐭥
 𐭠𐭣𐭠𐭥𐭥 𐭠𐭣𐭠𐭥𐭥 𐭠𐭣𐭠𐭥𐭥 𐭠𐭣𐭠𐭥𐭥 𐭠𐭣𐭠𐭥𐭥 𐭠𐭣𐭠𐭥𐭥 𐭠𐭣𐭠𐭥𐭥
 𐭠𐭣𐭠𐭥𐭥 𐭠𐭣𐭠𐭥𐭥 𐭠𐭣𐭠𐭥𐭥 𐭠𐭣𐭠𐭥𐭥 (2) 𐭠𐭣𐭠𐭥𐭥 𐭠𐭣𐭠𐭥𐭥
 𐭠𐭣𐭠𐭥𐭥 𐭠𐭣𐭠𐭥𐭥 𐭠𐭣𐭠𐭥𐭥 𐭠𐭣𐭠𐭥𐭥 𐭠𐭣𐭠𐭥𐭥 𐭠𐭣𐭠𐭥𐭥 𐭠𐭣𐭠𐭥𐭥

dūsharm-gūbishnīh ayūf rūspīgīh ayūf jvīt-vastarīh, va tan
 ī nafshē va dīnāk dagyā lâ dāsh̄tan.

xciv. Afshân denē-ich āngûn dâsh̄t : aīgh, mûn âs sîr
 vashtamûnēd denē and dakhshak patash yehvûnēd: yasharâish
 haît amat râd̄tar va vohûman-mînish̄ntar va bûndak-mînish̄n-
 tar va dânâk-gūbis̄ntar yehvûnēd.

xcv., (1) Afshân denē-ich āngûn dâsh̄t : aīgh, haît zak
 kerkak ī mûn zak kerkak patash mâhmân adîn zak kerkak ī
 benafshē va bidûnayên, va zak ī baên gēhân va bidûnayên, aīman-
 daên nafshē yehvûnēd. (2) Va zak kerkak denē pavan ham-
 pûrsagīh ī shapîrân, mē mîn hampûrsagīh ī shapîrân gabrâ

1 MSS. 𐭠𐭣𐭠𐭥𐭥.—2 MSS. 𐭠𐭣𐭠𐭥𐭥.—3 DM., DE. 𐭠𐭣𐭠𐭥𐭥; K.
 𐭠𐭣𐭠𐭥𐭥.—4 Omitted in K.—5 Thus in K.; DM., DE. 𐭠𐭣𐭠𐭥𐭥.

ಸ್ವಾಮಿಗಳು ಕೂಡಾ ಇವರ ಪಾದಾರವಳಿ ಮಾಡಿ
 ಇವರ ಪಾದಾರವಳಿ ಮಾಡಿ

١٥٧٨ ٩٦٤ ١٤٣ ٢-٣٣٣ س ع -

xcviii.

၁၂၁။ နေ့လယ် ၁၂ နာရီ ၁၂၁။ နေ့လယ် ၁၂ နာရီ ၁၂၁။
 ၁၂၂။ နေ့လယ် ၁၂ နာရီ ၁၂၂။ နေ့လယ် ၁၂ နာရီ ၁၂၂။
 ၁၂၃။ နေ့လယ် ၁၂ နာရီ ၁၂၃။ နေ့လယ် ၁၂ နာရီ ၁၂၃။
 ၁၂၄။ နေ့လယ် ၁၂ နာရီ ၁၂၄။ နေ့လယ် ၁၂ နာရီ ၁၂၄။
 ၁၂၅။ နေ့လယ် ၁၂ နာရီ ၁၂၅။ နေ့လယ် ၁၂ နာရီ ၁၂၅။

፳፭ ኢየሱስ ፲፭ ዓፄ ፲፭፻፱ (1) XCIX.

[illegible]

aîgh yezdân madam tan î lenê ôl gaêtâ yâtûnd, va âkhar tan-
ich î lenê râmishn yehvûnêd.

xcviii. Afashân denâ-ich ângûn dâsht: aîgh, aîrpatistân kardân barâ lâ shedkûnîshn; mâ amat kabad shnat aîrpatistân madam denâ vâchag-î vabîdûnayên aîgh pavan Yehân avîgûmân yehvûnêd, aîgh Yêcad havâd va Shaêdâ lâ havâd; adîn-ich Âûharmazda î Khûdâê pûhal lâ makhî-tunêd.

xcix. (1) Afashân den&-ich ängûn dâst : aîgh, madam
den& s mandavam avîr tûlchshâk yehvûnishn : madam râstih
va patmânih va vichidârih. (2) Va min den& s mandavam avîr

1 Thus in K.; DM., DE. ^{٢٤٣}.—2 DM., DE. repeat ^{٢٤٤}
by mistake.—3 K. ^{٢٤٥} by mistake.—4 K. ^{٢٤٦}.

[illegible][illegible]

barâ vardîshn : min drûjgûnîh va avichîdârîh va apatmânîh.

c., (1) Afashân denâ-ich ängûn dâst: aîgh, pavan achâr va lâ-vijîrîd haît mûn râi vinâs kûnishn, vinâs î pavan achâr va lâ-vijîrîd kûnishn, khavîtûnast âvâyâd. (2) Aîgh kadâm mandavam achâr va lâ-vijîrîd mûn nishastak rabâih va kâmak rûbâgîh î pavan chabun î gaêtâ lâ yehamtûnêd; ayûf yehamtûnêd azash âzâr yehvûnêd, afash hân-ich kabad anâgîh pavan gaêtâ yehamtûnêd, va achâr va lâ-vijîrîd mandavam zak yehvûnêd. (3) Amat jvîtar lâ vabîdûnayên adînash denâ bîm azash aîgh min tan î

1 MSS. *မုၤသုၤ*.—2 MSS. *မုၤသုၤ* *မုၤသုၤ*.—3 MSS. *မုၤသုၤ*. Here the words *မုၤသုၤ* , *မုၤသုၤ* seem to have been transposed ; better *မုၤသုၤ* , *မုၤသုၤ*.—4 DM., DE. add *မ*.—5 *မုၤသုၤ* in K. only.—6 DM., DE. *မုၤသုၤ* ; K. *မုၤသုၤ* *မုၤသုၤ*.—7-7 *မုၤသုၤ* in K. ; *မုၤသုၤ* in DM., DE.—8 K. *မုၤသုၤ*.—9 K. *မုၤသုၤ* .—10 Thus in DM., DE. ; K. *မုၤသုၤ*.—11 Thus in K. ; DM., DE. *မုၤသုၤ*.—12 Thus in DM. ; K. *မုၤသုၤ* ; DE. *မုၤသုၤ*.—13 Thus in DM., DE. ; K. *မုၤသုၤ*.

١١١٠ سټ اټسټ ١٤٤ ٩٤٤ ١٤٥٥ (1) CIII.

١١١٠ سټ اټسټ ١٤٤ ٩٤٤ ١٤٥٥ (1) CIII.
 ١١١٠ سټ اټسټ ١٤٤ ٩٤٤ ١٤٥٥ (2)
 ١١١٠ سټ اټسټ ١٤٤ ٩٤٤ ١٤٥٥

١١١٠ سټ اټسټ ١٤٤ ٩٤٤ ١٤٥٥ (1) CIV.

١١١٠ سټ اټسټ ١٤٤ ٩٤٤ ١٤٥٥ (1) CIV.
 ١١١٠ سټ اټسټ ١٤٤ ٩٤٤ ١٤٥٥ (2)
 ١١١٠ سټ اټسټ ١٤٤ ٩٤٤ ١٤٥٥ (2)
 ١١١٠ سټ اټسټ ١٤٤ ٩٤٤ ١٤٥٥ (2)
 ١١١٠ سټ اټسټ ١٤٤ ٩٤٤ ١٤٥٥ (2)
 ١١١٠ سټ اټسټ ١٤٤ ٩٤٤ ١٤٥٥ (2)

CIII., (1) Afashân denê-ich ângûn dâsht: aîgh, tan î anshûtâân mādîgân mandavam gaôhar, va âlghar avârîg avzâr. (2) Va avzâr pavan hanâ kâr baên âvâyad ehand gaôhar paêdâk vabîdûnând barî ôl kâr yâityûnd.

CIV., (1) Afashân denê-ich ângûn dâsht: aîgh, mandavam î levitî(h) dâshvârtar shâyad shnâkhtan, aîgh gaôhar î anshûtâân aîgh nyôk ayûf saryâ, mê kabad zak anshûtâ mûn gaôhar ângûn vinâsît va vishûft yegavîmûnêd. (2) Min pavan-ich avîr avîr kard dâdistân avzâr va frâhang kabad baên âvâyad, vad ôl paêdâgîh shâyad yâityûnt aîgh nyôk ayûf saryâ, va zak î kabad va zak î khvâr, aûzmûdan va khavîtunastan.

1 ١١١٠ in K.—2 Omitted in K.—3 DM., DE. ١١١٠;
 K. ١١١٠.—4 K., DM. ١١١٠; DE. ١١١٠.—5 After this one folio
 is lost in K. 43, extending from the words ١١١٠ ١١١٠ to
 ١١١٠ ١١١٠ on p. 16, l. 7.—6 Thus in DE.; DM. ١١١٠.

𐭠𐭣𐭥𐭥 𐭠𐭣𐭥𐭥 𐭠𐭣𐭥𐭥 𐭠𐭣𐭥𐭥 𐭠𐭣𐭥𐭥 (1) cv.
 𐭠𐭣𐭥𐭥 𐭠𐭣𐭥𐭥 𐭠𐭣𐭥𐭥 𐭠𐭣𐭥𐭥 𐭠𐭣𐭥𐭥 𐭠𐭣𐭥𐭥
 𐭠𐭣𐭥𐭥 𐭠𐭣𐭥𐭥 𐭠𐭣𐭥𐭥 𐭠𐭣𐭥𐭥 𐭠𐭣𐭥𐭥 𐭠𐭣𐭥𐭥
 𐭠𐭣𐭥𐭥 𐭠𐭣𐭥𐭥 𐭠𐭣𐭥𐭥 𐭠𐭣𐭥𐭥 𐭠𐭣𐭥𐭥 𐭠𐭣𐭥𐭥
 𐭠𐭣𐭥𐭥 𐭠𐭣𐭥𐭥 𐭠𐭣𐭥𐭥 𐭠𐭣𐭥𐭥 𐭠𐭣𐭥𐭥 𐭠𐭣𐭥𐭥
 𐭠𐭣𐭥𐭥 𐭠𐭣𐭥𐭥 𐭠𐭣𐭥𐭥 𐭠𐭣𐭥𐭥 𐭠𐭣𐭥𐭥 𐭠𐭣𐭥𐭥

𐭠𐭣𐭥𐭥 𐭠𐭣𐭥𐭥 𐭠𐭣𐭥𐭥 𐭠𐭣𐭥𐭥 𐭠𐭣𐭥𐭥 (1) cvi.
 𐭠𐭣𐭥𐭥 𐭠𐭣𐭥𐭥 𐭠𐭣𐭥𐭥 𐭠𐭣𐭥𐭥 𐭠𐭣𐭥𐭥 𐭠𐭣𐭥𐭥
 𐭠𐭣𐭥𐭥 𐭠𐭣𐭥𐭥 𐭠𐭣𐭥𐭥 𐭠𐭣𐭥𐭥 𐭠𐭣𐭥𐭥 𐭠𐭣𐭥𐭥
 𐭠𐭣𐭥𐭥 𐭠𐭣𐭥𐭥 𐭠𐭣𐭥𐭥 𐭠𐭣𐭥𐭥 𐭠𐭣𐭥𐭥 𐭠𐭣𐭥𐭥
 𐭠𐭣𐭥𐭥 𐭠𐭣𐭥𐭥 𐭠𐭣𐭥𐭥 𐭠𐭣𐭥𐭥 𐭠𐭣𐭥𐭥 𐭠𐭣𐭥𐭥
 𐭠𐭣𐭥𐭥 𐭠𐭣𐭥𐭥 𐭠𐭣𐭥𐭥 𐭠𐭣𐭥𐭥 𐭠𐭣𐭥𐭥 𐭠𐭣𐭥𐭥

cv., (1) Afashân denô-ich ângûn dâsht: aîgh, gaôhar î anshûtâân mandavam-î denô avîrtar shâyad shnâkhtan aîgh amat frâhang î madam deprûnihyên pavan mandavam î frârân âshnâg validûnihyên. (2) Va vâvarigânîh yehabûnihêl kerfak validûnayên ayûf vinâs, va amat pavan aûzmûd adîn gaôhar paêdâg yehvûnêd.

cvi., (1) Afashân denô-ich ângûn dâsht: aîgh, gabrâ amat pavan Daêna î Yehân yegavimûnêd, adînash dâd ranjagîh î bân denô gêhân khaditunêd, vad-ich barâ ôl ranj î yâtûnt pavan regalô varcishnîh pavan yedô madam yâtihâ zivêd. (2) Anâsânîh gûrsagîh-ich va tishnîh va andûh va vimârih î aûbash yehamtûnêd, pavan hamâr î mainûgân pavan chish î deprûnâ yakhsenund.

𐭠𐭣𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭣𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭣𐭥𐭥𐭥𐭥 (1) CXI.
 𐭠𐭣𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭣𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭣𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭣𐭥𐭥𐭥𐭥
 𐭠𐭣𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭣𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭣𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭣𐭥𐭥𐭥𐭥
 𐭠𐭣𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭣𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭣𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭣𐭥𐭥𐭥𐭥
 𐭠𐭣𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭣𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭣𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭣𐭥𐭥𐭥𐭥
 𐭠𐭣𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭣𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭣𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭣𐭥𐭥𐭥𐭥
 𐭠𐭣𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭣𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭣𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭣𐭥𐭥𐭥𐭥

CXII. 𐭠𐭣𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭣𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭣𐭥𐭥𐭥𐭥
 𐭠𐭣𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭣𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭣𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭣𐭥𐭥𐭥𐭥
 𐭠𐭣𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭣𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭣𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭣𐭥𐭥𐭥𐭥
 𐭠𐭣𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭣𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭣𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭣𐭥𐭥𐭥𐭥

CXI., (1) Afashân denê-ich ângûn dâsht: aîgh, amat gabrâ 2 pavan shapîrîh hamtâk havând, va aêvak vêzh hêmnunêl aîgh zak î tanid, min hanâ amat akvîn jvîl-gaôhar havând. (2) Barâ hanâ barâ ârâyađ nigîrîdan aîgh mê râi aêdîn; mê amat lâ nigîrêl adînash çhabun î mainûg patash barâ kâhêd, hanâ râi mê zak î tanid kam minêd.

CXII. Afashân denê-ich ângûn dâsht: aîgh, dastak gabrâ benafshê valîdûnayên; mê hat gabrâ kûnishn frârûn adînash yêzađ madam yehamtând va ângûn yakhsenund çhîgûn zak î pavan ôlê gabrâ nyôkâr nyôktar.

1 DM., K. 𐭠𐭣𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭣𐭥𐭥𐭥𐭥; DE. 𐭠𐭣𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭣𐭥𐭥𐭥𐭥.—2 Thus in DE.; K., DM. 𐭠𐭣𐭥𐭥𐭥𐭥.—3-3 Thus in DM., DE.; K. 𐭠𐭣𐭥𐭥𐭥𐭥.—4 Thus in DM., DE.; K. 𐭠𐭣𐭥𐭥𐭥𐭥.—5 Thus in K; DM., DE. 𐭠𐭣𐭥𐭥𐭥𐭥.—6 K. 𐭠𐭣𐭥𐭥𐭥𐭥.—7 K. omits.

1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100. 101. 102. 103. 104. 105. 106. 107. 108. 109. 110. 111. 112. 113. 114. 115. 116. 117. 118. 119. 120. 121. 122. 123. 124. 125. 126. 127. 128. 129. 130. 131. 132. 133. 134. 135. 136. 137. 138. 139. 140. 141. 142. 143. 144. 145. 146. 147. 148. 149. 150. 151. 152. 153. 154. 155. 156. 157. 158. 159. 160. 161. 162. 163. 164. 165. 166. 167. 168. 169. 170. 171. 172. 173. 174. 175. 176. 177. 178. 179. 180. 181. 182. 183. 184. 185. 186. 187. 188. 189. 190. 191. 192. 193. 194. 195. 196. 197. 198. 199. 200. 201. 202. 203. 204. 205. 206. 207. 208. 209. 210. 211. 212. 213. 214. 215. 216. 217. 218. 219. 220. 221. 222. 223. 224. 225. 226. 227. 228. 229. 230. 231. 232. 233. 234. 235. 236. 237. 238. 239. 240. 241. 242. 243. 244. 245. 246. 247. 248. 249. 250. 251. 252. 253. 254. 255. 256. 257. 258. 259. 260. 261. 262. 263. 264. 265. 266. 267. 268. 269. 270. 271. 272. 273. 274. 275. 276. 277. 278. 279. 280. 281. 282. 283. 284. 285. 286. 287. 288. 289. 290. 291. 292. 293. 294. 295. 296. 297. 298. 299. 300. 301. 302. 303. 304. 305. 306. 307. 308. 309. 310. 311. 312. 313. 314. 315. 316. 317. 318. 319. 320. 321. 322. 323. 324. 325. 326. 327. 328. 329. 330. 331. 332. 333. 334. 335. 336. 337. 338. 339. 340. 341. 342. 343. 344. 345. 346. 347. 348. 349. 350. 351. 352. 353. 354. 355. 356. 357. 358. 359. 360. 361. 362. 363. 364. 365. 366. 367. 368. 369. 370. 371. 372. 373. 374. 375. 376. 377. 378. 379. 380. 381. 382. 383. 384. 385. 386. 387. 388. 389. 390. 391. 392. 393. 394. 395. 396. 397. 398. 399. 400. 401. 402. 403. 404. 405. 406. 407. 408. 409. 410. 411. 412. 413. 414. 415. 416. 417. 418. 419. 420. 421. 422. 423. 424. 425. 426. 427. 428. 429. 430. 431. 432. 433. 434. 435. 436. 437. 438. 439. 440. 441. 442. 443. 444. 445. 446. 447. 448. 449. 450. 451. 452. 453. 454. 455. 456. 457. 458. 459. 460. 461. 462. 463. 464. 465. 466. 467. 468. 469. 470. 471. 472. 473. 474. 475. 476. 477. 478. 479. 480. 481. 482. 483. 484. 485. 486. 487. 488. 489. 490. 491. 492. 493. 494. 495. 496. 497. 498. 499. 500. 501. 502. 503. 504. 505. 506. 507. 508. 509. 510. 511. 512. 513. 514. 515. 516. 517. 518. 519. 520. 521. 522. 523. 524. 525. 526. 527. 528. 529. 530. 531. 532. 533. 534. 535. 536. 537. 538. 539. 540. 541. 542. 543. 544. 545. 546. 547. 548. 549. 550. 551. 552. 553. 554. 555. 556. 557. 558. 559. 560. 561. 562. 563. 564. 565. 566. 567. 568. 569. 570. 571. 572. 573. 574. 575. 576. 577. 578. 579. 580. 581. 582. 583. 584. 585. 586. 587. 588. 589. 590. 591. 592. 593. 594. 595. 596. 597. 598. 599. 600. 601. 602. 603. 604. 605. 606. 607. 608. 609. 610. 611. 612. 613. 614. 615. 616. 617. 618. 619. 620. 621. 622. 623. 624. 625. 626. 627. 628. 629. 630. 631. 632. 633. 634. 635. 636. 637. 638. 639. 640. 641. 642. 643. 644. 645. 646. 647. 648. 649. 650. 651. 652. 653. 654. 655. 656. 657. 658. 659. 660. 661. 662. 663. 664. 665. 666. 667. 668. 669. 670. 671. 672. 673. 674. 675. 676. 677. 678. 679. 680. 681. 682. 683. 684. 685. 686. 687. 688. 689. 690. 691. 692. 693. 694. 695. 696. 697. 698. 699. 700. 701. 702. 703. 704. 705. 706. 707. 708. 709. 710. 711. 712. 713. 714. 715. 716. 717. 718. 719. 720. 721. 722. 723. 724. 725. 726. 727. 728. 729. 730. 731. 732. 733. 734. 735. 736. 737. 738. 739. 740. 741. 742. 743. 744. 745. 746. 747. 748. 749. 750. 751. 752. 753. 754. 755. 756. 757. 758. 759. 760. 761. 762. 763. 764. 765. 766. 767. 768. 769. 770. 771. 772. 773. 774. 775. 776. 777. 778. 779. 780. 781. 782. 783. 784. 785. 786. 787. 788. 789. 790. 791. 792. 793. 794. 795. 796. 797. 798. 799. 800. 801. 802. 803. 804. 805. 806. 807. 808. 809. 810. 811. 812. 813. 814. 815. 816. 817. 818. 819. 820. 821. 822. 823. 824. 825. 826. 827. 828. 829. 830. 831. 832. 833. 834. 835. 836. 837. 838. 839. 840. 841. 842. 843. 844. 845. 846. 847. 848. 849. 850. 851. 852. 853. 854. 855. 856. 857. 858. 859. 860. 861. 862. 863. 864. 865. 866. 867. 868. 869. 870. 871. 872. 873. 874. 875. 876. 877. 878. 879. 880. 881. 882. 883. 884. 885. 886. 887. 888. 889. 890. 891. 892. 893. 894. 895. 896. 897. 898. 899. 900. 901. 902. 903. 904. 905. 906. 907. 908. 909. 910. 911. 912. 913. 914. 915. 916. 917. 918. 919. 920. 921. 922. 923. 924. 925. 926. 927. 928. 929. 930. 931. 932. 933. 934. 935. 936. 937. 938. 939. 940. 941. 942. 943. 944. 945. 946. 947. 948. 949. 950. 951. 952. 953. 954. 955. 956. 957. 958. 959. 960. 961. 962. 963. 964. 965. 966. 967. 968. 969. 970. 971. 972. 973. 974. 975. 976. 977. 978. 979. 980. 981. 982. 983. 984. 985. 986. 987. 988. 989. 990. 991. 992. 993. 994. 995. 996. 997. 998. 999. 1000.

aêdûn : daêna va haêm va khratû va hûnara va gadê. (3) Afash amat afzâr î nafshê lâ levatê, ôl mandavam-ich mar lâ yehamtûnd. (4) Daêna afzâr hanâ yehvûnêd: mûn astûbân, va astûbânih hanâ: mûn dûst î hû-haêm î dagyâ î shapîr gabrâ-î î pavan tan î nafshê pâtaekhshâê vaîdûn-ayên va yemalelûnêd aîgh: "Âhûg mê khavitunih yemalelûnih vad vaêrâyêm;" va mê yemalelûnêd tîz va pavan kâmak nyôkshêd, va framân bûrdâr yehvûnêd. (5) Haêm afzâr hanâ yehvûnêd: khûg î frârûn, va levatê shapîrân sâtûntan, va shapîrîh min kolâ aîsh vakhdûntan, va sarîtarîh

1 DM., DE. 1. — 2-2 DM., DE. 2. — 3 Thus in K.; 3. in DM., DE. — 4 DM., DE. add 4. — 5 K. 5. — 6 Thus in DM.; K. 6. ; DE. 6. — 7 Thus in DM., DE.; K. 7. — 8 K. 8. — 9 DM., K., DE. 9. for yemalelûnî(h); better 9. — 10 Thus in K.; om. in DM., DE. — 11 11. in K.; 11. in DM., DE. — 12 K. 12.

1 𐭠𐭣𐭥𐭥 𐭥𐭥 𐭠𐭣𐭥𐭥 𐭠𐭣𐭥 𐭠𐭣𐭥𐭥 (1) CXVIII.

𐭠𐭣𐭥𐭥 𐭠𐭣𐭥 (2) ∴ 𐭠𐭣𐭥𐭥 * 𐭠𐭣𐭥𐭥 𐭠𐭣𐭥𐭥𐭥𐭥𐭥𐭥
𐭠𐭣𐭥𐭥 𐭠𐭣𐭥𐭥 𐭠𐭣𐭥𐭥 𐭠𐭣𐭥𐭥 𐭠𐭣𐭥𐭥 𐭠𐭣𐭥𐭥

𐭠𐭣𐭥𐭥 𐭠𐭣𐭥𐭥 𐭠𐭣𐭥𐭥 𐭠𐭣𐭥𐭥 𐭠𐭣𐭥𐭥 CXIX.

* 𐭠𐭣𐭥𐭥 * 𐭠𐭣𐭥𐭥 𐭠𐭣𐭥𐭥 * 𐭠𐭣𐭥𐭥 𐭠𐭣𐭥𐭥 𐭠𐭣𐭥𐭥
𐭠𐭣𐭥𐭥 𐭠𐭣𐭥𐭥 𐭠𐭣𐭥𐭥 𐭠𐭣𐭥𐭥 𐭠𐭣𐭥𐭥 𐭠𐭣𐭥𐭥

𐭠𐭣𐭥𐭥 𐭠𐭣𐭥𐭥 𐭠𐭣𐭥𐭥 𐭠𐭣𐭥𐭥 𐭠𐭣𐭥𐭥 (1) CXX.

∴ 𐭠𐭣𐭥𐭥 𐭠𐭣𐭥𐭥 𐭠𐭣𐭥𐭥 𐭠𐭣𐭥𐭥 𐭠𐭣𐭥𐭥
𐭠𐭣𐭥𐭥 𐭠𐭣𐭥𐭥 𐭠𐭣𐭥𐭥 𐭠𐭣𐭥𐭥 𐭠𐭣𐭥𐭥 (2)
𐭠𐭣𐭥𐭥 𐭠𐭣𐭥𐭥 𐭠𐭣𐭥𐭥 𐭠𐭣𐭥𐭥 𐭠𐭣𐭥𐭥

CXVIII., (1) Afashân denǝ-ich ǣngûn dâsht: aigh, masân va pâtaḵshâyân 2 mandavam î pâhlûm. (2) Denǝ-ich aêdûn: dârishn î shapîrân, va arûdishn î sarîtarân kardân.

CXIX. Afashân denǝ-ich ǣngûn dâsht: aigh, aêvagânak mandavam denǝ shapîr: âshkâragîh î pavan minishn va gûbishn va kûnishn, hanâ râi mǝ vinâs pavan nîhân valîdûnihyên lâ kerfak.

CXX., (1) Afashân denǝ-ich ǣngûn dâsht: aigh, rûbân pavan arbâ mandavam avîr shâyad bâḵḵitan. (2) Denǝ-ich aêdûn: pavan sepâsdârîh va âshtîh va varun-vashtârîh va ashôgân-kârîh.

1 Thus in DE.; 𐭠𐭣𐭥𐭥𐭥 in DM.; 𐭠𐭣𐭥𐭥 in K.—2 𐭠𐭣𐭥 in K.; 𐭠 in DM., DE.—3 𐭠𐭣𐭥 in K.—4-4 Thus in DM., DE.; 𐭠𐭣𐭥 in K.—5 Thus in K., DM.; 𐭠𐭣𐭥 in DE.—6 Thus in DM., DE.; 𐭠𐭣𐭥 in K.—7 Thus in K.; 𐭠 in DM., DE.—8-8 Thus in K.; DM., DE. 𐭠𐭣𐭥.—9 Thus in DM., DE.; K. 𐭠𐭣𐭥 *navâkhtaḡîh*.—10 Thus in DM., DE.; 𐭠𐭣𐭥 in K.

𐬰𐬀𐬭𐬀𐬵𐬀𐬵𐬀 𐬀𐬵𐬀𐬵𐬀 𐬀𐬵𐬀𐬵𐬀 𐬀𐬵𐬀𐬵𐬀 𐬀𐬵𐬀𐬵𐬀
 𐬀𐬵𐬀𐬵𐬀 𐬀𐬵𐬀𐬵𐬀

𐬀𐬵𐬀𐬵𐬀 𐬀𐬵𐬀𐬵𐬀 𐬀𐬵𐬀𐬵𐬀 (1) CXXIV.

∴ 𐬀𐬵𐬀𐬵𐬀 𐬀𐬵𐬀𐬵𐬀 𐬀𐬵𐬀𐬵𐬀 𐬀𐬵𐬀𐬵𐬀 * 𐬀𐬵𐬀𐬵𐬀
 𐬀𐬵𐬀𐬵𐬀 𐬀𐬵𐬀𐬵𐬀 𐬀𐬵𐬀𐬵𐬀 𐬀𐬵𐬀𐬵𐬀 𐬀𐬵𐬀𐬵𐬀 𐬀𐬵𐬀𐬵𐬀 (2)
 𐬀𐬵𐬀𐬵𐬀 𐬀𐬵𐬀𐬵𐬀 𐬀𐬵𐬀𐬵𐬀 𐬀𐬵𐬀𐬵𐬀 𐬀𐬵𐬀𐬵𐬀 𐬀𐬵𐬀𐬵𐬀
 𐬀𐬵𐬀𐬵𐬀 𐬀𐬵𐬀𐬵𐬀 𐬀𐬵𐬀𐬵𐬀

𐬀𐬵𐬀𐬵𐬀 𐬀𐬵𐬀𐬵𐬀 𐬀𐬵𐬀𐬵𐬀 (1) CXXV.

∴ 𐬀𐬵𐬀𐬵𐬀 𐬀𐬵𐬀𐬵𐬀 𐬀𐬵𐬀𐬵𐬀 𐬀𐬵𐬀𐬵𐬀 𐬀𐬵𐬀𐬵𐬀 𐬀𐬵𐬀𐬵𐬀
 𐬀𐬵𐬀𐬵𐬀 𐬀𐬵𐬀𐬵𐬀 𐬀𐬵𐬀𐬵𐬀 𐬀𐬵𐬀𐬵𐬀 𐬀𐬵𐬀𐬵𐬀 (2)
 𐬀𐬵𐬀𐬵𐬀 𐬀𐬵𐬀𐬵𐬀 𐬀𐬵𐬀𐬵𐬀 𐬀𐬵𐬀𐬵𐬀 𐬀𐬵𐬀𐬵𐬀 𐬀𐬵𐬀𐬵𐬀

zerkhûnêd âfrîn kûnishn; va Aharman va shaêdân va sarîtarân nîfrîn kûnishn.

CXXIV., (1) Afashân denê-ich ängûn dâsht: aigh, Aûharmazda i Khûdâê pâhlûmtûm haêm va daêna yeha-bûnt. (2) Mûn haêm levît ôlê daêna levît, va mûn shapîr dûtîh levît ôlê vêhîh levît, va mûn shapîrîh râi shapîrân dût ôlê shapîrîh haît.

CXXV., (1) Afashân denê-ich ängûn dâsht: aigh, mûn kâmêd gadê-aômand yehvûnêd, Khûrshêd gûvijâr hanâ yazêd. (2) Mûn yezbamûnêd aigh yazishn vabîdûnayên ôl Yehân avîrtar yehamtûnêd, yedê dagyâ hanâ shûyêd, va nafshê

† Inverted in K.—1 Thus in K.; DM., DE. 𐬀𐬵𐬀𐬵𐬀𐬵𐬀.—
 2 𐬀𐬵𐬀𐬵𐬀 in K.; 𐬀𐬵𐬀𐬵𐬀 in DM., DE.—3-3 K. 𐬀𐬵𐬀𐬵𐬀—
 4 MSS. 𐬀𐬵𐬀𐬵𐬀.—5 K. ∴ 𐬀𐬵𐬀𐬵𐬀.

ٲٲ ٲٲٲٲ ٲٲ ٲٲٲ ٲٲٲٲ (1) CXXXII.
 ٲٲٲ (2) :: ٲٲٲ ٲٲٲ ٲٲٲ ٲٲٲ ٲٲٲ
 ٲٲٲ :: ٲٲٲ ٲٲٲ ٲٲٲ ٲٲٲ ٲٲٲ ٲٲٲ ٲٲٲ
 ٲٲٲ ٲٲٲ ٲٲٲ (3) ٲٲٲ ٲٲٲ ٲٲٲ ٲٲٲ
 ٲٲٲ ٲٲٲٲ ٲٲٲٲ ٲٲٲ ٲٲٲ ٲٲٲ ٲٲٲ
 ٲٲٲ (4) :: ٲٲٲ ٲٲٲ ٲٲٲ ٲٲٲ ٲٲٲ
 ٲٲٲ ٲٲٲ ٲٲٲ ٲٲٲ ٲٲٲ ٲٲٲ ٲٲٲ
 ٲٲٲ (5) ٲٲٲ ٲٲٲ ٲٲٲ ٲٲٲ ٲٲٲ ٲٲٲ
 ٲٲٲ ٲٲٲ ٲٲٲ ٲٲٲ ٲٲٲ ٲٲٲ ٲٲٲ
 ٲٲٲ ٲٲٲ ٲٲٲ ٲٲٲ ٲٲٲ ٲٲٲ ٲٲٲ
 ٲٲٲ (6) :: ٲٲٲ ٲٲٲ ٲٲٲ ٲٲٲ ٲٲٲ
 ٲٲٲ ٲٲٲ ٲٲٲ ٲٲٲ ٲٲٲ ٲٲٲ ٲٲٲ

CXXXII., (1) Afashân denð-ich ängûn dâsht : aigh,
 anshûtâân râi 4 mandavam i avîr nyôk. (2) Denð-ich aêdûn :
 lakhmayâ i nafshê, va milayâ i nafshê, va kâr i
 nafshê, va nishê i nafshê. (3) Lakhmayâ i nafshê hanâ
 yehvûnêd : mûn bâhar i nafshê vashtamûnêd va yakhsenunêd,
 ängûn vashtamûnêd va yakhsenunêd ohigûn kâr vaîdûnayên.
 (4) Milayâ i nafshê hanâ yehvûnêd : mûn rûbân i nafshê
 dâtakgûb. (5) Kâr i nafshê hanâ yehvûnêd : mûn levatê drûj
 i nafshê kûshêd, lâ levatê drûj i kârân, mê ardîk kâmak
 yehvûnêd mûn levatê drûj i kârân kûshêd. (6) Va nishê i
 nafshê hanâ yehvûnêd : mûn pavan kolâ yasharâish ham-kâmak.

1 A substitute for ٲٲ *nîsm* "soul".—2 Thus in DM. ; ٲٲ
 in K. ; ٲٲ in DE.—3 K. ٲٲ.—4 Thus in K. ; ٲٲ in DM., DE.

𐭠𐭣𐭥 𐭠𐭣𐭥𐭥 𐭠𐭣𐭥𐭥 𐭠𐭣𐭥𐭥 CXXXVIII.

𐭠𐭣𐭥𐭥 𐭠𐭣𐭥𐭥 𐭠𐭣𐭥𐭥 𐭠𐭣𐭥𐭥
𐭠𐭣𐭥𐭥 𐭠𐭣𐭥𐭥 𐭠𐭣𐭥𐭥 𐭠𐭣𐭥𐭥

𐭠𐭣𐭥𐭥 𐭠𐭣𐭥𐭥 𐭠𐭣𐭥𐭥 CXXXIX.

𐭠𐭣𐭥𐭥 𐭠𐭣𐭥𐭥 𐭠𐭣𐭥𐭥 𐭠𐭣𐭥𐭥

𐭠𐭣𐭥𐭥 𐭠𐭣𐭥𐭥 𐭠𐭣𐭥𐭥 CXL.

𐭠𐭣𐭥𐭥 𐭠𐭣𐭥𐭥 𐭠𐭣𐭥𐭥 𐭠𐭣𐭥𐭥
𐭠𐭣𐭥𐭥 𐭠𐭣𐭥𐭥 𐭠𐭣𐭥𐭥 𐭠𐭣𐭥𐭥
𐭠𐭣𐭥𐭥 𐭠𐭣𐭥𐭥 𐭠𐭣𐭥𐭥 𐭠𐭣𐭥𐭥
𐭠𐭣𐭥𐭥 𐭠𐭣𐭥𐭥 𐭠𐭣𐭥𐭥 𐭠𐭣𐭥𐭥
𐭠𐭣𐭥𐭥 𐭠𐭣𐭥𐭥 𐭠𐭣𐭥𐭥 𐭠𐭣𐭥𐭥

CXXXVIII. *Afashân denâ-ich ângûn dâsht: aîgh, denâ and nigâs mandavam avîr nigâs yakhsenunishn: gabrâ i hûsrûb, va yôm i hûsrûb, va kâr i hûsrûb.*

CXXXIX. *Afashân denâ-ich ângûn dâsht: aîgh, yasharâish dakhshag-i denâ avîrtar paêtâk: hûsrûbîh vêsh.*

CXL., (1) *Afashân denâ-ich ângûn dâsht: aîgh, aîsh mûn hûsrûbîh vêsh yemale/ûnd, aîgh zak i pavan kûnishn shapîrîh paêtâgîh min hanâ yehvûnêd amat frârûnîh chand tûbân vabîdûnayên, afash pavan kâmak ângun aîgh: "—Am kâch vêsh tûbân havêh kardân."* (2) *Va kolâ anshûtâ mûn*

1 Omitted in K.—2 𐭠𐭣 in K.—3 K. adds 𐭠𐭣; perhaps 𐭠𐭣 miswritten.—4 MSS. 𐭠. Here and in the passage (2) of this section, either 𐭠 *min* or 𐭠𐭣 *mûn* is admissible so far as the context is concerned.—5 DM., DE. here add 𐭠𐭣.—6 DM., DE. 𐭠𐭣.—7 K. 𐭠𐭣; DM., DE. 𐭠.

ⲁⲓⲥⲁⲛ ⲉⲛ ⲉⲛ ⲉⲛ ⲉⲛ ⲉⲛ ⲉⲛ ⲉⲛ ⲉⲛ ⲉⲛ ⲉⲛ
ⲉⲛ ⲉⲛ ⲉⲛ ⲉⲛ ⲉⲛ ⲉⲛ ⲉⲛ ⲉⲛ ⲉⲛ ⲉⲛ ⲉⲛ

ⲉⲛ ⲉⲛ ⲉⲛ ⲉⲛ ⲉⲛ ⲉⲛ ⲉⲛ ⲉⲛ ⲉⲛ ⲉⲛ (1) CXLIII.

ⲉⲛ ⲉⲛ ⲉⲛ ⲉⲛ ⲉⲛ ⲉⲛ ⲉⲛ ⲉⲛ ⲉⲛ ⲉⲛ ⲉⲛ
ⲉⲛ ⲉⲛ ⲉⲛ ⲉⲛ ⲉⲛ ⲉⲛ ⲉⲛ ⲉⲛ ⲉⲛ ⲉⲛ ⲉⲛ
ⲉⲛ ⲉⲛ ⲉⲛ ⲉⲛ ⲉⲛ ⲉⲛ ⲉⲛ ⲉⲛ ⲉⲛ ⲉⲛ ⲉⲛ

ⲉⲛ ⲉⲛ ⲉⲛ ⲉⲛ ⲉⲛ ⲉⲛ ⲉⲛ ⲉⲛ ⲉⲛ ⲉⲛ ⲉⲛ
ⲉⲛ ⲉⲛ ⲉⲛ ⲉⲛ ⲉⲛ ⲉⲛ ⲉⲛ ⲉⲛ ⲉⲛ ⲉⲛ ⲉⲛ
ⲉⲛ ⲉⲛ ⲉⲛ ⲉⲛ ⲉⲛ ⲉⲛ ⲉⲛ ⲉⲛ ⲉⲛ ⲉⲛ ⲉⲛ
ⲉⲛ ⲉⲛ ⲉⲛ ⲉⲛ ⲉⲛ ⲉⲛ ⲉⲛ ⲉⲛ ⲉⲛ ⲉⲛ ⲉⲛ

ⲉⲛ ⲉⲛ ⲉⲛ ⲉⲛ ⲉⲛ ⲉⲛ ⲉⲛ ⲉⲛ ⲉⲛ ⲉⲛ ⲉⲛ (1) CXLIV.

ⲉⲛ ⲉⲛ ⲉⲛ ⲉⲛ ⲉⲛ ⲉⲛ ⲉⲛ ⲉⲛ ⲉⲛ ⲉⲛ ⲉⲛ
ⲉⲛ ⲉⲛ ⲉⲛ ⲉⲛ ⲉⲛ ⲉⲛ ⲉⲛ ⲉⲛ ⲉⲛ ⲉⲛ ⲉⲛ

havānd aīgh: "Hat mān anāgīh va shkaftīh aôbash yehamtūnēd, adīn zak qhārag ī bavīhūnēd barā debrūnayēn."

CXLIII., (1) Afashân denô-ich āngūn dāsht: aīgh, drigūshīh hanâ yehvūnēd: mūn tûbânīg khvâstak ī gaêtâ râi tan patishn būndag Ahû, aīash ahûīg minishnīg patash khûrsand, va tund lâ baên yehvūnēd. (2) Va baên ôlô ī qhashmag va tûbânīg lâ tarminishn, barâ āngūn vakhdūnayēn aīgh: "Levatô qhashmagīh va tûbânīgīh ī ôlô, drigūshīh ī li ākhar-ich zak ham aīgh havô havôm."

CXLIV., (1) Afashân denô-ich āngūn dāsht: aīgh, karpīh hanâ yehvūnēd: mūn tûbân avzâr ī gaêtâ būndag mađ yegavimūnēd, apatmānīhâ vashtamūnēd va yakhsenunēd.

1 DM., DE. ٢٢٢. — 2-2 Thus in DE.; DM. ٢٢٢. —
3 DM., DE. ٢٢٢.

॥ ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥
 ॥ श्रीकृष्णाय नमः ॥
 ॥ अथ श्रीभक्तिसूक्तम् ॥
 ॥ इति श्रीभक्तिसूक्तम् ॥

၁၃၄၄ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ ၁၅ ရက်နေ့
 နေပြည်တော်

[illegible]

(2) Chashmagih va tûbânigih i ôlê râi aîshân anâk, baên ôlê i drigûsh va khûrsand anshûtâ tarminishn, afashân khvâr va spûk vakhdûnayên, va drigûshih pavan anâgih yakhsenunêd. (3) Anshûtâân dend aîmîd aôbash levit aîgh: "Hat mân anâgih va shkaftih aôbash yehamtûnêd, adin zak ohârag i bavîhûnast barê deprûnayên."

CXLV. Afashân denâ-ich ângûn dâsht: aigh, she-
kunâth hanâ yehvînêd: mûn tûbân khvâstak i gaetâ bûn-
dag levît patash ankhûrsand, va nafshâ tan pavan dûsh-
parg yakhsenunêd, va baên ôlâ i tûbânig va chashmak
tarminishn, benafshâ hamishak ôl chashmagh va tûbânigih
kûshêd.

1 DM., DE. ၁၂.—2 DM., DE. ၁၃—3 DM., DE. ၁၄၁၅၁၆ .

سے اےسےسے ۱۴۴ ۴۴۴ ۴۴۴ (1) CXLVI.

۱۴۴۴۴۴ ۱۴۴۴۴۴ + ۴۴ ۴۴۴ ۴۴۴۴۴۴
 ۴۴ ۴۴ (2) :: ۴۴۴ ۴۴۴ ۴۴ ۴۴۴۴۴۴
 ۱۴۴۴۴۴ ۴۴ ۴۴۴ ۴۴۴ ۴۴۴ ۴۴۴۴۴۴
 ۱۴۴۴۴۴ :: ۴۴۴۴۴ ۴۴۴ ۴۴۴ (3)
 ۴۴ ۴۴ ۴۴۴۴ ۴۴ ۴۴۴ ۴۴۴۴۴۴
 ۴۴۴۴ ۴۴۴۴ ۴۴۴۴۴۴ ۴۴۴۴ ۴۴۴۴۴۴
 ۴۴۴۴ ۴۴۴۴ ۴۴۴۴ ۴۴۴۴ ۴۴۴۴ ۴۴۴۴

سے اےسےسے ۱۴۴ ۴۴۴ ۴۴۴ CXLVII.

* ۴۴۴۴۴۴ ۴۴۴۴۴۴ ۴۴۴۴۴۴ ۴۴۴۴۴۴

CXLVI., (1) *Afashân denâ-ich. ângûn dâsht: aîgh, paitiyârak 4 haît: 2 î âzâdmardân tûbânigân, va 2 î drigûshân kam tûbân qhabunân.* (2) *Amat zak paitiyârak lâ havâh, akavîn pavan kerfak hamtâk yehvünd; va âzâdmardân drigûshân paitiyârak paitiyârak î âzâdmardân tûbânigân.* (3) *Aêvak drigûshih lâ bûrâidan, va aêvak drigûshân mûst lâ vijârdan zak î drigûshân, va aêvak tarminishnih, lâ âmûkhtan î masân pavan mandavam î rubân, va aêvak darak minishnih.*

CXLVII. *Afashân denâ-ich ângûn dâsht: aîgh, baên hat drigûshân denâ mandavam-i barâ vaêrâyênd, tarminishnih î*

1 End of the lost folio in K₄₃.—2 MSS. ۴۴.—3 K. ۴۴۴۴۴۴.—4 Thus in K.; DM., DE. ۴۴۴۴۴۴.—5 Thus in K.; DM., DE. ۴۴۴۴۴۴.—6 Thus in DM., DE.; K. ۴۴۴.—7-7 Thus in DM., DE.; K. ۴۴۴۴۴۴ ۴۴ :: ۴۴۴۴۴۴.

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥ १ ॥
 ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥ २ ॥

ಸೆ ೧೫-೫ ೧೬ ೧೭ ೧೮ (1) CXLVIII.

[illegible]

CXLIX.

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

ॐ स्वस्ति ॥

CL. 1555 964 13 1555 1555 1555

[illegible]

baên masân tûbânigân, adîn pavan sađô-zim î aêvak ôl dîshahû
lâ yehamtûnd.

CXLVIII., (1) Afashân denâ-ich ângûn dâsht: âigh, baên denâ gêhân aish-ich levit mûn khûdââih va khvâstak âzarmig. (2) Zak î far(r)akhû pavan frârûnih, va zak î dûsh-parg pavan kolâ râs î âz haît.

CXLIX. Ajashân denâ-ich ängün dâsht : aigh, chhabun
î gaetâ apatmân lâ ârâyishn, mâ gaetâ apatmân-ârââ
gabrâ mainûg vishûp yehvûnêd.

CL. Afashân dend-ich ângûn dâst: aich, chabun 1
gaêtâ hand ârâyishn ehand chabun 1 mainûg lâ vishuvêd.

1-1 ဟိဝါယ in K. ; ဟိဝါယ in DM., DE.—2 K. ဟိဝါယ ; DM., DE. ဟိဝါယ.—3-3 K. ဟိဝါယ ဟိဝါယ ; DM., DE. ဟိဝါယ ဟိဝါယ.—4-4 Thus in K. ; DM., DE. ဟိဝါယ.—5 This word is written above the line in DM.

𐭠𐭣𐭥 𐭠𐭣𐭥 𐭠𐭣𐭥 𐭠𐭣𐭥 𐭠𐭣𐭥 𐭠𐭣𐭥 (1) CL.I.

𐭠𐭣𐭥 𐭠𐭣𐭥 𐭠𐭣𐭥 𐭠𐭣𐭥 𐭠𐭣𐭥 𐭠𐭣𐭥 𐭠𐭣𐭥 𐭠𐭣𐭥 𐭠𐭣𐭥 𐭠𐭣𐭥
𐭠𐭣𐭥 𐭠𐭣𐭥 𐭠𐭣𐭥 𐭠𐭣𐭥 𐭠𐭣𐭥 𐭠𐭣𐭥 𐭠𐭣𐭥 𐭠𐭣𐭥 𐭠𐭣𐭥 𐭠𐭣𐭥
𐭠𐭣𐭥 𐭠𐭣𐭥 𐭠𐭣𐭥 𐭠𐭣𐭥 𐭠𐭣𐭥 𐭠𐭣𐭥 𐭠𐭣𐭥 𐭠𐭣𐭥 𐭠𐭣𐭥 𐭠𐭣𐭥
𐭠𐭣𐭥 𐭠𐭣𐭥 𐭠𐭣𐭥 𐭠𐭣𐭥 𐭠𐭣𐭥 𐭠𐭣𐭥 𐭠𐭣𐭥 𐭠𐭣𐭥 𐭠𐭣𐭥 𐭠𐭣𐭥
𐭠𐭣𐭥 𐭠𐭣𐭥 𐭠𐭣𐭥 𐭠𐭣𐭥 𐭠𐭣𐭥 𐭠𐭣𐭥 𐭠𐭣𐭥 𐭠𐭣𐭥 𐭠𐭣𐭥 𐭠𐭣𐭥
𐭠𐭣𐭥 𐭠𐭣𐭥 𐭠𐭣𐭥 𐭠𐭣𐭥 𐭠𐭣𐭥 𐭠𐭣𐭥 𐭠𐭣𐭥 𐭠𐭣𐭥 𐭠𐭣𐭥 𐭠𐭣𐭥

𐭠𐭣𐭥 𐭠𐭣𐭥 𐭠𐭣𐭥 𐭠𐭣𐭥 𐭠𐭣𐭥 𐭠𐭣𐭥 CLII.

𐭠𐭣𐭥 𐭠𐭣𐭥 𐭠𐭣𐭥 𐭠𐭣𐭥 𐭠𐭣𐭥 𐭠𐭣𐭥 𐭠𐭣𐭥 𐭠𐭣𐭥 𐭠𐭣𐭥 𐭠𐭣𐭥
𐭠𐭣𐭥 𐭠𐭣𐭥 𐭠𐭣𐭥 𐭠𐭣𐭥 𐭠𐭣𐭥 𐭠𐭣𐭥 𐭠𐭣𐭥 𐭠𐭣𐭥 𐭠𐭣𐭥 𐭠𐭣𐭥
𐭠𐭣𐭥 𐭠𐭣𐭥 𐭠𐭣𐭥 𐭠𐭣𐭥 𐭠𐭣𐭥 𐭠𐭣𐭥 𐭠𐭣𐭥 𐭠𐭣𐭥 𐭠𐭣𐭥 𐭠𐭣𐭥
𐭠𐭣𐭥 𐭠𐭣𐭥 𐭠𐭣𐭥 𐭠𐭣𐭥 𐭠𐭣𐭥 𐭠𐭣𐭥 𐭠𐭣𐭥 𐭠𐭣𐭥 𐭠𐭣𐭥 𐭠𐭣𐭥

CL.I, (1) *Afashân denô-ich ângûn dâsht: aîgh, chabun i gaêtâ ângûn pavan aôbâm kûnishn ohigûn amat khavitunih aîgh: "1,000 shnat zivam, va mē ledend yôm lâ vabiddûnam adinash frađâg vabiddûnam".* (2) *Va mandavam i mainûg ângûn hamishak minishnihâ va tûkhshâgihâ kûnishn ohigûn amat khavitunih aîgh: "Yôm zivam, va mē ledend yôm lâ vabiddûnam adinam âkhar lâ tûbân kardan."*

CLII. *Afashân denô-ich ângûn dâsht: aîgh, pavan chabun i gaêtâ va vêshigân vistâkhra va varunjag lâ yehvûnishn, mē chabun i gaêtâ atsh-ich bûndagtar lâ yehvûnêd aîgh Yim, va Yim-ich kolâ yôm sâtûnt kam yehvûnt, va*

1 Thus in K.; DM., DE. 𐭠𐭣𐭥.—2 Thus in DM., DE.; K. 𐭠𐭣𐭥.—3-3 Thus in DM., DE.; K. 𐭠𐭣𐭥.—4 K. 𐭠𐭣𐭥; DM., DE. 𐭠𐭣𐭥.—5 Thus in K.; DM., DE. 𐭠𐭣𐭥.—6 K. 𐭠𐭣𐭥; DM., DE. 𐭠𐭣𐭥.—7 Thus in K.; DM., DE. 𐭠𐭣𐭥.

‘Երես Կապու Երես Երես Երես Երես Երես
 Երես Երես Երես Երես Երես Երես

Երես Երես Երես Երես Երես Երես (1) CLIII.

*Երես Երես Երես Երես (2) Երես Երես Երես Երես

Երես Երես Երես Երես Երես Երես Երես Երես Երես Երես

Երես Երես Երես Երես Երես Երես Երես Երես Երես Երես

Երես Երես Երես Երես Երես Երես Երես Երես Երես Երես (3)

Երես Երես Երես Երես Երես Երես Երես Երես Երես Երես

Երես Երես Երես Երես Երես Երես Երես Երես Երես Երես

Երես Երես Երես Երես Երես Երես Երես Երես Երես Երես

avdûm aêmanbaên çhabun î gaêtâ azash apâr, va apastân
 aêvâj ôl rûbân yehvûnt.

CLIII., (1) Afashân denê-ich ângûn dâsht: aîgh,
 denê 3 haêm garôtmanîg. (2) Aêvak denê: mûn amat
 kabad-ich zîyân va anâgîh min aîsh khadîtunt yegavimûnêd,
 adîn-ich ôlâ gabrâ dûshman va anâgîh-kâmak lâ yehvûnêd.
 (3) Va aêvak denê: mûn pavan khûrishn î levîn mađ
 yegavimûnêd, vêsh levît frâj ôl pîsh aîmîd lâ yakhsenun-
 êd, aîgh—“Am aôbash yehamtûnêd”; va hat-ash gabrâ mûn
 fratûm khûrishn levît aôbash yehamtûnêd, hanâ pîshn çhîgûn

1 Thus in K.; DM., DE. Երես.—2 Thus in K.; DM.,
 DE., Երես.—3 Thus in K.; DM., DE. Երես.—4 Thus in
 K.; DM., DE. Երես.—5 MSS. Երես.—6 DM., DE. Երես.
 7 Thus in K.; DM., DE. Երես.—8-8 K. Երես; DM.,
 DE. Երես.—9 K. Երես.—10 K. Երես.—11 Thus in K.; but
 omitted in DM., DE.—12 DM., DE. add Երես.—13 Thus in
 K.; DM., DE. Երես.

𐭠𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭥𐭥𐭥𐭥 CLVII.

𐭠𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭥𐭥𐭥𐭥

𐭠𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭥𐭥𐭥𐭥 CLVIII.

𐭠𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭥𐭥𐭥𐭥

𐭠𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭥𐭥𐭥𐭥

𐭠𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭥𐭥𐭥𐭥 CLIX.

𐭠𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭥𐭥𐭥𐭥

𐭠𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭥𐭥𐭥𐭥

𐭠𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭥𐭥𐭥𐭥 CLX.

𐭠𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭥𐭥𐭥𐭥

𐭠𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭥𐭥𐭥𐭥

CLVII. *Afashân denâ-ich ângûn dâsht: aîgh, gabrâ mûn kîgîh va karapîh baên levît, va âsnô-ich, vad khûd-haitûm shapîr.*

CLVIII. *Afashân denâ-ich ângûn dâsht: aîgh, kûtak kerfak vêshishn lâ vabîdûnishn, mû mûn kûtak kerfak vêshishn vabîdûnayên, adîn rabâ kerfak azash apâr yehvûnêd.*

CLIX. *Afashân denâ-ich ângûn dâsht: aîgh, yasharmûgîh dakhshak aê: mûn rabâ kerfak kûtak, va kûtak kerfak rabâ hûskârêd.*

CLX. *Afashân denâ-ich ângûn dâsht: aîgh, kerfak 1 kûtak nihûmb 1 bazak; mû stavar bazak vabîdûnâ-ihêd kûtak kerfak râi kam paêtâk, ôl vairâyishn kam yehamtûnêd.*

1 Thus in DM.; K., DE. omit.—2-2 MSS. 𐭠𐭥𐭥𐭥𐭥.—3 MSS. 𐭠𐭥𐭥𐭥𐭥.—4 Thus in K.; omitted in DM., DE.—5 K. 𐭠𐭥𐭥𐭥𐭥.—6-6 MSS. 𐭠𐭥𐭥𐭥𐭥.—7 𐭠𐭥𐭥𐭥 in K.

ܐܝܬܝܢ ܕܥܝܢܐ ܕܥܝܢܐ ܕܥܝܢܐ (1) CLXI.

ܐܝܬܝܢ ܕܥܝܢܐ ܕܥܝܢܐ ܕܥܝܢܐ ܕܥܝܢܐ ܕܥܝܢܐ ܕܥܝܢܐ
ܐܝܬܝܢ ܕܥܝܢܐ ܕܥܝܢܐ ܕܥܝܢܐ ܕܥܝܢܐ ܕܥܝܢܐ ܕܥܝܢܐ
ܐܝܬܝܢ ܕܥܝܢܐ ܕܥܝܢܐ ܕܥܝܢܐ ܕܥܝܢܐ ܕܥܝܢܐ ܕܥܝܢܐ
ܐܝܬܝܢ ܕܥܝܢܐ ܕܥܝܢܐ ܕܥܝܢܐ ܕܥܝܢܐ ܕܥܝܢܐ ܕܥܝܢܐ
ܐܝܬܝܢ ܕܥܝܢܐ ܕܥܝܢܐ ܕܥܝܢܐ ܕܥܝܢܐ ܕܥܝܢܐ ܕܥܝܢܐ
ܐܝܬܝܢ ܕܥܝܢܐ ܕܥܝܢܐ ܕܥܝܢܐ ܕܥܝܢܐ ܕܥܝܢܐ ܕܥܝܢܐ

ܐܝܬܝܢ ܕܥܝܢܐ ܕܥܝܢܐ ܕܥܝܢܐ (1) CLXII.

ܐܝܬܝܢ ܕܥܝܢܐ ܕܥܝܢܐ ܕܥܝܢܐ ܕܥܝܢܐ ܕܥܝܢܐ ܕܥܝܢܐ
ܐܝܬܝܢ ܕܥܝܢܐ ܕܥܝܢܐ ܕܥܝܢܐ ܕܥܝܢܐ ܕܥܝܢܐ ܕܥܝܢܐ
ܐܝܬܝܢ ܕܥܝܢܐ ܕܥܝܢܐ ܕܥܝܢܐ ܕܥܝܢܐ ܕܥܝܢܐ ܕܥܝܢܐ
ܐܝܬܝܢ ܕܥܝܢܐ ܕܥܝܢܐ ܕܥܝܢܐ ܕܥܝܢܐ ܕܥܝܢܐ ܕܥܝܢܐ

CLXI., (1) *Afashân denô-ich ângûn dâst*: *aîgh*, *kabad zak keryak i ângûn kûtak amat avîr-afzâr gabrâ-i barâ vabîdûnayên*, *patash yasharûb lâ shâyad yehvûntan*; *va keryak zak i ângûn rabâ i amat aêvak gabrâ-i vabîdûnayên*, *adîn patash yasharûb yehvûnêd*. (2) *Va lenô mar-dûmân avîr tûkshâk âvâyad yehvûnim aîgh vad mân keryak i rabâ nafshê yehvûnêd*.

CLXII., (1) *Afashân denô-ich ângûn dâst*: *aîgh*, *kolâ atsh ahû aê haît*; *va amat ôlê aîsh ahû dravîst va avî-vizand yegavîmûnêd*, *adîn zak mandavam pavan mandavam pavan miyân*. (2) *Va amat jvitar, amat-ich mandavam-i*

1 Thus in DM., DE.; K. ܐܝܬܝܢ.—2 DM., DE. ܐܝܬܝܢ;
K. ܐܝܬܝܢ.—3 K. omits.—4 Thus in K.; DM., DE. ܐܝܬܝܢ.—
5 MSS. ܐܝܬܝܢ.—6-6 MSS. ܐܝܬܝܢ.—7 Thus in K.; DM., DE.
ܐܝܬܝܢ.—8-8 Oœur in K. only.

𐭠𐭥𐭥 𐭥𐭥 𐭠𐭥 𐭠𐭥 * 𐭠𐭥𐭥 𐭠𐭥 𐭥𐭥 𐭠𐭥
𐭠𐭥𐭥 𐭠𐭥𐭥 𐭠𐭥𐭥 𐭠𐭥𐭥 𐭠𐭥𐭥

𐭠𐭥𐭥 𐭠𐭥𐭥 𐭠𐭥𐭥 𐭠𐭥𐭥 𐭠𐭥𐭥 (1) CLXVI.

𐭠𐭥𐭥 𐭠𐭥𐭥 * 𐭠𐭥𐭥 𐭠𐭥𐭥 𐭠𐭥𐭥 𐭠𐭥𐭥 𐭠𐭥𐭥
𐭠𐭥𐭥 𐭠𐭥𐭥 𐭠𐭥𐭥 𐭠𐭥𐭥 𐭠𐭥𐭥 𐭠𐭥𐭥

𐭠𐭥𐭥 𐭠𐭥𐭥 𐭠𐭥𐭥 𐭠𐭥𐭥 𐭠𐭥𐭥 𐭠𐭥𐭥
(2) 𐭠𐭥𐭥 𐭠𐭥𐭥 𐭠𐭥𐭥 𐭠𐭥𐭥 𐭠𐭥𐭥 𐭠𐭥𐭥

(3) 𐭠𐭥𐭥 𐭠𐭥𐭥 𐭠𐭥𐭥 𐭠𐭥𐭥 𐭠𐭥𐭥 𐭠𐭥𐭥

𐭠𐭥𐭥 𐭠𐭥𐭥 𐭠𐭥𐭥 𐭠𐭥𐭥 𐭠𐭥𐭥 𐭠𐭥𐭥
(4) 𐭠𐭥𐭥 𐭠𐭥𐭥 𐭠𐭥𐭥 𐭠𐭥𐭥 𐭠𐭥𐭥 𐭠𐭥𐭥

𐭠𐭥𐭥 𐭠𐭥𐭥 𐭠𐭥𐭥 𐭠𐭥𐭥 𐭠𐭥𐭥 (5) 𐭠𐭥𐭥

zak î pavan Daêna dûst, va mâ *zak* mûn pavan Daêna dûst letamâ va tamâ kolâ dô levatâ.

CLXVI, (1) *Afashân denâ-ichh āngûn dâsht: aîgh, kolâ aîsh Daêna va zak mûn patash himnunêd barâ avispâr-dan, va barâ nigirishn baên kâmak î nafshê aîgh: "Zak mandavam mûn tan avispâr patash himnunêd kardân mâ."* (2) *Va Daêna ehand mandavam baên mûn tan avispâr patash kûnishn.* (3) *Va olâ aîsh pavan Daêna aûstibân mûn pavan kolâ mandavam î tan avispâr patash kûnishn, amat yehamtûnêd tan avispârêd.* (4) *Va zak and mandavam mûn tan avispâr patash kûnishn vinâs î anâpûharagân lâ kardân.* (5) *Aê mûn*

1 Thus in K.; DM., DE. omit.—2 Thus in DM., DE.; K. 𐭠𐭥𐭥.—3 K. 𐭠𐭥𐭥 by mistake.—4 K. 𐭠𐭥𐭥.—5 Omitted in K.—6 K. 𐭠𐭥𐭥.—7 DM., DE. 𐭠𐭥𐭥.—8 DM., DE. 𐭠𐭥𐭥.—9 Thus in DM., DE.; K. 𐭠𐭥𐭥.

𐬔𐬀𐬭𐬀𐬵𐬀 𐬀𐬵𐬀 𐬀𐬵𐬀 (3) :: 𐬀𐬵𐬀 𐬀𐬵𐬀 𐬀𐬵𐬀
 𐬀𐬵𐬀 𐬀𐬵𐬀 𐬀𐬵𐬀 𐬀𐬵𐬀 𐬀𐬵𐬀 𐬀𐬵𐬀 𐬀𐬵𐬀
 𐬀𐬵𐬀 𐬀𐬵𐬀 𐬀𐬵𐬀 𐬀𐬵𐬀 𐬀𐬵𐬀 𐬀𐬵𐬀 𐬀𐬵𐬀
 𐬀𐬵𐬀 𐬀𐬵𐬀 𐬀𐬵𐬀 𐬀𐬵𐬀 𐬀𐬵𐬀 𐬀𐬵𐬀 𐬀𐬵𐬀
 𐬀𐬵𐬀 𐬀𐬵𐬀 𐬀𐬵𐬀 𐬀𐬵𐬀 𐬀𐬵𐬀 𐬀𐬵𐬀 𐬀𐬵𐬀

𐬀𐬵𐬀 𐬀𐬵𐬀 𐬀𐬵𐬀 𐬀𐬵𐬀 𐬀𐬵𐬀 𐬀𐬵𐬀 CLXX.
 𐬀𐬵𐬀 𐬀𐬵𐬀 𐬀𐬵𐬀 𐬀𐬵𐬀 𐬀𐬵𐬀 𐬀𐬵𐬀 𐬀𐬵𐬀
 𐬀𐬵𐬀 𐬀𐬵𐬀 𐬀𐬵𐬀 𐬀𐬵𐬀 𐬀𐬵𐬀 𐬀𐬵𐬀 𐬀𐬵𐬀
 𐬀𐬵𐬀 𐬀𐬵𐬀 𐬀𐬵𐬀 𐬀𐬵𐬀 𐬀𐬵𐬀 𐬀𐬵𐬀 𐬀𐬵𐬀
 𐬀𐬵𐬀 𐬀𐬵𐬀 𐬀𐬵𐬀 𐬀𐬵𐬀 𐬀𐬵𐬀 𐬀𐬵𐬀 𐬀𐬵𐬀
 𐬀𐬵𐬀 𐬀𐬵𐬀 𐬀𐬵𐬀 𐬀𐬵𐬀 𐬀𐬵𐬀 𐬀𐬵𐬀 𐬀𐬵𐬀

aîgh : "Havâ dravand havâm." (3) Mâ pavan gaêtâ amat
 kabad-ich gabrâ pavan vaðarih gabrâ-î hamîmâr havând,
 adînich akarj sarîtarîh î ôlâ aîsh aêdûn spûrîg lâ
 shâyad khavîtunast chîgûn amat gabrâ-î benafshâ sarîtarîh
 î nafshâ yemalelûnêd.

CLXX. Afashân denâ-ich ângûn dâsht : aîgh, mûn
 pavan zîyân va anâgîh mað î ôlâ î tanid min Yazdân
 ayâft khvâstâr yehvûnêd âsnô mainûg vîrûyishnîhâ, hanâ
 râî mâ hat-ich kâr adânîhâ va lâ frârûn, adîn-ich Yêzad
 himnunênd aîgh : "Yazdân mandavam î shapîr va sarîtar
 tûbân kardân."

1 Thus in DM., DE.; 𐬀𐬵𐬀𐬵𐬀 in K.—2 DM., DE. add
 𐬀𐬵𐬀𐬵𐬀.—3 K. omits.—4 K. 𐬀𐬵𐬀.—5 DM., DE. omits 𐬀𐬵𐬀.—
 6 Thus in K.; DM., DE. 𐬀𐬵𐬀.

[illegible]

CLXXIV.

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय

[illegible]

mô mûn-ich avir vah-âinîhâ sâtûnêd, adîn-ich pavan zimân
ôl khân yehamtûnêd. (2) Va dûsh-parg ôld gabrâ mûn
pavan râs î avîrâs sâtûnêd; mô ohand tûkshâgîhâtar adîn ôl
khân dûrtar. (3) Va râs î malkâ Daêna, va khân Vahisht.

CLXXIV. *Ajashân* denđ-ich ängün dâst: aigh, rūbân
patmân tûbân, lâ tûbân khvâstak patmân, vijîristan lâ
vijîristan.

CLXXV., (1) Afashân denâ-ich ângûn dâst; aîgh, vijî-
ristan va lâ vijîristan, mandavam va aîshihâ vardêd. (2) Hâit
lâ vijîristan, barâ amat vîhaspak va hastak, va zahbâin

1 Thus in DM., DE.; K. $\text{—}\text{אֶת־הַיָּדָיו}\text{—}$.—2 Occurs in K. only.—3 K. אֶת־הַיָּדָיו *demân*.—4 Thus in the MSS.; better אֶת־הַיָּדָיו .—5 K. reads אֶת־הַיָּדָיו *agîn*.—6-6 אֶת־הַיָּדָיו in K.; אֶת־הַיָּדָיו *Ashôvahišt* in DM., DE.—7 K. אֶת־הַיָּדָיו .—8 K. אֶת־הַיָּדָיו .—9-9 K. אֶת־הַיָּדָיו ; DM., DE. אֶת־הַיָּדָיו .

س اهنوا کس-هوا^۱ اوت-هس-وا س س-کس اهنوا
 * کد . س اهنوا س ا-س-وس^۲ ل^۳ ا-س-^۴ س-^۵
 کس-وا . * س اهنوا س د^۶ اهنوا کس-هوا
 ا کس-هوا س- س- ل^۷ اهنوا . * س اهنوا ل^۸ اهنوا
 ک اهنوا ل^۹ اهنوا ک-هوا

ا کس-هوا ل^{۱۰} اهنوا ک-هوا CLXXXIII.
 اهنوا س- س- کس-هوا ل^{۱۱} اهنوا ک-هوا
 اهنوا ک-هوا ل^{۱۲} اهنوا ک-هوا
 کس-هوا ل^{۱۳} اهنوا ک-هوا CLXXXIV.
 کس-هوا ل^{۱۴} اهنوا ک-هوا

3 vâchag khvâstak vêsh âvâyađ aigh aîman/baên Avistâk
 va Zand : aêvak zak î vinâskâr pavan vinâs lâ anvînîdan ;
 va aêvak zak î drûj dâdistân gabrâ khûdâêih va khvâstak
 râi lâ bûrzîdan ; va aêvak kerfak pâđdahishn min mainûgân
 bavîhûnastan lâ min gaêtâ.

CLXXXIII. A/fashân denô-ich ângûn dâsht : aigh, mûn
 vâchag-aê lâ khavîtunêđ râi yemalêlûnêđ aigh : "Khavîtu-
 nam" ; adîn ôlô vâchag gavârîg râi 1,000 vâchag î kha-
 vîtunêđ azash barâ vazlûnêđ.

CLXXXIV. A/fashân denô-ich ângûn dâsht : aigh, zak
 mûn levît hat khavîtunêđ aigh : "Lâ havôm", havôh.

1 K. اهنوا.—2 K. د^۶.—3 Written twice in DM. by
 mistake.—4 Thus in K. ; ل^۷ in DM., DE.—5 Thus in K. ;
 کس-هوا in DM., DE.—6 K. ک-هوا.

سج ۱۲۵۰۰۰۰ ۱۲۵ ۹۶۵ ۱۲۵۰۰۰ (1) CLXXXVII.

۱۲۵۰۰۰ ۱۲ ۱۲ ۱۲۵۰۰۰۰ ۱۲۵۰۰۰۰ ۱۲۵۰۰۰۰ ۱۲۵۰۰۰۰
 ۱۲۵۰۰ ۱۲ ۱۲۵۰۰۰ ۱۲۵۰۰۰ ۱۲۵۰۰۰ ۱۲۵۰۰۰ ۱۲۵۰۰۰
 ۱۲۵۰۰۰ ۱۲ ۱۲۵۰۰۰ ۱۲ ۱۲۵۰۰۰ (2) ۱۲۵۰۰۰۰ ۱۲۵۰۰۰۰
 ۱۲۵۰۰۰ ۱۲۵۰۰۰ ۱۲ ۱۲۵۰۰۰۰ ۱۲۵۰۰۰۰ ۱۲۵۰۰۰۰ ۱۲۵۰۰۰۰
 ۱۲۵۰۰۰ ۱۲۵۰۰۰ ۱۲ ۱۲۵۰۰۰۰ ۱۲۵۰۰۰۰ ۱۲۵۰۰۰۰ (3)
 ۱۲۵۰۰۰ ۱۲ ۱۲۵۰۰۰ ۱۲ (4) ۱۲۵۰۰۰۰ ۱۲۵۰۰۰۰
 ۱۲۵۰۰۰ ۱۲۵۰۰۰ ۱۲۵۰۰۰ ۱۲۵۰۰۰ ۱۲۵۰۰۰ ۱۲۵۰۰۰
 ۱۲۵۰۰۰ ۱۲۵۰۰۰ ۱۲۵۰۰۰ ۱۲۵۰۰۰ ۱۲۵۰۰۰ ۱۲۵۰۰۰

سج ۱۲۵۰۰۰۰ ۱۲۵ ۹۶۵ ۱۲۵۰۰۰ (1) CLXXXVIII.

۱۲۵۰۰۰۰ ۱۲۵۰۰۰۰۰ ۱۲۵۰۰۰۰۰ ۱۲۵۰۰۰۰۰ ۱۲۵۰۰۰۰۰

CLXXXVII., (1) *Afashân denê-ich ângûn dâsht: aîgh, mardûmân râi babâ shâritunt yakhsenunishn, mê mûn mardûmân babâ vishâd lâ yakhsenunêd, adînash mardûm ôl khânak lâ yehamtûnd. (2) Va mûn mardûm ôl khânak lâ yehamtûnd, adînash yazdân yakhsenunishn ôl khânak levit. (3) Va mûn yazdân yehamtûnêd avô ôl khânak levit, adînash gadê lâ yehvûnêd. (4) Mô mardûm min âkhar î lakhmayâ havând, va yazdân min âkhar î mardûm havând, va gadê min âkhar î yêzad haît.*

CLXXXVIII., (1) *Afashân denê-ich ângûn dâsht: aîgh, avîr tûkhshishn ôl ham-rasishnêh va ham-khûrishnêh levatê*

[illegible]

(1) CLXXXIX. ۱۵۸۹ ۹۶۲ ۱۶۵۱ ۱۷۴۰ ۱۸۲۹

၁။ သူတို့သည် သူတို့၏ နာမည်ကို သူတို့၏ နာမည်ကို
 ၂။ သူတို့သည် သူတို့၏ နာမည်ကို သူတို့၏ နာမည်ကို
 ၃။ သူတို့သည် သူတို့၏ နာမည်ကို သူတို့၏ နာမည်ကို
 ၄။ သူတို့သည် သူတို့၏ နာမည်ကို သူတို့၏ နာမည်ကို
 ၅။ သူတို့သည် သူတို့၏ နာမည်ကို သူတို့၏ နာမည်ကို
 ၆။ သူတို့သည် သူတို့၏ နာမည်ကို သူတို့၏ နာမည်ကို
 ၇။ သူတို့သည် သူတို့၏ နာမည်ကို သူတို့၏ နာမည်ကို
 ၈။ သူတို့သည် သူတို့၏ နာမည်ကို သူတို့၏ နာမည်ကို
 ၉။ သူတို့သည် သူတို့၏ နာမည်ကို သူတို့၏ နာမည်ကို
 ၁၀။ သူတို့သည် သူတို့၏ နာမည်ကို သူတို့၏ နာမည်ကို

shapîr. (2) Mâ hat khavîtonih aîsh aîgh chîgûn nyôk ham-rasîshnîh va ham-khûrîshnîh î levatê shapîrân amat mandavam î ângûn lâ mat yegavîmûnêd î ôl shapîrân shâyad yehabînt, adîn-ich lakhmayâ î nafshê yensegûnih, va baên ôl shapîrân vazlûnih, va levatê shapîrân barâ vashtamûnih.

CLXXXIX., (1) Arašhân denâ-ich ângûn dâshî : aîgh, râmishn ângûn pâvan nivâzishn yakhsenamishn ehîgûn rasig-aê î apûrnâêig, va ângûn madam tûkhshishn aîgh akarj râmishn min tan barâ lâ vazlûnêđ. (2) Va amat râmishn zak mandavam bavîhûnêđ zyash amat ôl kâmak îyâvênd vinâs, adîn zak mandavam lâ, barâ hân mandavam î amat vabîdûnâ râmishn

1 The words ~~శాసన~~ ~~అభి~~ are found in K. only:—

2 K. ۱۱۵۰۵۰; DM.; DE. ۱۱۵۰۵۰.—3 K. ۱۱۵۰۵۰.

150 151 152 153 154 155 156 157 158 159 160 161 162 163 164 165 166 167 168 169 170 171 172 173 174 175 176 177 178 179 180 181 182 183 184 185 186 187 188 189 190 191 192 193 194 195 196 197 198 199 200 201 202 203 204 205 206 207 208 209 210 211 212 213 214 215 216 217 218 219 220 221 222 223 224 225 226 227 228 229 230 231 232 233 234 235 236 237 238 239 240 241 242 243 244 245 246 247 248 249 250 251 252 253 254 255 256 257 258 259 260 261 262 263 264 265 266 267 268 269 270 271 272 273 274 275 276 277 278 279 280 281 282 283 284 285 286 287 288 289 290 291 292 293 294 295 296 297 298 299 300 301 302 303 304 305 306 307 308 309 310 311 312 313 314 315 316 317 318 319 320 321 322 323 324 325 326 327 328 329 330 331 332 333 334 335 336 337 338 339 340 341 342 343 344 345 346 347 348 349 350 351 352 353 354 355 356 357 358 359 360 361 362 363 364 365 366 367 368 369 370 371 372 373 374 375 376 377 378 379 380 381 382 383 384 385 386 387 388 389 390 391 392 393 394 395 396 397 398 399 400 401 402 403 404 405 406 407 408 409 410 411 412 413 414 415 416 417 418 419 420 421 422 423 424 425 426 427 428 429 430 431 432 433 434 435 436 437 438 439 440 441 442 443 444 445 446 447 448 449 450 451 452 453 454 455 456 457 458 459 460 461 462 463 464 465 466 467 468 469 470 471 472 473 474 475 476 477 478 479 480 481 482 483 484 485 486 487 488 489 490 491 492 493 494 495 496 497 498 499 500 501 502 503 504 505 506 507 508 509 510 511 512 513 514 515 516 517 518 519 520 521 522 523 524 525 526 527 528 529 530 531 532 533 534 535 536 537 538 539 540 541 542 543 544 545 546 547 548 549 550 551 552 553 554 555 556 557 558 559 560 561 562 563 564 565 566 567 568 569 570 571 572 573 574 575 576 577 578 579 580 581 582 583 584 585 586 587 588 589 590 591 592 593 594 595 596 597 598 599 600 601 602 603 604 605 606 607 608 609 610 611 612 613 614 615 616 617 618 619 620 621 622 623 624 625 626 627 628 629 630 631 632 633 634 635 636 637 638 639 640 641 642 643 644 645 646 647 648 649 650 651 652 653 654 655 656 657 658 659 660 661 662 663 664 665 666 667 668 669 670 671 672 673 674 675 676 677 678 679 680 681 682 683 684 685 686 687 688 689 690 691 692 693 694 695 696 697 698 699 700 701 702 703 704 705 706 707 708 709 710 711 712 713 714 715 716 717 718 719 720 721 722 723 724 725 726 727 728 729 730 731 732 733 734 735 736 737 738 739 740 741 742 743 744 745 746 747 748 749 750 751 752 753 754 755 756 757 758 759 760 761 762 763 764 765 766 767 768 769 770 771 772 773 774 775 776 777 778 779 780 781 782 783 784 785 786 787 788 789 790 791 792 793 794 795 796 797 798 799 800 801 802 803 804 805 806 807 808 809 810 811 812 813 814 815 816 817 818 819 820 821 822 823 824 825 826 827 828 829 830 831 832 833 834 835 836 837 838 839 840 841 842 843 844 845 846 847 848 849 850 851 852 853 854 855 856 857 858 859 860 861 862 863 864 865 866 867 868 869 870 871 872 873 874 875 876 877 878 879 880 881 882 883 884 885 886 887 888 889 890 891 892 893 894 895 896 897 898 899 900 901 902 903 904 905 906 907 908 909 910 911 912 913 914 915 916 917 918 919 920 921 922 923 924 925 926 927 928 929 930 931 932 933 934 935 936 937 938 939 940 941 942 943 944 945 946 947 948 949 950 951 952 953 954 955 956 957 958 959 960 961 962 963 964 965 966 967 968 969 970 971 972 973 974 975 976 977 978 979 980 981 982 983 984 985 986 987 988 989 990 991 992 993 994 995 996 997 998 999 1000

150 151 152 153 154 155 156 157 158 159 160 161 162 163 164 165 166 167 168 169 170 171 172 173 174 175 176 177 178 179 180 181 182 183 184 185 186 187 188 189 190 191 192 193 194 195 196 197 198 199 200 201 202 203 204 205 206 207 208 209 210 211 212 213 214 215 216 217 218 219 220 221 222 223 224 225 226 227 228 229 230 231 232 233 234 235 236 237 238 239 240 241 242 243 244 245 246 247 248 249 250 251 252 253 254 255 256 257 258 259 260 261 262 263 264 265 266 267 268 269 270 271 272 273 274 275 276 277 278 279 280 281 282 283 284 285 286 287 288 289 290 291 292 293 294 295 296 297 298 299 300 301 302 303 304 305 306 307 308 309 310 311 312 313 314 315 316 317 318 319 320 321 322 323 324 325 326 327 328 329 330 331 332 333 334 335 336 337 338 339 340 341 342 343 344 345 346 347 348 349 350 351 352 353 354 355 356 357 358 359 360 361 362 363 364 365 366 367 368 369 370 371 372 373 374 375 376 377 378 379 380 381 382 383 384 385 386 387 388 389 390 391 392 393 394 395 396 397 398 399 400 401 402 403 404 405 406 407 408 409 410 411 412 413 414 415 416 417 418 419 420 421 422 423 424 425 426 427 428 429 430 431 432 433 434 435 436 437 438 439 440 441 442 443 444 445 446 447 448 449 450 451 452 453 454 455 456 457 458 459 460 461 462 463 464 465 466 467 468 469 470 471 472 473 474 475 476 477 478 479 480 481 482 483 484 485 486 487 488 489 490 491 492 493 494 495 496 497 498 499 500 501 502 503 504 505 506 507 508 509 510 511 512 513 514 515 516 517 518 519 520 521 522 523 524 525 526 527 528 529 530 531 532 533 534 535 536 537 538 539 540 541 542 543 544 545 546 547 548 549 550 551 552 553 554 555 556 557 558 559 560 561 562 563 564 565 566 567 568 569 570 571 572 573 574 575 576 577 578 579 580 581 582 583 584 585 586 587 588 589 590 591 592 593 594 595 596 597 598 599 600 601 602 603 604 605 606 607 608 609 610 611 612 613 614 615 616 617 618 619 620 621 622 623 624 625 626 627 628 629 630 631 632 633 634 635 636 637 638 639 640 641 642 643 644 645 646 647 648 649 650 651 652 653 654 655 656 657 658 659 660 661 662 663 664 665 666 667 668 669 670 671 672 673 674 675 676 677 678 679 680 681 682 683 684 685 686 687 688 689 690 691 692 693 694 695 696 697 698 699 700 701 702 703 704 705 706 707 708 709 710 711 712 713 714 715 716 717 718 719 720 721 722 723 724 725 726 727 728 729 730 731 732 733 734 735 736 737 738 739 740 741 742 743 744 745 746 747 748 749 750 751 752 753 754 755 756 757 758 759 760 761 762 763 764 765 766 767 768 769 770 771 772 773 774 775 776 777 778 779 780 781 782 783 784 785 786 787 788 789 790 791 792 793 794 795 796 797 798 799 800 801 802 803 804 805 806 807 808 809 810 811 812 813 814 815 816 817 818 819 820 821 822 823 824 825 826 827 828 829 830 831 832 833 834 835 836 837 838 839 840 841 842 843 844 845 846 847 848 849 850 851 852 853 854 855 856 857 858 859 860 861 862 863 864 865 866 867 868 869 870 871 872 873 874 875 876 877 878 879 880 881 882 883 884 885 886 887 888 889 890 891 892 893 894 895 896 897 898 899 900 901 902 903 904 905 906 907 908 909 910 911 912 913 914 915 916 917 918 919 920 921 922 923 924 925 926 927 928 929 930 931 932 933 934 935 936 937 938 939 940 941 942 943 944 945 946 947 948 949 950 951 952 953 954 955 956 957 958 959 960 961 962 963 964 965 966 967 968 969 970 971 972 973 974 975 976 977 978 979 980 981 982 983 984 985 986 987 988 989 990 991 992 993 994 995 996 997 998 999 1000

afzâyiđan. (3) Lâ vinâs kûnishn, va âkhar-ich râmishn min tan barâ shabkûnishn, î mð rasîg-ich î apûrnâêig kabad î zak î amat zak mandavam bavîhûnêđ, î amataşh ôl kâmak iyâvênd vinâs î avîr stavar azash yehvûnêđ. (4) Azash pavan gaôharig î zak mandavam ângûn kh'ârgûn mandavam chîgûn khûrmâk-aê ayûf gûz-aê ayûf hân mandavam yehabûnd, va patash khûrsand va pavan râmishn yehvûnêđ.

cxc. Afashân denð-ich ângûn dâsht : aîgh, mardûm-ân hûshiyâr yehvûnishn, vad yazdân râmishn baên tan mâhmân yehvûnêđ; mð bavîhûnastan va vijustan baên Daêna kerfak zak î râmishn kâm.

cxci. Afashân denð-ich ângûn dâsht : aîgh, shnâ-

1 DM., DE. 150.—2 K. 151; DM., DE. 152.—3 K. 153.—4-4 Thus in K.; DM., DE. 154, 155.

۱۹۴. ۵ ۱۰۰۰ ۱۰۰۰ ۱۰۰۰ ۱۰۰۰ ۱۰۰۰ CXCV.

۵ ۱۰۰۰ ۱۰۰۰ ۱۰۰۰ ۱۰۰۰ ۱۰۰۰

۱۰۰۰ ۱۰۰۰ ۱۰۰۰ ۱۰۰۰ ۱۰۰۰ CXCV.

۵ ۱۰۰۰ ۱۰۰۰ ۱۰۰۰ ۱۰۰۰ ۱۰۰۰

۱۰۰۰ ۱۰۰۰ ۱۰۰۰ ۱۰۰۰ ۱۰۰۰ (1) CXCVI.

۱۰۰۰ ۱۰۰۰ ۱۰۰۰ ۱۰۰۰ ۱۰۰۰ ۱۰۰۰

۱۰۰۰ ۱۰۰۰ ۱۰۰۰ ۱۰۰۰ ۱۰۰۰ (2) ۵ ۱۰۰۰ ۱۰۰۰

۱۰۰۰ ۱۰۰۰ ۱۰۰۰ ۱۰۰۰ ۱۰۰۰ ۱۰۰۰

۱۰۰۰ ۱۰۰۰ ۱۰۰۰ ۱۰۰۰ ۱۰۰۰ ۱۰۰۰

۵ ۱۰۰۰ ۱۰۰۰ ۱۰۰۰ ۱۰۰۰ ۱۰۰۰

CXCV. Afashân denâ-ich ângûn dâsht : aîgh, dô î nyôk, denâ-ich aêdûn : âhûg vairâêih va varûn, yash-târih.

CXCV. Afashân denâ-ich ângûn dâsht : aîgh, kolâ vêhîh bar râmishn, kolâ anâgîh, bar bîsh.

CXCVI. (1) Afashân denâ-ich ângûn dâsht : aîgh, râmishn mâdîgân khîrsandîh î Vahûman, va bîsh mâdîgân ankîrsandîh. (2) Mô amat Aûharmazda î Khûdâê pavan nyôgîh zyash hat lâ khîrsand, havât adînash lâ nyôk havât; va hat Aharman pavan anâgîh î na/shâ lâ ankîrsand havât adînash lâ anak havât.

1 Thus in K.; DM., DE. ۵ ۱۰۰۰.—2 Thus in K.; ۵ ۱۰۰۰ in DM., DE.—3 K. ۱۰۰۰.—4 K. omits; DM., DE. ۱۰۰۰.—5 K. ۵ ۱۰۰۰.—6 K. ۱۰۰۰.—7 MSS. ۱۰۰۰ in the sense of ۱۰۰۰ hat.—8 Inverted in K.—9 K. ۱۰۰۰.—10 MSS. ۵ ۱۰۰۰.

ᠠᠶᠠᠰᠬᠠᠨ ᠳᠡᠨᠳ-ᠢᠭᠡᠬᠡ ᠠᠩᠭᠤᠨ ᠳᠠᠰᠬᠡ CXCVII.

ᠠᠶᠠᠰᠬᠠᠨ ᠳᠡᠨᠳ-ᠢᠭᠡᠬᠡ ᠠᠩᠭᠤᠨ ᠳᠠᠰᠬᠡ

ᠠᠶᠠᠰᠬᠠᠨ ᠳᠡᠨᠳ-ᠢᠭᠡᠬᠡ ᠠᠩᠭᠤᠨ ᠳᠠᠰᠬᠡ (1) CXCVIII.

ᠠᠶᠠᠰᠬᠠᠨ ᠳᠡᠨᠳ-ᠢᠭᠡᠬᠡ ᠠᠩᠭᠤᠨ ᠳᠠᠰᠬᠡ ᠠᠶᠠᠰᠬᠠᠨ ᠳᠡᠨᠳ-ᠢᠭᠡᠬᠡ ᠠᠩᠭᠤᠨ ᠳᠠᠰᠬᠡ
ᠠᠶᠠᠰᠬᠠᠨ ᠳᠡᠨᠳ-ᠢᠭᠡᠬᠡ ᠠᠩᠭᠤᠨ ᠳᠠᠰᠬᠡ (2) ᠠᠶᠠᠰᠬᠠᠨ ᠳᠡᠨᠳ-ᠢᠭᠡᠬᠡ ᠠᠩᠭᠤᠨ ᠳᠠᠰᠬᠡ
ᠠᠶᠠᠰᠬᠠᠨ ᠳᠡᠨᠳ-ᠢᠭᠡᠬᠡ ᠠᠩᠭᠤᠨ ᠳᠠᠰᠬᠡ ᠠᠶᠠᠰᠬᠠᠨ ᠳᠡᠨᠳ-ᠢᠭᠡᠬᠡ ᠠᠩᠭᠤᠨ ᠳᠠᠰᠬᠡ
ᠠᠶᠠᠰᠬᠠᠨ ᠳᠡᠨᠳ-ᠢᠭᠡᠬᠡ ᠠᠩᠭᠤᠨ ᠳᠠᠰᠬᠡ ᠠᠶᠠᠰᠬᠠᠨ ᠳᠡᠨᠳ-ᠢᠭᠡᠬᠡ ᠠᠩᠭᠤᠨ ᠳᠠᠰᠬᠡ
ᠠᠶᠠᠰᠬᠠᠨ ᠳᠡᠨᠳ-ᠢᠭᠡᠬᠡ ᠠᠩᠭᠤᠨ ᠳᠠᠰᠬᠡ ᠠᠶᠠᠰᠬᠠᠨ ᠳᠡᠨᠳ-ᠢᠭᠡᠬᠡ ᠠᠩᠭᠤᠨ ᠳᠠᠰᠬᠡ
ᠠᠶᠠᠰᠬᠠᠨ ᠳᠡᠨᠳ-ᠢᠭᠡᠬᠡ ᠠᠩᠭᠤᠨ ᠳᠠᠰᠬᠡ ᠠᠶᠠᠰᠬᠠᠨ ᠳᠡᠨᠳ-ᠢᠭᠡᠬᠡ ᠠᠩᠭᠤᠨ ᠳᠠᠰᠬᠡ
ᠠᠶᠠᠰᠬᠠᠨ ᠳᠡᠨᠳ-ᠢᠭᠡᠬᠡ ᠠᠩᠭᠤᠨ ᠳᠠᠰᠬᠡ ᠠᠶᠠᠰᠬᠠᠨ ᠳᠡᠨᠳ-ᠢᠭᠡᠬᠡ ᠠᠩᠭᠤᠨ ᠳᠠᠰᠬᠡ

CXCVII. *Afashân denḏ-igh āngûn dâsht*: aigh, khûr-sand cḥabunân ankhûrsandîh i khratû va dânishn.

CXCVIII., (1) *Afashân denḏ-igh āngûn dâsht*: aigh, gabrâ mûn pavan mainûg i âz ârjûg ôl tan yehamtûnêd, azash cḥabun i gaêtâ kâmak nimâyêd. (2) *Adîn cḥarak denḏ avîrtar*: amat gabrâ frê(h-)yâvandîh i tan cḥabun i gaêtâ ôl naʼshḏ nimâyêd denḏ minêd aigh: "Hangâr aigh-am vakhdûnt, barâ mḏ vakhdûnam, amat zûd barâ shed-kûnâ âvâyaḏ; min kunun frâj lâ vakhdûnam, aigh-am vad dûshâramîh i min barâ yegavîmûnd khûbîh lâ yehamtûnêd, mḏ cḥabun i gaêtâ lâ vakhdûntan kabad khvârtar aigh barâ shedkûnâ."

1 K. ᠠᠶᠠᠰᠬᠠᠨ.—2 Not found in K.—3 K. ᠠᠶᠠᠰᠬᠠᠨ.—4 K. ᠠᠶᠠᠰᠬᠠᠨ.—5 K. ᠠᠶᠠᠰᠬᠠᠨ.—6 K. ᠠᠶᠠᠰᠬᠠᠨ.—7 K. ᠠᠶᠠᠰᠬᠠᠨ.

𐬔𐬀𐬭𐬀𐬎𐬌 𐬵 𐬔𐬀𐬭𐬀𐬎𐬌 𐬵 𐬔𐬀𐬭𐬀𐬎𐬌 𐬵 𐬔𐬀𐬭𐬀𐬎𐬌 𐬵 𐬔𐬀𐬭𐬀𐬎𐬌 𐬵 𐬔𐬀𐬭𐬀𐬎𐬌
 𐬵 𐬔𐬀𐬭𐬀𐬎𐬌 𐬵 𐬔𐬀𐬭𐬀𐬎𐬌 𐬵 𐬔𐬀𐬭𐬀𐬎𐬌 𐬵 𐬔𐬀𐬭𐬀𐬎𐬌 𐬵 𐬔𐬀𐬭𐬀𐬎𐬌

𐬔𐬀𐬭𐬀𐬎𐬌 𐬵 𐬔𐬀𐬭𐬀𐬎𐬌 𐬵 𐬔𐬀𐬭𐬀𐬎𐬌 𐬵 𐬔𐬀𐬭𐬀𐬎𐬌 (1) CCVI.

𐬔𐬀𐬭𐬀𐬎𐬌 𐬵 𐬔𐬀𐬭𐬀𐬎𐬌 𐬵 𐬔𐬀𐬭𐬀𐬎𐬌 𐬵 𐬔𐬀𐬭𐬀𐬎𐬌 𐬵 𐬔𐬀𐬭𐬀𐬎𐬌 𐬵 𐬔𐬀𐬭𐬀𐬎𐬌
 𐬵 𐬔𐬀𐬭𐬀𐬎𐬌 𐬵 𐬔𐬀𐬭𐬀𐬎𐬌 𐬵 𐬔𐬀𐬭𐬀𐬎𐬌 𐬵 𐬔𐬀𐬭𐬀𐬎𐬌 𐬵 𐬔𐬀𐬭𐬀𐬎𐬌 (2) 𐬵 𐬔𐬀𐬭𐬀𐬎𐬌 𐬵 𐬔𐬀𐬭𐬀𐬎𐬌
 𐬵 𐬔𐬀𐬭𐬀𐬎𐬌 𐬵 𐬔𐬀𐬭𐬀𐬎𐬌 𐬵 𐬔𐬀𐬭𐬀𐬎𐬌 𐬵 𐬔𐬀𐬭𐬀𐬎𐬌 𐬵 𐬔𐬀𐬭𐬀𐬎𐬌 𐬵 𐬔𐬀𐬭𐬀𐬎𐬌
 𐬵 𐬔𐬀𐬭𐬀𐬎𐬌 𐬵 𐬔𐬀𐬭𐬀𐬎𐬌 𐬵 𐬔𐬀𐬭𐬀𐬎𐬌 𐬵 𐬔𐬀𐬭𐬀𐬎𐬌 𐬵 𐬔𐬀𐬭𐬀𐬎𐬌 𐬵 𐬔𐬀𐬭𐬀𐬎𐬌
 𐬵 𐬔𐬀𐬭𐬀𐬎𐬌 𐬵 𐬔𐬀𐬭𐬀𐬎𐬌 𐬵 𐬔𐬀𐬭𐬀𐬎𐬌 𐬵 𐬔𐬀𐬭𐬀𐬎𐬌 𐬵 𐬔𐬀𐬭𐬀𐬎𐬌 𐬵 𐬔𐬀𐬭𐬀𐬎𐬌
 𐬵 𐬔𐬀𐬭𐬀𐬎𐬌 𐬵 𐬔𐬀𐬭𐬀𐬎𐬌 𐬵 𐬔𐬀𐬭𐬀𐬎𐬌 𐬵 𐬔𐬀𐬭𐬀𐬎𐬌 𐬵 𐬔𐬀𐬭𐬀𐬎𐬌 𐬵 𐬔𐬀𐬭𐬀𐬎𐬌
 𐬵 𐬔𐬀𐬭𐬀𐬎𐬌 𐬵 𐬔𐬀𐬭𐬀𐬎𐬌 𐬵 𐬔𐬀𐬭𐬀𐬎𐬌 𐬵 𐬔𐬀𐬭𐬀𐬎𐬌 𐬵 𐬔𐬀𐬭𐬀𐬎𐬌 𐬵 𐬔𐬀𐬭𐬀𐬎𐬌

dânâg, va aêvak zal i dânâg aîyayâr, va aêvak zal i dânâg lâ hamîmâr.

CCVI., (1) *Afashân denê-ich āngûn dâsht: aîgh, anshûtâ denê 3 âînînak: aêvak gâsânîg, va aêvak hâda-mânsrig, va aêvak dâtîg.* (2) *Ôlê i gâsânîg hamîh levatê yadân, va vîchag-haitagîh min shaêdân va drû jân, va khâstak-patmân min dâhm va gîvar, va pavan vinâs i vabîdûnayên sharm va avînishn pâtrâs.* (3) *Va zal i hâdag-mânsrig hamîh levatê yasharûbân, afash vîchag-haitagîh min dravandân, afash khâstak-patmân zal i frârûn vabîdûnîhyên, va pavan vinâs i vabîdûnâ ashtra i sraôshôcharanâm khrajstra avajadân, vad-khânân tûkhtan*

1 DM., DE. 𐬔𐬀𐬭𐬀𐬎𐬌 *vabîdûnând.*—2 Thus in DE.; 𐬔𐬀𐬭𐬀𐬎𐬌 in DM.

𐭠𐭣𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭥 𐭠𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭥𐭥𐭥𐭥

𐭠𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭥𐭥𐭥𐭥

𐭠𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭥𐭥𐭥𐭥 CCX.

𐭠𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭥𐭥𐭥𐭥

𐭠𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭥𐭥𐭥𐭥

𐭠𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭥𐭥𐭥𐭥

𐭠𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭥𐭥𐭥𐭥

𐭠𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭥𐭥𐭥𐭥 (1) CCXI.

𐭠𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭥𐭥𐭥𐭥

𐭠𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭥𐭥𐭥𐭥

𐭠𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭥𐭥𐭥𐭥 (2) 𐭠𐭥𐭥𐭥𐭥

benafshê validûnayên ângûn azash barâ vazlûnêd, va min avârîg jivâg ângûn aôbash lâ yehamtûnêd chîgûn chikâd mayâ.

ccx. Afashân denê-ich ângûn dâstht: aîgh, mûn aêvâch î Yazdân rûbân râi pavan vîrûyishn madam lâlâ yegavimûnêd, ghal-ich zak mandavam mûn madam lâlâ yegavimûnêd lâ Daêna va râs î Yazdân, adîn-ich Yêzad vakhdûnâ; denê-ich âvâdîh patash aîghash rôêshê ôl Daêna va rastag î Yazdân vakhdûnâ.

ccxi., (1) Afashân denê-ich ângûn dâstht: aîgh, tûkhshâg yehvûnishn pavan yasharâish, va hûkâr va hûbahar yehvûnishn pavan khûrishn dârishn, mâ zak-ich î tûkhshâgtûm kerfaktûm va hûkârûm. (2) Va andak aûjagtar anshûtâ amat ôl

𐭠𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭥𐭥𐭥𐭥 (2)
 𐭠𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭥𐭥𐭥𐭥
 𐭠𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭥𐭥𐭥𐭥

𐭠𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭥𐭥𐭥𐭥 (1) CCXIV.

𐭠𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭥𐭥𐭥𐭥
 𐭠𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭥𐭥𐭥𐭥 (2)
 𐭠𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭥𐭥𐭥𐭥
 𐭠𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭥𐭥𐭥𐭥
 𐭠𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭥𐭥𐭥𐭥
 𐭠𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭥𐭥𐭥𐭥
 𐭠𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭥𐭥𐭥𐭥 (3)

(2) *Afashân avzûdan va kâstan hanâ gûft aîgh*: “Vad gabrâ rûbân kâmag hamâî avzâyêd, va chîgûn tan kâmag adîn-ich rûbân kâhêd.”

CCXIV., (1) *Afashân denê-ich ângûn dâsht*: aîgh, arjânig yehvûnishn pavan kolâ râz î kâr î Yêzađ va yazdân âsnih. (2) *Chîgûn gabrâ arjânig yehvûnêd*, adîn yazdân benafshê min râz va patkâr î nafshê âkâs va bidûnând; mâ yêzađ ganjbar î âustôbâr bavîhûnd, adînash yazdân râz va patkâr î nafshê min aîsh-ich nîhân levît; mâ khavitunt aîgh chand anshûtâ vêsh khavitund vasht pâtakhsîhâstar yehvûnd. (3) *Afashân arjânigîn yehvûnt hanâ gûft*: “Aêdûn

1-1 DM., DE. 𐭠𐭥𐭥𐭥𐭥.—2 Omitted in DE.—3 Better 𐭠𐭥𐭥𐭥𐭥.—4-4 DM. DE. 𐭠𐭥𐭥𐭥𐭥.—5-5 DM., DE. 𐭠𐭥𐭥𐭥.—6-6 DM., DE. 𐭠𐭥𐭥𐭥.—7 DM., DE. 𐭠𐭥𐭥𐭥.

[illegible]

૧૬ સુ ૧૫૫૮ ૧૬ ૧૬૬ ૧૬૫૫ ૮૦૫.
 ૧૫૫૮ ૮૦૫ ૧૬૫૫ ૧૬૬ ૧૬૫૫ ૮૦૫.
 ૧૬૫૫ ૮૦૫ ૧૬૫૫ ૮૦૫ ૧૬૫૫ ૮૦૫.

CCXXI. (1) 1555 966 1555 1555 1555

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥ १ ॥

shâyast havâh kerdân lâ kard, va lâ kerdân râi azakhsh
va pashimânih ângûn aûbash yehamtûnêd, chîgûnash denê
madam yehamtûnêd aîgh: “Kâch! mûn râm î anshûtân,
and-ehand kerfak î bâlâi, pavan âtâsh barâ sûchîdan va
pavan mayâ barâ shedkûnayên, adin pavan rûbân pûhal
kam; chîgûn amat 1 ganjê min aîsh-î barâ dûjêd adin-ieh
âzûrd yegavimûnêd.”

ccxx. Afashân denâ-ich ängûn dâstht: aigh, mûn
nîshâ î rûspîg marzêl, pavan-ich dashtân marzîh âirâkht
yegavîmûnêl.

CCXXI. (1) *Ajashàn denâ-ich ängün dâsht : aigh,*
Yêzaql ôld i yasdân haêm anshûtâ lâ ängün yakhsenund

1 DM., DE. פסח.—2 DM., DE. וסח.—3 DM., DE. וסח.—4-4 DM., DE. וסח.—5 DM., DE. וסח.

|| 𐭠𐭣𐭥𐭥𐭥𐭥 (2) :: 𐭠𐭣𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭣𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭣𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭣𐭥𐭥𐭥𐭥
𐭠𐭣𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭣𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭣𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭣𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭣𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭣𐭥𐭥𐭥𐭥
𐭠𐭣𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭣𐭥𐭥𐭥𐭥 ||

𐭠𐭣𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭣𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭣𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭣𐭥𐭥𐭥𐭥 CCXXII.

𐭠𐭣𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭣𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭣𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭣𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭣𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭣𐭥𐭥𐭥𐭥
𐭠𐭣𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭣𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭣𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭣𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭣𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭣𐭥𐭥𐭥𐭥
𐭠𐭣𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭣𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭣𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭣𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭣𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭣𐭥𐭥𐭥𐭥
𐭠𐭣𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭣𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭣𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭣𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭣𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭣𐭥𐭥𐭥𐭥
𐭠𐭣𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭣𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭣𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭣𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭣𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭣𐭥𐭥𐭥𐭥
𐭠𐭣𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭣𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭣𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭣𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭣𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭣𐭥𐭥𐭥𐭥

𐭠𐭣𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭣𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭣𐭥𐭥𐭥𐭥 (1) CCXXIII.

𐭠𐭣𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭣𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭣𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭣𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭣𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭣𐭥𐭥𐭥𐭥

baên denđ gêhân, chîgûn benafshê kâmag. (2) Afash pavan tan-ich nyôgtar barâ ângûn yakhsenund va pâhrijênd, chîgûn zak î pavan rûbân sûdaômandtar.

CCXXII. *Afashân denđ-ich ângûn dâsht: aîgh, Yêzad ôlâ î yasdân haêm anshûtâ ângûn pâhrijênd, aîgh afash pavan kâmag î tan aêlûn aûbash lâ sâjênd lâ shedkûnând râyinîdan, chîgûn gabrâ-î mûn frazand-î vasht khûrishn-î yehvûnêd, zyash pavan nafshê avîr mazag-aômand medamnûnêd, va amat vashtamnûnêd barâ yemî-tunêd; ayûf zak vashtih girîntar yehvûnêd zak gabrâ ôlâ frazand pavan zak khûrishn ôl kâmag lâ sâjênd.*

CCXXIII. (1) *Afashân denđ-ich ângûn dâsht: aîgh, pavan âmûjishn î ôlâ î tanid zak mandavam-î derđ shapîr*

1 DM., DE. 𐭠𐭣𐭥𐭥𐭥𐭥.—2 DM., DE. 𐭠𐭣𐭥𐭥𐭥𐭥. - 3-3 Thus in DM., DE.

𐭠𐭮𐭲𐭮𐭲𐭮𐭲 𐭠𐭮𐭲𐭮𐭲𐭮𐭲 𐭠𐭮𐭲𐭮𐭲𐭮𐭲 (1) CCXXVIII.
 𐭠𐭮𐭲𐭮𐭲𐭮𐭲 𐭠𐭮𐭲𐭮𐭲𐭮𐭲 𐭠𐭮𐭲𐭮𐭲𐭮𐭲 𐭠𐭮𐭲𐭮𐭲𐭮𐭲 𐭠𐭮𐭲𐭮𐭲𐭮𐭲
 𐭠𐭮𐭲𐭮𐭲𐭮𐭲 𐭠𐭮𐭲𐭮𐭲𐭮𐭲 (2) 𐭠𐭮𐭲𐭮𐭲𐭮𐭲 𐭠𐭮𐭲𐭮𐭲𐭮𐭲
 𐭠𐭮𐭲𐭮𐭲𐭮𐭲 𐭠𐭮𐭲𐭮𐭲𐭮𐭲 𐭠𐭮𐭲𐭮𐭲𐭮𐭲 𐭠𐭮𐭲𐭮𐭲𐭮𐭲 𐭠𐭮𐭲𐭮𐭲𐭮𐭲
 𐭠𐭮𐭲𐭮𐭲𐭮𐭲 𐭠𐭮𐭲𐭮𐭲𐭮𐭲 𐭠𐭮𐭲𐭮𐭲𐭮𐭲 𐭠𐭮𐭲𐭮𐭲𐭮𐭲 𐭠𐭮𐭲𐭮𐭲𐭮𐭲

𐭠𐭮𐭲𐭮𐭲𐭮𐭲 𐭠𐭮𐭲𐭮𐭲𐭮𐭲 𐭠𐭮𐭲𐭮𐭲𐭮𐭲 CCXXIX.
 𐭠𐭮𐭲𐭮𐭲𐭮𐭲 𐭠𐭮𐭲𐭮𐭲𐭮𐭲 𐭠𐭮𐭲𐭮𐭲𐭮𐭲 𐭠𐭮𐭲𐭮𐭲𐭮𐭲 𐭠𐭮𐭲𐭮𐭲𐭮𐭲
 𐭠𐭮𐭲𐭮𐭲𐭮𐭲 𐭠𐭮𐭲𐭮𐭲𐭮𐭲 𐭠𐭮𐭲𐭮𐭲𐭮𐭲 𐭠𐭮𐭲𐭮𐭲𐭮𐭲 𐭠𐭮𐭲𐭮𐭲𐭮𐭲
 𐭠𐭮𐭲𐭮𐭲𐭮𐭲 𐭠𐭮𐭲𐭮𐭲𐭮𐭲 𐭠𐭮𐭲𐭮𐭲𐭮𐭲 𐭠𐭮𐭲𐭮𐭲𐭮𐭲 𐭠𐭮𐭲𐭮𐭲𐭮𐭲

𐭠𐭮𐭲𐭮𐭲𐭮𐭲 𐭠𐭮𐭲𐭮𐭲𐭮𐭲 𐭠𐭮𐭲𐭮𐭲𐭮𐭲 CCXXX.
 𐭠𐭮𐭲𐭮𐭲𐭮𐭲 𐭠𐭮𐭲𐭮𐭲𐭮𐭲 𐭠𐭮𐭲𐭮𐭲𐭮𐭲 𐭠𐭮𐭲𐭮𐭲𐭮𐭲 𐭠𐭮𐭲𐭮𐭲𐭮𐭲
 𐭠𐭮𐭲𐭮𐭲𐭮𐭲 𐭠𐭮𐭲𐭮𐭲𐭮𐭲 𐭠𐭮𐭲𐭮𐭲𐭮𐭲 𐭠𐭮𐭲𐭮𐭲𐭮𐭲 𐭠𐭮𐭲𐭮𐭲𐭮𐭲

CCXXVIII., (1) *Afashân denê-ich ângûn dâsht: aîgh, anshûtâân 3 mandavam pavan kardân kh'ishkârih, va mûn lâ vabîdûnayên âirangîhîg.* (2) *Aêvak haêm î nafshâ barâ vaîrâstan; va aêvak pavan âhûg î tanid lâ nigîrîdan; va aêvak ehashm ôl Yehân dâshtan.*

CCXXIX. *Afashân denê-ich ângûn dâsht: aîgh, ehabun î gaêtâ bar gayavar; va gayavar bar tan dâshtan; va tan bar va rûbân bar Tan-i-pasîn; va Tan-i-pasîn bar râmishn î afraâvand, va hamâi haît va hamâi yehvûnêd.*

CCXXX. *Afashân denê-ich ângûn dâsht: aîgh, mainû-gân yazdân yâtûnishnî(h) min mainûg ôl gaêtâ, nazdist Âtâsh-i-Varahrân, âkhar avârîg jîvâg.*

1 DM., DE. 𐭠𐭮𐭲𐭮𐭲𐭮𐭲.—2 Better 𐭠𐭮𐭲𐭮𐭲𐭮𐭲.—3 Thus in all; better 𐭠𐭮𐭲𐭮𐭲𐭮𐭲.—4-4 DM., DE. 𐭠𐭮𐭲𐭮𐭲𐭮𐭲.

سے ۱۱۳۵-۱۱۳۶ ۱۴۴ ۱۴۴۴ ۱۴۴۵ (1) CCXLII.

۰ ۴۵ (2) :: ۱۱۳۵-۱۱۳۶ ۱۴۴ ۱۴۴۴ ۱۴۴۵ ۱۱۳۵

۱۱۳۵ ۱۱۳۶ ۱۴۴ ۱۴۴۴ ۱۴۴۵ ۱۱۳۵ ۱۱۳۶ ۱۴۴ ۱۴۴۴ ۱۴۴۵

۱۱۳۵ ۱۱۳۶ ۱۴۴ ۱۴۴۴ ۱۴۴۵ ۱۱۳۵ ۱۱۳۶ ۱۴۴ ۱۴۴۴ ۱۴۴۵

۱۱۳۵ ۱۱۳۶ ۱۴۴ ۱۴۴۴ ۱۴۴۵ ۱۱۳۵ ۱۱۳۶ ۱۴۴ ۱۴۴۴ ۱۴۴۵

۱۱۳۵ ۱۱۳۶ ۱۴۴ ۱۴۴۴ ۱۴۴۵ ۱۱۳۵ ۱۱۳۶ ۱۴۴ ۱۴۴۴ ۱۴۴۵

۱۱۳۵ ۱۱۳۶ ۱۴۴ ۱۴۴۴ ۱۴۴۵ ۱۱۳۵ ۱۱۳۶ ۱۴۴ ۱۴۴۴ ۱۴۴۵

۱۱۳۵ ۱۱۳۶ ۱۴۴ ۱۴۴۴ ۱۴۴۵ ۱۱۳۵ ۱۱۳۶ ۱۴۴ ۱۴۴۴ ۱۴۴۵

۱۱۳۵ ۱۱۳۶ ۱۴۴ ۱۴۴۴ ۱۴۴۵ ۱۱۳۵ ۱۱۳۶ ۱۴۴ ۱۴۴۴ ۱۴۴۵

۱۱۳۵ ۱۱۳۶ ۱۴۴ ۱۴۴۴ ۱۴۴۵ ۱۱۳۵ ۱۱۳۶ ۱۴۴ ۱۴۴۴ ۱۴۴۵

۱۱۳۵ ۱۱۳۶ ۱۴۴ ۱۴۴۴ ۱۴۴۵ ۱۱۳۵ ۱۱۳۶ ۱۴۴ ۱۴۴۴ ۱۴۴۵

۱۱۳۵ ۱۱۳۶ ۱۴۴ ۱۴۴۴ ۱۴۴۵ ۱۱۳۵ ۱۱۳۶ ۱۴۴ ۱۴۴۴ ۱۴۴۵

CCXLII., (1) *Afashân denâ-ich ängûn dâsht: aîgh, mitrô dûstîh î aêvak levatâ tanid afzâyêd.* (2) *Zak î amat gabrâ aêvak levatâ tanid lâ khadîtunêd, barâ shem veshammûnêd.* (3) *Zak-ich î avîr afzâraûmand gabrâ mitrô ôl denâ aîgh aêvak levatâ tanid ôl vînîshn yehamtûnd, 100 and afzâyêd chîgûn zak î pîsh.* (4) *Va amat ôl ham-pûrsagîh 100 and afzâyêd chîgûn zak î amat ôl ham-khûrîshnîh yehamtûnd, va kabad kabad barâ afzâyêd chîgûn zak î pîsh.* (5) *Va âkhar yôm yôm ôl afzâyîdan anshûtâân ranj avîr deprûnayên aîgh: "Pavan zak and mitrô va dûstîh ôl afzâyîm, mê afdûm-ich kolâ drûj pavan yôm mitrô va dûstîh barâ shâyad avsiyîhitan."*

1 DM., DE. ۱۴۴.—2 DM., DE. add ۱۴۴.—3-3 DM., DE. ۱۴۴.—4 Thus in DM., DE. Better ۱۴۴.—5 DM., DE. ۱۴۴.

[illegible]

CCLI.
 ॐ नमो भगवते वासुदेवाय
 ॐ नमो भगवते वासुदेवाय

[illegible]

dânâ/ân hanâ sâtûnêl aigh bâstân minishnîh nafshâ
bûndag barâ aê vabîdûnayên; chîgûn amataş basîm khûr-
dîg vashîtamûnt yegavîmûnêl, bâstân tan î nafshâ pavan
pâhrîj aê yakhsenunêl aigh-ashî drûj pavan tan avarvîj
va sharîtâ lâ yehvûnêl.

CCII. Afashân denô-ich ängün dâsht : aîgh, tarsagîh
 i Yehân aê yehvûnêd : mûn lâ zak rabâ mandavam-ich
 mandavam min hampûrsagîh i shapirân lâ vabîdûnêd.

CCLII., (1) *Ajashân denâ-ieh ângûn dâst: aîgh, dûst-âe zak pâhlûmtûm mîu rûbân na/shô pavan dûstîh vakhdûnêd, afash akarj dûstîh barâ lâ shedkûnayên, lâ pavan frâkhûh lâ pavan tangîh.* (2) *Va dastôbar-î zak*

[illegible]

CCLV. (1) १५७४-७५ १६८२-८३ सप्तमः

۱۳۹۱ کال ۱۲۷۵ هجری قمری ۱۳۹۱ کال ۱۲۷۵ هجری قمری ۱۳۹۱ کال ۱۲۷۵ هجری قمری
 ۱۳۹۱ کال ۱۲۷۵ هجری قمری ۱۳۹۱ کال ۱۲۷۵ هجری قمری ۱۳۹۱ کال ۱۲۷۵ هجری قمری
 ۱۳۹۱ کال ۱۲۷۵ هجری قمری ۱۳۹۱ کال ۱۲۷۵ هجری قمری ۱۳۹۱ کال ۱۲۷۵ هجری قمری

(1) 1962 15th Dec 1962 (1) CCLVL.

[illegible]

gûbîshn, va Zand pavan dâpistân gûbîshn, va râz ôl aûstôbarân,
gûbîshn. (2) Va sraôshîgîh va dâdîstânîgîh baên han-
jamân yakhsenunîshn, va râm-yâna baên myâzda gîs, va
âyazîshn î yazdân pavamjak î yasna kûnîshn.

CCLV., (1) *Afāshān denā-ieh āngūn dāsht : aīgh, aīsh*
levīt mūn denā pavan gāōhar lā yehvūnt havāh : marīh va
jēhī(h) va yātūghī va anāīrīh. (2) Va aīsh-ieh vaīrāstan lā tūbān,
barā mūn pavan Daēna ham-pūrsagīh ī shapīrān vaīrāstan.

CCLVI., (1) - Ayašhân denô-ich ängün dâšt : aigh
marîh hanâ yehvûnêd : stahmagîh. va. zađârîh. (2) Jêhî(h)
hanâ yehvûnêd : damnîh va pûr-bîshîh. (3) Yâtûgîh hanâ
yehvûnêd : nîhân haêmîh, va tan î na'fshâ jvîtar nimûdan. aigh

1 DM., DE. add ٥.—2-2 DM., DE. ١٥ ٥ ١٥ ٥.—3-3 DM., DE. ١٥ ٥ ١٥ ٥.—4 DM., DE. ١٥ ٥ ١٥ ٥.—5 DM., DE. ١٥ ٥ ١٥ ٥.

۱۱ ۱۹۱۵ ۱۹۱۵ ۱۹۱۵ ۱۹۱۵ ۱۹۱۵ ۱۹۱۵ ۱۹۱۵ ۱۹۱۵ ۱۹۱۵
 ۱۹۱۵ ۱۹۱۵ ۱۹۱۵ ۱۹۱۵ ۱۹۱۵ ۱۹۱۵ ۱۹۱۵ ۱۹۱۵ ۱۹۱۵ ۱۹۱۵

۱۹۱۵ ۱۹۱۵ ۱۹۱۵ ۱۹۱۵ ۱۹۱۵ ۱۹۱۵ ۱۹۱۵ ۱۹۱۵ ۱۹۱۵ ۱۹۱۵ CCLIX.

۱۹۱۵ ۱۹۱۵ ۱۹۱۵ ۱۹۱۵ ۱۹۱۵ ۱۹۱۵ ۱۹۱۵ ۱۹۱۵ ۱۹۱۵ ۱۹۱۵
 ۱۹۱۵ ۱۹۱۵ ۱۹۱۵ ۱۹۱۵ ۱۹۱۵ ۱۹۱۵ ۱۹۱۵ ۱۹۱۵ ۱۹۱۵ ۱۹۱۵

۱۹۱۵ ۱۹۱۵ ۱۹۱۵ ۱۹۱۵ ۱۹۱۵ ۱۹۱۵ ۱۹۱۵ ۱۹۱۵ ۱۹۱۵ ۱۹۱۵ (1) CCLX.

۱۹۱۵ ۱۹۱۵ ۱۹۱۵ ۱۹۱۵ ۱۹۱۵ ۱۹۱۵ ۱۹۱۵ ۱۹۱۵ ۱۹۱۵ ۱۹۱۵
 ۱۹۱۵ ۱۹۱۵ ۱۹۱۵ ۱۹۱۵ ۱۹۱۵ ۱۹۱۵ ۱۹۱۵ ۱۹۱۵ ۱۹۱۵ ۱۹۱۵
 ۱۹۱۵ ۱۹۱۵ ۱۹۱۵ ۱۹۱۵ ۱۹۱۵ ۱۹۱۵ ۱۹۱۵ ۱۹۱۵ ۱۹۱۵ ۱۹۱۵
 ۱۹۱۵ ۱۹۱۵ ۱۹۱۵ ۱۹۱۵ ۱۹۱۵ ۱۹۱۵ ۱۹۱۵ ۱۹۱۵ ۱۹۱۵ ۱۹۱۵

pavan zânûg baên aûpast; va amiat Rîstâkhîz khaditunt
 stard aûpast, va 3,000 shnat shekbakhûnast.

CCLIX. Afashân denâ-ich ângûn dâsht: aîgh, ko/â
 madamîh zrêh-î haît: aîrîh va Malkâân Malkâ bûndagîh;
 va Daêna zrêh-î Mânsra; va raôshnîh zrêh-î Hvare-
 shaêta.

CCLX., (1) Afashân denâ-ich ângûn dâsht: aîgh, amat
 mandavam pavan haêm î frârûn nigîrîhêd, adin hamâg
 khôê va âhûg barâ khaditunîhêd, haêm î frârûn yohû-
 mandârîh. (2) Amat mandavam pavan varûn nigîrîhêd,
 adin mandavam-ich shapîrîh lâ khaditunîhêd.

1 All MSS. — 2 MSS. — 3 DM., DE. add —

4 DM., DE. — 5 DM., DE. — 6 DM., DE. — 7 MSS. — 8-8 MSS. —

9 MSS. —

𐭠𐭮𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭮𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭮𐭥𐭥𐭥𐭥 (1) CCLXIV.

𐭠𐭮𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭮𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭮𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭮𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭮𐭥𐭥𐭥𐭥
𐭠𐭮𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭮𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭮𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭮𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭮𐭥𐭥𐭥𐭥
𐭠𐭮𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭮𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭮𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭮𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭮𐭥𐭥𐭥𐭥
𐭠𐭮𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭮𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭮𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭮𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭮𐭥𐭥𐭥𐭥 (2)
𐭠𐭮𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭮𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭮𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭮𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭮𐭥𐭥𐭥𐭥
𐭠𐭮𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭮𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭮𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭮𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭮𐭥𐭥𐭥𐭥
𐭠𐭮𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭮𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭮𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭮𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭮𐭥𐭥𐭥𐭥

𐭠𐭮𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭮𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭮𐭥𐭥𐭥𐭥 (2) CCLXV.

𐭠𐭮𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭮𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭮𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭮𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭮𐭥𐭥𐭥𐭥
𐭠𐭮𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭮𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭮𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭮𐭥𐭥𐭥𐭥 𐭠𐭮𐭥𐭥𐭥𐭥

CCLXIV., (1) *Afashân denâ-ich ângûn dâsht: aîgh, Aharman min gêhân aêdûn barâ shâyad kardan, aîgh koîa aîsh pavan bâhar î nafshâ min tan-î barâ vâchînêd; mâ Aharman baên gêhân mânishn pavan tan î anshûtâân haît. (2) Adîn-ash ehîgûn pavan tan î anshûtâân mânishn lî yehvûnêd, adîn min hamâg gêhân barâ avîsîyihêd; mâ vad baên denâ gêhân pavan aîsh-ich anshûtâân karîdag drûj-î mâhmânîh, adîn Aharman baên gêhân.*

CCLXV. *Afashân denâ-ich ângûn dâsht: aîgh, yêzad pavan zak jivîg mâhmân kûnîshn havând î amat pavan zak jivâg mâhmân karî havând, pavan hamâg denâ gêhân mâhmân*

1 Inverted in K.—2 MSS. 𐭠𐭮𐭥𐭥𐭥𐭥.—3 DM., DE. 𐭠𐭮𐭥𐭥𐭥𐭥.—4-4 DM., DE. omit.—5 K. 𐭠𐭮𐭥𐭥𐭥𐭥; DM., DE. 𐭠𐭮𐭥𐭥𐭥𐭥 (avîsyêd).—6 DM., DE. repeat 𐭠𐭮𐭥𐭥𐭥𐭥 by mistake.

ERRATA ET CORRIGENDA.

PAHLAVI TEXT.

Page 43, line 9, read ~~𐭥𐭩𐭥𐭥𐭥𐭥~~ for ~~𐭥𐭩𐭥𐭥𐭥𐭥~~—P. 47, footnote 2, l. 2, read ~~𐭥𐭩𐭥𐭥~~ for ~~𐭥𐭩𐭥𐭥~~—P. 55, transliteration, l. 5, read *vijrād* for *vijrād*.—P. 57, footnote 1, read in for n.—P. 69, transliteration, l. 8, read *âvinîshn* for *arînishn*.

ENGLISH TRANSLATION.

Page 15, l. 4, read *worldly* for *worldy*; *ibid*, footnote 2, l. 1, read *nishastak rabââh* for *nishasta k rabââh*.—P. 17, l. 5, read *believes* for *believe*; and l. 6, read (*believes*) for (*believe*).—P. 34, footnote 1, l. 1, read *worldly* for *wordly*.—P. 36, footnote, l. 19, read *theologians* for *theologious*.—P. 48, footnotes 3 and 4 should be interchanged.—P. 56, footnote 4, read *sacrifice* for *sacrifica*.—P. 62, footnote 2, l. 2, read *excellence* for *excelence*.—P. 65, l. 8, read *judgment* for *judgement*.—P. 79, l. 15, a fullstop is required after *are*; *ibid*, footnote 3, read *nafshâ* for *nîshmâ*; *ibid*, footnote 5, read *meritorious* for *meritorions*.—P. 82, l. 9, read *himself* for *him, self*; l. 10, read *occurred* for *occured*; l. 14, read *soul*. for *sould*; *ibid*, footnote 5, read *called* for *alled*.—P. 88, l. 7, read *apostates* for *apostate*.—P. 99, l. 3, read *pious* for *piou*; l. 5, read *and oppression*. for *oppression*; *ibid*, footnote 6, ll. 3 and 6, read *barsams tied up* for *untied barsams*.

THE DĪNKARD, BOOK VI.

(Continued from Section LXXXVIII.)

LXXXVIII.¹ They considered this, too, thus : namely, the greatest care of the Ameshaspends² for the things of this world (*gaêta*) is (due to) this (that)³ the person who

¹ For all divisions into sentences of the following Sections the Editor is responsible. As the manuscripts indicate the beginning of each Section in Book VI. by repeating the introductory words : *Afashân denâ-ich ângûn dâshi*, and sometimes also separate the subordinate clauses in it by marks of punctuation, the translator has taken care to follow those marks as far as possible and to point out where necessary, in the foot-notes to the Pahlavi text, the cases in which the pauses in the MSS. are not followed by him.

² *Vide* BK VI., § LXXIX., Vol. X., p. 22 ;—" In those seven months when *Artavahisht* (*Amaeshaspend*) manifests himself in the material world in the body of vegetation, the trees put forth blossoms and produce fruits."

³ This is according to the text given in K43 ; but according to DM. and DE. the passage may be translated thus : " They considered this, too, thus : namely, the things of this world are under the greatest

enjoys (*vashtamûnêt*) and appreciates¹ them, (is) worthy of that which he enjoys and appreciates.

LXXXIX. (1) They considered this, too thus : namely, desires pertaining to the body and other earthly objects have access to men ; (but) if they do not fulfil (*iyâvêt*) the desires pertaining to the body², it is more beneficial to the soul. (2) At the time (when such desires occur) this is the best

protection of the *Amaeshaspends* in this : When they come (reading *yâtûnd* for *yâtûnêd*, to this world) the person who enjoys and appreciates (the things of the world) becomes worthy of what he enjoys and appreciates." (*Pâhrîj* also means "abstinence" or "forbearance.") If we read in DM. and DE., *amat gehân yâtûnd* for *amatshân yâtûnd*, the meaning would be : "when they (*viz.*, the *Amaeshaspends*) come to his world"—The word *gaîtâ* means generally "the material world," hence here "the material objects of this world." The text of this eighty-eighth Section is rather ambiguous.

¹ *Yakhsenunêt* is here taken in the sense of "appreciates," or "esteems." Literally, *vashtamûnêt va yakhsenunêt* denotes "eats (or drinks) and possesses."—Here *vashtamûnêt* might be regarded as a corruption of *vashammûnêt*. In that case the passage may be rendered thus : "They considered this, too, thus : namely, this world is under the greatest care of the *Amaeshaspends* in this (that) when they come to this world, that person who listens to and meditates on them becomes estimable through his listening to and meditation (on them)."

² It may mean "personal wish," lit., "the wish of the body," Pahl. *kâmak ê tan*.

remedy¹ which is represented (by man) thus²: namely, "I will not do it to-day, but to-morrow"; and then (*ākhar*) on the next day and thenceforward (*min zak frāj*), in the hope³ of the future, he postpones (the fulfilment of)⁴ that religious object. (3) And when (*mân*) it so happens⁵ that as far as possible he postpones it in that manner from day to day and never performs it. (4) And then (at death) when that man passes away from this world, demons and fiends become close-girded⁶ and evilly-joyful⁷. (5) And this they howl⁸ (*drâyênd*) thus: he acted (so) even

¹ Comp. Mod. Pers. *chârah*, which means "help," "remedy," or "pretext."

² Lit., "which seems thus:" taking *amat* as a substitute or *mân*.

³ *Âmâtak i frāj*, lit., "the hope of what is further on."

⁴ *Ôl pîsh spûjêt*, freely, "postpones or delays beforehand." Comp. *spûkhtan*, which in Mod. Pers. means "to drive away," "to thrust forward," "to evade."

⁵ *Ângûnêhêt* is my reading of the word. Another reading of the same word is *angûshêt*, which means "similitude," "comprehension," etc.

⁶ *Azîr-tang*, comp. Pers. *zîr-tang*, "a girth," as of a horse.

⁷ Reading: *dûsh-râm*, "evil mirth."

⁸ K. *drâyênd*, "they cry aloud." According to the variant in DM. and DE., namely *girâyênd*, the passage might be rendered:

deliberately¹ ; and he acted (so) when (*amat*) nothing was possible for us² to do in his case (*patash*)”.

XC. (1) They considered this, too, thus : namely, greatness (is) from plenty, and it is manifest also from this that just as in this world, in the case of the horse, the ox, the sheep, the goat and other varieties of small cattle, whichever has a large male the female yields a good offspring ; and just as in the case of the bowls of gold, silver and other metals, whichever is more clean and untarnished has then the more delightful (*basimtar*) clink³ (*vâng*), ; so also is the case of a man who (is) more pious in the midst of worldly riches and unblemished in his own person, and who⁴ knows to maintain a little good, to him therefore

“and this they wish that it might also have been done by him in (his material) life, when it was not possible for them to perform that thing” (reading *denâ* instead of *lenâ*.)—

¹ *Kîrûgîhâ*, “consciously,” see *Pand Nâmak i Âtrôpât*, §§ 142-143 (Dastur Peshotanji B. Sanjana’s Edition); comp. Mod. Pers. *kîrû* “memory.”

² Accepting the reading *lenâ* of the MSS., a literal rendering would be : “And when it was not possible for us to do the thing therein (*patash*.)”

³ Reading : *vâng* ; comp. Mod. Pers. *vâng*, “clamour,” “loud voice.”

⁴ Lit., “of him who.”

(*adin*) Sraosha would convey¹ the best utterance², and he is more esteemed in greatness (than others).³

XCI. (1) They considered this, too, thus: namely, these five things (are) highly virtuous, and these (are) as follows:⁴ Liberality and truth and moral heroism⁵ and eloquence and prudence. (2) Liberality is this: whoso yields up (*yehabûnêt*) his person to God obviously⁶ for the love of the soul and for the Religion. (3) And truth is this: whoso speaks anything speaks what he ought to speak, and speaks so with caution as though God and the Ameshaspends stood near behind him listening to his utterance (*vâch*) and

¹ That is, "convey into his ear," or "inspire him with."

² Reading: *kâlâ* which is generally used in the sense of "cry," or "wail."

³ This Section is divided into two sentences in the Pahlavi text following the punctuations found in K. and DE.

⁴ Lit., "and these, too, (are) such." It appears from the context in certain places that *denâ-ich* is used in the sense of *denâ-cha*, meaning "and this," or "and these," where the final *-cha* has clearly the sense of the Avesta suffix *-cha* "and", as in the words *aēmcha*, etc.

⁵ Reading: *martâvûgîh*. Compare the use of the Pahlavi word *martâvûg*, "manly stamina" (Mod. Pers., *marâz-nah-marâ*) in reference to the Pahl. rendering of the Avesta word *hām-varētivatô* in § 19 of the *Sraosha Yasht Hâdôkht*. The word *martâvûgîh* can also be read *mard-afganîh* or *mardângîh*, meaning "heroism." In the latter reading *-ângîh* may be regarded as a corruption of *-afganîh* in the former.

⁶ DM. and DE. read *ayûf*, "or," "in other words"; K. reads *aévâch*, "publicly," "obviously".

observing (*vinavdāk*) him. (4) And moral heroism is this : whoso lodges faithfulness—and faithfulness¹ for the Religion—in his own person, and stuns the evil within his body. (5) And eloquence is this: whoso would intercede for that person for whom if he (were) not an intercessor no body else would be an intercessor ; and the person (who intercedes) should intercede for the sake of his own soul². (6) And prudence is this: whoso knows (how) to bring to an end (*ôl rôêshâ yâityântan*) anything that he would begin³.

XCII. (1) They considered this, too, thus: namely, regarding these (*denâ*) three obligations (*patvand*)⁴ whoso is a sinner in the case of any one (of them) is a *dravand*.⁵ (2) One (of these) is (his) obligation towards the world, and one⁶ is (his) obligation towards

¹ I think *astûbânîh* is here used for *astûbânîg*. The misuse of *-îh* for *-îg* is not uncommon in the MSS.

² Lit., "Whoso would intercede for that somebody, for whom if he (were) not an intercessor there was no body else for intercession (on his behalf), then that person (*i.e.*, the intercessor) should intercede for the sake of his own soul."

³ Lit., "Whoso lays the foundation of anything, knows to bring it to an end."

⁴ This is a free rendering of the Pahl. *patvand*, which generally means "relation," or "tie."

⁵ Compare Avesta *dravand*, which literally means "a deviator" from the Doctrine of Zarathushtra.

⁶ The Pahl. word is *âvâk*, which would freely mean "the second"

the Religion, and one¹ is (his) obligation towards² the Renovation (of the world.) (3) (His) obligation towards the world is this : helpfulness, and his door open (*sharitunt*) so that one might associate (*patvast*) with another³ (*ôlâ i tanid*). (4) (His) obligation towards the Religion is this : whoso appoints (one) a straightforward head-priest of the time (*pavan zimân*)⁴, and does not turn away from (the decisions of) that head-priest. (5) The obligation towards the Renovation (of the world) is this : whoso marries in (due) time, and longs for children and continues on a lineage.⁵

XCIII. (1) They considered this, too, thus : namely, a woman who possesses these (*denâ*) several marks of distinction is a lady : (namely, she is) an ornament to (her) husband,⁶ an embellishment of hospitality (or festivities)⁷, and herself a protection to home-life .

¹ See footnote 6, in page 6.

² Lit., “ (his) link with ”

³ Pahl., *ê âlvak levatâ ôl ê tanid patvast*.

⁴ Lit., “ in (due) time,” or “ in an age”. DM., and DE. read *pavan hamgûn*, “ in this manner,” or “ accordingly.”

⁵ That is, “ he maintains his own lineage.”

⁶ Pahlavi *shôê-vairâyîh*, for *shôê-vairâyîg*.

⁷ Reading: *sûr-vairâyîh*. It also signifies “ an ornament of festivities,” comp. Mod. Pers. *sûr*, “ entertainment”. The word *sûr* also

(*babā*), and (who) manifestly keeps unsullied¹ herself and her own person and judgment². (2) And whoso possesses these several (evil) characteristics in her is a harlot: (namely,) sorcery (*yātugih*) or intrigue (*damnīh*)³ or idol-worship (*āzdis-paristih*) or obscene talk (*dusharm-gūbishnīh*,⁴) or adultery or masquerading⁵ (*juvit-vastarih*) and (the habit of) not keeping pure¹ her own person and judgment.

XCIV. They considered this, too, thus: namely, these several characteristics subsist in him who drinks wine to satiety⁶: (namely) righteousness subsists (in him)

means in Pahlavi "a calamity;" hence, *sūr-vaīrāyīh* may mean "a boon in calamity."

¹ Pahl. *paētdk pāk dāshtan*, literally, "to keep manifestly clean."

² Reading: *dīnāk*, "opinion," "judgment"; perhaps, *jīvāk* "room," "abode," hence "who keeps clean her own person and habitation."

³ *Damnīh*, "deceitfulness," "intrigue"; comp. Mod. Pers. *damnah*, "a jackal," "a shrewd cunning fellow."

⁴ A contraction of *dūh-sharm gūbishnīh*.

⁵ Pahl. *juvit-vastarih*, or *juvit-vastargih*; comp. the Avesta word *vastra*, "garment." It may be compared to Mod. Pers. *jūdā-gūstar*, (lying on) "different beds," hence, *juvit-vastarih* would mean "prostitution."

⁶ Pahlavi *sīr* generally means "sufficiently;" it can also be read *āīr*, signifying "moderately," or *hīr*, signifying "costly." According to

provided he is most¹ liberal, and (he is) most¹ good-thinking and most¹ devoted (to God) and most¹ prudent-speaking.

(Continuation of footnote 6, p. 8.)

Pahlavi writers, especially the compilers of the *Dīnkard* and the *Maīnūg ī Khrat*, wine among the ancient Iranians was drunk “moderately” (*patmān vashtamūnt*), or “sufficiently” (*sīr vashtamūnt*), or “immoderately” (*apatmān vashtamūnt*). See the *Dīnkard*, vol. I (Dastur Peshotanji’s Edition, p. 11; and the *Dīnā ī Maīnūg ī Khrat* (edited by me) Chap. xvi, p. 33-35, §§ 20-63. The Eleventh Question and Reply of the *Dīnkard*, Book III, states:—*Pārsīt aharmōg aīgh*:—“*Ās ī apatmān vinās chim yemalelūnēt, ās patmānēg khūrtan lāshāyat?*” *Paskhūn*: “*Havāt lenā ās ī apatmān khūrtan vinās yemalelūnīm shāyat, chīgūn Daēna yemalelūnēt aīgh*: ‘*zak ī partūkht khūr vashtamūnēt zak partūkht sūr shāyat khvārītan, azash māyīnēt zak ī Gāsān pavan asrāyishnēh āstārēt; va mīn khūk ī aharmōgān khūshk-galūgīhā vāchak ī aīshān varlīnītan, va āhūg ī madam bavīhūnastan.*’” “The (next) Question of the heretic (*aharmōg*) runs thus (*aīgh*): ‘Why do you call the excessive (drinking) of wine a sin, since wine cannot be drunk in moderation?’” “Answer:—‘Be it known that we should call the excessive drinking of wine a sin, just as the Religion says:—‘he who eats food to satiety, probably drinks liquor to satiety, thereby he is fermented and commits the sin of not chanting the Gāthās; and owing to the defect of sore-throats of the heretics, there is a change in their voice and a contraction of great disorder (in their physical systems).’”

The ideas of the ancient Iranians regarding wine and the effects produced by drinking it moderately or immoderately, are mentioned in the *Dīnā ī Maīnūg ī Khrat*, Chap. XVI, §§ 20-63:—“Regarding wine it is evident that it is possible for good and bad temper to come

¹ Literally, “more (liberal);” here the comparative adjective is used for the superlative as is often the case in Pahlavi,

XCV. (1) They considered this, too, thus : namely, that is the meritorious work (*hatt zak kerfak*) of him who

(Continuation of footnote 6. p. 8.)

to manifestation through wine. The goodness of a man is manifested in anger, the wisdom of a man in irregular desires; for he whom anger hurries on is able to recover himself from it through goodness, he whom lust hurries on is able to recover himself from it through wisdom, and he whom wine hurries on is able to recover himself from it through temper. It is not requisite for investigation, because he who is a good-tempered man, when he drinks wine, is like a gold or silver cup which, however much more they burn it, becomes purer and brighter. It also keeps his thoughts, words and deeds more virtuous; and he becomes gentler and pleasanter unto wife and child, companions and friends, and is more diligent in every duty and work. And he who is a bad-tempered man, when he drinks wine, thinks and considers himself more than ordinary. He carries on a quarrel with his associates, displays insolence, makes ridicule and mockery, and acts arrogantly to a good person. He distresses his own wife and child, slave and servant, and dissipates the joy of the good, carries off peace, and brings in discord.

"But every one must become intelligent (*húshíyâr avâyat yehvântan*) through the moderate drinking of wine; because from the moderate drinking of wine thus much benefit (*nyôgîh*) happens to him: since it digests food, kindles the fire of life, increases the understanding and intellect, semen and blood, removes vexation, and inflames complexion. It causes recollection of things forgotten, and goodness takes a place in the mind. It likewise increases the sight of the eye, the hearing of the ear, and the speaking of the tongue, and the work which it is necessary to do and expedite, becomes more progressive. He also sleeps pleasantly in the bed, and rises light."—*Afash zak bâharak râî hâsrûbîh ôl tan, va yasharâîsh ôl râbân, va pasand-ich î shapîrân madam yehamtûnêt.* "And, on account of these contingencies, good repute for

cherishes that good work within himself;¹ that is (*adin*²) the good work which he should perform himself, and which he should perform in this world, and which becomes

(Continuation of footnote 6, p. 8.)

the body, righteousness for the soul, and also the approbation of the good come upon him."

"And in him who drinks wine more than moderately, thus much defect becomes manifest, since it diminishes his wisdom, understanding and intellect, semen and blood; it injures the liver and accumulates disease, it alters the complexion and diminishes strength and vigour, and the homage and extollings of God are forgotten" (*va nimâz va stâyishn i Yehân framûshî yehvûnêt.*) "The sight of the eye, the hearing of the ear, and the speaking of the tongue become less. He distresses *Haûrvatât* and *Ameretât*, and entertains a desire of slothful sleep. That, also, which it is necessary for him to say and do, remains undone; and he sleeps in uneasiness and rises uncomfortably. And, on account of these contingencies, himself, wife and child, friend and kindred are distressed and unhappy, his troubles are uppermost and enemy glad. God, also, is not pleased with him, and ill-repute comes to his body and even wickedness to his soul." See S. B. E., vol. XXIV., pp. 46-49, by E. W. West. One of the monitions of Atrôpât Mahrespand is: *Âs patmân vashtamûn, mâ mûn âs apatmân vashtamûnêt kabad âînîn vinâs azash sâtûnêt*, "Drink wine temperately, for he who indulges in it immoderately commits thereby many kinds of sin." See Dastur Peshotanji's *Pand Nâmak i Âtrôpât*, § 111.

¹ *Zak kerfak i mun patash mâhmân*, lit., "the meritorious act of him who lodges it within himself as a guest."

² *Adin* seems here to be a corruption of the original *haît*. Accepting the word as it is written in the text the rendering might be:—"Then the good work which he should perform himself." *Adin* is elsewhere used also in the sense of "next," "therefore," "thereupon, etc."

entirely his own¹. (2) And that meritorious deed (is) such (*denā*) through (his) communion with the righteous ones; since by communion (*ham-pārsagih*) with the pious a man knows God,² and thoroughly (*barā*) knows also the Demon. (3) And whoso has fully recognised God will never turn back from God; and whoso has fully known the Demon is not after the demons.

XCVI. They considered this, too, thus : namely, whatever (sacred) language (*gūbyā*)³ thou mayest have command over (for realising thy obligations to God, still) this one act is good (that) thou shouldst (always) meditate on the divine nature⁴ (*haēm ī yazdān*) in this world.

XCVII. They considered this, too, thus : namely, we men ought to toil hard for the personal gratification of the pious people and for the joy and thanksgiving (*nīyāyishn*) to God, so that as long as (we are) in this world we are uncorrupted (*avijak*) ; since when we are

¹ Meaning that that work is regarded as meritorious in the Religion, which a man sincerely appreciates as such and performs it personally in this world.

² Lit., *Yēzat yashtan shnāsēt*, " knows to worship God."

³ Reading : *gūbyā*, see *Burhān ī Kātaā*, s.v. *gūbyā*, "Zend and Pazend recitation," "a language," "a dialect." It can also be *gūbbā*, comp. Mod. Pers. *gavā*, "evidence," "witness." Perhaps Pahl. *gūbbih*, "an utterance," or "an assertion."

⁴ Probably meaning thereby the divine laws of nature regulating this world.

thus (uncorrupted) in this world, the good spirits¹ enter our bodies² in this world and, consequently (*ākhar*), our bodies become joyful.

XCVIII. They considered this, too, thus: namely, religious education³ should not be abandoned; because when one prosecutes religious studies for many years on this one subject⁴ (of the Religion) that (*aigh*) one may be doubtless as to the Almighty—⁵ that (*aigh*) God exists (to eternity) and (that) the Demon does not (so) exist—then Aûharmazda the Lord does not smite (one) at the (*Chinvat*) Bridge.⁶

XCIX. (1) They considered this, too, thus: namely, one should endeavour strenuously (*avîr*) for these three

¹ Lit. "so that the good spirits....."

² Pahl. *tan-î lenâ* "our material embodiments."

³ Otherwise, "the study of theology or religion."

⁴ Reading: *vâchag-î*, "a subject," "a sermon;" comp. Av. *vachangh*, "a discourse," and Mod. Pers. *vâzhah*, "a subject."

⁵ That is, when religious training is continued on for many years, a firmly rooted conviction is naturally established in one's mind, which refuses to doubt the existence of the Almighty Ahura Mazda in the Universe.

⁶ Reading: *pûhal lâ makîstânêt*. The Pahl. *pûhal* here means "the (*Chinvat*) Bridge;" elsewhere "punishment," or "coin." Disbelief in the existence of God is a sin worthy of damnation. Comp. *Maînûg î Khrat*, Chap. II, § 88.

things—for truth and temperance¹ and helpfulness (to others). (2) And one should earnestly (*avir*) turn away from these three things—from falsehood³ and non-assistance (to others) and intemperance.

C. (1) They considered this, too, thus : namely, in an unremedied⁴ and inexpiated⁵ (state) there are some for whom it is necessary to know that a sin has been committed—a sin of which the perpetration is unremedied

¹ *Patmân* also means “a marriage compact” in Pahlavi ; comp. Mod. Pers. *paṭmân*.

² *Vichâtârîh* means “help” (comp. Mod. Pers, *guzîdan* “to assist” or “to select”). By joining to the preceding word the following stroke which represents a conjunction, it could be read *vânjîtârîh* (comp. Mod. Pers., *gûnjîdan*) “a storing (of good works).” *Vichâtârîh* may also mean “a selection (of what is good).”

³ The reading *drûjvanîh* of the MSS. might be a corruption of *drûjvandîh*. In the Pahlavi Version of the Yasna, Hâ XII, section 4, the word *drûjvantûm* occurs as the rendering of the Avesta word *draôjishâtâsh*. This *drûjvantûm* seems to be a contracted form of *drûjvandiûm* used in the sense of *dravandiûm*.

⁴ Reading : *achâr* for *achâraê*. According to the Pahl-Pazend Glossary its other reading is *apâr*, meaning “far,” “extended ;” it is also read *âzâr*, meaning “injury,” or “affliction.”

⁵ Reading : *lâ vijârît* in the sense of *lâ vijârît* ; comp. the Pahl. expression *vînds vijârîshn*. The idea here is that in an exigency if one is helplessly compelled to commit a sinful act, he shall atone for it and shall not continue to do so, otherwise calamity will befall him in this world.

and unatoned for. (2) That is (*aigh*), whoso has any sins (*katām mandavam*¹) unremedied and inexpiated, does neither attain permanent greatness², nor the fulfilment³ of (his) desire by means of (his) worldly riches; or (if) he does attain (them, still) he is afflicted (by the sting of his conscience), and considerable harm⁴ of other kinds in addition (*hān-ich*) reaches him in this world; and that is the sin (*mandavam*, which is said to be) unremedied and inexpiated. (3) If the opposite (*i.e.*, its expiation) is not done, then this (is) the dread (of him) therefrom (*azash*) that with the help of his own material person it is not possible (for him) to maintain (his own) life and health (in immortality); and the sin owing to its being unremedied and unatoned for is (after death), consequently, in-expiable. (4) He should, therefore (*adin*), not commit a sin which (becomes) in-expiable, in consequence (*pavan-ich*) of its not being remedied and atoned for (in his life-time).

CI. (1) They considered this, too, thus: namely, an honest desire should be formed,⁵ and then (*ākhar*)

¹ Lit. means "whatever things."

² Reading: *nishasta k rabāih*, "settled greatness." Otherwise read: *vishaspūk va rabāih*, "splendour and greatness."

³ According to K., *kāmak rabāih*, which means "the desired greatness" (which is owing to worldly riches.)

⁴ *Hānich kabad anāgih*.

⁵ Lit., "practised,"

adequate (*shāyat*) speech as well as action should be observed with that honest desire. (2) And whoso would do so when he is gifted with (*dahit*) this good fortune (*far(r)akhāh*) that even in (his usual) speech and action there is nothing distinctly (*jvitar*) afflicting (*padīyyār*), then (only) should he be regarded as righteous. (3) And if it so happens to him that there is something distinctly conflicting, then he should be in contrition¹ (for it) so that in the end (*ākhar-ich*) God may not abandon with the demons the man who (is) in that position, under the judgment (*pavan hamār*) of spiritual beings². (4) Indeed (*barā*) they (will) say this : namely, "Since (*mā*) we ourselves are created by the Good Spirit, so (*adīnash*³) we are favoured⁴ and exalted by Him; whereas the sin which the Fiend produced is handed down (*yehabūnt*) to us (by him alone), and he (*viz.*, the *druj*) through that cause becomes familiar⁵

¹ *Pavan patīt*, Av. *paitīta*, or *paititi*, "penitence"; comp. Pers. *patīyār*, "affliction," "misery."

² *Pavan hamār ī maīnūgān*, lit. "in the reckoning of spiritual beings". Perhaps *pavan hamvār maīnūyān*, "in the eternal heaven" comp. Mod. Pers. *dāyam behesht*, meaning "eternal heaven."

³ *Adīnash*, lit., "then (by) Him".

⁴ Pahl. *adīnash lend mēnāt va būrzēt havāīm*, would also mean : "so we have esteemed and extolled (Him)".

⁵ Reading : *banjishn* ; comp. Mod. Pers. *banjīdan* "to be friendly". Perhaps, *bandhishn*, from Av. *banda* "a tie", "an union." Another reading is *būjishn*, from Av. *buj* "to deliver," Mod. Pers. *bukhtan*.

(with us, and) drags (us) to himself¹."

CII. They considered this, too, thus : namely, belief in the good spirits is of many kinds ; and this, too, is² a belief regarding the good spirits : whoso practising good deeds (*pavan hvāpa*)³ believe (*virūyēnd*)⁴ in the good spirits, (believe) that it is possible for them (*i.e.*, for the good spirits) to allot worldly happiness to mankind, and they (*i.e.*, mankind, therefore) seek (*bavihūnd*) from them (*azash*) the happiness of this world.

CIII. (1) They considered this, too, thus : namely, the essential object (*mātigān*) in the body of man is (his) essence (*gaôhar*)⁵ and after that other faculties. (2) And (those) faculties⁶ are requisite in (mankind) for this use

¹ Another admissible rendering may be given as follows : "and we are created through that cause to save (*būjishn*) ourselves from the sin which is the work of the Fiend lest he might drag (us) down to himself (*ôl nafshd*)".

² According to the reading *yehvūnt* in K.—"this, too, was a belief."

³ Comp. the use of the Av. word *hvāpa* in Yas. X., 10. *Pavan hvāpa* would also mean "with intrinsic merit," "respectably," or "nobly."

⁴ Here the verb is in the third person plural.

⁵ *Gaôhar*, which means "essence," also "nature."

⁶ *Afsâr*, comp. Old Pers. *rt. har*. In Mod. Pers. it also means "an organ," "an instrument," "a weapon,"

that as much as they: make the essence manifest so much do they bring it into use.

CIV. (1) They considered this, too, thus: namely, the object of annihilation (*leviti*¹) should be recognised as most adverse,² that is to say (*aigh*) the essence of man is either good or bad ; since (there is) many a man whose essence is thus vitiated³ (by that object of annihilation) and (he) is ruined.⁴ (2) For that reason a very highly cultured⁵ faculty of judgment (*dātistān avzār*) and manifold learning are requisite (in man), whereby it could be manifested⁶ that good or bad, what is abundant or what is scarce⁷, should be essayed (*aūzmātan*) and (properly) recognised.

¹ *Lēvīti* (*h*) lit., means "non-existence."

² *Dūshvārtar*, a corrupt form of Pahl. *dūshkhvārtar*, the comparative of *dūshkhvār* ; comp. Av. *duzāthra*, meaning "discomfort"; hence in Pahl. the adjective signifies "uneasy," "inglorious," "gloomy."

³ *Vināstī*.

⁴ Or, "since (there is) many a man whose essence is thus vitiated and ruined." According to the reading in the MSS., "since (there is) many a man whose essence being thus vitiated, is ruined."

⁵ *Avīr avīr kart*.

⁶ Lit., "So that it could be brought into manifestation."

⁷ *Zak ī kabad va zak ī khvār*.

CV. (1) They considered this, too, thus : namely, the intellect of man should above all (*avirtar*) recognise this one thing, *viz.*, when superior learning is communicated,¹ it should be made known² with an honest motive. (2) And the religious belief³ (being thus) established, one either performs a meritorious act or a sinful act; and when (that act is) under a test (*auzmât*) then only is the nature (of the man) revealed (*paêtâk*).

CVI. (1) They considered this, too, thus : namely, when a man stands⁴ by the Religion of God, and then he sees circumstantial troubles⁵ which (occur) in this world, he should pass (his) life, in the course of (*vad-ich*) the troubles that approach him, with agility⁶ and in superior endeavours.⁷ (2) The suffering (on account) of hunger⁸ and thirst and calamity and sickness that approach him (in this world) is, however,

¹ *Dêbrânîhyên*, lit., "should be conveyed."

² *Âshnâk vabîdûnîhyên*, lit., "should be made familiar."

³ Reading : *vâvarîgânîh*, instead of *va âfrîgânîh*, which means "and the admiration" (for the religion being established.)

⁴ *Yegavîmûnêt*, lit., "stands."

⁵ Pahl. *dât ranjagîh*, lit., "the troubles allotted (to him)."

⁶ *Pavan regalâ varzishnîh*, lit., "with the activity of (his) feet."

⁷ *Pavan yedâ madam yâtîhâ*, lit., "with the superior attempts of the hand"; comp. Av. word *yâtâ*, "power," "strength."

⁸ Lit., "The suffering (or discomfort,) hunger and thirst....."

considered (*yakhshenund*) at the reckoning of the good spirits with whatever else he may have suffered¹ (*debrûnând*).

CVII. They considered this, too, thus : namely, the goodness of the good ones should be for him who makes amends² for that goodness ; material goodness (is) that which (emanates) from a good desire.

CVIII. (1) They considered this, too, thus : namely, three things are exceedingly good³ for men. (2) And these (are) as follows (*âttin*) :—The drinking of *haoma*, and the drinking of wine, and the leading of a secluded life.⁴ (3) The drinking of *haoma* (is) when "it stands in the mortar (*hâvanim*)"⁵ ; and the drinking of wine (is) when supreme tranquility (*madam âstih*) subsists ; and the leading of a secluded life (is) when one is isolated (*jvit*) from the evil ones.

¹ Reading : *pavan chesh î debrûnând*, lit., "with whatever else they may suffer" ; perhaps, *pavanich shêdrûnând*.

² *Pâtdahishn vabîdûnayên*.

³ *Avir nyôg*.

⁴ *Kûstak barishnîh*, lit., "to lead one's life aside or apart from the world" ; i.e., to lead a private life thinking of goodness and meditating on God.

⁵ The writer probably here refers to the drinking of the *haoma* juice which is prepared by pounding small bits of a *haoma* twig in a mortar during the consecration thereof in the *yajishna* and other like ceremonies. Lit., "The drinking of *haoma* (is) this (or thus) when....."

CIX. (1) They considered this, too, thus : namely, some good people inquired thus¹: “ What (is) the safeguard² of the body? What the safeguard of the soul? And what the safeguard of fame?” (2) The *Paôryô-tkaêshas* answered³ thus : “ The safeguard of the body (is) orderliness (*an-anbasânîh*)⁴; the safeguard of the soul (is) sinlessness; and the safeguard of fame (is) pre-eminence in eloquence⁵.”

CX. (1) They considered this, too, thus; namely, (there are) several things which (are) best for men. (2) And these are as follows (*ætvân*):—An abundance⁶ of hos-

¹ Lit., “ There are some (*haît*) who inquired thus.”

² Reading: *parvand*; Av. *pairi* and *band* “to fasten;” comp. Pers *parvandah*, “a packing sheet,” “a clothes-press or chest.”

³ Pahl. *gûft*, lit., “said.”

⁴ Reading: *an-anbasânîh*, “what is non-conflicting,” “the absence of disorder or impurity (in the body),” hence “the symmetry” of a body.

⁵ Reading: *pîsh vêsh sakhûnîh*, lit., “pre-eminence in verbosity.” Otherwise, *pîsh nyâyishnîh*, “forwardness in (divine) adoration.”

⁶ Reading: *hanpârîh*; comp. Av. *hâm-par*, Skr. *sam-par* “to increase,” “to fill to the brim;” hence “perfect accumulation,” or “sufficient increase.” It can also be read *âpârîh* (*âpârtan*), which means “swallowing,” “engulfing,” “consumption.” Another reading is *hûpârîh*, which may mean “a good debt,” comp. Av. *pâra*.

pitality¹, an abundance of honour², a sufficiency of discrimination,³ and a longing for the recompense of good deeds from the good spirits, and a profession of discipleship (in the Religion)⁴. (3) Because, out of⁵ those virtues⁶ this one object is the best (*vêh*), viz., to profess discipleship, since it is possible to recognise all the five (virtues afore-said) in the practice of the discipleship (of the Prophet).⁷

CXI. (1) They considered this, too, thus : namely, when (there are) two persons who are equal (*hamtâk*)⁸ in goodness⁹, and one believes more (in the Religion) than the

¹ *Navîtvârîh* ; comp. Mod. Pers. *navîd*, "hospitality," "happy tidings," "rewards," "justice," etc. Vide the use of the word in the Pahl. *Dinkard*, Vol. X., Bk. VI., § XXIX (edited and translated by me.)

² See the use of the word *nang* in the *Dinkard*, Vol. X., Bk. VI., § VII (*ibid.*)

³ Reading: *vichîtârîh* ; DM. *vanjîlârîh*.

⁴ Comp. Av. *hâvishta*, "a pupil;" the Av. word *aiwishti* being used in the sense of "a teacher."

⁵ Lit., *baên*, "amongst."

⁶ Lit., "objects."

⁷ Reading : *mâ baên denâ mandavam, mandavam-i dênâ vêh hâvishîh kartan*.

⁸ Thus according to the reading of DM. and DE. ; but according to K. *amat akaômand*, "when evil;" compare Avesta *aghavant*, Vend. VII., § 27.

⁹ Mark the use of the word *shapîrîh* in the sense of "good virtues," "benevolence," "physical welfare".

other, consequently (*min hanā*) when (both are) together (they are) of different natures. (2) As to the former (*barā hanā*)¹ he ought to discern why (it is) so²; since if he does not discern (it), then his spiritual wealth diminishes thereby (*patash*) for this reason (that) the other one (*zak i tanid*) thinks little (of that spiritual wealth.)

CXII. They considered this, too, thus : namely, (every) man makes (his) account-book (*dastak*)³ himself; because if the deeds of a man (are) straightforward, then the good spirits (*yêzat*) would approach him and regard (him) as much as though (they were) most virtuously beneficent⁴ towards that man.

CXIII. (1) They considered this, too, thus: namely, for men seven things are best. (2) And these are as follows:—Renown and piety and nobility⁵ and controlling power

¹ Lit., “Regarding this”.

² Pahl. *hanā rât mâ*.

³ Reading: *dastak*, meaning “an account book;” comp. Mod. Pers., *dastak*. The writer means that every man prepares a statement of his own account himself regarding good and evil deeds done by him in this world. Perhaps, *haštak* “life;” the sentence would then mean: “every man makes (his) life or fortune himself.”

⁴ Reading: *nyôkâr* (for *nyôgkâr*) *nyôgtar*. The passage can also be rendered thus:—“and they would regard (*yakhšenund*) him as more virtuous than that person who does good unto him” (but is not as pious as he is.)

⁵ Reading: *dzdîh*; also read *dvâlîh*, meaning “prosperity,”

and sovereignty and soundness and appreciation (of God).

(3) Renown is this : whoso always (*bâstân*) keeps his door open for the apt (*shâyat*) pleasure of the good ones.¹

(4) Piety is this : whoso performs meritorious acts for the soul. (5) Nobility is this : whoso makes offerings to the pious and the deserving ones. (6) Controlling power²

is this : whoso having withheld (*vakhdânt*) the body from sin, keeps back³ (from it)⁴. (7) Sovereignty is this : whoso causes the maintenance of the good and the

stunting (*arûdishn*)⁵ of the evil. (8) Soundness is this :

¹ In DM., and DE. *babâ madam shapîrân shnâyishn shâyat yakh-senunêt*; according to K. *babâ madam shapîrân vishât yakh-senunêt*, "keeps the door open for the good ones." Reading: *babâ madam shapîrân shât yakh-senunêt*, it would mean "lifts up (his) door gladly for the good people"; comp. Mod. Pers., *bar-dâshtan*, Pahl. *madam yakhse-nuntan*.

² *Khâtâtîh* here means "the power of control" over one's own person. The word generally means: "chieftaincy", "monarchy, etc". According to the original Av. *khadhâta*, the philological reading of the Pahl. word is *khâtât*, hence the abstract form *khâtâtîh*, which was afterwards changed into *khâtâtîh* or *khâtâtîh*, as the same letter represents in Pahlvi the sounds of *d*, *e*, etc.

³ Comp. Mod. Pers. *bâz-dâshtan*.

⁴ The text of the sixth sentence in this Section is found in K. only.

⁵ Reading: *arûdishn*. Comp. Av. rt. *rudh* "to grow", hence "absence of growth," or "stunting."

whoso keeps the body and soul apart (*jvītak*) from evil people (*hūnutak*)¹ and adverse natures, and keeps company (*ham-yakhsenunēt*) with the nature like his own. (9) Appreciation (of God) is this : whoso for the happiness that has reached (him) regards with complete reverence² the good spirits and the Deity ; and if he has not attained the divine recognition, they, *viz.*, the good spirits bring him up to it, and drive away (*debrān-and*) from him the affliction which besets him ; and what is good always³ comes to him from God⁴.

CXIV. (1) They considered this, too, thus : namely, these things are best for men : Friendship of man and longing for paradise⁵, and truth and aid unto kinsmen,⁶ and perfect devotion and polite bearing⁷, and charity and sincere gratefulness, and (religious) conference

¹ Reading : *hūnutak*, comp. Av. *huna*, or *hunu*, from. rt. *hu*, Skr *su*, " to bear evil offspring ".

² Pahl. : *bāndag mīnēt*.

³ Pahl. : *bāstān*.

⁴ Reading : *Ahū*, " God."

⁵ *Vahisht khvāhīsh* (better *khvāyīsh*). Probably the reading *andīsh* in DM. and K. is a corruption of *shnāsīh*, and so *vahisht shnāsīh* would mean, " heavenly perception or comprehension." According to DE., *vahisht avināsīh*, "paradisiacal innocence." It can also be read *vahisht hūhakhīh*, " pious friendship (or communion) with paradise " (or with heavenly beings); maybe *vahisht handīshīh*, "anxiety for paradise."

⁶ *Khvīshāvand-yārīh*.

⁷ *Aīr-tanīh*.

and moderation. (2) The¹ law of Aûharmazda (is) friendship of man; and the law of Vohuman (is) longing for paradise²; and the law of Ashavahisht (is) truth; and the law of Shatrvar (is) aid unto kinsmen; and the law of Spendarmat (is) perfect devotion and humility; and the law of Hvardat (is) liberality and sincere gratefulness; and the law of Amûrdat (is religious) conference and moderation.

CXV. (1) They considered this, too, thus: namely, for men (there are) these several things which are greatly good. (2) And these are as follows³:—Conscience and good nature and wisdom and moral goodness⁴ and glory. (3) If they (are) not in accord with⁵ (their) own faculties (*afzâr i nafshâ*), they do not attain the objects enumerated.⁶ (4) The faculty of conscience⁷ is this: whoso (is) faithful; and faithfulness (is) this: whoso holds a friend who is good-natured, who is pious, who is a good man, as a supreme guide (*pâtakhshâi*) to his own person,

¹ According to the text: "And the Law....."

² According to K., very likely *âsht-shnâsîh*, "appreciation of peace." According to DM. and DE., *âshîh*, "peacefulness."

³ Pahlavi: *denâ-îch âtân*, literally means "these, too, (are) so".

⁴ Also means "virtue," "skill", etc.; comp. Av. *hunara*.

⁵ Pahlavi: *lâ levatâ*.

⁶ Pahlavi: *ôl mandavamich mar lâ yehamîând*.

⁷ Pahlavi: *daêna afzâr*.

and speaks (to him) thus : “ whatever defect thou mayest discern (in me) declare (unto me), so that I may (thereby) improve (*vairāyam*)¹ ”; and whatever he says (he) keenly and willingly listens to and obeys. (5) The faculty of good nature is² an honest disposition³ to move⁴ with the virtuous and to adopt (*vakhdāntan*) virtue from every one, and not to embrace vice from any body whatever.⁵ (6) The faculty of wisdom is² the entertainment of an awful regard for the pious.⁶ (7) The faculty of excellence embodies² industry and diligence. (8) The faculty

¹ This fourth sentence can also be rendered thus : “ The faculty of conscience is this : Whoso is faithful ; and faithfulness is this : whoso makes such a man (his) friend as is good-natured, pure, and good (to others), as has control over his own person, and (the faithful one) speaks (to him) thus : ‘ Tell me whatever defect thou mayest discern (in me) so that I may improve ’ ; and whatever (he) says (the faithful one) hears with sharp ears (*tīj*) and with willingness, and yields obedience to (his) commands.”

² Literally, “is this”:—

³ *Khūk ī frārūn*, “ an honest or virtuous tendency.”

⁴ Literally, “ an association or movement with the good people ” (*va levatā shapīrān sātūntan*.) *Shapīrān* is generally used for “the good people.”

⁵ Pahlavi : *va sarītarīh min kolā atsh-ich lā vakhdāntan*.

⁶ Reading : *yakhsenunishn tarsgāsīh ī shapīrān*.

of honour (*gâdâ*) embodies¹ truthfulness and sincere love.²

CXVI. (1) They considered this, too, thus : namely, (there are) three things which are exceedingly good in regard to the heavenly good spirits³. (2) And these are as follows⁴ : Love and veneration and hope.

CXVII. They considered this, too, thus : namely, for man these two principles (*afzâr*) are best : To be good himself and to do good to others.

CXVIII. (1) They considered this, too, thus : namely, for great men and kings (there are) two things which are best. (2) And these are as follows⁴ : To uphold⁵ the virtuous and to suppress⁶ the wicked.

¹ Literally, "is this:"

² According to the spelling of the word in the MSS., I read it *hâmitrôîh*, which means "good contract," "sincere love," "sincere promise;" comp. Av. *mithra*. Perhaps, *hûmatôîh* "good thought," comp. Av. *humata*. It may be read *haôma-tanîh*, "immortality," or *hû-matanîh*, "good advent."

³ *Maînûgân yazdân*. According to DE., *mînishn yazdân*, "in the idea of the good spirits".

⁴ *Hand yehvûnêt*.

⁵ Pahlavi: *dârishn î shapîrân*, "The upkeep (or defence) of the good people."

⁶ Reading: *arûdishn î sarîtarân karian*, lit., "to cause the non-growth of the evil people."

CXIX. They considered this, too, thus : namely, the unique (*aêvagânak*) virtue¹ is this: an excellent² openness in thought and word and deed ; for this reason that (*hanâ râi mâ*) a sin is committed clandestinely (*pavan nihân*),³ not (so) a righteous act.⁴

CXX. (1) They considered this, too, thus : namely, the soul could be much redeemed⁵ by four virtues⁶. (2) And these are as follows:—By gratefulness and peacefulness⁷ and deviation from vices (*varân-vashtârîh*)⁸ and

¹ Pahlavi : *mandavam*, which generally means “ a thing or object.”

² *Shapîr*, rather “ best”; the positive adjective used for the superlative.

³ According to DM. and DE., it can be read *pavan Fêzddân*, “ against God.”

⁴ *Avîr shâyat bâkhtan*.

⁵ Here we have the doctrine that virtue is coupled with sincerity and frankness. For virtue, which consists in good thoughts, good words and good deeds, has no motive to conceal its operation, whereas vice needs hypocrisy for its success.

⁶ Taking *pavan arbâ* in DM. as a corruption of *pavan rabâ* the whole may mean : “ the soul could be much redeemed by sublime objects” (*pavan rabâ mandavam*.)

⁷ According to DM. and DE., *âshtîh*. According to K. *nivâkhlagîh*, “ salvation,” “ humane (or kindly) treatment;” comp. Mod. Pers. *nivâkhtan*, “ to soothe,” “ to protect.”

⁸ Lit., “ turning away from (lust)”; comp. Mod. Pers. *gashlan*. It can also be read *varân-dâtârîh*—a reading inadmissible here.

pious actions (*ashôgân-kârih*)¹.

CXXI. They considered this, too, thus : namely, the soul is for righteous (*frârân*) principles (*khûg*), and wealth for helping the afflicted,² and ingenuity for perseverance (*tâkhshâgîh*).

CXXII. (1) They considered this, too, thus : namely, in the Religion these (things) are thus recommended (*hûskârd*).³ (2) One is the love of sovereigns ; and another⁴ is (the accomplishment) of that (man) who keeps his person with (*baên*) minute care⁵ and liveliness, and clean from

¹ Thus in DM., and DE., lit., "actions of the pious people." According to K., either *va ashôg hûkârîh*, "and the good activity of the pious;" or *va âhûg hûkârîh* "and conscientious beneficence" (or, "and improvement of defects") Maybe *ashôg-hangârîh*, "pious meditations."

² Reading: *pavan sijagyâr*, or *pavan sijîyâr*, lit., "for the helper of the afflicted ones". Comp. Av. *ihyêjâng*, "destruction." Otherwise read *pavan spâhar*, meaning "as a shield"; Comp. Av. *spâra*."

³ Including the word *ayûf* if we read: *ângûn hûskârt ayûf*, as in DM., the meaning would be, ".....thus recommended as an alternative."
⁴ Lit., "and one is this: whoso keeps....."

⁵ Comp. Pers. *âmâr*. Reading the word *hamâr*, "whoso keeps (his) person joyful on (the day of) judgment" (*mûn tan baên hamâr râmishn.....yakhshenunêi*); or reading: *mûn tan baên amâr râmishnyakhshenunêi*, "whoso keeps (his) person in endless joy....." Perhaps, *hamvâr râmishn*, which would mean "constant joy."

guilt, and practises divine worship at the risk¹ of life and following religious authorities.²

CXXIII. They considered this, too, thus: namely, whoso would grieve over³ a fault (*mānīd*) should pronounce a blessing on Auharmazda the Lord and the Ameshaspends and the kings, and the righteous and virtuous who are born and will be born, and should denounce a curse on Aharman (Evil Spirit) and the demons and the wicked.

CXXIV. (1) They considered this, too, thus: namely, Auharmazda the Lord has produced nature and Religion most excellent. (2) Whoso has no good nature (*haēm*) has no religion; and whoso has no virtuous⁴ friendship has no goodness; and whoso is a friend of the virtuous for the sake of virtue⁵ is goodness himself.

¹ Reading: *pavan yask ī jān va dastōbar*. It can also be read *pavan dehak ī yāna va dastōbar* "according to the dictates of the soul and the headpriest." Comp. Mod. Pers. *dah*, "commanding what is right and forbidding what is wrong." With reference to the reading *yāna*, comp. Av. *yāna*, "soul," "vital spirit." In Mod. Pers. *jān* is also used in the sense of "soul," "life," etc.

² The whole of the para. CXXII. seems to have been misplaced, or the folio preceding it may have been lost from the MS. from which the existing copies have descended.

³ Lit., "from", "on account of".

⁴ *Shapīr dūstīh*.

⁵ *Shaptrīh rāt*.

CXXV. (1) They considered this, too, thus : namely, Whoso desires to be glorious, shall (*hanâ*) adore¹ the sun with reverence. (2) Whoso desires that the *yasna* ceremony he performs may reach God best, shall wash the hands clean² and shall keep pure himself³ and (his) clothes. (3) And whoso wishes to acquire best whatever he solicits from God, shall perform divine worship with veneration.⁴ (4) And whoso desires that good words may reach (the heart of) a well-chosen assembly, shall solemnly recite the important Avesta texts⁵ (*Avistâk i pavan chimigân*)⁶ .

¹ *Hanâ* before the verbs in this and other sections has an intensive meaning; thus, *hanâ yazêit*, *hanâ shûyêit* mean "shall adore," "shall wash, etc."

² That is, he shall be incorruptible.

³ Maybe, "his own body or person."

⁴ Reading: *gû-vîjâr*; comp. Mod. Pers. *gû-gûzar*, "one who pays a tribute of veneration"; comp. *kharâj-gûzâr*. Vide *Bûrhân i Kâtta*. s. v. It elsewhere means in Pahlavi, "in plain or explicit words."

⁵ *Pavan chimigân*, lit., "(which are included) in the formulae appropriate (for the occasion)", taking *chimig* in the sense of "important," or "apt." Another reading: *pavan-ich myân* may be suggested. The whole sentence would then mean, "(shall recite eloquently or solemnly the Avesta) even in the midst (of that assembly)."

⁶ Purity of body and purity of mind go together (cf. Section CXXII with this.) In CXXI we have the glorification of worldly wealth as a medium of relieving the affliction of the poor. There is thus a harmony of bodily and mental and spiritual gifts in man which alone can constitute the highest good.

CXXVI. They considered this, too, thus : namely, whoso for the affliction that has reached (him), and even for that which has not reached (him), is awfully reverent towards God, is freed from that which has reached (him), and that which has not reached him does not approach him forthwith¹

CXXVII. (1) They considered this, too, thus : namely, in life man's² appreciation³ (of it is) good, and in appreciation physical soundness (is) good. (2) Secondly, character (is) good, and in character steadfastness to the true and good Religion (is good).⁴ (3) Thirdly, wisdom (is) good, and in wisdom endurance and vigilance (*vākhtagih*,⁵ are) good. (4) Fourthly, opulence⁶ (is) good, and in opulence contentment and worthiness

¹ *Fratūm*, *Av. fratema*, is here used in the sense of "foremost", "forthwith", "immediately."

² Reading according to K., *baēn zīndagīh ī anshūtādn*....., the translation would be : "in men's life (appreciation is good)."

³ *Shnāyishn*.

⁴ Reading according to K. and DM., *madam rāst Daēna ī shapīr*, it would mean : "(reliance) on the true Religion which is the good one". If we omit the sign of the *izāfat* and read : *madam rāst Daēna shapīr*, the rendering would be : "(steadfastness) to the true Religion (is) good."

⁵ Reading : *vākhtagīh*, according to K.; comp. Mod Pers. *bākhtan*, "to awake"; hence "circumspection," or "awakening." According to DM. and DE., *va nīyāzagīh*, "and neediness,"

⁶ *Tūbbānīgīh*.

(*ārjānīgīh*¹, are) good. (5) Fifthly, happiness is good, and in happiness² a woman who (is) a respectable *materfamilias*³ and a beloved⁴ of (her) husband, (is) good. (6) Sixthly, friendship (is) good, and in friendship unity (is) good. (7) Seventhly, charity with truthfulness (is) good, and in charity which (is) coupled with veracity the bestowal of great benefits⁵ (is) good. (8) Eighthly, even apart from the salvation of one's own soul, (it is) good to endeavour for (*madam*) the salvation of the souls of others. (9) Ninthly, (it is) good to do meritorious acts, to abstain from sin, to do much more meritorious acts according to great religious tenets⁶, and to greatly abstain from sin⁷ and (especially) from the

¹ That is, one is worthy of wordly possessions when the latter are utilised for alleviating the miseries and afflictions of the needy and destitute. Charity, for charity's sake and not for any personal motive or honor, is enjoined by the Zoroastrian religion on its followers and may be regarded as one of its cardinal virtues. Compare the seventh sentence in the same section.

² *Baēn rāmishn*.

³ According to K., *katak-bānūg ī tarsagīh*; DM. and DE., *tarsagīh katak-bānūg-ī*, "an obedient house-wife." Here observe the misuse of *tarsagīh* for *tarsagīg*.

⁴ *Shōt-dūst*.

⁵ *Mas sūt dahishnīh*.

⁶ *Mas-dātistānīhā*, lit., means "with highly religious opinions", or "according to important religious decisions."

⁷ According to DM. and DE., the passage can be rendered thus: "to do much more meritorious works with sacred ceremonials than acts of sin, and to highly abstain from grievous sins."

sin which is grievous¹. (10) Tenthly, a happy (*nyôg*)² end (is) good, and in the happy end the salvation of the soul from Hell (is) good.

CXXVIII. They considered this, too, thus : namely, apostasy from its very import (*min chim i ân*)³ should be much abstained from; and even he who is a great observer and wise man should not be proud thus : "It (*i.e.*, apostasy) is not able (*atûg*) to fetter me"; since⁴ this dust which is so minute and soft is wholly made out of a hard and compact stone.

CXXIX. (1) They considered this, too, thus : namely, one might wish⁵ for an evil (*druj*) in one's own abode,⁶ not in the abode of actions. (2) Because whoso

¹ *Girâyîl*, "grave," "grievous".

² *Nyôg* also means "virtuous", or "righteous."

³ According to the reading *min-ich ziman* of the MSS. the rendering would be : "an age should much abstain from apostasy of any kind" (taking *min-ich* in the sense of *min mâ*).

⁴ Reading : *mâ denâ khâk i ângûn khûrt va narm admûbaên min sag i sâkht i stavar barâ kart yegavîmûnêt*.

⁵ The word can also be read *anâsân*, and then the meaning would be : "an evil (*druj*) is restless in the soul's abode (that is, within oneself) not (so) in the abode of struggles" (taking *kâr* in the sense of "a battle.")

⁶ Reading : *pavan katag i nâfshâ*. The second word in K. can be read *kartag*, *kûtag* or *kantag*. This Section hints at an ancient belief in demonism. There is an allusion to a superstitious idea of the primitive Zoroastrians, as of other nations of antiquity, that the

invites it to his own (abode) overpowers it, and is able, when he desires, to remove it from the abode. (3) And whoso desires it in his actions does not overcome (it).¹

CXXX. (1) They considered this, too, thus : namely, an evil (*drûj*) should be removed from such a place (*zak*

devils (the belief in whose existence was then rampant) are at the root of all sorts of mischief and the supposed generators and upholders of all struggles and conflicts waging in this world. Hence the Section exhorts not to suffer the evil influences (*drûj*) or wicked tendencies to mix with one's actions lest one might acquire devilish proclivities. But such was not the idea with regard to one's abode, since, as the ancients supposed, if the *drûj* found his way into one's abode or into one's body (reading *katag i nafshâ*, meaning the "abode of the soul") it was possible to cast him out by reciting the *yasna*, *nyâyishes* and other ritualistic prayers ; but these were of no avail when one's actions were prompted by evil designs and wicked intentions. An almost similar belief in the literal existence of demons and the demoniacal possession obtained among the primitive and the medieval Christians. Passages are not wanting in the New Testament in support of this idea. (Comp. Mark V., 8.—"Come forth thou unclean spirit out of the man," also Mathew VIII., 31 and 32—"If thou cast us out, send us away into the herd of swine. And He (Christ) said unto them : Go !").—In the words of T. H. Huxley : "The masses, the clergy, the theologians and the philosophers abide, live and move and have their being in a world full of demons in which sorcery and possession are every-day occurrences." Considered metaphorically, the constant indulgence in devilish practices and wicked motives is no doubt sufficient to debase a good character to a real extent. The character of Macbeth, described by Shakspeare, is a good illustration of a noble character degraded to the utmost pitch of wickedness by adhering to and following evil influences.

¹ Compare Section CXXXII., 6.

jivâk) that when removed from that place, (it) would be cast out from the whole of this world¹. (2) And, also, a good spirit should be lodged in such a place that when lodged in that place, (it) would be lodged in the whole of this world; and that place (is) thus (*hanâ*) one's own person and family².

CXXXI. (1) They considered this, too, thus: namely, a person rises to an essential (*vayâ*)³ place to adorn (it); and when that essential place is adorned, the whole world⁴ is then adorned by him; and when⁵ that essential place is not adorned, no place whatever is then adorned by him. (2) And⁶ they called that essential place one's own person.

CXXXII. (1) They considered this, too, thus: namely, for men (there are) four things which (are) highly good (*avîr nyôg*). (2) And these (are) as follows: the food⁷

¹ According to the text in K. only. DM., and DE. omit the words *gêhân* and *yehvunêi*. For the repetition of the same idea expressed in almost the same words, compare Sections CCLXIV and CCLXV.

² Reading: *va zak jivâg hanâ tan va dûtag î nafshâ*.

³ Reading: *jivâg-aê vayâ*, or *jivâg-aê vâê*; comp. Mod. Pers. *vâyâ*, or *vâi*, "necessary", "desirable." The Pahlavi admits of another reading, viz., *dînâg î vêh*, meaning "a good judgment or opinion."

⁴ The word *gêhân* occurs in K. only.

⁵ *Mûn* is here a substitute for *amat*.

⁶ *Dend-ich* appears to be superfluous. It may be taken for *dend mâ*, meaning "for this reason," "therefore."

⁷ *Lakhmayâ*, lit., means "bread," "food", etc.

of the soul¹, and the word of the soul¹, and the deed of the soul¹, and the female consort of the soul². (3) The food of the soul is this: whoso enjoys and preserves (his share of life (*nism*)¹, so enjoys and preserves it as though he were discharging a duty³ (towards the soul). (4) The word of the soul is this: whoso is an intercessor⁴ for his own soul. (5) The deed of the soul is this: whoso struggles with the evil (*drûj*) of the soul¹, and not with the evil (*drûj*)⁵ in his actions; since whoso struggles with the *drûj* in his actions gets inclined to fighting.⁶ (6) The female consort of one's soul is this: whoso in every act of piety is of the same desire⁷ (with the soul⁸).⁹

CXXXIII. (1) They considered this, too, thus:

¹ In the sense of *nafs* in Arabic and *nism* in Pahlavi, meaning "life", or "soul".

² Reading: *nîshâ ī nafshâ*.

³ *Chīgûn kâr vabîdûnayên*.

⁴ *Dâtôgûb*.

⁵ *Drûj ī kârân*.

⁶ Section CXXIX may be compared with this passage.

⁷ *Ham-kâmag*.

⁸ That is, that wife helps the soul of her husband in the next world, who is unanimous with him, and helps him in every act of merit achieved by him in this world.

⁹ Taking *nafshâ* in the sense of "self," or "one's own," this passage might be rendered otherwise thus: (3) "One's own food is this: whoso enjoys and preserves his own share, so enjoys and preserves it as though he were discharging a duty. (4) One's own word is this: whoso is an intercessor for his own soul. (5) One's own deed (or duty) is this: whoso struggles with the evil within himself and not with the evil in his actions, since whoso struggles with the evil in his actions gets inclined to fighting. (6) One's own wife is this: whoso is of the same desire (with himself) in all acts of piety."

namely, whoso (associates)¹ with the righteous here (in this world, associates)¹ with the angels there (in the next world). (2) And whoso (mingles)¹ with the wicked here (mingles)¹ with the demons there. (3) And whoso moved² here with both the good and the evil, this was said of him³ that he (was) one with (them) in thought and word and deed.

CXXXIV. They considered this, too, thus: namely, Aûharmazda the Lord has (deemed) it requisite⁴ for every living man to be with these several faculties (*mandavam*) within (*baên*, him): (*viz.*) with the nose⁵, and the vocal organ (*vâng*), and the eyesight⁶ (*vinishnih*), and the reasoning (faculty).⁷

CXXXV. They considered this,^ftoo, thus: namely, Aûharmazda the Lord has produced all (His) creatures, likewise, for these two beneficial results⁸:—for the annihilation of the Blemish-giver (*Aharman*) through them (*patash*),

¹ Pahl. *levatâ*, lit., “(is) with.” The copula is here understood.

² *Yehvûnt*, lit., “was.” According to DM., DE., *yehvûntt*.

³ Pahl. *hanâ yehvûnt gûft*.

⁴ *Baên ôl âvâyat*, comp. Mod. Pers. expressions, *dar bâyastan*, or *dar bâyad*.

⁵ Reading: *vînî*, according to DE. According to K., *gûvî*; comp. Pahl. *gûbyâ*, “the tongue”, in the “Pahlavi-Pazend Glossary”, P. 7, Chap. X.

⁶ Or, “vision.”

⁷ Reading: *matagîh*, comp. Av. *maiti*, “intelligence,” “thought” “reason.”

⁸ Reading: *dô sât*, “two benefits”,

and for the evidence (*gôkâêih*) of Himself (*i.e.*, of His Supreme Being).

CXXXVI. (1) They considered this, too, thus : namely, one should always¹ choose out one's own motive (*kâmag*) in connection with a passing event,² and see whether it is achieved (by him) certainly³ with an honest or a dishonest purpose. (2) He should estimate⁴ (it) thus : "Have I an honest or a dishonest motive (*kâmag*)"? (3) If his own actual wish be honest⁵, he should stand (*madam hastishn*) to it accordingly;⁶ and if the reverse (*jvitar*), then he should turn away from it.⁷

CXXXVII. They considered this, too, thus : namely, every person should desire spiritual⁸ wealth, since whoso solicits it, may obtain it.

¹ Or, "every where," *kolâ gâs*.

² *Mandavam î baên yâtûn*, "an happening;" comp. Mod. Pers. *dar âmadan* "to happen." Another reading: *baên shatr*, "in the city."

³ *Âlvar kart yegavimûnêt*, lit., "it is rendered certain," or "it is ascertained."

⁴ Reading: *barâ andâjishn*, lit., "(he) should thoroughly consider."

⁵ Reading: *afash hat kunun* ("present" or "current") *kâmag î nafshâ frârûn*.

⁶ Pahlavi: *ham-gûnag*.

⁷ *Azash barâ vartishn*.

⁸ Reading: *yêzdân*; or *yehân*, "divine". According to K., *chabun î gêhân*, "the wealth of this world," which is not here admissible.

CXXXVIII. They considered this, too, thus : namely, these several regardable (*nigās*) things¹ should be much looked after: an honoured man, and a glorious (*hūsrah*) day, and an illustrious deed.

CXXXIX. They considered this, too, thus: namely, this one characteristic of righteousness is greatly manifest, (*viz.*,) much renown².

CXL. (1) They considered this, too, thus: namely, as to a person whose renown is great, they say that the manifestation of goodness in his acts is owing to this³ (that) when he does honest acts as much as he can, the desire that occurs⁴ to him is:—"Would to Heaven (*kāch*), I were able to do more (such deeds)." (2) And as to every man whose ill-fame is great, they say that evil is manifest in his actions owing to this that when he does harm as much as possible, the desire that occurs⁴ to him is:—"Would to Heaven, I were able to do more (such evil acts)." (3) In the assembly of the good spirits they have regard⁵ for that man who in the above manner⁶ has done those acts of goodness, and who has not

¹ Better K.: *denā hand mandavam avīr nigās yakhsenunishn.*

² That is, an exalted reputation derived from great achievements.

³ *Min hanā yehvūnēt.*

⁴ *Afash pavan kāmāg āngūn aīgh, lit.,* "he (is) thus in desire that;" that is, his wish is such.

⁵ The word *hangārēnd* can be otherwise read *hū-dārēnd*, "they think well of."

⁶ *Pavan zak aivīnag, lit.,* "in that manner."

deliberately (*kāmag rāt*) done harm (to others);¹ and, in this world, they glorify (him) through the mouths of men.²

CXLI. (1) They considered this, too, thus: namely, in the *Andarz ôl Anshûtâân* ("Admonitions unto Men")³, it is said thus: "Thou shouldst practise (righteous) poverty⁴ which (is) best for the great ones (*masân*)⁵"; and hence (*azash*) hard⁶ is the superior kind of poverty⁷, which (is) the best of objects⁸. (2) And whoso (is) not helpless (*achârih*)⁹, but prosperous¹⁰

¹ According to DM. and DE., *anâgîh zyash lâ kâmag lâ kold hangârênd*, "they have regard (for that man) whose act of injury (was) not unintentional," which is inconsistent. If we read the text according to K.: "*va anâgîh zyash lâ kart, kâmag lâ kart*, this would mean, "and (who) has neither done harm nor desired (it)."

² *Pavan fûmâ i anshûtâân*.

³ That is, in the treatise entitled, "Andarz ôl Anshûtâân." The author here refers to a Pahlavi book which was accessible to him, but which is no longer extant.

⁴ Reading: *drigûshîh*; comp. Av. *drigushchit*, (see Yt. X, 84) "a drivish"; comp. also Mod. Pers. *dervish*. *Drigûshîh* means "piety in poverty"; sometimes it is used for "contented poverty", or "honest poverty", as opposed to *shekundîh*, meaning "dissatisfied or discontented poverty". Comp. Sections CXLIII and CXLV.

⁵ Reading otherwise: "*Drigushîh i pâhlûm pavan mēshn vâbidunayēn*"; *afash yashtan madam drigûshîh i pâhlûm mandavam*. "Thou shouldst practise holy poverty in (thy) abode, 'its admiration (*yashtan*) is the superior (kind of) poverty which is the best of objects.'" The word *mīshn* is found in the Pahlavi version of the Avesta as an equivalent of *maithana*.

⁶ Reading: *sakht*, comp. Mod. Pers. *sakht*.

⁷ *Madam drigûshîh*.

⁸ *Pâhlûm mandavam*.

⁹ *Achârih* for *achârīg*. Otherwise, *lâ-âzârīg*, "not mischievous".

¹⁰ Comp. Mod. Pers. *âvâz*, "adorned." *Âvâch* is used in Pahlavi also in the sense of "only," "alone."

(*aiwāj*), stands¹ in poverty for the goodness and sublimity of² (that) poverty, he who is Aharman³ is (then) cast out from the world⁴ with the most wicked among the demons⁵; and the maintenance and progress⁶ through him of every righteous act which (is possible) in this world, (are) like unto a river which is ever navigable (*rāt-i hamīshak-nāv*⁷). (3) And this, too, is said thus: namely, “In poverty he could remain glorious (*lālā yegavīmūnāt*) who, for (*pavan*) whatever (is) requisite for this body⁸, would be more delighted (*rāmishn*) with what is most poorly attained⁹ than with what is most superbly gained¹⁰.” (4) And he who acts thus can remain prosperous (*parg*)¹¹ in poverty, whereas he who practises

¹ *Lā pavan drigūshih lā yegavīmūnēt*, means freely “sticks to poverty.” Here two negatives make the idea affirmative—a construction sometimes used in Pahlavi to emphasise an action. Otherwise: “when one remains in poverty not on account of helplessness, but only (*āwāch*) on account of holiness and sublimity of poverty.....”

² That is, resulting from holy poverty.

³ *Ôlā i Aharman.*

⁴ *Min gēhān barā kart yehvūnēt.*

⁵ Comp. Av., *daēva māzainyām.*

⁶ *Yakhsenunishn va vazlūnishn.*

⁷ Comp. Av. *nāvaya*, Sk. *nāvya*, “flowing”, “running.”

⁸ *Pavan denā tan baēn āvāyat.*

⁹ *Min zak i khvār-matagtar rāmishn vēsh.*

¹⁰ *Aīg min zak i vēsh-matagtar*, “than with what has reached (him) in great abundance.”

¹¹ Comp. Pahl. *dūsh-parg*, “unfortunate,” which is used as an antonym of Pahl. *farrahhū*, “fortunate.” With the Pahl. *parg* compare Mod. Pers. *bargar*, “good luck.” It can also be read *pareg*, comp. Av. *para* and *gā* “to proceed”; or *parek* (comp. Av. *parekh*), or *pared* (comp. Av. *paret*, “to fight”) meaning, “fighting” (against difficulties)._{۱۱}

the reverse (*jvttar*) is held back from the splendour (*yamân*) of (such) poverty¹.

CXLII. (1) They considered this, too, thus : namely, nobility² is this : whoso possesses mighty earthly resources in full abundance (*patishn bûndag*)* for the use and benefit (of others), and appreciates³ and consumes⁴ and bestows (those) mighty resources⁵ which are for him on others, for (averting) afflictions (*anâg*)⁶, for which, from whatever cause they may arise, (he is) an intercessor⁷ for the drivishes (*drigûshân*), and causes their (*afashân*) happiness thereby. (2) He who (is) a drivish and practises (*varzêt*,⁸ drivishism) acts in such a way that all persons

¹ Reading : *min drigûshîh yamân barâ vakhdûnt yehvûnêt*.

² *Âzât-marîh*, comp. Av. *azâta-mashya*, "a man nobly born." In Mod. Pers. *âzâd-mard*, "a free, high-minded person."

³ *Khavî tunêt*, "recognises the value of."

⁴ Lit., "eats or consumes."

⁵ *Tûbân-afzâr*.

⁶ By comparing this Section with Section CXLIV it appears that the reading *aîshân râî anâg* in K., DM. and DE., is distinctly incorrect, and must be *aîshân lâ anâg*. Reading the text, therefore, *tûbân afzâr î ôlâ râî aîshân lâ anâg*....., the rendering would be as follows : "on account of his mighty resources others are not miserable (*lâ anâg*) ; but, with whatever he attains, (he is) a mediator for the drivishes, and causes their happiness thereby." ⁷ *Dâtag-gûb*.

⁸ Reading : *varzêt*. MSS. read *nivarzêt*, which may be compared to the Mod. Pers. word, *navard*, "worthy," or "agreeable;" the text would then mean, "he who is a drivish and proves (himself) worthy (of the name.)"

consider themselves (*pavan nafshâ*¹) happy owing to his splendour (*chashmagîh*)² and mighty riches, and are proud thus: "If troubles and difficulties come upon us, then he will bring (us) the desired remedies"³.

CXLIII. (1) They considered this, too, thus: namely, the state of a *drivish* is this: whoso on account of (the) potent earthly riches⁴ is personally (*tan*) and fully devoted to God (*Ahû*), whose thoughts are centred in God⁵, and who is therewith contented and is not harsh (*tând*) within (*baên*)⁶. (2) And for him who is illustrious (*chashmag*) and opulent

¹ Lit., "think among themselves."

² *Chashmagîh*, comp. Mod. Pers. *chashmah*, "the Sun;" hence, *chasmagîh* would mean "brilliance," or "splendour." Also comp. Mod. Pers. *chashm shûdan*, "to be known", "to be prominent".

³ It might be otherwise translated: "If our troubles and difficulties befall him, then people will bring (him) the remedies which he would desire." The idea is that he is to be called a nobleman who, though very opulent, is unselfish and anxious to succour any man labouring under difficulties and adversities of this world. His ways are so sincere that those who are helped by him heartily rely on the benevolent donor in adversity and misfortune. Sections CXLII. to CXLV. are in mutual dependence and must be read together as regards the context. The traits of *âzât-marîh* are contrasted with those of *karpîh*, and of *drigûshih* with *shekunâih*.

⁴ That is, for the physical resources of this world, which he attributes to God as a blessing conferred by Him on mankind.

⁵ Reading: *afash Ahûig-mînishnig*, lit., "he (is) divinely thinking."

⁶ That is, "towards (himself.)"

(he has) no disregard (*tarmînishn*), but contemplates (*vakhdûnayên*) in this manner : namely, “(Compared) with¹ his splendour and resources, my poverty is eventually just the same wherever I am.”

CXLIV. (1) They considered this, too, thus : namely, *karpîh*² is this : whoso consumes immoderately and keeps (for himself) the powerful earthly means which are amply attained³. (2) On account of his splendour and resources others are afflicted ; for him who is a *drivish* and contented person (he has) a dislike (*tarmînishn*) ; he hates and

¹ Pahl. *levatâ*.

² Comp. Avesta *Karapan*, an enemy of the Zarathushtrian doctrine, who turns a deaf ear to its religious precepts (see Yasna XXXII, 12.) The proper name refers to the descendants of some one whose lineage is traced to the sister of *Manush-chithra* (see Ys. XLVI., 11 seq.) His five sons, three of whose names are almost alike, are called *Brâtarvakhsh*, *Brâtroiyish*, *Bartarûsh*, *Azân* and *Nasm* ; and the first one *Brâtarvakhsh* is often mentioned in Pahlavi writings as the murderer of the Prophet Zarathushtra. They belonged to the “Turanian” priesthood. The name is *Karap* in Pahlavi, and *Karapâh*, in Neriosangh’s Sanskrit Version. The *Karaps* generally mentioned in Pahlavi writings are *Dûrâsrôb*, *Brâtrôk-res*, *Vaedvoisht* and *Jeshmak*. They are frequently mentioned with the *Kiks* (Av. *Kavi* or *Kavans*), the name of an equally hostile class, and are designated “demon-worshippers and idolators.” Afterwards the words *Kiks* and *Karaps* came to be applied in a metaphorical sense to the blind and the deaf people respectively, who winked at and would not listen to the Religion. *Vide* the Dinkard Book VIII., chap. XXXV., 18 ; IX., chap. XXIX., 3, etc.

³ The reading of the MSS. is *va bûndag*, the sentence can better run thus : *mân tûbân afzâr igaētâ bûndag mat yegavîmûnēt*.

despises (*spûg vakhdûnayên*)¹ them, and regards poverty as an affliction². (3) Men have no such hope of him as the following (*atgh.*): “If troubles and difficulties come upon us, then he will bring (us) the remedies wished for”³

CXLV. They considered this too, thus: namely, indigence (*shekunâih*)⁴ is this: whoso has not adequately (*bândag*) the mighty wealth of (this) world, (and) is discontented with it, considers himself unfortunate (*pavan dûsh-parg*, has) a hatred for him who is rich and glorious, (and) himself always conflicts with splendour and power.

CXLVI. (1) They considered this, too, thus: namely, counteractions⁵ are four: two of the wealthy nobles, and two of the drivishes having no powerful wealth. (2) If those counteractions do not exist, they

¹ *Afashân khvâr va spûg vakhdûnayên*; comp. Mod. Pers. *sabuk*, “undignified,” “debased”, or *sbûk girafân*, “to despise.”

² MSS. *pa andâgh* for *pavan andâgh*; *pa* is used in Pazend for *pavan* in Pahlavi.

³ Comp. section CXLII, § 2.

⁴ Reading: *shekunâih*. It can also be read *shekûhîh* for *shekûhîg*, meaning, “an ostentatious or pompous fellow.” While *drîgûshîh* is devoted to the divine cause for the ample resources and physical blessings conferred by the Deity on mankind, *shekunâih*, the opposite character, is without any gratitude for the divine blessings which humanity enjoys in the material wealth; on the contrary, it is dissatisfied with them. The former takes a favourable view of the physical world; the latter inclines to pessimism.

⁵ Comp. Av. *paityâra*, “counteraction,” see Vend. I., 2-13.

together (*akavîn*) will be equal (*hamtâk*) in meritorious deeds ; and the counteractions of the drivish-nobles (are) counteractions of the wealthy nobles. (3) (Of the four influences), one (is) not to exalt drivishism ; one (is) to distress (*mûst*) the drivishes, and not to release¹ the drivishes from it (*i.e.*, from distress) ; one (is) arrogance, (namely), not to teach the great ones about the soul-substance (*mandavam*) ; and one (is) a distracted (*darag*)² mind.

CXLVII. They considered this, too, thus : namely, if among (themselves) the drivishes prune off (*vatrâyênd*)³ this one thing, (namely), arrogance which (is prevalent) amongst the powerful great,⁴ then for hundred years (*sato-zim*)⁵ they do not come (*lâ yehamtând*) to Hell.

CXLVIII. (1) They considered this, too, thus : namely, in this world there is nobody whatever to whom lordship and riches (are) reverential (*âzarmîg*). (2) He who

¹ *Vijârtan*, comp. Pahl. *vijâr*.

² Comp. Mod. Pers. *darrah* "shattered", "insatiated stomach", (hence, "an insatiated mind). Otherwise, *garak*, comp. Pers. *garrah gûftan*, "to abuse", hence, "an abusive mind."

³ Otherwise read *mîgân* for *mûgân* for *magû-martân*, "priests," "mobeds;" and this reading is here suitable as the knowledge of the soul-substance has more to do with the priestly class than with "the powerful great."

⁴ Comp. the use of the word *paêrdstan* in Mod. Pers., which means "to cut off or trim."

⁵ The expression here indicates an indefinite point of time. The passage alludes to an ancient belief or idea now unknown and consequently, as it stands, is not intelligible,

(is) happy is (so) owing to straightforwardness, while (*va*) he who (is) unhappy (*dāsh-parg*) is (so) through every path (*kolā rās*) of avarice (*āz*).

CXLIX. They considered this, too, thus: namely, material wealth should not be immoderately embellished (*ārāyishn*); since the man who immoderately embellishes¹ material (wealth), is a destroyer (*vishāp*) of spiritual (wealth).

CL. They considered this, too, thus: namely, material wealth should be embellished to such an extent that spiritual wealth may not waste away (*vishāpēt*, thereby).

CLI. (1) They considered this, too, thus: namely, the wealth of this world shall be so employed (*kānishn*) during the period (of thy life) as if thou knewest (*khavitunih*) thus:—"I may live a thousand years, and whatever I may not perform to-day I shall then² perform the next day (*fradāg*)."
(2) And spiritual objects shall always be so employed thoughtfully and diligently as if thou knewest thus: "I (may) live for a day, and whatever I may not perform to-day I cannot perform thereafter (*adīn ākhar*)."

CLII. They considered this, too, thus: namely, one should not be proud and greedy (*varunjag*)³ of material wealth and (its) excesses (*vēshīgān*); because the earthly wealth of nobody whatever becomes more ample than

¹ Pahl. *apatmān-ārāē*.

² *Adīnash* is found in K. only.

³ Compare the use of the word in Mod. Persian.

Jamshid's (*Yim*)¹; and even Jamshid's (wealth) became less (as) each day passed on, and the entire wealth of (this) world at last (*avdûm*) became remote from him (*azash apâr*)², and (his) cry for help (*apastân aivâj*) was for the soul³.

CLIII. (1) They considered this, too, thus: namely, these three kinds of (human) nature (*haêm*) are heavenly

¹ *Yima Khshaêta* of the Avesta, the third king of the Paradhâtan dynasty, known as the Pishdâdians in the Shahnâmah and in the Persian literature. According to Vendidâd, Fargard II., 5, he was the richest and most powerful king that one could imagine, rich enough to nourish, rule, and watch over the whole world. In the same Fargard, Yima speaks to Ahuramazda: "Yes! I will make Thy world increase, I will make Thy world grow. Yes! I will nourish, rule, and watch over Thy world. There shall be, while I am king, neither cold wind, nor hot wind, neither disease nor death." It is stated in the Bundahish, Chap. XXXIV., 4, that the Arian Glory (*Aîryanem Kharenô*) followed Yima for a long time, for 616 years and 6 months; and according to the Zamyâd Yasht, §§ 31—38: "When Yima began to find delight in words of falsehood and untruth, the Glory was seen to flee away from him.....When his Glory had disappeared, then the great Yima Khshaêta, the good shepherd, trembled and was in sorrow before his foes" (*Azi Dahâka* and his followers); "he was confounded, and laid him down on the ground." See the Bundahish, Chap. XVII., 5, and XXXI., 5. References to Yima are also found in the Dinkard, Book VII., Chap. I., §§ 20-24; Chap. II., §§ 59-61; Book IX., Chap. XXI., § 2.

² "Had disappeared from him." Compare Av. *apara*, or *apa*, "far from."

³ *Va apastân aivâj ôl rûbân yehvûnt*; Comp. Av. *upastâ*. The Pahl. word *apastân* is also used in the sense of "prayer," "invocation," compare Dasturji Peshotanji B. Sanjana's Edition of the "Andarj i Âtrôpât i Mahrespendân," § 2 (*apastân ôl Yehân kari*.)

(*garôtmânig*). (2) One (is) this : whoso, when he has seen too much harm¹ and affliction from any one, is not even then inimical (*dûshman*) and malevolent (*anâgih kâmag*) to that man. (3) And one (is) this : whoso for the food that has already (*levin*) come to him, being not abundant, holds no anticipation² thus : "It will reach me" (in abundance)³ ; and if a man who has already (*fratûm*) had no food comes to him (for it), this one (*hanâ*) partakes⁴ of these victuals (*hanâ pishn*⁵) with him as he should (*chigûn shâyat*⁶). (4) And one is this : when a woman and a man have come to a desert-place (*vishkar jivâg*)⁷, they have eaten sufficient food and are cheerful,

¹ Reading : *zîyâna* ; MSS. *zîyâka*, meaning "progeny," "children" ; then the rendering is :—"whoso when he has seen much injury to (his) offspring through any one....."

² Pahl. *frâj ôl pîsh-âimât la yakhsenunêt*.

³ That is, who was so contented that he never had an ambitious anticipation or desire for having more than sufficient provision.

⁴ Comp. Mod. Pers. *bahar girafân*.

⁵ Comp. Av. *pîtu*, or *pîthwa*, Skr. *pîtu*, "food," "nourishment."

⁶ As he should possibly do under the circumstances.

⁷ Reading : *vishkar*, or better *viskar*. The word occurs in the Pahlavi Version of the Vendidad, Fragard VIII., § 95, as the rendering of the Avesta *skairyat hacha (min vishkar)*, "from the hunting ground" ; hence it means "a lonely place", "a desert". Originally, the Pahlavi word, it would appear, was *shkar* or *skar*, the equivalent of the Avesta word *skairya*, but in course of time it came to be read *vishkar* by the addition of an initial stroke. The Pahl. word can also be read *vishagar* (comp. Pers. *bîshah* "jungle," and *gar* or *kar*), "one who works in a forest", hence "a hunter." In the Vendidad VIII., § 97, *vishkar* is the Pahl. rendering of the Av. *razanghâm*, also signifying "a solitary place," "a forest."

from him who does many acts of small merit, sublime meritorious acts are then remote (*apâr*).

CLIX. They considered this, too, thus : namely, the characteristic¹ of apostasy (is) this : whoso regards a superior act of merit (as) small (*kûtag*), and an inferior act of merit as great.

CLX. They considered this, too, thus : namely, an act of small merit is a covering² for a sin, because an enormous (*stavar*)³ crime which might be committed, being a little apparent owing to a small act of merit, attains thereby little diminution (*vairâyishn*⁴).

CLXI. (1) They considered this, too, thus : namely when a highly-talented (*avir-afzâr*) man performs many acts of such small merit, it will not be possible (for him) to be holy thereby ; but (*va*) when an act⁵ of very great merit is performed by (such) a man, he⁶ becomes holy thereby. (2) And we⁷, men, ought to be nobly striving, so that an act of sublime merit may be our own.

¹ Reading : *dakhshag aê* for *dakhshag hand* or *denâ*. *Dakhshag-i* may mean "one characteristic."

² *Nihûmb*, "a hiding place", "a concealment."

³ *Stavar*, Av. *stawra*, Skr. *sthâvîra*, "strong"; Mod. Pers., *austavâr*.

⁴ *Ôl vairâyishn kam yehamtûnêt*. See page 48, note 4.

⁵ Reading according to DM. and DE., *va hichag*, "and anything whatever"; comp. Pahl. *hichîh*. According to K., *va vâchag*, or *va nâfag*.

⁶ Literally, "then he becomes holy thereby."

⁷ *Levatâ* in DM. and DE., is distinctly an error of the copyist.

CLXII. (1) They considered this, too, thus : namely, every person has a conscience (*ahû*) ; and when that person's conscience remains healthy and uninjured, the thing (*viz.*, the faculty of conscience, is) then an intermediary for an object. (2) And when the reverse (*jvitar*)¹, then that thing is destroyed², (even) if an object which is highly-spoken of be declared highly good and practised.

CLXIII. They considered this, too, thus : namely, the spirit (*ahû*)³ of the Religion (is) Zarathushtra, the spirit of holiness (is) *Mânthra*, and the spirit of nobility⁴ is magnanimity.⁵

CLXIV. They considered this, too, thus : namely, every object has a source⁶ ; the source of knowledge is good nature, and the source of light is the Sun, and the source of water is *Vâûrûkasha*⁷, and the source of the soul is the spirit⁸.

¹ That is, when the conscience gets blunt and callous.

² *Vishûft*, comp. Pers. *gushuflan*, from Av. *khshup*.

³ Another reading : *khân* in the sense of "an abode," or "a dwelling."

⁴ Reading : *âîrîh* ; otherwise, *hîrîh* in the sense of "opulence."

⁵ *Dahyûpatîh* generally means "kingship," "royalty."

⁶ *Zrêh*, comp. Av. *zrayangh*, "an ocean," "a reservoir ;" hence "a fountain or source."

⁷ Comp. Av. *Vôuru-kasha*, the Sea of *Vôuru-kasha* mentioned in the *Âbân Yasht*, 8, 116, etc., and identified with the Caspian Sea. In Pahlavi, it is called *Frâkhan-kart*.

⁸ *Ahû*, "the divine element,"

CLXV. They considered this, too, thus : namely, a sublime (*avir*) wish is friendship with the Religion, because an ever-attached (*hamâi levatâ*) friendship is the friendship with the Religion, and because he who is friendly to the Religion (and the Religion) are both together here and there¹.

CLXVI. (1) They considered this, too, thus : namely, every one should devote² himself to the Religion, or what he believes in³, and should thoroughly (*barâ*) judge about his own desire (for devotion) thus : "What is that object in which he should believe self-devotingly."⁴ (2) And in (*baên*) the Religion (there are) several things to which he should be self-devoting (*tan-avispar*). (3) And that one is steadfast⁵ in the Religion who, whenever he attains any thing (enumerated in the Religion,) to which he should be devoting, does devote himself, and does not perform those several things by which an act of self-devotion (results in) a sin which is inexpiable (*anâpûharagân*⁶). (5) This is (*aê*) he who devotes himself to the Religion, to the wife and the offspring, as well as to

¹ Or, "and since he who is a friend to the Religion is attached to both, this and the next world."

² *Avispârtan*, "should devote himself (to the service of.)"

³ *Va zak mân patash himnunêt.*

⁴ *Tan-avishpâr kartan*, "to sacrifice one's person."

⁵ *Aûstîbân*, "staunch," "faithful."

⁶ *Anâperetha shkyâôthana* in the Avesta.

the holy ones, and priests and other good ones, when they approach¹ (him).

CLXVII. (1) They considered this, too, thus: namely, (there is) a saying in this Religion, which is very essential², and this (is) as follows: "Doubtlessness in the Religion of the Deity." (2) And doubtlessness in the Religion of the Deity should be such that although (*hat*) they mitigate (*paskund*) sins after sins³, still (*adin-ich*) they do not stand aloof from the wealth of the good spirits.

CLXVIII. (1) They considered this, too, thus: namely, when a man commits a thousand enormities⁴ (*marzân*, he) is sorrowful and in contrition for it, and says (to himself) thus: "In the end I shall not be (one of) Aharman's own⁵ (adherents); but I shall act so that I may be (one of) Aûharmazda's own (adherents); then Aharman will think little (*kam yaxhsenunet*) of me⁶

¹ *Amat yehamtûnêt*, lit., "when approaches", better *yehamtûnd*.

² Pahlavi: *Denâ Daêna vâchag-î î avîr mâtgân*.

³ Reading: *bazag pavan bazag*.

⁴ Reading: *marzân* for *marzishn*, Av. *mares* "to clean," "to clear." The Pahl. word *marz* means generally "coition", comp. the use of the Mod. Pers. *marz*. If the Pahlavi numeral for 1000 be regarded as an inadvertent substitute by the copyist for the original word *achâr* which was read by him *hazâr*, 1000, the meaning in that case will be: "When a man helplessly commits an illicit intercourse" (taking *marzân* in the sense of *marzishn*, here *avârûn marzishn* according to the context) "and is penitent for the sin....."

⁵ *Aharman nafshâ lâ yehvûnam*.

⁶ Or, "Aharman will not be proud of me," comp. Mod. Pers., *khvîsh râ kam dâshtan*, or *kardan*, meaning "to make oneself scarce," i.e., "to be proud of,"

and can boast little of me." (2) Whereas another man is humbled¹ (even) by a very insignificant (*avir khâr-tag*) crime, and is (as it were) dumb-founded (*stâb yehvânêt*) regarding his acts of merit² on account of the sin, and speaks thus: "Now what (are) my acts of merit, if in the end I shall also be (one of) Aharman's own (adherents)."³

CLXIX. (1) They considered this, too, thus: namely, a man considers all (other) men in this world as wicked; however, he does not consider himself as wicked but as holy, (saying) thus: "I am (one of) Aûharmazda's own (adherents), Aharman, therefore (*adîn*), will bring little (*kam debrânayên*) trouble on himself (for me)." (2) Whereas a man with a trivial crime of his own helplessly⁴ (*achâr*)

¹ Reading: *paskhâr*. The word occurs in several passages in the Dinkard, Book VI., and is used in connection with a sin or a sinful person. *Paskhâr* originally means "remnants of food thrown away," from *pas* "after", and *khâr* "food." In colloquial Persian the use of the word is extended to "something thrown away as polluted." A sinful man is, therefore, one who is renounced or rejected for his perversion on account of impiety. It may, otherwise, be taken as a contraction of *past ô khâr*, "base and mean", i.e., "debased by the sins committed." Other readings of the word are *patîyyâr* and *patîsâr*.

² MSS. read *kerfag*, which may be originally *kartag*.

³ In this passage a distinction is drawn between a depraved character who, after a slight contrition for his crimes, deems himself absolved from them, and a virtuous man who feels so much for an insignificant crime that he gives up hope of doing acts of merit, and gaining salvation in the future. *Vide* the following Section.

⁴ Lit., "says thus:"

(done) says: "I am wicked." (3) Since in the world although many a man may be opposed to the wickedness (*vatarîh*¹) of a man, still it is never possible (for them) to discern the wickedness of that man as fully (*spûrig*) as when the man himself relates his own wicked acts.

CLXX. They considered this, too, thus: namely, whoso, during the approach (*mat*) of harm and affliction to him who is a stranger², solicits (for him) a favour from God (has) an inborn (*âsnô*)³ faith⁴ in the divinity (*mat-nûg*), for this reason that even if the acts (of the afflicted one) be foolish and dishonest⁵, still he believes⁶ regarding the Deity that God is able to achieve what is good and what is bad.⁷

¹ Reading: *vatarîh*, according to the MSS., for *vadtarîh* "the worst kind of evil," or "the worst infamy." Otherwise it can be read *vad-rêh*, comp. Mod. Pers., *bad-reh*, "an evil path."

² Reading: *ôlâ î tanîd*, "another." Otherwise, *ôlâ î tang*, "the embarrassed."

³ Reading *adîn* instead of *âsnô*, and *ângûn* instead of *Yêzat*, the rendering will be: "Whoso for the injury and affliction that have approached another is a seeker of divine favour (for him), then trusts in the divine power on this account that, even if the acts (of the afflicted one) be unwise and not honest, still he believes this (*ângûn*) that God can achieve what is good and what is bad."

⁴ Reading: *vîrûyishnîhâ*; it can be read, omitting the initial stroke, *drûjishnîhâ*, or *drûg-dânîhâ*.

⁵ Pahl: *adânîhâ va lâ-frârûn*.

⁶ Better *hîmnunêt*.

⁷ Or, "is able to do what is best and what is worst."

CLXXI. They considered this, too, thus : namely, this little and much, and near and far,¹ and comfort (*khvar*) and discomfort, he who (is) eminently wise comprehends.²

CLXXII. (1) They considered this, too, thus : namely, the path which (leads) to *Garôtmân* (the highest Heaven, is) the covenant³ with the Religion. (2) When Aûhar-mazda prepared that path, Aharman then laid out (*frâj hankhetânt*) two paths together (*levatâ*) : One *frehibût*, and one *aibibût*⁴. (3) He (Aharman) prepared both of these as far as the dark region, and it was not possible (for him) to prepare further⁵ than that.

¹ *Rakhîg* denotes a point of time, and is generally synonymous with *dêr*, "delay," "long ago."

² According to K., "he, who is wise and good, comprehends" (this little and much, and near and far, and comfort and discomfort.)

³ Pahl. *Daêna-patmân* ; or, "faith in the Religion."

⁴ For a full explanation of the words *frehibût* and *aibibût*, see the Pahlavi *Dînkard*, Bk. III, §§ 45, 64, 104, etc., in Dasturji Peshotanji's Edition, and the *Ganji-Shâyagân*, § 17, etc., by the same Editor ; also refer to Dr Casartelli's chapter on "Condemned Sins," in his *La Philosophie religieuse du Mazdéisme sous les Sassanides*. Other passages are found in Book VI., attempting to define these two words ; but the distinctions drawn are varied and from different stand-points, which lead one to infer that these terms, in the Sassanian times, had a wide scope of application, and that the distinction was not well marked.

⁵ Accepting the reading of DM. and DE : *va min zak vêsh lâ, lâ tâbbân vaîrâstan*, the rendering will be : "and never further than that, never could he prepare (it)."

CLXXIII. (1) They considered this, too, thus : namely, fortunate (is) that man who walks in the main (divine) path (*râs i malkâ*)¹ ; because whosoever treads (it) very religiously² (*vêh âinîhâ*) reaches in consequence the heavenly abode in time³ (*pavan zimân*). (2) And unfortunate⁴ (is) that man who walks in an out-of-the-way path (*avîrâs*)⁵ ; because, howsoever much industrious⁶ (he may be), still farther (he is) from the abode. (3) And (that) main road (is) the Religion, and (that) abode (is) Paradise⁷.

¹ Comp. Pers. *shâh râh*, meaning "the main road", in the same sense as "king's road," or "queen's road" in English. *Malkâ* might refer to Aûharmazda, the Monarch of the Universe, Whose path is the Zoroastrian Law.

² *Avîr veh-âinîhâ*, lit., "with good principles," Pers. *beh-âini*. Other readings are : *avîr nîshânîhâ*, "with sublime characteristics", or *avîr nîhânîhâ*, "very privately."

³ If we read *pavan yamân*, it will mean "in splendour or glory." *Pavan damân* is another reading, and means "immediately." Comp. Mod. Pers. words *yamân*, and *damân* or *zamân*.

⁴ *Dush-parg* may mean "of evil shadow," and hence "unfortunate" as opposed to *farrakhû* in the text.

⁵ *Râs i avîrâs*, lit., "The path which is no path", that is, a devious path ; comp. Pers., *bî-rah*, "bewildering."

⁶ *Chand tûkhshâgîhâtar*.

⁷ The Pahlavi text of the sentence (3) can also be read, according to DM. and DE., thus : *va râs i Malkâ i Daêna va Ashavahishta*, "and the path of the Monarch (of the Universe is) the Religion and Ashavahishta (Best Piety)." In the rendering given above, the last word of the section is read *khân Vahisht* by me.

CLXXIV¹. They considered this, too, thus : namely, the soul (is) to be estimated according to power², but power is not to be estimated according to wealth, (because) it³ may help⁴ or may not help.

CLXXV¹. (1) They considered this, too, thus : namely, it may help⁴ and it may not help, (since it is an object that) transforms⁵ things and persons. (2) There are some (whom) it does not help, even though (*barâ amat*) they possess⁶ splendour and wealth⁷, and gold, silver, and other riches abundantly (*bândag*). (3) There are some

¹ Sections 174 and 175 are somewhat obscure and unintelligible.

² The true power does not fail in the acquisition of one's object; since the higher the soul is in the scale of virtue and excellence, the higher the degree of such power. Of Section CLXXIV an admissible free rendering may be : "They considered this, too, thus : namely, the capacity of the soul-measure is not possible to determine by the wealth-measure.

³ Namely, the wealth of this world.

⁴ Reading : *vijiristan* ; comp. Mod. Pers. *guzîr* or *guzar*, "help," "remedy"; also *guzîr kardan*. In Pahlavi it also means "to judge." See note 5, p. 63.

⁵ Reading : *mandavam va âshîhâ vartêt*. Other readings are : *mandavam vas-sâyiâ vartêt*, "a thing that very easily passes away" (comp. Pers. *sâya*, "ease", "shade") ; or *va âsâihâ vartêt*, meaning "and easily transforms."

⁶ According to K. *yâltânêt*, meaning "earns", or "obtains."

⁷ Reading : *vishaspak va hastak* ; comp. Mod. Pers. *gashasp*, "splendour", "lustre," and *hastê*, "riches."

whom¹ it helps when they possess nothing beyond² a single head of cattle³, and (their) desire does not go further (*frāj*)⁴.

CLXXVI. They considered this, too, thus : namely, it is thus (*hāmôkgûn*) to help⁵ and not to help⁵ the Religion ; as it is helped (*vijirit*) when they commit no sins ; but (*va*) it is not (so) helped except when they perform acts of merit.

¹ Pahl. *haît mân*.

² *Lechadôn*, “beyond”, “further than.”

³ *Tôrâ aê-tâg*.

⁴ A man of the lowest aspirations would believe that wealth is power, but the great righteous man values it much less than spiritual virtue and excellence. Of Section CLXXV an admissible free rendering may be :—“They considered this, too, thus : namely, to help or not to help hinges on (*varîêt*) objects and persons ; and there are some who will not help unless they possess plentiful wealth in brilliants, in gold and silver, and other objects ; and there are some who will help when they have a single strong (*razîn*) bull, and their desire (*ârzûgî*) does not go further.” [Or, “there are some to whom it may be of help if their desire does not go further than (the possession of) a solitary head of cattle”].

⁵ Reading : *vijîristan*. Another rendering is : “To help and not to help the Religion entirely means : Some help the people when they do not commit sins, while some do not help them unless they perform acts of merit”. *Vijîristan* can also be read *vidhîristan*, comp. Pahl. *vitartan* or *vitertan*, meaning “to depart,” “to deviate,” which meaning is here inadmissible. If we read *vijîristan*, *vichîristan* in the sense of “to direct”, “to administer justice”, the passage can be rendered thus : “Religion has commandments and prohibitions, since when it commands, people should not commit sins ; and when it prohibits, people should, moreover, perform acts of merit”

CLXXVII. They considered this, too, thus : namely, even in money-making (*khvâstag kartan*) these qualifications are good : whoso is diligent, well-preserving¹ and contented.

CLXXVIII. (1) They considered this, too, thus : namely, men are of four kinds : two of the experienced, and two of the inexperienced (kind). (2) Of the two kinds of the experienced, the one (includes) those who (are) good in the company (*levatâ*) of the righteous, and another (*aêvag*, includes) those who (are) wicked in the company of the evil. (3) Since, it possibly happens that (*amat*) he who has stayed² among the virtuous, (turns) worse when (he happens to be) among the wicked ; and he who has stayed² in the company of the wicked, (turns) better when he has access to the virtuous. (4) And of the two varieties (*âminag*) of the inexperienced, one (includes) those who were (*yehvânt*) in the company of the good and eventually (turned) worse ; and another (includes) those who were in the company of the wicked and eventually (became) better.

CLXXIX. They considered this, too, thus : namely for man an object (which is) very excellent is a straight forward habit ; because a habit becomes nature (*haêm*) and nature becomes conscience (*dâêna*).

CLXXX. They considered this, too, thus : namely, that man is most fortunate who so mingles this decay-

¹ Reading : *hûdâr*. Other admissible readings are : (1) *hûkâr*, "beneficent"; (2) *hûyâr*, "a sincere friend;" and (3) *hangâr* (*khûrsand*), "considerately" (content.)

² Pahl. *yehvânt yegavîmânêt*.

ing¹ wealth of the world with that which is undecaying that, when he passes away from (this) world, he attains Heaven (*mainûg*).

CLXXXI. (1) They considered this, too, thus: namely, in the sayings of the Religion (there are) four which are much mentioned (*mâtigân*). (2) And these are such:—Not to connive² at a sinner in regard to (his) sin, and not to elevate (*bûrzitan*) a man of wicked judgement³ on account of power and wealth; to seek a reward from the heavenly beings for an act of merit, and to be a religious disciple. (3) Especially⁴, to be a religious disciple, because everything is known by discipleship (*havishtih kartan*, in the Religion).

CLXXXII. They considered this, too, thus: namely, there should be more longing for these three precepts than for the entire Avesta and Zand:—One (is) not to

¹ Reading : *frasâvand* as opposed to *afrasâvand*; comp. Mod. Persian *frasâ* or *frasâl*, “wearing out,” “decaying”, inf. *frasânidan*. The word occurs in the Dinkard, BK. IX., Chap. XVI., §§ 144 :—*aîsh-ich min aôshatmandân madam bavîhûnast, lâ sachistan i aôshatmand tan va frasâvand chabûn marg*, “also the non-continuance of the mortal body and the decaying (*farsâvand*) wealth of any one of the mortals who are summoned above (is) death.” (Vide S. B. E., Vol. XXXVII.)

² Reading : *anvîntan*, literally, “not to see,” “not to observe;” comp. the following Section, and the Dinkard, Book VI., Section XIV., for the same view expressed in almost the same words. Other passages are found in Book VI., in which the same idea is repeated more than once in the same language.

³ Reading : *dravand dâlistân gabrâ*, lit. “the man with the opinions of a fiend.”

⁴ *Mâtagvar*.

connive at a sinner in regard to (his) sins ; one, not to elevate a man of wicked judgment on account of power and wealth ; and one, to seek a reward for an act of merit from the spiritual and not from the material existences.

CLXXXIII. They considered this, too, thus: namely, he who, regarding a precept which he does not understand, says : " I understand it ;" then, on account of that precept being obscure (*gavârig*)¹, a thousand (other) precepts which he knows go out of him.²

CLXXXIV. They considered this, too, thus : namely, if he who is a non-entity³, conceives (*khavitunêt*): " I am non-existent," it will be so (*havâh*).

CLXXXV. (1) They considered this, too, thus : namely, one should be deserving, since fortunate is he who is deserving and knows the principles (*âtnîh*) of the Religion⁴; namely, where (and) to whom one should take⁵ something (for a gift). (2) Because both, the spiritual and the material, have concern (*nafshâ*) with the Religion ; and he is, likewise, most delighted when

¹ Comp. Mod. Pers. *kavâreh*, " misty," " dark."

² *Azash barâ vazlûnêt*, that is, vanish from his mind.

³ *Zak mûn levîit*, which literally means " that one who is not," or " that which does not exist ;" that is, the spiritual non-entity.

⁴ It can be also rendered : " since fortunate is he who comprehends what is worthy, in other words (*ayâsh*) his Religion."

⁵ The question as to where and by whom one should guide one's spiritual self.

he bestows something on the deserving from the beneficence (*spenâgîh*) and wisdom and delight and prosperity and abundance (*patishn*), which (are) in the Religion.

CLXXXVI. (1) They considered this, too, thus : namely, in a person good nature is something more than all the vegetation (*zâbz¹*) in a hilly wood. (2) In that person, likewise, that good nature is inborn (*âsnô*) ; (and) when he makes (it) a guiding spirit (*pîshôpâê²*), (his) whole disposition then turns towards straightforwardness.

CLXXXVII. (1) They considered this, too, thus : namely, one should keep one's door open (*sharîunt*) for men ; because people do not approach the dwelling of him who does not keep his door open for men. (2) And when³ people do not approach his dwelling, there is no cherishing (*yakhseunishn*) then of the good spirits in the house. (3) And when there is no advent (*yehamtânih*) of the good spirits in the house, then (there) is no (divine) splendour for him. (4) Because men are after bread and the good spirits are after men, and splendour follows the good spirits.

¹ Compare Mod. Pers. *sabza*, "verdure." The Pahlavi word in the text may be a corrupt form of the Huzvareš *zabzabâ*, "the Sun" ; and then the whole might be read and rendered : *kolâ zabâzab pavan kaôf dasht*, "(than) all the sunlight in a hilly wood."

² Generally, "a leader", comp. Mod. Pers. *pîshvâ*.

³ Here *mân* is used for *amat*. In *Yasna*, Chapter 57, Section 6, the angel Sraôsha is spoken of as visiting the house in which he is invoked, honored and propitiated, and which is inhabited by a holy person. Such a dwelling is termed *Sraqshô-pâta*, i.e., " guarded by the (angel)."

CLXXXVIII. (1) They considered this, too, thus : namely, endeavour much for association (*ham-rasishnih*) and messing (*ham-khûrishnih*) with the virtuous. (2) Because, if thou shouldst know any one who, howsoever good (*chîgûn nyôg*) for companionship and boarding with the virtuous, has not obtained¹ so much as may be offered suitably² to the pious, then thou shouldst take thy bread and go amongst the pious (*shapîrân*), and eat it with them.

CLXXXIX. (1) They considered this, too, thus : namely, one should entertain as much delight for (the receipt of) a present as a juvenile slave (does), and should endeavour so highly that the delight may never depart from oneself. (2) And when one desires pleasure in that object from which, when obtained according to wish, a sin is (incurred), then not in that object but in some other object (one should desire pleasure) which, when obtained, (will be) an increase (*afzâyîtan*) of joy. (3) One should not commit a sin and, as a consequence (*âkhar-ich*), relinquish (*shabkûnishn*) joy for oneself; because even a slave boy longs for much of that object which, when he obtains to his satisfaction, occasions much grievous sin through it. (4) Hence, in the nature (*gaôharig*) of the object, there is so much eatable matter as (is) in a date

¹ Pahl. *mandavam î ângûn lâ mat yegavîmânî.*

² *Shâyat yehabûnt.* Otherwise : (2) "Because, if thou shouldst know any one who is as good for association and boarding as the virtuous; and if thou hast not obtained so much as may be offered suitably to the pious, still thou shouldst take thy bread,....."

(*khûrmâ-aê*), or a walnut (*gûz-aê*), or in any other object which is given¹, and therewith he is contented and in gaiety.

CXC. They considered this, too, thus : namely, men ought to be vigilant in order that spiritual comfort (*yazdân râmishn*) may abide in the body ; since the object (*kâm*) of that comfort is to long for and help (*viĵûstan*) the meritorious deeds (mentioned) in the Religion.

CXCI. They considered this, too, thus : namely, the propitiation of the good spirits (is) the delight of him for whom there is no harm in the end.

CXCII. They considered this, too, thus : namely the propitiation of the good spirits (is) the personal delight and glory of the good ones.²

CXCIII. (1) They considered this, too, thus : namely one should keep the body in joy, and hold back³ the hands from sin ; since when the body (is) in joy, Vahûman then lodges (*mâhmân*)⁴ in the body. (2) When (*chigûn*) Vahûman (is) a guest in the body, (it is) then difficult (*dûshvâr*) to commit a sin, and (there is) much withholdment (*pâhrîjishn*) from (bodily) disorder. (3) Because whoso allows⁵ disorder (*bîsh*) in the body, then Akôman enters into (his) body ; and into whosoever's body Akôman enters, then it is difficult to perform the acts of integrity.

¹ Pahl. *yehabûnd* for *yehabûnt*.

² Reading : *râmishn va gadâ î tan î shapîrân*.

³ *Lakhvâr dârîshn*.

⁴ Lit., "is a guest."

⁵ *Shedkûnayên*.

CXCIV. They considered this, too, thus : namely, (there are) two (actions) which (are) virtuous ; and these are as follows : the embellishment of the pious¹, and the conversion (*vashhtërîh*) of the immoral (*varûn*, to the right path).

CXCV. They considered this, too, thus : namely, the fruit of every goodness is delight ; the fruit of every harmful action is distress.

CXCVI. (1) They considered this, too, thus : namely, the essential² of joy is the contentment of the good mind, and the essential of pain is discontentment. (2) Since, if Aûharmazda, the Lord, is³ not satisfied with the goodness which is His, then He is not happy (*nyôg*) ; and if Aharman is not dissatisfied (*ankhûrsand*) with his own affliction, then he is not distressed.

CXCVII. They considered this, too, thus : namely, the wealth-contented (have) a dissatisfaction (*ankhûrsandîh*) for wisdom and learning.⁴

CXCVIII. (1) They considered this, too, thus : namely, a man into whose body the spirit of greedy desire

¹ Reading : *ashôg* ; it can be also read *ahûg*, meaning "conscience," "nature", etc.

² *Mâtîgân*, "essence".

³ *Havât* in the sense of *hâtî*. In the Third Book of the Dînkard the word *havât* is used to mean "be it known," or "know", etc.

⁴ According to K., "contented (are) the opulent, (but) discontented (are) wisdom and learning", which means that a man in affluent circumstances may be contented with his riches ; while a man, who is fond of acquiring wisdom and learning, may not be satisfied with having any amount of them, always desiring more,

enters, displays, consequently, a longing for worldly riches. (2) This, then, is the best remedy (*chârag*, for him) : when the material wealth¹ of this world seems to be a surplus (*frehâvandih*) to a man, he should think thus : “Consider that what is held by me why should I hold it if it be necessary to relinquish² it soon ; henceforth (*min kunun frâj*) I will not hold it, so that the love of it which remains apart from me may not return ; since, not to hold the material wealth is much more glorious (*khvârtar*) than to relinquish³ it.”

CXCIX. They considered this, too, thus : namely, a perfectly wise (*pûr-khratû*) man remains (*yegavimûnêt*) everywhere (*zak i kolâ gâs*³) mindful of the end of the world.

CC. (1) They considered this, too, thus : namely, worthless (*khvâr*,⁴ are) the worldly riches ; because within a day⁵ it is possible (*shâyat*)⁶ that (*amat*) a man (who) was this

¹ Or, “ the physical wealth.”

² Pahl. *shedkûnâ*, “ giving it away.” Better *shedkûntan*.

³ *Kolâ gâs* also means “ always”, “ every time.”

⁴ *Khvâr* “ insignificant ” or “ worthless.” This section rather savours of pessimism. A sort of contempt is shown for the physical wealth and its futility, considering the short period of human life on this earth, which, as is the strain of the Sixth Book throughout, should qualify a human being for the supposed spiritual existence.

⁵ The Pahlavi can be also read *sê yôm* “ three days.”

⁶ According to K., *shâyat yehvûnet*.

morning (*mahar*)¹ a healthy artisan (*kârîgar*), and (is) now (*kanun*) with remote aspirations, becomes ill and disabled and hopeless within six hours (*zamân*), and before the night (falls) that one dies, and even his entity (*hatt-ich*) becomes nil (*lâ yehvûnêt*) on the third day when it mingles with the earth and becomes dust (*avrá*). (2) Mankind should reflect (from this) thus : namely, "when it was possible in the case of that man², it might happen to me who am (in this world), in the same manner as to him ; consequently (*âkhar-ich*), why should I exert myself excessively (*frehibûtihâ*) for (such) material wealth ?"

CCI. They considered this, too, thus : namely, when one has money³ and keeps it for the (mere) sake of possession⁴, then that one seeks (*tûjêt*)⁵ in the end absolution (*rishishn*)⁶ for (undue) actions (*kâran*).

CCII. They considered this, too, thus : namely, one should keep as much wealth as⁷ would not, consequently (*patash*), stop (*katrûnêt*) one's industry.

¹ A Chaldæ word which is explained in the Pahlavi-Pazend Glossary as the Huzvareish equivalent of the Aryan word *fardâ*, "tomorrow"; but this meaning is not tenable in this context.

² Pahl. *shâyat yehvûnt amat zak gabrâ*, "what was possible to happen unto such a man." Here *amat* is a substitute for *mân*.

³ *Jôjan* means "a coin" or "money." It can be also read *ganj*, meaning "riches," "treasures."

⁴ *Barâ yakhšenunîhêt râi*, "for its being possessed."

⁵ Comp. Mod. Pers. *tûkhtan*, "to search."

⁶ Reading : *rishishn î kâran*. Comp. Pers. *rîshtan*, "to absolve", "to set at liberty."

⁷ Pahl. *and yakhšenunishn chand*. The sentence means that one should keep as much wealth as is sufficient for continuing on one's business.

CCIII. (1) They considered this, too, thus : namely, with this money or provision¹ if it is possible that a man attains at a *margarjân*² sin for an immoderate keeping of that money and provision; (2) how is it possible that he whose wealth is (such) money and provision, and exhausts (*pardazêt*) the wealth and provision that he has, could attain meritoriousness; (3) who would not offer gifts from it and thereby transgresses (*airikhtêt*)³ ?

CCIV. (1) They considered this, too, thus : namely, men are of three kinds : one, redeemed (*bâkht*), one (who has) not transgressed⁴, and one (who has) transgressed⁵. (2) Redeemed is he who brings into action anything he listens to (*vashammûnêt*)⁶ from God. (3) Unerring is he who follows (*min âkhar*) him who has listened to the (in ward) matter⁷ (*mandavam*.) (4) And the transgressor is he who turns away (*barâ vartêt*)⁸ from head priests.⁹

¹ *Jôjan ayûf lakhmayâ*.

² Subject to damnation.

³ Reading : *airikhiêt*, a contracted form of *airikhi haît* ; comp. Av. *irikhtem*, Gâthâ XXXII. 7, XLIV. 2 ; root *irich*, “to deviate,” “to offend,” “to ruin.”

⁴ Pahl. *anaîrâkht*, better *anaîrikht*, vide note 3 above.

⁵ Pahl. *airâkht*, better *airîkht*.

⁶ *Vashammûnt*, meaning “who obeyed” the commandments of the Religion. According to the MSS. *vashtamûnêt*, and the rendering will be : “Redeemed is he who is occupied with anything he enjoys from God.” Compare Pers. *kâr-dâr*, “busy”, “occupied.”

⁷ Probably meaning “conscience.”

⁸ Pahl. *variêt*, “goes astray,” “disobeys.”

⁹ Or, religious authorities.

CCV. (1) They considered this, too, thus : namely, men of these three sorts attain Paradise. (2) One, a sage (*zak ī dānāg*)¹; one, a sage-helper (*dānag-aīyayār*); and one a non-opponent (*lā-hamīmāl*)² to a sage.

CCVI. (1) They considered this, too, thus : namely, men are of these three kinds :—one (is) the *gāsānig* ; one, the *hāta-mānsrig* ; and one, the *dātig*. (2) He who (is) *gāsānig*, (has) a union (*hamih*) with the good spirits, and an aversion³ from the demons and fiends ; (his) wealth-measure (*khvāstag patmān*, is) due to (his) piety (*dāhm*)⁴ and commonsense (*gīvar*)⁵ and, for the sin which he commits,

¹ *Dānāg*, also means “learned or philosophical.” Observe the ordinary, use here of *zak ī* before nouns, when it is generally, though not exclusively, used redundantly without conveying any sense.

² Comp. Av., *hameretha*, “an enemy.”

³ Reading : *vīchak-haitagīh*, comp. Mod. Pers. *pīchīdan*. For the use of the word see *Dinkard*, Book VI., § 43, Vol. X., which also expresses a similar admonitory view in almost the same words.

⁴ Pahl. *dāhman*. See the use of the word *dāhm* or *dahām* in the *Dinkard*, Book VIII., chap. XLIII., § 1, S. B. E. XXXVII., where the words *dāhm* and *an-āīr* are contradistinguished. *Dahma* means a member of the Zoroastrian priesthood, or a holy man, in the *Mīhr yasht* and in other places in the Avesta. With reference to the use of the word in the Avesta, see Prof. Geldner's interpretation of the Av. word *dahma* in his “Studien Zum Avesta,” 1882, p. 14 ; as well as Prof. Ch. Bartholomæ's explanation in his “Altîrânisches Wörterbuch,” *sub voce*.

⁵ The other admissible readings are : *sūr* from Av. *sūra* “a hero”, or “moral courage”; comp. Mod. Pers. *sūr*, “a rampart,” or “feasts”; or *dīvar*, “provision,” “food”.

(he has) a sense of shame and (is in) latent (*âvinishn*) anxiety of the (future) punishment (*pâtfrâs*). (3) And he who (is) *hâta-mânsrîg* (has) an association with the righteous, his aversion is from the wicked, his wealth-standard (is) what is performed with honesty ; and for the sin which he might commit, is (obligatory) the destruction (*avajatan*)¹ of pernicious creatures (*khrafstra*) with the weapon² (*ash-tra*) of *sraoshô-charana*—the atonment (*tûkhtan*) to save himself from the punishment of Hell (*Vad-ahvân*).³ (4) And he who (is) *dâtîg*, has an association with the humble (*airân*), his aversion is from the arrogant (*an-airân*), the standard of his wealth (is) by the court of law (*babâ*), that is (*aîgh*), it is necessary (for him) to act according to law ; and for the sin which he might commit, the smashing of an idol temple (*kang*)⁴ on the *Daêna* day⁵ is (obligatory) as a punishment.⁶

¹ Comp. the Old. Pers. words used in the Behistân Inscriptions : *ava-jatâ* and *ava-ja*, “to kill”, “to slaughter”.

² Compare the use of the Avesta expression in the *Vendîdad* III., IV., VI., XIV., and XVI. Here it means “a sort of whip used for killing wild animals”.

³ Or, *vad-khânân* (“of the bad abode”) *tûkhtan pâtfâs*. Comp. Mod. Pers. *tûkhtan*, “to pay a debt”, “to make a return for something”.

⁴ Comp. Mod. Pers. *kang* in the sense of “a pagoda,” or “a temple.” West reads *kûg zîvîshn*, “the life-time of a fowl.”

⁵ Pahl. *Daêna yôm*. West reads *dêvô yôm*, “the day of a demon.”

⁶ This whole Section is translated into English by the late Dr. E. W. West in S. B. E., Vol. XXXVII, p. 4, footnote 2. This note is interesting in connection with the Pahlavi terms : *gâsânig*, *hâta-mânsrîg*, and *dâtîg*.

CCVII. They considered this, too, thus: namely, a fortunate man preserves (*pāhrījēt*) the soul (from impurity); an unfortunate¹ (one) cherishes not the soul, (but) the body.

CCVIII. (1) They considered this, too, thus: namely, one should make (*kānīshn*) this body a (barren) plain (*gaōbar*²), and not a peak (*chikāt*³). (2) The water which rains on a plain entirely (*admō-baēn*) remains in (it), and that which rains on a peak and on other (altitudes) which are higher, entirely passes down from them; what does not rain on (the top) does not then reach it (*viz.*, the plain) first. (3) They said this regarding *gaōbar*: (it implies) much-friendliness⁴, (that is) to keep to oneself the surplus (*veshīh*⁵) of wealth which is necessary for others⁶ (in their need, and) to be satisfied thereby⁷. (4) They said this regarding *chikāt*: (it

¹ Pahl. *dūsh-parg*.

² Reading: *gaōbar*, comp. Mod. Pers. *guvar* or *gōr*, meaning "a desert," "a plain without water." This word occurs in the sense of "a grave" in the *Dīnkard*, Book VIII, Chap. XXXIV, § 15, (p. 108 of S. B. E., Vol. XXXII) *gūbar khefrūntan*. Another reading is *gaōbar*, Av. *gaōbara*, "a product of the earth," "a herdsman," "a flock of sheep or cattle;" comp. Mod. Pers. *gūbārah* or *gūpārah*.

³ Comp. Mod. Pers. *chakād*.

⁴ Reading: *vesh-dūstīh*, "too much friendship", or "having many friends." It can be read *vēh-dūstīh*, "good-friendship."

⁵ *Veshīh*, "abundance," "surplus;" comp. Mod. Pers. *bēsh*. Another reading is *vēhīh*, "goodness."

⁶ *Ôlā ī tanid āvāyēd pavan nafshā dāshtan*.

⁷ *Pavan rāmishn*. The idea is that one should not appropriate the surplus of one's wealth for personal gratification, but should preserve it for helping those who are in embarrassed circumstances, so that

implies) much-hostility¹, (that is) to keep the surplus (of wealth) to oneself (for personal use, as being) not needed by others, (and) to be distressed (*bikht yehvûntan*²) thereby.

CCIX. (1) They considered this, too, thus : namely, as to a man of much friendliness, of all the acts of merit which are accomplished (*madam yehamtnêd*) in this world, owing to the proportion (*kâdâ*) of what he would himself perform he remains as exalted as a plain ; the water that rains on it reaches it for the same reason (*hanâ mâ*) from other places. (2) As to a man of much hostility, of the entire acts of merit of this world so much is within (*baên*) him that whatever he would perform himself so passes away from him and does not correspondingly (*ângûn*) reach him from other places as the water on a peak.

CCX. They considered this, too, thus : namely, whoso for the divine voice (within him) greatly relies (*lâlâ yegavimûnêt*) on the soul in good faith (*virâyishn i madam*), although (*ghâl-ich*) the object which he relies on is neither the Religion nor the Path of God, and still he would hold (*vakhdûnâ*) unto God³, has (then) the well-being

by helping other people and making many friends he may have spiritual comfort. Here one might prefer to liken much-friendliness to a peak and much-hostility to a plain, since the plain receives and keeps for itself the surplus water flowing down the mountain-top and is thereby fertilised.

¹ Reading : *vesh-dûshmanîh* and not *vêh-dûshmanîh*, according to the context.

² Pahl. *vîkhtan* “to be destorted or distressed” ; Mod. Pers. *bîkhtan* or *pîkhtan*.

³ Here the reference is to a man with little or no education, who has a good deal of superstition and hazy notions about God and the Religion, yet has a faith in both. He, therefore, should not be classed with the sceptics, since his religious conceptions are not in exact conformity with the religious precepts.

thereby that he will follow (*rôêshâ vakhdân*) the Religion and the Path of God.

CCXI. (1) They considered this, too, thus : namely, one should persevere in piety, and should be doing good acts (*hâkâr*) and be well-awarded (*hâ-bahar*) in provisions and properties with whatever is most active, most meritorious and most well-working. (2) And a less diligent¹ man, when he comes to the reckoning of the spiritual beings, has then this desire : namely (*aîgh*), "I should have enjoyed little and kept little, and I should have done much."

CCXII. (1) They considered this, too, thus : namely, every body should practise and carefully observe² (these) two principles. (2) As to one principle, he should look to (*nigirishn*) his own life³ (*ahûg*, and) endeavour as much as possible (*chand tubân*) for (its) improvement (*vairiyishn*). (3) As to the second principle, he should observe moral virtues (*vêhîh*) in actions, appropriate (them), be gratified therewith, and learn a superior lesson therefrom (*amâkh-tishn*).

CCXIII. (1) They considered this, too, thus : namely, the soul of man never (permanently) remains in one single place⁴; since, according to its principle⁵, it

¹ Reading : *andag aûjagtar*, lit., "less strong or efficient"; comp. Av. *aôjangh*.

² Pahl. *baên nigîrishn*.

It may also mean "a defect or a drawback."

⁴ Reading : *jivâg-aê*. Another reading is *dînâg-aê*.

⁵ Pahl. *azash dînag-ich*; according to DM. *âvâz âvâz*, "an echoing voice", or *âvâz dînâg-ich*, "opposite principles".

is progressing or regressing. (2) As to its progress and regress this is said thus: "As long as man follows spiritual desires (*rûbân-kâmag*), it is progressing; when he follows bodily desires, then¹ the soul deteriorates."

CCXIV. (1) They considered this, too, thus: namely, one ought to be worthy by innate wisdom (*âsnîh*) of all the mysteries of the acts of God and the good spirits. (2) When a man becomes worthy (of them), the good spirits themselves then render (him) cognisant of the mysteries (of God) and the conflicts (*patkâr*)² of the soul³; because they seek the treasure which is reliable, and then the divine mysteries and the conflicts of the soul are not hidden from any one whatever (*aîsh-ich*); because it is well known that as much more men know, so much more ably (*pâtakhshâetar*) civilised (*vasht*)⁴ they are. (3) As to those who were (*yehvânt*) worthies, this is declared thus⁵: "You will be pious men to such an extent (*aêtân*) that there may be a passage of the good spirits into your bodies, who will well reveal (*nimâyênd*) the secrets of the wealth of (your) soul (*nîsm*)."

¹ Reading: *adin-ich* instead of *ayûf*.

² In Mod. Pers. *paêgâr*, also means "wish," "desire; accordingly, "the longings (of the soul)."

³ Taking *nîshmâ* as a substitute for *nîsm* "soul."

⁴ Comp. Mod. Pers. *gashlah*, "to be transformed or changed" for the better.

⁵ Otherwise: "those who were worthies or meritorious people, declared thus: "

CCXV. They considered this, too, thus: namely, as to the Religion there are seven impostors¹¹; of them the most severe (*badtûm*)¹² is said to be the destroyer of the *Mânthras* (*Mânsar-vazand*).

CCXVI. (1) They considered this, too, thus: namely, there is no one whatever who (is) most counter-working¹³, for this Religion as the heretic; since it is

¹ Reading: *fradîp* or *farîp*. Another readings are *fraspa*, "a joist," "a beam"; see *Artâ Virâf*, Chap. II, §§ 11 and 12 (compare Mod. Pers. *frasîp*, "a lintel"); and *farîz*, meaning "an obligation," "duty." Taking the word in the sense of a beam or an obligation the rendering will be: "In the Religion there are seven beams (or obligations), of them the most binding (*bandtûm*) are said to be the *Mânthras* with their Commentaries (*Mânsar va Zand*)." This meaning does not seem admissible considering the next section wherein the words *fradîp* and *badtûm* are clearly applied to an impostor (*yasharmôg*.)

² Reading: *badtûm*. This word occurs in the Pahlavi Version of the Gâthâs, Yasna XLIX, § 1, wherein *badtûm damân* is the Pahlavi rendering of the Avesta proper name *Bendvô*, and is translated by Mills: "the worst time." Pahl. *badtûm* "worst," or "most severe," as here, is found rarely used for *vadtûm* in Pahlavi books. I believe that *badtûm* may be taken as a corrupt form of the Pahlavi *bandtûm* which can be compared to Av. *banda* and Sanskrit *bandh* "a tie," hence *bandhu* means "a kinsman" (see the footnote above). Read in this connection Mills' note on the word, in page 577 of his "Gâthâs." *Bad* is also the Persian form of the Pahl. *pat*, Av. *paiti* "lord," "chief," as in the Pers. *spâh-bad* and Pahl. *spâh-pat* respectively. In the Avesta Religion, I believe, the *Mânthras* form the best link or connecting support of the religionists.

³ Reading: *paîtîyâragtar*; comp. Av. *paitiyâra*, "a counter-worker," Vend. XIX, 46.

found (that) from amongst the heretics there is no opponent whatsoever who is a base impostor (*lechadôn fradip-i*) and indeed (*barâ-ich*) most severe to the Religion (for whom) it is possible to come into (the Religion). (2) He who is an heretic, a base impostor and most severe (to the Religion), comes into (the Religion) with the (seeming) desire of propagating the *Mânthras*; (but) it is he who really (*barâ-ich*) brings¹ selfishness and dissensions (*khâtih va vazgih*²) in the Religion.

CCXVII. They considered this, too, thus : namely, 'Thou³ (art) of the race of the heroes of mankind, that is (*ad*) of that most glorious (*khvârtar*⁴) race which recognised the instruction of the *Avesta* and *Zand* as requisite (*baên avâyat*)⁵'.

CCXVIII. (1) They considered this, too, thus : namely, there is nobody who does not toil (*vandêt*)⁶ in this world for the fruit of the object which he possesses (or) spurn⁷ it for the trouble therein ; and when in a state of poverty everybody does spurn it in this world. (2) When he who is the best male driwish arrives at the reckoning of the good spirits (to receive

¹ Lit., "approaches (the Religion) with....."

² Comp. Mod. Pers. *khûdî*, "conceit," and *vazgî*, "dissensions."

³ Otherwise it means "thirty;" hence, "thirty are the races....."

⁴ Comp. Av. *khâthra*; Mod. Pers. *khârtar*, "worthier."

⁵ Comp. Mod. Pers. *dar bâyad*, "requisite."

⁶ Mod. Pers. *vandîdan*, "to toil."

⁷ For the use of the Pahl. word see the *Dînkard*, Book VI., Vol. X., §§ 57 and 58. Here comp. Mod. Pers. *bâshîdan*, "to spurn."

judgment on his acts of merit or demerit), such is his wish :
 "Would that I had been righteously poorer (still, so that) my present reckoning might have been still more shining¹ and more glorious. "

CCXIX. They considered this, too, thus : namely, (if) a man for the reckoning of the good spirits has not performed other acts of merit which he ought to have performed on this earth, he for not having performed (them) brings so much contrition² and penitence on himself as though this occurred to him thus : "Alas ! that I consigned to the fire for burning and to the waters what (was the real) human blessing (*rām*, namely) several acts of high merit (*handchand kerfak i bālā*), otherwise (there would have been) less punishment for the sould (I am) just like one (*aē*) who has stolen the treasure (*ganj*) of a person and is distressed thereby (*adīn-ich*)."

CCXX. They considered this, too, thus : namely whoso copulates with a harlot⁴ is thereby (*pavan-ich*) sinful⁵ of copulating with a menstruous woman⁶.

¹ Reading : *khanīg*, Av. rt. *khan* "to shine"; another reading : *andag*.

² Better *apāsh*, comp. Av. *apasha*, the traditional reading is *avakhsh* (in Pāzend prayers : *avākhsh pashīmān*.)

³ Otherwise : *jūjan*, "coins."

⁴ *Nishā ī rūspīg marzēt*.

⁵ Comp. Av. *irikhtha*, "evil," "deviating," Av. rt. *irich*. Another reading : *ātrishtha*, "not wounded."

⁶ The sin is called *dashtān marz gūndh* in the Pāzend Patīr; Comp. Av. *mérēzūjīti* "of sinful life," Av. rt. *marz*. Similar heinous sins are alled in Pahl. *kūnmarz*, *dōshak marz*, etc.

CCXXI. (1) They considered this, too, thus: namely, the good spirits do not so tend an angelic-natured¹ man in this world as he wishes himself (to be)². (2) They preserve (him) in his person so much virtuous³ and take so much care (of him) as is most beneficial to the soul⁴.

CCXXII. They considered this, too, thus: namely, the good spirits so take care of a man of angelic nature (that) they would not likewise cause (*âstân sâjênd*) nor allow him to be led⁵ according to (his) personal desire, just like a man who has some stale (*vasht*) food for (his) offspring, which appears to him very delicious (*avîr mazag-aômand*), and when he eats it he dies; in other words (*ayûf*⁶), the rottenness of the food is of more serious (*girântar*) consideration for the man's offspring when he does not gratify (the child's) desire for that food⁷.

¹ *Fazdân haêm*. ² Lit., "According to his own desire."

³ Lit., "more virtuous."

⁴ Another admissible rendering:—"He who is a divine-natured man should not so regard in this world the divine element (*yêzat*, within him) as his own desire. (2) He should keep his person as much more virtuous and take care of it in such a way as would be most beneficial to (the) soul."

⁵ Comp. Mod Pers. *kâm rândan*,

⁶ Perhaps, *adîn-ich*, "then again."

⁷ Another possible rendering: "He who is a man of divine nature sotakes care of the divine element (within him), and so leads his personal desire as would not cause nor allow its undue gratification, like a man who has some rotten food for (his) child which seems to him very tasteful, and if he eats it he dies. In other words, the rottenness of the food is of more serious consideration for the man (when) he does not prepare (or *tyâvênd*, obtain) it for the gratification of the child's desire."

CCXXIII. (1) They considered this, too, thus: namely, for the instruction of him who is a stranger¹ the one thing (which is) excellent (is) this that one should embellish one's own nature and make oneself a mirror (*âinînag*) and place it before him who is a stranger. (2) He who is a stranger looks and gazes into it, (and) therefrom receives superior instruction (*madam amûzêt*).²

CCXXIV. (1) They considered this, too, thus: namely, he who, besides embellishing himself in goodness, lives to attain success (*iyâvêt*) in (his) labours (*kârân*), then anybody who does not learn from him (*adinash-ash*), does not become better, for this reason that a man observes (his own) defect from the standard (*andâj*) of him who is polished (*vairâst*) in judgment, (and for this reason) that in this world he sees himself in that object which is brighter and more shining³ than himself. (2) Hence, many a time a man does not see himself in a goblet of iron (*âsin*) entirely clean⁴, while he sees himself clearly in a mirror which is pure, on this account that the metal⁵ (of the mirror) is brighter for the man's⁶ vision and the goblet of iron is darker.

¹ *Ôlâ î tanîd*. It also means "another;" or reading *ôlâ î tând* "him who is impetuous or vehement."

² *Âmûjêt* in Mod. Persian means "teaches," or "learns." Another reading: *ham-nâzêt*, "is constantly delighted;" comp. Mod. Pers. *nâzîdan*, "to be constantly happy or delighted."

³ Comp. Mod. Pers. *tâbîdan*, "to shine," Av. *rt. tap*.

⁴ Comp. Pers. *vîzhîdan* "to purify;" maybe *vîj haît*.

⁵ *Ayôkshûsta* is the correct spelling of the word according to the Avesta. It is generally spelt *ayôkshûsta*.

⁶ *Pavan dîtan min anshûtâdn*. or, "(brighter) in appearance than men."

CCXXV. (1) They considered this, too, thus : namely, one should exert oneself ; and (when) any person during one-third¹ part of the interval (*mātigān*²) of night keeps fire burning in, all the evil influences (*shaēdā*) are thereby (*azīsh*) everywhere (*kolā aigh*) destroyed. (2) And as long as (*hand zamān vad*) the fire stands burning, everywhere that fire opposes gloom and darkness, cuts them off entirely, and renders them invisible and unknown. (3) That action, moreover, brings help in the spiritual world for whomsoever is appointed (*gūmārt*) to break darkness and render gloom invisible. (4) And that light which causes darkness unseen and inapparent, rises upward (*lālā yegavimān-ēt*) in the spiritual world before the soul of the man for whom the light subsists, and renders the man's soul enlightened (*rūshan*), happy³ and comfortable (*āsān*).⁴

CCXXVI. They considered this, too, thus : namely, in a collection (*hangart*, of religious precepts)⁵ there is a very essential sermonnette (*vāchag-i*), and it is as follows (*aētān*) : " Who always (*pātrūzig*)⁶ performs

¹ Comp. Av. *thrishwa*.

² Or, the principal part of the night.

³ Maybe *rūshan vīnag*, " of enlightened vision."

⁴ According to DM. and DE., *kūkhsān*, " combatting " (against darkness or evil.)

⁵ Reading : *hangart*, meaning " a collection " (of religious maxims, precepts or sermons.) Perhaps, a miswritten form of *andarj*, "religious monitions."

⁶ Pahlavi : *pātrūjīg* ; comp. Mod. Pers. *bādrūzah*, "perpetual," "continual". The Pahl. word may be regarded as a contracted form of *pātidahishn-rūjīg*, "the day of reward." Reading : *min pātrūjīg zak kūnishn vabīdunayēn*, the rendering will be : "because of the day of judgment one should perform that action....."

that action by which (*amat*) he attains fame and publicity in the eyes¹ of many persons, mankind in this case (*pavan denā*) will not speak about him² thus : 'Thou hast done immoral and bad actions (in life)'."

CCXXVII. (1) They considered this, too, thus : namely, every man when he invokes the Sun three times³ every day, shall then give himself up entirely (*barā*) to God, and shall avow (*barā gūbishn*) the existence of the Religion and the Deity, and the non-existence of Aharman and the demons. (2) For every sin that he conceives he is (as it were) renounced (*paskhār yehvānēt*) on the day (on which it is committed, and) solicits God in contrition (*pavan patit*) for the forgiveness of (his evil) thought, word and deed. (3) He should every day (*kolā dānar*⁴) estimate himself thus : "What have I consumed and saved this day ? What duties have I discharged, and what sort of deeds have I done ? This day have I been an instrument of the good spirits or of the demons ?"

¹ Better *pavan vīnishn*.

² Pahlavi : *lā ān gūyand*. Otherwise : *lā ān vīnēnd* "will not observe (or remark) above him (thus:)."

³ It is incumbent on a Zoroastrian to recite the *Khārshêd* and *Mehar Nyâyashes* three times every day during the *gās* of *Hâvan*, *Rapîthvîn* and *Aûjîrîn* when the sun is above the horizon. A true and sincere Zoroastrian is required to say his prayers five times during day and night, during the five successive *gās* or divisions of time into which the diurnal period is divided in the Avesta.

⁴ Comp. Av. *dānarê*.

CCXXVIII. (1) They considered this, too, thus : namely, to do these three things is the function of men, and whoso would not do them (is) a sinful person (*airangihig*)¹ (2) One (is) to embellish thoroughly one's own nature ; and one (is) not to look into the defects (*ahûg*) of others ; and one (is) to trust in³ God.

CCXXIX. They considered this, too, thus : namely, the fruit (*bar*) of the wealth of this world (is) vital protection (*gayavar*)⁴ ; the fruit of vital protection (is) the maintenance (*dâshtan*) of the physical body ; the fruit of the body and the fruit of the soul (is) the Renovation (*Tan-i-pasîn* ; and) the fruit of the Renovation (is) the undecaying (*afrasâvand*) joy, and it has always been and will be for ever.

CCXXX. They considered this, too, thus : namely, the coming of the invisible spirits from the spiritual to the physical world is first (*nazdist*) to the *Âtash-i-Varahrân* (*Âtash-i-Behrâm*)⁵, and then to other places.

¹ Comp. Pahl. *airang*, "polluted," "corrupt" ; the rendering of the Av. *ereghant* (Pers. *argand*). See Vend. VII., 2 ; VIII., 71 ; etc.

² That is, "to find fault with others," comp. Pers. *âhû giriftan*, here the Pahl. *nigîrîdan* may be a corruption of the original *gîraftan* ;

³ Comp. Mod. Pers. *chashm dâshtan*, "to hope," "to trust".

⁴ Reading : *gayavar*, comp. Av. *gaya* "life," and *var* "to protect."

⁵ That is, to the most sacred place (*Sanctum Sanctorum*). The Behrâm Fire, looked upon from the Zoroastrian standpoint as the most sacred object and visible emblem of the Deity in the physical world, was naturally regarded as the first object of visit by angels during their terrestrial sojourn. An almost identical belief obtained

CCXXXI. (1) They considered this, too, thus: namely, if apostates come into the Religion, and hold dispute regarding the existence and non-existence of the God of the Good Religion, then only he who is a priest and whose function that is, (is) capable of saving (his) soul from the heresy (*atrangih*) expressed by the apostate. (2) Consequently, other people when (*barâ amat*) they long for (the Religion) will inquire of him (about it); they themselves then shall not enter into a contest with their own spiritual leader nor should speak anything; (but) whoso does speak (anything) thereby brings on the wounding¹ (of his conscience, and) himself atones for it. (3) Moreover (*barâ amat*), when people long for it and inquire (about it), then as long as there is a desire for life³ they should utter everything which is true; (but) whoso does not speak (the truth, is) in the position of an apostate.

CCXXXII. (1) They considered this, too, thus: namely, the greatest³ (or Mazdayasnian) act of merit, too, should not be performed when the order has been

amongst the Israelites, by whom the Holy Land of Palestine, being the most favoured of God, was believed to be frequently visited by angels. Also comp. Milton's *Paradise Lost*, Book III., (ll. 532-534).

¹ Pahlavi: *rîshlagîh*, "wounding"; comp. Av. *raêsha*.

² Reading: *jân-arjug-î* for *jân-ârjûg-î*. It can also be read *gaya-varezag-î*, "a spiritual worker," comp. Av. *gaya* and *vareza*; or *yâvarezag-î*, "faithfulness" (to the Religion), comp. Av. *yâvarena*.

³ Reading: *mahist* or *Mazdayasna* respectively.

given by him who is the sovereign lord that it shall not be performed ; and whoso performing it, should then relinquish it. (2) Know that¹ (otherwise) it is no act of merit but a great (*stavar*) sin ; for one's share (*bâhar*) (is) the position of disloyalty, and as to (the lot of) sovereignty (it) is undermined (*vishûft*).

CCXXXIII. (1) They considered this, too, thus : namely, when the king asks (the head priest) whether *draonas* should be consecrated or not, (and) if sins (accumulating) through sins² are thereby (*adîn*) mitigated (*paskûnd*³, the priest) shall not say that they should not be consecrated. (2) But if the king gives⁴ an order to a man thus : " Don't consecrate the *draonas*," (and) if he consecrates (them), it is no *yazishn* but a sinful act ; just as (in the case of) the *draona* ceremony and every other act of righteousness, if the king asks as to these⁵ whether these should be done or not, one⁵ should thus abide by⁶ (the ruler's judgment) : if the king orders " Don't do it," they should abide by it.

CCXXXIV. They considered this, too, thus : namely, whoso begins (*baên yegavimûnêt*⁷) that act for

¹ Better *havât aîgh* for *aîgh*.

² What is called by the writer of the *Datîstân-î-Dînîg* : *vakhsh i vinâs*.

³ Better *paskûnt*.

⁴ Pahl. *yehabûnt*, " gave."

⁵ *Pavan denâ*.

⁶ Pahl. *madam yegavimûnishn* ; comp. Mod. Pers. *bar istâdan* " to abide by."

⁷ Compare Mod. Pers. *dar istâdan*, " to begin."

the performance of which sanction has been granted by the king, atones for it if any wrong happens through him, just as he suffers (*gazand*) who is fearless of the enemy, self-willed (*kām i nafshā*), and does not act according to (religious) decisions ; and there is no protection (*levit garpūsh*t) and prosperity for such a one except that he is under the old affliction to which he has been subject ; he passes away, dies or is struck (by some calamity) ; he himself atones for (his sins), being himself struck with pestilence.¹

CCXXXV. (1) They considered this, too, thus : namely, the ruin of a family is in some cases through adverse circumstances (*paitiyārag*), and in some cases through the breach of trust (*mitrô-drūjih*). (2) Prudent is he who, when he sees two families ruined, realises (*kha-vitunēt*) which one was ruined through adverse circumstances and which one through the breach of trust.

CCXXXVI. (1) They considered this, too, thus : namely, spiritual wealth (is) always in the mind. (2) He who does not stand to it, ought to so (*āngūn*) rely on this

¹ From these passages it would appear that a Zoroastrian monarch, in the days of Persian supremacy, besides being the temporal lord was to some extent supreme in religious matters. On certain occasions, for the performance of religious rites, such as the consecration of *draonas*, his sanction was necessary ; and, in such cases, a head-priest was supposed to give his consent if he thought according to the then prevalent idea that by so doing there would be a reduction of sinful acts. The performance of a ritual without a royal consent when necessary was, therefore, tantamount to a sin.

that never should an improper object be thought of in the mind. (3) With regard (*maḍam*) to the mortal state of mankind, which approaches nearer every single hour¹, inward dread at the time when death (takes place) approaches the man who is always thinking of immoral objects especially (*ghal-ich*) earlier than (it would approach) the man who performs straightforward deeds; (and) then he proves (himself) to be (*yehvânêt*) the enemy of (his) soul. (4) Since, as long as (*hamâi vaḍ*) a man contemplates the meritorious acts of piety, the good spirit² in (his) body abides in the body, and the demons are overpowered and go out (of it). (5) And if he contemplates immoral objects, then the demons rush into (his) body; and when the man dies, at that time (*zak zamân*) the *drûj* gets (*yehvânêt*) into the body, (and) then it is most oppressive to the soul. (6) And, consequently (*âkhar*), it is as difficult for the good spirits (*yazdân*) to take hold of the body from the hands of the *drûj*, as (for that man) to have overpowered (*stab kart*) the *drûj* out of the body in his material existence.

CCXXXVII. They considered this, too, thus: namely, there is also marvellousness (in this): he who worships and is reverent (*tarsgâs*) towards the good spirit that renders him every kind of protection is thereupon (*adin*) saved from harm, and he spoke³ of the good spirit thus: "This is my own soul" (that directs me to goodness.)

¹ Pahlavi: *baên kolâ zamân zamân frâj yehamtûnêt*.

² Literally, "then the good spirits."

³ It can otherwise be rendered: "and he speaks: 'My own soul is such owing to (the help of) that good spirit.'"

CCXXXVIII. (1) They considered this, too, thus : namely, in (*min*) every object one should acknowledge (one's) delight. (2) In what is good one should admit (it) for this (reason) thus : " I, too, have therein a share for (*madam*) the soul¹ (*nafshâ*) ". (3) In what is evil one should admit (it) for this (reason) thus : " Goodness, too, has been produced wherein I have no (share)² for my soul." ³

CCXXXIX. (1) They considered this, too, thus : namely, the life of the soul is from straightforward habits ; and the life of (one's) habits (*khurg*) is from (good) nature ; and the life of good nature is from friendliness with men. (2) And if a man is gifted (*afzâraômand*) with other good objects, but his nature is evil, then, through that man's actions, there is no (happy) existence for his soul.⁴

CCXL. They considered this, too, thus : namely, the life of wisdom (is) from endurance ; the life of conscience⁵ (is) from truthfulness ; the life of the soul⁵ (is) from the adoration (*âyazishn*) of God with ardour (*dahagî*)⁷ ; and the life of worship (is) from the (recital of

¹ Taking *nafshâ* as a substitute for *nism*. *Madam nafshâ*, lit., means " regarding or about self."

² Pahl. *aîgh-ash havâ bâên lâ havâôm*.

³ Pahl. *afam râî nafshâ*.

⁴ Otherwise rendered : " the life of that man's soul is nil (*levîst*)."

⁵ Pahl. *daêna*, which also means " religion," or " religiousness."

⁶ The Avesta word *anghu* is often rendered in Pahlavi by *hâsh*.

⁷ With sincere veneration, or self-sacrifice.

the) sacred formulæ (*nîrang*)¹ ; and the life of the sacred formulæ (is) from the head priest ; and the life of the head-priest (is) from the ties of the Religion through love (*mitrô*)².

CCXLI. (1) They considered this, too, thus : namely, an exceedingly vicious person (*âîrangîhîg*)³ does not believe in spiritual things ; since for him who has not listened in this world to any sacred teaching (*mandavam*)⁴ is then no salvation. (2) Whoso in the least possesses spiritual wealth does not disbelieve to this extent that a sacred teaching⁴ of every description exists⁵.

CCXLII. (1) They considered this, too, thus : namely, love develops friendship of one with another. (2) The love of (*zak i*) that man who has no regard for

¹ Originally, *nîrûg*, comp. Av. *niru*, the formula or prayer that produces moral strength in the reciter of it, and serves as a sort of charm against evil.

² Comp. Av. *mîhira*.

³ Reading : *âîrangîhîg* ; *âîrang* is the Pahlavi rendering of Av. *ereghant*, from rt. *aregh*, "to stench." In the "Zend-Pahlavi Glossary," (p. 24, l. 1), it is the rendering of the Av. word *urvaêdâs*, and it is spelt *âîrôg*, meaning "stench," or "dirt." *Âîrangîhîg*, therefore, means "a dirty, vicious, or wicked fellow." It can otherwise be read *âîrangîhâ*, "full of dirt."

⁴ The Arian equivalent of *mandavam* being *chesh*, I think that for the original word *chash*, "teaching," was inadvertently substituted *mandavam* by an ignorant copyist. Compare Av. *chashana*, (rt. *chash* "to teach"), meaning "one who acquires spiritual knowledge."

⁵ Taking *chabûn* in the sense of *mandavam* "a thing," the second sentence might be rendered : "Whoso is in the least (hope of salvation) is not so much doubtful regarding (the existence of) spiritual objects that a (spiritual) thing of every description exists."

others, entirely (*barâ*) listens to (his own) fame (*shem*). (3) The love of that man who is very talented (*afzâraamand*) is to this extent that when such a one meets in sight another, it increases a hundredfold¹ as much as before. (4) And when (he meets) another in mutual conversation, it increases a hundredfold as much as when they meet for dining together, and it develops manifold (*kabad kabad*) as much as before. (5) And then (*akhar*) every day (*yôm yôm*) people undergo much labour for increasing it (*viz.*, that friendly love, saying) thus: "We shall develop love and friendship to that extent; because in the end it will be possible to exterminate every single *drug* on account of such² love and friendship (as are cherished)".

CCXLIII. (1) They considered this, too, thus: namely, nobody should be an injury-contemplating enemy to a man who commits³ a sin, (since) for the sin which becomes manifest (*padidâr*) he ought to ask pardon⁴ (of God). (2) This, too, should be considered that he who is Aharman is also miserable (*mâst*) in thus deceiving⁵ and inducing him (to commit sins.)

CCXLIV(1) They considered this, too, thus: namely, there is no man whatever by whom (when) anything is done that thing is not done for his own sake, whether

¹ According to DM., and DE., *garzând*.

² According to DM. and DE., *pavan yôm mitrô va dûstîh*; better *pavan denâ mitrô va dûstîh*, "on account of such love and friendship."

³ Better *vabîdûnt* for which *vabîdûnayên* is sometimes used in Pahlavi.

⁴ *Ghal avakhshâyishn*.

⁵ Av. rt. *daþ* or *dîþ*, "to deceive;" it is generally read *frîftan*.

it be an honest or a dishonest (act); since whosoever does (anything) in (this world), increases or decreases (thereby, the merit of) his soul. (2) All kinds of acts are performed by them (*viz.*, men) for (their) own souls. (3) And we,¹ men, ought to be highly exerting thus: "We long for our own soul's happiness, not misery."

CCXLV. They considered this, too, thus: namely, a *frehibût*² is a tyrant who is an opponent of kings; an *aibibût*² is an apostate who is an opponent of priests.

CCXLVI. They considered this, too, thus: namely, the opponent of the Religion is scepticism (*adaênîh*³) and non-Arianism, its ally (*brâtravat*)⁴ is apostasy; the opponent of wisdom is deception (*drûjvandîh*), its ally is lust; the opponent of good-nature (*haêm*) is arrogance, its ally is self-love (*khât-dushagîh*.)

CCXLVII. (1) They considered this, too, thus: namely, (there are) ten (kinds of) propensities⁵ (in man); these are mostly comparative (*hûmânâgtar*), such as:

¹ According to the reading *levatâ* in D.M. and DE., "and with reference to mankind, one ought to be highly exerting thus:"

² *Vide* note 4, page 60.

³ Very often the suffix *-îh* of the abstract noun is used as an adjectival termination. Hence, "the opponent of the Religion is he who is a sceptic and non-Arian."

⁴ Read *brâtrôt* or *brâtrvad*, sometimes *brâtrvakhsh*. West renders *brâtrôdi* by the English word "fraternization;" see his vocabulary of the *Shikand-Gûmanîk Vijâr*, p. 237, s. v. It is also used as a proper name, and has become proverbial for wickedness or a murderous deed from its being the name of the murderer of Zarathushtra.

⁵ *Mandavam*, lit., "things," or "objects."

charity, persevering energy (*vandgarīh*), truthful utterance and diligence; and stinginess and boasting and immorality and fearlessness and indolence. (2) A man ought to know what these¹ are, (and) what those¹ are.

CCXLVIII. They considered this, too, thus : namely, nobody should do anything without an observation (*avinaft*) of the creatures (of this world), but if he does before observing (them, there) is no decadence (*afrasā-vandīh*).²

CCXLIX. They considered this, too, thus : namely, both Aûharmazda and Aharman fix (their minds) on³ the desires of men; and he whom Aûharmazda (is) a promoter⁴ (has) then his reward from Aûharmazda; and he whom Aharman (is) a supporter (has) then his reward of affliction from him.

CCL. They considered this, too, thus : namely, whoso wishes that he may become a sage should first of all do this one thing, *viz.*, he should be reverent towards God and should move with the wise, he should always be devoting to his own mental capacity, just as when a delicious food (*basim khartig*) is eaten by him and his own body kept in (healthy) preservation (*pavan pâhrijīh*); so that the *drûj*⁵ may not become triumphant and powerful in his body.

¹ These, meaning the first five virtues, and those, meaning the next five vices.

² The passage is obscure.

³ Comp. Mod. Pers. *bar nishastan* "to design," "to fix."

⁴ Comp. Avesta *beretar*, "a supporter"; Mod. Pers. *bar-dâr*. *Bûrdâr* also means "an obeyer", hence: "he who obeys Aûharmazda has his recompense in Aûharmazda".

⁵ By *drûj* the writer means "disorder", "sickness", "evil tendencies," etc.

CCLI. They considered this, too, thus : namely, reverence for the Deity is this : whoso does not do any thing (however) insignificant (*lā rabā*) without¹ consulting the good.

CCLII. (1) They considered this, too, thus : namely, this (*zak*) friendship is most excellent (*pahlūmtām*) : whoso holds his own soul in friendship and never quits its friendship, either in prosperity or in adversity. (2) And this guidance is most excellent : whoso holds his own conscience as a leader and never forsakes its guidance. (3) This refuge is good² : whoso holds his own good nature as a refuge and never forsakes (its) protection.

CCLIII. They considered this, too, thus : namely, it is not goodness which is not manifest unto men spiritually and hence (*azash*) also materially ; since the vehicle³ of this world (is) nature, the vehicle of nature (is) an honest habit, the vehicle of (an honest) habit (is) wisdom, the vehicle of wisdom (is) conference with the pious people, the vehicle of skill (is) diligence, the vehicle of glory (is) truth, (and) the vehicle of the soul (is) the invocation of the good spirits.

CCLIV. (1) They considered this, too, thus : namely, one should reconcile⁴ (oneself) with every creature and

¹ *Min* is used here for *barā min*, meaning "except."

² Rather "best", since this positive adjective is sometimes used for the superlative.

³ *Afsār*, generally meaning "instrument," "agent", etc.

⁴ Pahlavi *āshīh matan*, (compare the Mod. Pers. expression *āshīh khwārān*) ; otherwise read *āshīh mītrō*, "love of peace," or "loving peacefulness," meaning that "one should declare love of peace to every creature and creation, and acts of merit to every man."

creation, relate acts of merit to every one, and explain the sacred Commentaries in a religious seminary,² and declare (their) mysteries to the faithful. (2) And one should observe decorum (*sraōshigih*) and established principles (*dātistānigih*) in an assembly, should render the (sacred) place (*gās*)³ of *myāzda*⁴ full of joy⁵, and perform the (ritualistic) invocations of the good spirits in the *aurvisgāh*.⁶

CCLV. (1) They considered this, too, thus : namely, there is no one in whose essence these (elements) may not exist at all, (namely) wickedness⁷ and lasciviousness,⁸ sorcery and disobedience.⁹ (2) And for any one whatever

¹ *Zand*, in the sense of the Av. *āzainti*.

² Reading : *dāpistān*, a corrupt form of *dapīristān*, from Old Pers. *dipi*, Skr. *dīpi* or *lipi*, "writing"; in Mod. Pers. *dabistān*, as in the phrase *ba dabistān dādan*. The Pahl. word can be also read *shapistān*, "a chamber where one says nightly prayers," also "a bed-chamber;" but the latter meanings are not admissible here.

³ Compare the Avesta word *dāityo-gātush*.

⁴ Comp. Av. *myazda*, "sacred offerings to the good spirits, such as *darūn*, fruit, milk, etc.

⁵ Reading : *rām-yāna*, "gifts of joy."

⁶ A term used technically in the *Ravāyats* for the room specially set apart for the *bāj*, *yazishn* and *vendidād* rituals. The Pahlavi word is here read *jāk i yasna*, a contraction of *jīvāg i yasna*, "the place set apart for the Yasna ritual."

⁷ Comp. Av. *maīrya*, "cruel," "criminal."

⁸ Comp. Av. *jah*, "to lead an immoral life." The two words might also be read : *margih vēshē*, "mortality (and) indulgence," or *margih va yasgih*, "mortality and pestilence." The reading of the second word seems to be *yasgī* in the MSS., as two dots are found below the first letter of the word.

⁹ Perhaps, disobedience or indignity offered to God and the good spirits.

it is not possible to improve, unless¹ improvement (is) through the religious communion (*ham-pûrsagîh*) with the pious.

CCLVI. (1) They considered this, too, thus: namely, wickedness implies² tyranny, oppression. (2) Lasciviousness implies² deceitfulness, and total affliction (*pûr-bishîh*). (3) Sorcery implies² concealed (*nîhân haêmîh*) nature, and the exhibition of oneself differently from what one (really) is.³ (4) Disobedience implies² the smiting and harrassing of him who is more valiant (*chîr*) than himself.

CCLVII. (1) They considered this, too, thus: namely, so long as male Mobeds are lax in (maintaining) the *bareshnûm* (qualification)⁴, they shall not perform the *yazishn* ritual; since (if they did), the impurity of women in this world which was (ere now) very little (*avîr andag*) would become irremediable (*anchûrag*). (2) So long as they did not leave⁵ the *bareshnûm* defiled (by a transgression), the mortality of youths was much less.⁶

¹ Better *barâ min*.

² Lit., "is this":

³ *Jvîtar nimûtan aîgh zak î haît*.

⁴ The same spelling is also used for the word *barsôm*, Av. *baresman*.

⁵ Reading: *apâhrîkhtag lâ shedkûnayên*, lit., "they do not give (it) up (as something) uncared-for."

⁶ Otherwise: "(1) They considered this, too, thus: namely, so long as male Mobeds do not perform the *yazishn* ritual with the untied (*sharîtuntag*) *barsams*, the female impurity in this world which was (ere now) very little becomes irremediable. (2) So long as they did not use the unconsecrated *barsams*, the mortality of adult males was much less." *Barsam sharîtuntag* for "untied *barsams*" might convey the same meaning as the Avesta phrase *hacha baresman frastairyât*, "with *barsams* tied up," in the *Sraosh Yasht*.

CCLVIII. They considered this, too, thus : namely, when Aharman beheld the creatures and the creation of Aûharmazda, he became languid¹; and when he beheld (His) work of Renovation, he fell on his knees²; and when he beheld the Resurrection, he was dumfounded³ and hid (*shekbbakhânast*) himself for three thousand years.

CCLIX. They considered this, too, thus : namely, the source⁴ of every greatness⁵ is humility or devotion towards the King of Kings ; and the source of the Religion (is) *Mânthra* ; and the source of light is the Sun.

CCLX. (1) They considered this, too, thus : namely, when a thing is looked upon with an honest character then all (its) modes and defects are perceived—an honest character (implies) the maintenance of good will (*vohamandârih*). (2) (But) when a thing is looked upon with an impious (motive), no excellence whatever is discerned (in it).

CCLXI. They considered this, too, thus : namely, the essence of the Religion is of such a kind (that) when anything is observed through it one's own self is seen through it ; this, likewise, is such that whoso knows how to observe sees through it every goodness and evil.

¹ Comp. Mod. Pers. *az pâ ûfiâdan*, "to totter," "to be weak and languid"; or *dar pâ ûfiâdan*, "to become helpless."

² Comp. Av. *zânu* ; Mod. Pers. *ba zânû dar âmadan* "to fall on one's knees;" or *dar pas i zânû ûfiâdan*, "to retire to a corner," "to seek solitude;"

³ Maybe, "Bewildered," or "unconscious."

⁴ *Zrêh*.

⁵ Reading: *kolâ madamîh*. According to the MSS., *kolâ mâ-îh* "every object (or virtue)."

CCLXII. (1) They considered this, too, thus : namely, masculinity and femininity (are) of many kinds ; and the following, too, (have) masculine and feminine characters : *āsna khratu* (inborn wisdom)¹ and *gaôshôsrâta khratu* (acquired wisdom.)² (2) Since *gaôshôsrâta khratu* is placed in the class of males, and *āsna khratu* is placed in the class of females.³ (3) And as much⁴ is the (proportion of) *āsna khratu* in the body of a man, so much is (the proportion of) whatever is understood by him by means of that *āsna khratu*. (4) And whoso does not acquire *gaôshôsrâta khratu* understands nothing whatsoever ; but when he acquires it, as much is then understood (by him) as is perceived through good nature and *āsna khratu*. (5) And *āsna khratu*, (when it) is not coupled with⁵ *gaôshôsrâta khratu*, is like a female who does not couple with a male, and does not become pregnant⁶ and bear fruit. (6) And he in whom *āsna khratu* is not perfect (*bündag*), is just like a female whom a male would not accept (*mekablûnayên* for a wife) ; since a female whom a male would not accept, produces no offspring (*bar*) in the same way (*ângûn chigûn*) as when she has no male for procreation⁷ (*pavan bûn*).⁸

¹ Compare Avesta *āsna khratu*, “innate wisdom.”

² Compare Av. *gaôshô srâta khratu* “wisdom acquired through the sense of hearing” ; also cf. Sanskrit : *parâvidyâ* and *aparâvidyâ*.

³ *Pavan mâtagîh gâs kart yegavîmûnêt*.

⁴ Pahl : *kolâ chand*.

⁵ Pahl : *levatâ levît*.

⁶ Pahl : *âpûstan* ; comp. Mod. Pers. *âbestan*. “pregnant ;” the Av. word *apuhra*, “without an offspring” being generally rendered in the Pahlavi Version of the *Vendidad* by the word *abenâ* or *abarâ*.

⁷ *Pavan bûn* also means “in the beginning,” hence a free rendering will be : “as though she had no male at all.”

⁸ Similes, as a rule, are not rare in Pahlavi writings, and the comparisons drawn are generally appropriate and felicitous ; but in some cases, as here, they are somewhat far-fetched, and to a modern reader would appear extraordinary.

CCLXIII. They considered this, too, thus : namely, the most excellent thing (is) the religious conference with the pious ; since a religious conference with the pious (is) an appreciation (*shnâyishn*)¹ of God.

CCLXIV. (1) They considered this, too, thus : namely, Aharman should be thus cast out from the world ; every one for the sake of self shall extract² (him) from the body, since Aharman has his abode in human bodies in this world. (2) Consequently (*adinash*), when he has no lodgment in the bodies of men, he will be exterminated from the whole world ; since so long as in the body of any one whatever in this world a dwelling is made by a (*drug*), Aharman (will be) in the world.

CCLXV. They considered this, too, thus : namely, the good spirits have made their abode in such a place that when they have their abode in that place, they have (as it were) their abode in the whole of this world ; since when Aharman is exterminated from the bodies of men he is destroyed from the whole of this world, and the good spirits will then predominate³ in human bodies.

CCLXVI. They considered this, too, thus : namely one ought to endeavour most for meditations (*hâskârishn*) on the Religion, that is, on the Avesta and Zand ; since meditations on the Religion are an armour (*jaôshanîh*)⁴ for the soul.

¹ Also means " propitiation ", or " recognition. "

² Reading : *vâchînêt* ; comp. Mod. Pers. *vâchîdan*, " to pick out," " to remove. " Perhaps, it is a corruption of *âvôrêt* " brings," so *barâ âvôrêt* may mean " brings out. "

³ Pahlavi : *pâtakhshât kart havând*.

⁴ Comp. Mod. Pers. *jôshan* ; it can also be read *dûshnîh*, comp. Pahl. *dûshishn*, Av. *zaôsha*, " love," or " wish ; " or *gûshnîh*, comp. Av. *varshni*, " manliness. "

દીનકર્દ કેતાબ,

તેની

અસલ પહલવી એખારત, ઇંગ્રેજી અક્ષરે તેનું વાંચણ,
ઇંગ્રેજી તથા ગુજરાતીમાં તેનો શરેહ સાથે
તરજુમો, અને તેમાં આવેલા મુશ્કેલ
પહલવી શબ્દોની ફરહંગ,

—:૦:—

કર્તા:

દારાબ દસ્તુર પેશોતન સંજાણા, ખી. એ.,
નામદાર સર જમશેદજી જરથોસ્તી મદરેસાના વડા શિક્ષક.

— — — — —
વૉલ્યુમ અગ્યારમું.

નામદાર સર જમશેદજી જીજીભાઈ ત્રાન્સલેશન ફંડના તરફી
સાહેબોના આસરા હેઠળ છપાવી પ્રગટ કર્યું છે.

— — — — —
લેનડેન:

વિલ્યમ્સ એન્ડ નૉરગેટ.

ચઝદેજરદી સને ૧૨૭૯, ઇસ્વી સને ૧૯૧૦.

— — — — —
[All Rights Reserved.]

“સાંજ વર્તમાન” પ્રેસ, મુંબઈ.

સાંકલ્પ.

	સંકેત.
(§ ૮૮) આએ દુન્યાની પેદાયશ માટેની અમેશાસ્પંદોની કાલજી.	૧
(§ ૮૯) તનને લગતી ઇચ્છાઓ.	૧
(§ ૯૦) આબાદીમાંથી બરપા થતી મ્હોટાઇ.	૨
(§§ ૯૧, ૧૯૪) મોતેબર સદગુણો.	૨
(§ ૯૨) પચોથોઈની ત્રણ ફરજો.	૩
(§ ૯૩) એક આબરુદાર બાતુની સારી ખાસ્યતો.	૪
(§ ૯૪) ધરાઇને શરાબ પીનારાઓની ખાસ્યતો.	૪
(§ ૯૫) એક માણસનું 'ખર' સવાબ કામ કયું ?	૪
(§ ૯૬) ખોદાતાલાના ખવાસ ઉપર મનન કરવા વિષે.	૪
(§ ૯૭) ખોદાતાલાની ખુશાલી અને તેના તરફ ફેદાગીરી.	૫
(§§ ૯૮-૯૯) દીનને લગતી તરબ્યત અને સદગુણો.	૫
(§ ૧૦૦) યુનાહો કે જેની તોજેશ કે ઉપાય કરવામાં આવેલા નથી.	૫
(§ ૧૦૧) એક પ્રમાણીક ખાલેશ કેવી હોવી જોઇયે ?	૬
(§ ૧૦૨) ભલી મીનોઇ હસ્તીઓમાં યકીનદારી.	૬
(§§ ૧૦૩-૧૦૪) માણસનું ગઓહર.	૭
(§§ ૧૦૫-૧૦૬) દીનને લગતું જ્ઞાન ફાલેશ કરવા વિષે.	૭
(§§ ૧૦૭-૧૦૮) ગેતીને લગતું ભણું શું ?	૮
(§ ૧૦૯) તન અને રવાનનું રક્ષણ.	૮
(§§ ૧૧૦, ૨૨૮) માણસને માટે કેટલીક ઉત્તમ ચીજો.	૮, ૩૫
(§ ૧૧૧) ભલાઇમાં એક સરખાં એવાં બે આદમીઓ વિષે.	૯
(§ ૧૧૨) એક માણસનાં પોતાનાં કામોની હેસાબની ચોપડી.	૯
(§ ૧૧૩) માણસ જાત માટે સાત ઉત્તમ ચીજો.	૯
(§§ ૧૧૪-૧૧૯, ૨૬૩) આદમીઓ, પાદશાહો અને ભલા યઝદો માટેની કેટલીક શ્રેષ્ઠ ચીજો.	૧૦, ૪૩
(§§ ૧૨૦-૧૨૧) રવાનના છુટકારા માટેની ચાર નેક ખસલતો.	૧૧
(§§ ૧૨૨-૧૨૫) દીનની અંદર ભલામણ કરેલાં કામો.	૧૨
(§ ૧૨૬) ખોદાની ભક્તિનું પરિણામ.	૧૩
(§ ૧૨૭) જીંદગીની કદર રાખવી, સદાયરણુ, દાનાઇ, દોલતમંદી, સંસારનું સુખ, દોસ્તી, સખાવત, બીજાંઓનાં રવાનની બોખ્તી, સવાબનાં કામો કરવાં અને સુખી અંજામ.	૧૩
(§§ ૧૨૮-૧૩૦) આશમાદી	૧૪
(§§ ૧૩૧-૧૩૨) ઉચ્ચા મરતબાનો શણગાર અને રવાનનો ખોરાક, વચન, કાંમ, વિગેરે.	૧૪
(§§ ૧૩૩, ૧૮૮) અશો આદમીઓ સાથની સંગત.	૧૫, ૨૭

સાંકટ્યુ.

સફા.

(§§ ૧૩૪-૧૩૬) માણસમાં જુદી જુદી ધંદીઓની જરૂર; અને એ ફાયદાકારક પરિણામો નિપજવવા માટે તેની થયેલી પેદાયશ; તેની પ્રમાણીક યા અપ્રમાણીક નિષ્ઠા. ...	૧૫
(§§ ૧૩૭, ૧૬૦, ૨૩૬,) મીનોષ દોલત. ...	૧૬, ૨૭, ૩૭
(§§ ૧૩૮-૯) જુદી જુદી માનને લાયકની ચીજો. ...	૧૬
(§ ૧૪૦) માણસનાં કામમાં લલાષ અને બદીનું જાણેર થવું. ...	૧૬
(§ ૧૪૧) “અનદર્ઝ ઓલ અનશુતાઆન” કૃતાબમાં આવેલી નસીહતો. ...	૧૭
(§§ ૧૪૨-૩, ૨૧૮) અમીરી ખવાસ અને દર્વીશપણું. ...	૧૭, ૩૩
(§ ૧૪૪) એક કર્પની ખાસ્યત. ...	૧૮
(§§ ૧૪૫) કંગાદ્યત. ...	૧૮
(§§ ૧૪૬-૮) શ્રીમંત ઉમરાવાનાં અને દર્વીશોનાં એ ઉલટાં પ્રકારનાં કામો. ...	૧૮
(§§ ૧૪૯-૧૫૨, ૨૦૧-૨૦૩) ગેતીને લગતી દોલત. ...	૧૯, ૨૯
(§ ૧૫૩) આદમીના ખવાસમાં બેહશ્તને લાયકની ત્રણ પ્રકૃત્તિઓ. ...	૧૯
(§§ ૧૫૪, ૧૮૬-૭, ૨૨૧-૨૨૨) લલો ખવાસ, હહાપણ, વિગેરે. ...	૨૦, ૨૬, ૩૩
(§ ૧૫૫) ખોદાતાલા ઉપરનો વિશ્વાસ. ...	૨૦
(§ ૧૫૬) સરદારી અને દોલત. ...	૨૦
(§ ૧૫૭) એક આદમી જેનામાં કીક અને કર્પનો ખવાસ હોતો નથી તે વિષે. ...	૨૦
(§§ ૧૫૮, ૧૬૦-૧૬૧) ઓછાં સવાબકાર કામો. ...	૨૦-૨૧
(§ ૧૫૯) આશમાધી નિશાણ. ...	૨૧
(§ ૧૬૨) અંતઃકરણ. ...	૨૧
(§ ૧૬૩) દીન, અશોષ, અને અમીરીનો જીવાત્મા. ...	૨૧
(§ ૧૬૪) જુદી જુદી ચીજોનાં મુજો. ...	૨૧
(§ ૧૬૫) દીન સાથની દોસ્તીને લગતી મોતિયર ધંધા. ...	૨૧
(§ ૧૬૬) દીન તરફ ફીદા થવું. ...	૨૨
(§ ૧૬૭) ખોદાતાલાની દીનમાં ખીશક ખીગુમાની. ...	૨૨
(§ ૧૬૮) એક માણસનાં બેહદ યુનાહના કામોની પશીમાની. ...	૨૨
(§§ ૧૬૯-૧૭૧) માણસની જુરાધ, નિર્દોષપણું, મદદગારી અને હહાપણ. ...	૨૩
(§ ૧૭૨) ગરોથમાન તરફ જવાનો તરીકા. ...	૨૩
(§§ ૧૭૩, ૧૮૦, ૧૮૫, ૨૦૭) અખ્તાવર તથા બદઅખ્ત આદમી વચ્ચે મુકાયેલો. ...	૨૪, ૨૫, ૨૬, ૩૦
(§§ ૧૭૪-૧૭૬) રવાન અને કૌવતની આંકણી. ...	૨૪
(§ ૧૭૭) પૈસા મેળવવામાં માણસની જુદી જુદી લાયકાત. ...	૨૪
(§ ૧૭૮) એ પ્રકારના અજમાયશવાલાં, અને એ પ્રકારના અજમાયશ-વગરનાં આદમીઓ. ...	૨૪
(§ ૧૭૯) પ્રમાણીકપણાની આદત. ...	૨૫

સાંકેદ્યુ.

	સફા.
(§§ ૧૮૧-૧૮૩) દીનના સારા ફલામો અને ત્રણ પદ્ધતિઓ.	૨૬
(§ ૧૮૬) ભેટ મેળવવા માટેની ખુશાલી.	૨૭
(§§ ૧૯૧-૧૯૨) ભલી મીનોષ શક્તિઓની ખુશતુદી.	૨૭
(§ ૧૯૩) ભલી અને ખુરી મીનોષ શક્તિઓનું આદમીઓનાં તત્ત્વમાં વસ્તુ.	૨૭
(§ ૧૯૫) ભલાઈ અને ખુરાઈનું ફળ.	૨૮
(§ ૧૯૬) ખુશાલીનું મુખ્ય મુળ.	૨૮
(§ ૧૯૭) પોતાની દોષત ઉપર સંતોષ રાખનારા શખ્સો ફીલસુફી અને વિદ્યાનાં સંબંધમાં સંતોષ પામતા નથી.	૨૮
(§ ૧૯૮) લોખી ઇચ્છા.	૨૮
(§ ૧૯૯) આએ દુન્યાના એવટ માટેની સાહુચેતી.	૨૮
(§ ૨૦૦) આએ દુન્યાની દોષત નાચીઝ છે.	૨૮-૨૯
(§ ૨૦૬) ગાસાનીગ, હાત-માનસીગ અને દ્વાતીગ લોકો.	૩૦
(§§ ૨૦૮-૨૦૯) ઘણી મીત્રાચારી તથા ઘણી દુસ્મની વિષે.	૩૦-૩૧
(§ ૨૧૦) પોતાનાં રવાન ઉપરનો વિશ્વાસ.	૩૧
(§ ૨૧૧) અશોધમાં ખંતથી મંડવા વિષે.	૩૧
(§ ૨૧૨) જીંદગીને લગતા એ નિયમો સાહુચેતીથી અગવવા વિષે.	૩૨
(§ ૨૧૩) માણસનું રવાન એકજ હાલતમાં રહેતું નથી.	૩૨
(§ ૨૧૪) ખોદાતાલાના તેમજ ભલી મીનોષ શક્તિઓના ભેદો સમજવાને દરેક આદમીએ લાયક થવું જોઈએ.	૩૨
(§§ ૨૧૫-૨૧૬, ૨૩૧, ૨૪૬) દીનના સંબંધમાં ઇગારાઓ, અને આશીર્વાદો.	૩૨, ૩૬ ૪૦
(§ ૨૧૬) ગુનાહ માટેનો પસ્તાવો અને અંદેશો.	૩૩
(§ ૨૨૩-૪) એક પારકા શખ્સને શિક્ષણ કેમ આપવું.	૩૪
(§ ૨૨૫) પોતાના ઘરમાં આતશને રોશન રાખવા વિષે.	૩૪
(§ ૨૨૬) એક નહાતો ઉપદેશ.	૩૫
(§ ૨૨૭) દીવસમાં ત્રણ વખત ખોરશેદની ન્યાયશ કરવા વિષે.	૩૫
(§ ૨૩૦) યઝદો અને અમેશાસ્પંદોનું આએ દુન્યામાં આવવું.	૩૬
(§§ ૨૩૨-૨૩૪) સવાબના કામ સાફ પાદશાહનાં ફરમાનની જરૂર.	૩૬-૩૭
(§ ૨૩૫) એક કુટુંબની પાયમાલીનાં કારણો.	૩૭
(§ ૨૩૭) મોજેબનો એક દાખલો.	૩૮
(§ ૨૩૮) દરેક ભલી બાબદ વિષેની ખુશાલી.	૩૮
(§ ૨૩૯-૪૦) પ્રમાણીક ટેવો, વિગેરેનાં સદગુણોથી રવાનની સુખી હયાતી.	૩૮-૩૯
(§ ૨૪૧) મીનોષ ચીજોમાં વિશ્વાસ યા ગેરવિશ્વાસ.	૩૯
(§ ૨૪૨) પ્યાર દોસ્તીને ખીલવે છે.	૩૯
(§ ૨૪૩) એક ગુનેહગારને અંગત વેરથી ઇબ્દ દેવી નહિ.	૩૯

સાંકલ્યું.

	સંકેત.
(§ ૨૪૪) કાષ્ઠી ચીજ પોતાને ખાતર એક માણસ કરે છે ...	૩૯
(§ ૨૪૫) ફેહીયુદ અને અષ્ઠીયુદ વચ્ચેનો મુકાબલો ...	૪૦
(§ ૨૪૭) માણસની દશ પ્રકારની વલાણ ...	૪૦
(§ ૨૪૯) અહુરમઝદ અને અહુરમન વિષે ...	૪૦
(§ ૨૫૦) એક દિનદાના થવા માટેની ઇચ્છા ...	૪૦
(§ ૨૫૧) ખોદાતાલા તરફ માન ભરેલી લાગણી ...	૪૦
(§ ૨૫૨) સહિથી શ્રેષ્ઠ દોસ્તી, રેહબરી અને પનાહ કય? ...	૪૧
(§ ૨૫૩) મીનોષ અને તનોમંદ હાલતમાં માણસને લલાઇતું જાહિર થવું	૪૧
(§ ૨૫૪) દરેક પ્રાણી અને પેદાયશ સાથે માણસે હલીમલીને રહેવું	૪૧
(§ ૨૫૫-૬) યુરાઇ, વિષયપણું, જાદુઇ અને નાફરમાની ...	૪૧-૪૨
(§ ૨૫૭) બરસ્તુમ જાળવવામાં મોખેદની બેદરકારી ...	૪૨
(§ ૨૫૮) અહુરમઝદનાં પ્રાણીઓ અને પેદાયશો તરફ જોતાં અહુર-
મનની થયેલી હાલત.	૪૨
(§ ૨૫૯) મોહટાઇ, દીન અને રોશનીનાં મુળો ...	૪૨
(§ ૨૬૦) પ્રમાણીક નીષ્ઠાથી થતા ફાયદા ...	૪૨
(§ ૨૬૧) દીનનું મુળતત્વ ...	૪૨
(§ ૨૬૨) આરન પ્રતુ અને ગમોષાસૂત પ્રતુ ...	૪૩
(§ ૨૬૪-૫) દરેક આદમીનાં તનમાંથી અહુરમનને ખેંચી કાઢવો અને
ચજદને વસાવવો.	૪૩
(§ ૨૬૬) દીન હિપર મનન કરવું એ રવાન માટેનું બખતર છે.	૪૩

દીનકર્દ, પુસ્તક ૬ હું.

જરથોશ્તી પઞ્ચોર્થેતિકઝેશ દીનદારોનાં માઝદયસ્ની દીન અને નીતિને લગતા ફત્વાઓ અને ફરમાણો.

૮૮ મું.^૧ તેઓ વળી એમ માનતા હતા કે: આએ દુન્યાની જનદાર ચીજો માટેની અમેશાસ્પદોની^૨ સર્વથી સરસ કાળજી એ છે કે,^૩ જે માણસ તે ચીજોનો લાભ લે છે અને તેઓને કીમતી ગણે છે,^૪ તે માણસ તેનો લાભ લેવાની અને તેઓની કીમત પિછાનવાને લાયક છે (કે નહીં.)

૮૯ મું. (૧) તેઓ વળી એમ માનતા હતા કે: તનને લગતી અને બીજી ગેતીને લગતી ઇચ્છાઓ માણસોમાં પેવસ થાય છે, (પણ) જે તેઓ પોતાની તનને લગતી ઇચ્છાઓ^૫ પાર પાડે નહીં તો તેઓનાં રવાનને માટે તે કામ વધુ ફાયદાકારક છે. (૨) (જ્યારે એવી તનની ઇચ્છાઓ બરપા થાય) ત્યારે સર્વથી સરસ ઉપાય (માણસોથી) એ ગણાય છે કે નિચે મુજબ વીચાર કરે: “હું આજે આ કામ કરશ નહીં, પણ કાલે”; અને ત્યારબાદ બીજે દીવસે અને હરરોજ પછી ભવીષ્યની ઉમેદમાં

૧ નિચલા ફકરાઓના વાક્યોની વેંછુંચણી માટે આ પેહલવી આવૃત્તી પ્રગટ કરનાર પોતે જોખમદાર છે. છઠ્ઠાં પુસ્તકમાંના જુદા જુદા ફકરાઓની શરૂઆત પેહલવી કલમી કેતાબો અફશાન ફેનાધય આંનગૂન દાશત... એવા શરૂઆતનાં શબ્દોથી દેખાડે છે, અને કોઈ કોઈવાર તે ફકરાઓમાંના છુટા છુટા વાક્યોને જુદી જુદી ટાંપથી છુટા પાડે છે, તેથી બની શકે ત્યાં સુધી તે ટાંપ મુજબ ચાલવાની સંભાળ હયાં રાખવામાં આવી છે, અને જ્યાં જ્યાં દસ્તખતમાં એવી ટાંપ મને ખરી લાગી નથી ત્યાં જરૂર લાગે તેવે ઠેકાણે પુટ નોટની અંદર તે વીધે એશારે કરવામાં આવ્યો છે.

૨ જુઓ પુસ્તક ૬ હું, ફકરો ૭૯ મો, વાલ્યુમ ૧૦ મું, સફે ૨૫, મો:- “ઉપલા સાત મહીનામાં જ્યારે તે ગેતીની દુન્યામાં ઓરવરનાં શરીરમાં જાહેર થાય છે ત્યારે ઝાડો મોર યા પુલો આપે છે, અને ફળો ઉત્પન્ન કરે છે.”

૩ K૪૩ મુજબનો આએ તર્જુમો છે; પણ DM. અને DE. મુજબ એ ફકરાનો તર્જુમો જુદો થઈ શકે એમ છે.

૪ યખ્સેતુનેતનો અર્થ અહીં “કીમતી ગણે છે” એવો લીધો છે. સામાન્ય અર્થ પ્રમાણે વશતમૂનેત વ યખ્સેતુનેતનો અર્થ “ખાય છે (અથવા પીએ છે) અને ધરાવે છે” એવો થાય છે.

૫ એનો અર્થ “જાતી ખાણેશ” પણ થાય, પેહલવી, કામક ઇ તન, “શરીરની ઇચ્છા.”

એવો વિચાર કરનાર દીનની ફરજ બજાવવાનું કામ મુલતવી રાખે છે? (૩) અને જ્યારે એમ બન્યું કે જ્યાં સુધી બની શક્ય ત્યાં સુધી તે રીતે તેણે રાજબરોજ તે ચીજ મુલતવી રાખ્યા કીધી, અને કદી પાર ઉતારી નહીં. (૪) અને (મરણ વખતે) જ્યારે તે માણસ આ દુન્યામાંથી ગુજર પામે છે ત્યારે દેવો અને બદ હસ્તીઓ તેને માટે મજબુત કમર બાંધે છે અને બદ નિષ્તામાં ખુશાલ થાય છે. (૫) અને નિચે પ્રમાણે તેઓ પોકાર કરે છે:—“તેણે (આ મુજબ) બહુબુજને^૧ કર્યું છે; અને જ્યારે તેના સંબંધમાં આપણને કાંઈ પણ કરવાનું બની શકે એમ નહીં હતું, ત્યારે તેણે (આ મુજબ) કર્યું છે.”

૯૦ મું. તેઓ વળી એમ માનતા હતા કે: મ્હોટાઈ આબાદીમાંથી (નિકલે) છે, અને તે આ ઉપરથી બીજા બહુર થાય છે કે, જેમ આ દુન્યામાં ઘોડો, બલદ, મેંદું, બકર અને ન્હાનાં ઢોરોની બીજી જાતોમાં જે જનવરોના નર મ્હોટાં ફેંદા હોય છે, તેઓની માદા સારાં બચ્ચાં પેદા કરે છે; અને જેમ સોનુ, ચાંદી અને બીજી ધાતુઓમાં જે ધાતુ વધારે સ્વચ્છ અને ડાઘ વગરની હોય છે તે ધાતુની બનાવેલી જામનો અવાજ વધારે મધુર હોય છે; એજ પ્રમાણે એક માણસ જે દુન્યાઈ દોલત છટાં ધણો પવિત્ર હોય, અને પોતાની અંગત ચાલચલણમાં ખામી વગરનો હોય, અને જે દરેક ન્હાની ભલાઈ ટકાવી જાળુતો હોય, તેની તરફ આ સખબોને લીધે શ્રોષ (યજ્ઞ) સર્વથી ઉત્તમ (અશારતનાં) સખુનો^૨ લઈ જાય છે,^૩ અને (બીજાઓ કરતાં) તે મ્હોટાઈમાં વધારે માન પામેલો થાય છે.^૪

૯૧ મું. (૧) તેઓ વળી એમ માનતા હતા કે: આ પાંચ ચીજો ધણીજ સદ-ગુણી (છે), અને તે નિચે પ્રમાણે (છે):—ઉદારતા અને સચ્ચાઈ અને નેક દલીરી^૫

૧ ઓલ પીશ સ્પુજેત, એનો ખુલ્લો અર્થ “મુલતવી રાખે છે,” અથવા “આગમચી દીલ કરે છે.” સખાવિ, ફાર્સી સ્પૂખ્તન, “હાંકી મેલવું”; “આગલ એચવું”; “ઉડાવવું.”

૨ માર્ વાંચણ આનગુનીહેત છે. એજ બોલ અ-ગુશીત પણ વંચાય, જેનો અર્થ “સખામણી”, “અરોબરી” વિગેરે થાય.

૩ અઝીર-તંગ; સખાવિ ફાર્સી ઝીર-તંગ, “કમરબંધ,” જેમકે ઘોડાનો કમર પટો.

૪ કીફગીહા, “પુર માહીતગારીથી”. જુઓ પંદનામકધ આત્રોપાત, ફકરા ૧૪૨-૧૪૩ (મરહુમ ફરુરુ પેશાતનજ બેં સંજનાની આવૃત્તી તથા તરજુમો). સખાવિ ફાર્સી કીફ, “યાદદાસ્ત.”

૫ વાંચો કાલા; એ શબ્દ સાધારણ રીતે “પોકાર” અથવા “માહેતમ” ને અર્થે વપડાય છે.

૬ એટલે કે, “તેના કાનમાં સંભળાવે છે,” “તેને અશારત કરે છે.”

૭ K. અને DE. માં મુકવામાં આવેલી ટાંપ મુજબ આ ફકરાના પહેલવી ટેક્સ્ટમાં બે વાક્ય કીધા છે.

૮ વાંચો મર્તાવુગીહ. પહેલવી શબ્દ મર્તાવુગ, “મર્દને લાયકનું તેજ” (ફાર્સી, મર્દાનહ-મર્દ) જે શ્રોષ યશત હુદાબતના ફકરા ૧૯ માની અંદર આવેલા અવસ્તા હામ-વરેતિવતોના પહેલવી તર્જુમા તરીકે વપડાયો છે, તેની સાથે આ શબ્દનો મુકાબલો કરવો. મર્તાવુગીહ શબ્દનું વાંચણ મર્દ-અફગનીહ અથવા મર્દાંગીહ પણ થઈ શકે, અને તેનો અર્થ “બહાદુરી” લેવાય. છેલ્લાં વાંચણમાં આંગીહને-અફગનીહના અગડેલા આકાર તરીકે હું ગણું છું.

અને ફસાહત અને દાનાઇ. (૨) ઉદારતા એમાં સમાયલી છે કે જે કાઇ જાણે રીતે પોતાનો જન રવાનના પ્યારને માટે અને પોતાની દીનને માટે ખોદાતાલાને અર્પણ કરે. (૩) અને સચ્ચાઇ એમાં સમાયલી છે કે જે કાઇ કાંઇ ચીજ ખોલે તેમાં જે તેણે ખોલવું ધટે તેજ ખોલે, અને સંભાળથી એવી રીતે ખોલે કે ગોયા ખોદાતાલા અને અમેશાસ્પદો તેના સખુન સમજતા હોય, અને તેની ઉપર નેગાહ રાખતા તેની પાછલ ઉભા હોય. (૪) અને નેક દલીરી એમાં સમાયલી છે કે જે કાઇ પોતાનાં દીલમાં એતેકાદ રાખે-અને દીનની તરફ તેવો એતેકાદ (રાખે)-અને પોતાનાં તનમાંની બદીને જેર કરે (૫) અને ફસાહત એમાં સમાયલી છે કે એક માણસ એવા એક બીજા માણસની તરફથી વચ્ચે પડે કે જેની તરફથી જો તે પોતે વચ્ચે પડે નહીં તો બીજો કાંઈ પણ વચ્ચે પડે નહીં; અને તે માણસ (જે વચ્ચે પડે છે) તેણે પોતાનાં રવાનને ખાતરજ તેમ વચ્ચે પડવું જોઇયે. (૬) અને દાનાઇ એમાં સમાયલી છે કે જે કાઇ હરએક કામ તે શરૂ કરે તે તમામ કેમ કરવું તેની અજમાયશ ધરાવે.

૯૨ સુ. (૧) તેઓ વળી એમ માનતા હતા કે: આ ત્રણ ફરજોમાંની ૨^૦ કાંઈ પણ એક ફરજના ૧ બાબમાં જે કાંઈ માણસ યુનેહગાર નીવડે તે એક દર્વદર છે. (૨) આએ ફરજોમાંની એક આએ દુન્યા તરફની (તેની) ફરજ છે, અને બીજી દીન તરફની (તેની) ફરજ છે, અને ત્રીજી “તને પસીન” નાં અયામને માટેની (તેની) ફરજ છે. (૩) આએ દુન્યા તરફની તેની ફરજ આએ છે કે મદદ કરવી અને ખોદાલો દર્વાજો રાખવો, કે જેથી એક માણસ બીજા સાથે ભેલાઇ શકે. (૪) દીન તરફની તેની ફરજ આએ છે કે એક જમાનાને માટે એકવાર એક રાસ્તીથી ચાલનાર વડા દસ્તુરની નેમણુંક કીધા બાદ, તે ધર્મગુરના (ચુકાદા)થી કદીપણ તે ફરે નહીં. (૫) “તને પસીન” નાં અયામને માટેની તેની ફરજ આએ છે કે જે કાંઈ વખતસર શાદી (લગ્ન) કરે અને બચ્ચાં માટે ખાલેશ રાખે અને (પોતાની) એલાદ ચાલુ રાખે.

૯૩ સુ. (૧) તેઓ વળી એમ માનતા હતા કે: જે ઓરતમાં નિચે મુજબની કટલીક ખાસ્યતો હોય તે એક આબરુદાર બાતુ છે, (જેવી કે) પોતાના ખાવીદને માટે એક શણગાર^૪ સમાન હોય, મેહુમાનદારી (અથવા ખુશી ખુરરમી)નો શણગાર, હોય^૫ પોતે ધરસંસારી જીંદગીનું સંરક્ષણ હોય, અને જેણી પોતાને અને પોતાનાં બદનને અને પોતાના

૧ પહલવી પત્વન્દ નો છુટથી કરેલો એ અર્થ છે. સાધારણ રીતે એ શબ્દનો અર્થ “સખધ”, “ગાંધ” એવો થાય છે.

૨ સખાંબો અવસ્તા દ્રવન્દ, જેનો અર્થ જરથુશ્ત્રનાં શીક્ષણથી ઉલટો ચાલનાર થાય છે

૩ એનો “બર વખતે” અથવા “એક જમાનામાં,” એવો અર્થ બી થઇ શકે.

DM. અને DE. નાં વાંચણ પ્રમાણે હમગૂન, જેનો અર્થ “આ રીતે” અથવા “આ પ્રમાણે” થાય.

૪ પહલવી શોએ-વધરાયધગને બદલે શોએ-વધરાયધહ વાંચવો.

૫ વાંચો સુર-વધરાયધહ. એનો અર્થ “શુભ અવસરનો શણગાર” પણ થાય છે. સખાંબો ફાર્સી સુર, “મેજબાની.” પહલવીમાં સુર શબ્દનો અર્થ “આદત” પણ થાય છે; અને તેથી સુર-વધરાયધહ નો અર્થ “દુઃખમાં એક આધીર્વાદ સમાન” એમ થાય

આચારવીચારને^૧ કાઢ વીના જાળવી રાખનાર હોય. (૨) અને જે કોઈ (ઓરત) ની અંદર આંખે કેટલીક (બદ) ખાસ્યતો હોય તે એક વેશ્યા છે; (જેવી ખાસ્યતો કે) જાંદુષ કે ઠગાધર કે જીતપરસ્તી કે નીલ્જ વાત કરવાની ટેવ, કે જનાકારી કે ખોટા વેષ ધારણ કરવાની તહેહ,^૩ અને પોતાનું^૪ બદનને અને પોતાના આચારવીચારને પાક નહીં રાખવાની તેણીની આદત.

૯૪ મું. તેઓ વળી એમ માનતા હતા કે: જે કોઈ જીવ ધરાઈ જાય ત્યાં સુધી^૫ શરાબ પીયે છે, છટાં તેનામાં નીચે મુજબની જુદી જુદી ખાસ્યતો હસ્તી ધરાવે છે:—જો તે સર્વથી સરસ ઉદાર દીલનો હોય તો તેનામાં રાસ્તી હસ્તી ધરાવે છે, અને તે બહુ સારા વિચારવાલો, અને ખોદા તરફ સર્વથી સરસ એતેકાદ રાખનાર, અને સર્વથી વધારે દાનેશમંદ સખુનો બોલનાર નીવડે છે.

૯૫ મું. (૧) તેઓ વળી એમ માનતા હતા કે: તેજ અર્થ સવાળનું કામ છે કેજે ભલાં કામની એક શખ્સ પોતાના દીલમાં પરવરેશ કરે યા તેને પંપાલે, એટલે કે તે ભણું કામ કેજે તેણે પોતેજ બજાવવું જોઈયે, અને જે તેણેજ દુન્યામાં પાર ઉતારવું જોઈયે, અને જે (તેમ કરતાં) સંપુર્ણ રીતે તેનું પોતાનું^૫ થાય છે. (૨) અને તે સવાળનું કામ અશો લોકો સાથના તેના સમાગમને લીધે એવું છે, કારણ કે પવીત્ર લોકો સાથના સમાગમથી માણસ ખોદાને પીછાણે છે, તેમજ દેવને પણ સંપુર્ણ રીતે પીછાણે છે. (૩) અને જે કોઈ શખ્સે ખોદાને પુરેપુરો પીછાણ્યો હોય તે ખોદાથી પાછલ હકનાર નથી; અને જે કોઈએ દેવને પુરેપુરો પીછાણ્યો હોય તે દેવોની પાછલ જનાર નથી.

૯૬ મું. તેઓ વળી એમ માનતા હતા કે: “(ખોદા તરફની તારી ફરજો મનમાં ઉતારવાને) તુંને કોઈ (પવીત્ર) જગ્યાને ઉપર ગમે એવો કાણુ હોય તોપણ આ દુન્યામાં જાહેર થયેલા ખોદાઈ ખવાસ ઉપર ચીત રાખીને હંમેશાં મનન કર્યા કરવાનું કામ બેહતર છે.”

^૧ વાંચો દીનાક, એટલે “મત”; “અતુમાન.” બીજી રીતે, જીવાક “જગા,” “રહુકાણ” પણ થાય:—એટલે “જે કોઈ પોતાનું તન અને રહુકાણ સ્વચ્છ રાખે છે..”
^૨ દમનીહ, એટલે, “ઠગાઈ”; સખાંવિ ફાસી દમનહ “શિયાલ,” “એક ઠગારો શખ્સ”.

^૩ પહલવી જવીત-વસ્તરી અથવા જવીત વસ્તર્ગીહ; સખાંવિ અવસ્તા વસ્ત્ર, “પોષાક;” સખાંવિ ફાસી જુદા-ગુસ્તર “જુદાં જુદાં બીજાનાંવાલી”; એ રીતે જવીત-વસ્તરીહનો અર્થ “જનાકારી” પણ થાય.

^૪ વાંચો સીર એટલે, “પુરતી રીતે”. એ શબ્દ અઘર “પ્રમાણની અંદર” અથવા હીર “મોટી કાંમતનું” પણ વંચાય. પહલવી લખનારાઓ, અને ખાસ કરીને દીનકર્દ અને મઘનુગ-ઈ-અતૂના લખનારાઓ, મુજબ અસલી ઇરાનીઓ શરાબ “પ્રમાણમાં” (પત્માન), અથવા “પુરતો” (સીર), અથવા “હદથી વધારે” (અપરમાન) પીતા હતા. જુવો દીનકર્દ, વાલ્યુમ પહેલું, દસ્તુરજ પેશીતનજની આવૃત્તીનું પાતું ૪ થું, અને મેં પ્રગટ કરેલી દીના-ઈ-મઘનુગ-ઈ-અતૂ નો પહેલવી ટેક્સ્ટ, પ્રકરણ ૧૬ મું, પાનાં ૩૩-૩૫, ફકરા ૨૦-૬૩.

^૫ એનો અર્થ એ કે દીનમાં તે કામને સવાળકાર ગણવામાં આવ્યું છે કે જે કામ માણસ સવાળ તરીકે માનીને પોતાને હાથે આ દુન્યામાં બજાવે છે.

^૬ વાંચો ગુખ્યા; જુઓ યુહાનકાતહમાં ગુખ્યાનો અર્થ: “ઝંદ અને પાઝંદ ભણતર,” “એક ભાષા,” “ભાષાની એક શાખા.” એ ભોળ ગુખા પણ થઈ શકે; સખાંવિ ફાસી ગવા, “શાહી,” “જગ્યાની;” તેમજ પહલવી ગુખીહ, “સખુન” બી થાય.

૯૭ મું. તેઓ વળી એમ માનતા હતા કે: અશો લોકોની પોતાની ખુશાલીને માટે, અને ખોદાની ખુશાલી અને તેની તરફની જનકેશાનીને માટે, આપણુ માણસોએ સખ્ત મેહેનત કરવી ઘટે છે, કે જેથી જ્યાંસુધી આપણે આ દુન્યામાં છીએ ત્યાં સુધી આપણે પવિત્ર રહેયે; કારણ કે જ્યારે આપણે આ દુન્યામાં એવી રીતે (કાંઈ વગર) ચાલ્યે તો ભલી શક્તિઓ આ દુન્યામાં આપણાં તનમાં વાસો કરે છે, અને તેને લીધે આપણાં તન શાદમાન થાય છે.

૯૮ મું. તેઓ વળી એમ માનતા હતા કે: દીનની કેળવણી છોડી દેવી નહીં જોઈએ, કારણ કે જ્યારે એક માણસ દીનનો અભ્યાસ ઘણાં વર્ષો સુધી નિભાવી રાખે છે ત્યારે તે આ એક બાબતના સંબંધમાં બહુ મજ્જમ બને છે, અને તે આ છે કે, સર્વ શક્તીવાન સાહેબના સંબંધમાં તે બેગુમાન બને છે,^૧ એટલે કે (તે માને છે કે) ખોદા (હંમેશગીની) હસ્તી ધરાવે છે, અને દેવ (તે મુજબ) હસ્તી ધરાવતો નથી; ત્યારે અહુરમઝદ જગતનો માલિક ચીનવત પુલ ઉપર (આવાં આદમીને) સજા કરતો નથી.

૯૯ મું. (૧) તેઓ વળી એમ માનતા હતા કે: નિચલી ત્રણ ચીજો માટે દરેક માણસે ખતથી કોશિષ કરવી ઘટારત છે: (જેવી કે) સચ્ચાઈ અને પરહિઝગારી અને (ખીજઓની) મદદગારી.^૨ (૨) અને નિચલી ત્રણ ચીજોથી મજબુત મને દુર રહેવું જોઈએ (જેવી કે) ભુદાઈ અને (ખીજઓને) મદદ નહીં કરવાનો ખવાસ, અને બદપરહિઝી.

૧૦૦ મું. (૧) તેઓ વળી એમ માનતા હતા કે: નાચાર અને પશેમાની કરવા વિનાની^૩ (હાલત) માં કેટલાકો છે કે જેઓને એક ગુનાહ થયો છે એમ જાણવાની જરૂર છે, કે જે ગુનાહ થયા બાદ તેનો કાંઈ ઉપાય કે તેની તોજેશ થયેલી નથી. (૨) એટલે કે, જે કોઈએ પોતે કરેલા કોઈપણ જાતના ગુનાહોનો ઉપાય કર્યો નહીં હોય તો તેની

૧ એટલે કે, જ્યારે દીનની કેળવણી ઘણાં વર્ષો સુધી ચાલુ રાખવામાં આવે છે ત્યારે કુદરતી રીતે માણસનાં મગજમાં દીનદારીનો મજબુત છાપ જડ થાતો બેસે છે, અને તેથી તે સૃષ્ટીમાંના સર્વ શક્તીવાન અહુરમઝદની હસ્તી વીધે ગુમાન લઈ જવાને ના પાડે છે. ખોદાની હસ્તીમાં નહીં માનવું એ દોષખમાં જવા લાયક ગુનાહ તરીકે ગણાયો છે (જુલો પહલવી મધનૂગ-ધ-પ્રત્ન, બાબ ખીજો, ફકરા ૬૮ મો).

૨ વિચીતારીહનો અર્થ “મદદ” થાય છે. સખાંવા ફાર્સી ગુઝીદન, “મદદ કરવી,” “ચુટણી કરવી.”

૩ વાંચો લા વિજરીત જે લા વિજરીતની મતલબે વપડાયેલો છે; સખાંવા પહલવી વિનાસ વિજરિશન. આ ફકરાની મતલબ એમ છે કે જો કોઈ ગફલતીમાં કોઈથી એક ગુનાહ થયો હોય તો તેણે તેની તોજેશ કરવી જોઈએ, અને તેમ ગુનાહ કરવાનું ચાલુ રાખવું નહીં જોઈએ, નહીં તો આ દુન્યામાંખી તેને દુઃખ ખમવું પડશે.

તોજેશ કરી ન હોય, તે પાયદાર^૧ મહોટાઇ મેલવતો નથી, અને (પોતાની) ગેતીની દોલતની મારફતે પોતાની મોરાદ^૨ પર લાવી શકતો નથી; અથવા તો જો તે ચીજો હાંસલ કરે છે તોપણ (પોતાનાં અંતઃકરણના ડાંખને લીધે) તે દુખી થાય છે, અને તે ઉપરાંત આ દુન્યામાં તેને ખીજી જાતનું પુષ્કલ સંકટ ખમવું પડે છે; અને આ તેવોજ ગુનાહ છે કે જેનો ઉપાય અને જેની તોજેશ નહીં થયેલી કહેવાય છે. (૩) જો તેથી ઉલટું, (એટલે, તોજેશ) કરવામાં આવી નહીં હોય તો, તેને માટે તેથી આજે બાબદ-ની ધાસ્તી છે કે પોતાનાં ખાકી શરીર વડે જીંદગી અને તંદરેસ્તી તે જાલવી શકવાનો નથી, અને ઉપાય થયા વગરનો અને તોજેશ થયા વગરનો તે ગુનાહ (મરણ બાદ) તેજ કારણસર માફ થઇ શકે એવો નથી. (૪) તેટલા માટે તેણે એવો ગુનાહ કરવો નહીં જોઇયે કે જેનો ઉપાય અને જેની તોજેશ નહીં થવાને લીધે તે અંતે માફ થઇ નહીં શકે એવો ગણાય.

૧૦૧ મુ. (૧) તેઓ વળી એમ માનતા હતા કે: (કોઇની શખ્સે) પ્રમાણીક ખાહેશ ધરાવવી જોઇયે, અને ત્યારબાદ તે પ્રમાણીક ખાહેશ મુજબ વચન અને કામ બજાવવાં જોઇયે. (૨) અને જે કોઇને આ સુખ બખશવામાં આવ્યું હોય, તે એવી રીતે વર્તે કે જેથી તેનાં વચન અને કામોમાં કાંઇ પણ દેખીતી રીતે એકેકથી ઉલટું જતું નહીં હોય, ત્યારેજ તે માણસને અશો માણસ તરીકે ગણવો જોઇયે. (૩) અને જો તેના સંબંધમાં એમ બને કે કોઇ ચીજ દેખીતી રીતે એકેકથી ઉલટી જાય છે, તો તેણે પશીમાનીમાં રહેવું જોઇયે કે જેથી આખરે તે માણસ જે એવી હાલતમાં છે તેને ખોદા મીનોઇ હસ્તીઓના ચુકાદા વખતે^૩ દેવાના હાથમાં તણ દે નહીં. (૪) ખચ્ચીત એવા લોકો: એમ કહેશે કે “જયારથી આપણને પોતાને લલા મીનોએ પેદા કર્યાં ત્યારથી તેની આપણે મેહુરબાની ભોગવ્યે છીયે, અને તેનાથી જીવંદીએ પહોચ્યાં છીયે; વાસ્તે જે ગુનાહ કે દ્રવે પેદા કર્યો છે તે (તેણે એકલાએજ) આપણી ઉપર મોકલી આપ્યો છે, અને તે કારણને લીધે તે (દ્રવ) આપણી સાથે સમાગમમાં આવે છે,^૪ અને આપણને પોતાની તરફ ખેંચે છે.”

૧૦૨ જી. તેઓ વળી એમ માનતા હતા કે: લલા મીનોએ ઉપર યકીન રાખવું ઘણી જાતનું છે, અને લલા મીનોઓના સંબંધમાં એક જાતનું યકીન રાખવું આજે પણ છે:—જે

૧ નિશરતક રખાઇહુ, “પાયદાર મહોટાઇ.” બીજું વાંચણ વિશરપુક વ રખાઇહુ, “ઝલકાટ અને મહોટાઇ.”

૨ K. મુજબ કામક રખાઇહુ, “ખાહેશ પ્રમાણેની મહોટાઇ” (જે દુન્યાઇ બજાવવાને લીધે છે).

૩ પવન હુમાર ઇ મઇનૂગાન; એનો સામાન્ય અર્થ: “મીનોઓના હીસા-બમાં”. થાય બીજું, પવન હુમવાર ઇ મઇનૂગાન, “હમેશગીનાં બેહેસ્તમાં” એમ લેવાય; સખાવો ફાર્સી દાયમ બેહેસ્ત, “હમેશગીનું બેહેસ્ત.”

૪ વાંચો બન્નિશન; સખાવો ફાર્સી બંજદન, “મીત્રાચારી ધરાવવી”. બંધીશન બી વંચાય; સખાવો અવસ્તા બંદ, “ગાંઠ,” “જોડાણ.” ત્રિજું વાંચણ બજીશન છે, સખાવો અવસ્તા બુજ, ફાર્સી બુખતન.

કાષ્ઠ ભલાં કામો^૧ બળવી ભલા મીનોઓમાં યકીન ધરાવે છે, તથા માણસ જાતને દુન્યાને લગતું સુખ વેંહુંથી આપવાને તેઓ શક્તીવાન છે એમ માને છે, અને જે યકીન ઉપરથી તેઓ (યાને આદમીઓ) ભલા મીનોઓ પાસેથી આ દુન્યાને લગતું સુખ મેલવવાને આરજી રાખે છે.

૧૦૩ જી. (૧) તેઓ વળી એમ માનતા હતા કે: માણસનાં બદનમાં સર્વથી અગતની ચીજ તેનું ગઝોહર છે, અને તે બાદ બીજી શક્તિઓ છે. (૨) અને તે શક્તિઓ^૨ માણસજાતમાં એવા ઉપયોગને માટે જરૂરની છે કે તે શક્તિઓ જેટલું ગોહરને જાહેરમાં લાવે છે તેટલુંજ તેને ઉપયોગમાં પણ લાવે છે.

૧૦૪ થુ. (૧) તેઓ વળી એમ માનતા હતા કે: નિસ્તીની મતલબ સર્વથી બદબખ્ત ઉતરીકે સ્વીકારવી જોઈયે; ગોયા માણસનું ગોહર ભલું છે યા તો ખુશ છે, પણ (નિસ્તી ને સખમે) ઘણાં એક માણસોનું ગઝોહર તદન ગુનાહભરેલું થાય છે અને તેઓ પાયમાલ થાય છે. (૨) જે કારણસર (આદમીની અંદર) અનુમાન બાંધવાની ઘણી ખીલવેલી શક્તિ અને બહેળાં જાણુની જરૂર છે, જેની મારફતે ભલું થું છે અને ખુશ થું છે, તથા અયાદેહ અને કોતાહ થું છે, તે જાહેર થાય; તેની અજમાયશ થવી જોઈયે, અને તેની (બરાબર) સમજ મેળવાવી જોઈયે.

૧૦૫ મુ. (૧) તેઓ વળી એમ માનતા હતા કે: માણસે પોતાની અફલથી બધાંની આગમ્ય આગે એક બાખદ સમજવી જોઈયે કે, જ્યારે મોતેબર (દીનને લગતું) શિક્ષણ આપવામાં આવે ત્યારે તે પ્રમાણીક નિષ્ઠાથી અપાવવું જોઈયે. (૨) અને દીનને લગતું યકીન ય આ રીતે સ્થિર થયું કે માણસ ગોયા સદગુણી કે ગુનાહભરેલું કામ કરે, પણ જ્યારે (તેનું) કામ) કસોટી હુકમ આવે ત્યારેજ તે માણસની ખાસ્યત જાહેર થાય.

૧૦૬ હું. (૧) તેઓ વળી એમ માનતા હતા કે: જ્યારે એક માણસ ખોદાઈ દીનની બાજુમાં મક્કમપણે ઉભો રહે છે, ત્યારે પણ આ દુન્યામાં આસપાસના સંજોગોને લીધે જે પીડાઓ (બરપા થાય છે) તે તેને ભોગવવી છે, અને તેને લીધે તેની ઉપર આવી પડતાં સંકટોની વખતે તેણે પોતાની જાંદગી ચાલાકીથી અને ઉમદા કોશિષ સાથની રંજ^૩થી ગુજારવી જોઈયે. (૨) ભુખ અને તરસ અને આફત અને ખીમારીનું દુઃખ

૧ યજ્ઞસ્તેના ૧૦મા હાના ૧૦મા ફકરામાં વપડાયલા અવસ્તા શબ્દ હુવાપ સાથે સખાવિ. પહલવી પવન હુવાપનો ખીજો અર્થ “અંદરખાનેના ગુણોથી,” “માન સાથે” અંથવા “ઉદાર રીતે” એવો પણ થાય છે.

૨ અફઝાર, સખાવિ અસલ ફાર્સી ધાતુ હર.

૩ દૂશવાસ્તર, એ પહલવી દૂશવાસ્તર ઉપરથી નીકલેલો છે, અને તેનું બગડેલું રૂપ છે; સખાવિ અવસ્તા દુઝાથ્રિ, “અનઆસાની.” પહલવીમાં દૂશવાસ્તરનો અર્થ “આસાની વગરનું,” “ઝલકાટ વિનાનું” એવોખી થાય.

૪ વાંચો વાવરીગાનીહ, અને નહીં કે વ આફ્રીગાનીહ. પાછલાં વાંચણનો અર્થ “અને (ધર્મની સ્થાપણાને માટેની) તાબુખી” એવો થાય છે.

૫ પવન યેદા મદમ યાતીહા, “હાથની ચહડીઆતી કોશિશોથી.” સખાવિ અવસ્તા શબ્દ યાતા, “જેર”; “તાકાત”

જે તેને આ દુન્યામાં આવી પોહોંચે છે, તે સઘળાં દુઃખ તેણે જે કાંઈ ખીજી ખમ્યું હોય તેની સાથે તેનાં મરણ પછી ભલા મીનોઓના હેસાબ શુમારને વખતે ગણવામાં આવે છે.

૧૦૭ મું. તેઓ વળી એમ માનતા હતા કે: ભલાંઓની ભલાઈ તે (શખ્સ)ને માટે હોવી જોઈએ કે જે ભલાઈનો બદલો વાળી આપે; અને ખાફી ભલાઈ તે છે કે જે ભલી ખાહેશમાંથી બરપા થાય છે.

૧૦૮ મું. (૧) તેઓ વળી એમ માનતા હતા કે: ત્રણ ચીજો માણસોને માટે સર્વથી નેક છે. (૨) અને તે નીચે મુજબ છે:—હોમનું પીણું, શરાબનું પીણું, અને એકાંતવાસ જીંદગી ગુન્નરવી.^૧ (૩) જ્યારે હાવનીમમાં હોમ^૨ હોય છે ત્યારે તે પીવા રવા છે; અને શરાબનું પીણું જ્યારે સંપુર્ણ શાંતી હસ્તી ધરાવતી હોય ત્યારે (સાફ છે); અને એકાંત જીંદગી ગુન્નરવી એ જ્યારે જુરાંઓથી એક માણસ અલગ થયેલો હોય ત્યારે (સારી) છે.

૧૦૯ મું. તેઓ વળી એમ માનતા હતા કે: કેટલાંક ભલાં લોકોએ નીચલા સવાલો પુછ્યા હતા: “બદનનું રક્ષણ કે શાથી છે? રવાનનું રક્ષણ શાથી છે? અને ભલી કીર્તીનું રક્ષણ શાથી છે?” (૨) (જેનો) પચોથોડકોએશોએ જવાબ વાળ્યો કે: “બદનનું રક્ષણ નીચમીતપણમાં^૩ છે; રવાનનું રક્ષણ ગુનાહ વગરની હાલતથી છે; અને ભલી કીર્તીનું રક્ષણ ફસાહતની સસાઈમાં સમાયલું છે.

૧૧૦ મું. (૧) તેઓ વળી એમ માનતા હતા કે: માણસો માટે કેટલીક ચીજો ઉત્તમ છે. (૨) અને તે ચીજો નીચે મુજબ છે:—ખોહોલી મેહુમાનદારી,^૪ ખોહોલું માન,^૫ સાફ નરસું પારખવાની પુરતી શક્તિ, અને મીનોઈ શક્તિઓ પાસેથી ભલાં કામોનો બદલો મેલવવાની ખાહેશ, અને (દીનની) કેળવણી મેળવવાની^૬

૧ કુસ્તક બરિશનીહ, જેનો અર્થ “જીંદગી એકાંતવાસ ગુન્નરવી;” એટલે, દુન્યાની લાલચોથી એલાહેદા રહી નેકીના વીચારમાં અને ખોદાની યાદમાં જીઓર્ગ વયે ખાનગી જીંદગી ગુન્નરવી.

૨ હોમની નહાની સલીઓને હાવનીમમાં કુટીને તેનો રસ કહાડી યજ્ઞને વિગેરે કીયાઓમાં ધજવામાં આવે છે, તેને માટે લખનાર એશારો કરે છે.

૩ વાંચો પર્વન્દ, અવસ્તા પધરી “આસપાસ” અને બંદ “બાંધવું;” સખાંવા ફારસી પર્વન્દ, “આસપાસ લપેતેલું.”

૪ અનઅનઅસાનીહ, “જે વીરૂધ જતું નહીં હોય તે;” “(બદનમાં) અનીયમીતપણું અથવા અપવીત્રતાઈની ગેરહાજરી તે,” એ ઉપરથી “શરીરની પ્રમાણ પ્રમાણેની રચના.”

૫ નવીતવરીહ; સખાંવા ફારસી નવીહ, “મેહુમાની,” “ખુશ ખબર,” “ધનામ,” “ધનસાફ” વિગેરે. એ શબ્દનો ઉપયોગ જે પહલવી દીનકર્દનાં વોલ્યુમ ૧૦ માં માં, પુસ્તક ૬ ઠાંના ૨૯ માં ફકરામાં થયેલો છે તે જુવો.

૬ વાંચો હુપારીહ, સખાંવા અવસ્તા હામ-પર, સંસ્કૃત સંપર, “ઉમેરવું,” “ઉપરવેર ભરવું,” એ ઉપરથી “પુરતો સંગ્રહ” અથવા “પુરતો વધારો.” ખીજું વાંચણ અહીપારીહ (સખાંવા અહીપાર્તન) થાય છે, તેનો અર્થ “ગણી જવું,” “ઘેરી લેવું,” “વાપડી નાખવું” થાય છે. ત્રિજું વાંચણ હુપારીહ છે, જેનો અર્થ “સાફ કરજ” એમ થાય છે; સખાંવા અવસ્તા પાર.

૭ સખાંવા અવસ્તા હાવિશ્ત, “એલો,”

ખાણેશ. (૩) કારણ કે તે સઘળા સદગુણોમાંથી ધાર્મિક કેળવણીની આબદ સરસ છે, એટલાં માટે કે (એક પેગમબરનો) ધાર્મિક ચેલો થવાથી (ઉપર જણાવેલા) સઘળા પાંચ સદગુણો પિછાણી શકાય છે.

૧૧૧ મુ. (૧) તેઓ વળી એમ માનતા હતા કે: જ્યારે કાંઈ એ માણસો ભલામીમાં એકસરખા હોય અને તેઓમાંનો એક બીજાના કરતાં દીનની અંદર વધુ યજ્ઞીન ધરાવતો હોય, તો જ્યારે તેઓ બંને સાથે મળે છે ત્યારે તેઓની ખાસ્યત જુદી માલમ પડે છે. (૨) એમ શા માટે છે તે પહેલાંએ સમજવું જોઈયે; સખ્ય કે જો તે સમજ નહીં શકે તો તેથી તેનો મીનોઈ ખબનો કમી થાય છે, એટલાં માટે કે પેલો બીજો આદમી (તે મીનોઈ ખબના વીધે) વિચાર થોડોજ કરે છે.

૧૧૨ મુ. તેઓ વળી એમ માનતા હતા કે: દરેક માણસ પોતાના હિસાબ શુમારનું પુસ્તક^૧ પોતાને હાથે બનાવે છે; કારણ કે જો એક માણસનાં કર્તુક રાસ્ત હોય છે, તો ભલા યજ્ઞો તેની મદદે પોંહોયે છે, અને તે માણસ તરફ સર્વથી સરસ અશોષ મારફતે તેનું ભણું કરવાની ધારણા તેઓ રાખતા હોય એમ તેને ચાહે છે.

૧૧૩ મુ. (૧) તેઓ વળી એમ માનતા હતા કે: માણસોને માટે સાત ચીજો સરસ છે. (૨) તે ચીજો નિચે મુજબ છે: કીર્તી, અશોષ, અમીરી ખવાસ, અકાસ રાખવાની શક્તિ, હકુમંત, તનમનની દરસ્તી અને (ખોદા તરફ) માનની લાગણી. (૩) કીર્તી આમાં સમાયલી છે કે ભલાઓની લાયક મળહ માટે એક માણસ પોતાનો દર્વાજો ખોલેલા રાખે. (૪) અશોષ આમાં સમાયલી છે કે એક માણસ રવાનને ખાતરજ સવાબનાં કામો કરે. (૫) અમીરી ખવાસ એ છે જે એક માણસ અશો અને લાયક આદમીઓને ભેટો અર્પણ કરે. (૬) અકાસ રાખવાની શક્તિ એવી છે કે એક માણસ પોતાનાં શરીરને ગુનાહથી પરહેજ રાખી પોતે પણ તેથી પરહેજ રહે. (૭) હકુમત તે છે કે એક માણસ ભલામીને ટકાવે છે, અને ધુરામને તોડે છે. (૮) તનમનની દરસ્તી એ છે કે એક માણસ પોતાનાં બદન અને રવાનને ધુરાં લોકો અને ઉલટી ચાલનાં માણસોથી દુર રાખે છે, અને પોતાના જેવા ખવાસના લોકોની સંગત રાખે છે. (૯) (ખોદા તરફ) માનની લાગણી એવી છે કે એક માણસ પોતાને મળેલાં સુખને માટે ભલા યજ્ઞો અને ખોદાતાલા તરફ સંપુર્ણ માનભરેલી વફાદારી સાથે જોય છે; અને જો ખોદાઈ રમરણ કરવાને તે સામર્થ્યવાન થયો નહીં હોય તો ભલા યજ્ઞો તેને તે તરફ લઈ જાય છે, અને તેને ઘેરી લેતાં સંકટને તેનાથી દુર નહસાડે છે, અને જે ભણું છે તે હમેશાં તેની તરફ ખોદાની તરફથી પોંહોયે છે.

૧ વાંચણ: દસ્તક: “હીસાબની ચોપડી”; સખાવો ફાર્સી દસ્તક. લખનાર એમ કહેવા માગે છે કે દરેક જણ પોતે આએ દુન્યામાં કરેલાં ભલાં અને ભુગં કામોનો હીસાબ જમા કરે છે. એ દસ્તક શબ્દ હુદયતકબી વંચાય, અને તેનો અર્થ “જીંદગી” થાય. તેમ લયે તો એ વાક્યનો અર્થ નીચે મુજબ થાય: “દરેક જણ પોતાની જીંદગી અથવા લવીબ્ય પોતાને હાથે બનાવે છે.”

૧૧૪ મું. (૧) તેઓ વળી એમ માનતા હતા કે: માણસો માટે આ ચીજો માણસો માટે શ્રેષ્ઠ છે: માણસ જાતની દોસ્તી, અને બેહેસ્તની ખાલેશ, ^૧ અને સમ્યાધ, અને સગાંઓ તરફ મદદગારી, ^૨ અને સંપુર્ણ નેક મનશી, અને આદરમાન ભરેલી વર્તાણુંક, ^૩ અને સખાવત અને અંતઃકરણની શુકરગુઝારીની લાગણી, અને દીનને લગતી ગોફતોગુ અને મધ્યમપણું. (૨) અહુરમઝદનો કાયદો તે માણસ જાતની દોસ્તી છે; અને બહમનનો કાયદો તે બેહેસ્તની ખાલેશ ^૪ છે; અને અદીબેહેસ્તનો કાયદો તે સમ્યાધ છે; અને શહરેવરનો કાયદો તે સગાંઓ તરફની મદદગારી છે; અને સ્પંદારમદનો કાયદો તે સંપુર્ણ ફેદાગીરી અને નમનતા છે; અને ખોરદાદનો કાયદો તે સખાવત અને અંતઃકરણની શુકરગુઝારીની લાગણી છે; અને અમેરદાદનો કાયદો તે દીનને લગતી પવિત્ર ગોફતોગુ અને મધ્યમપણું છે.

૧૧૫ મું. (૧) તેઓ વળી એમ માનતા હતા કે: માણસોને માટે આ જુદી જુદી ચીજો બહુ સારી છે. (૨) અને તે નીચે મુજબ છે: અંતઃકરણ, અને સારી ખાસ્યત, અને દાનાધ, અને નિતીમાન ભદ્રાધ, ^૫ અને કીર્તી. (૩) જે તેઓ પોતાની શક્તિઓની સાથે પ્રમાણુ ધરાવતાં નથી તો ઉપર વર્ણુવેલી ચીજો તે માણસો મેલવી શક્તાં નથી. (૪) અંતઃકરણની શક્તિ તેનામાં હોય છે કે જે ઇમાનદાર હોય; અને ઇમાનદારી એ કે એક માણસ એક દોસ્ત જે ભલા ખવાસવાલો, જે અશો, જે (બીજાઓ તરફ) ભલો હોય, તેને મુખ્ય રાહબર ગણે અને (તેને) આ મુજબ કહે કે: “તું (મારામાં) જે કાંઈ ખામી જોય તે (મને) બહાર કર, કે જેથી હું મારામાં સુધારો કરું;” અને જે કાંઈ તે રાહબર કહે તે આતુર્તાથી અને ખુશીથી સમજી લે, અને તેના કહેવાને તે તાબે થાય. (૫) ભલા ખવાસની શક્તિ તેનામાં સમાયલી હોય છે કે જે સદગુણી લોકો સાથે ફરવાની પ્રમાણીક લાગણી ધરાવતો હોય, અને દરેક જણ પાસેથી સદગુણ હાંસેલ કરવો અને કોઈપણ માણસ પાસેથી ખુરાધ હાંસેલ કરવી નહીં એવો તેનો નીયમ હોય. (૬) દાનાધની શક્તિ આ છે કે અશો લોકોને માટે માનભરેલી લાગણી ધરાવવી. (૭) નિતીમાન શ્રેષ્ઠાધની શક્તિ ઉદયોગ અને ચાલાકીને

૧ વહિશત ખાહીશ (વધારે શુધ્ધ ખાચીશ, અવ. ઇશ “ધચ્છવુ”) DE. મુજબ વહિશત અવિનાસીહ, “બેહેસ્તના લોકોનાં જેવું નીર્દોષપણું.” બીજું વાંચણ: વહિશત હુહખીહ, “અશો મીત્રાચારી,” એટલે “બેહેસ્તની હસ્તીઓ સાથનો સમાગમ.” ત્રિજુ વાંચણ: વહિશત હુન્દશીહ, “બેહેસ્તની ધારતી.”

૨ ખીશાવંદ-ચારીહ.

૩ અધરતનીહ.

૪ DM. અને DE. મુજબ આશતીહ, “સુલેહની ખાલેશ.”

૫ બીજો અર્થ “સદગુણ” “હુનર” વિગેરે; સખાવો અવસ્તા હુનર.

૬ ખૂંક ઇ કાર્ડન, “પ્રમાણીક અથવા સદગુણી વલણ”

સમાવેશ કરે છે. (૮) કોર્ટની શક્તિ રાસ્ટી અને સાચ્યા જીવનના પ્યારનો ૧ સમાવેશ કરે છે.

૧૧૬ મું. (૧) તેઓ વળી એમ માનતા હતા કે: બેહુશ્તના લલા યઝદોના સંબંધમાં ત્રણ ચીજો ધણી સારી છે. (૨) અને તે નિચે મુજબ છે:— તેઓ સાથની મોહબત વધારવી, તેઓની પરસ્તેશ કરવી, અને તેઓ ઉપર ઉમેદ રાખવી.

૧૧૭ મું. તેઓ વળી એમ માનતા હતા કે: માણસને માટે આ બે નીયમો ઉત્તમ છે:—પોતે લલા થવું, અને બીજા તરફ લલાઈ કરવી.

૧૧૮ મું. (૧) તેઓ વળી એમ માનતા હતા કે: મોટાં માણસો અને પાદશાહો માટે બે ચીજો શ્રેષ્ઠ છે. (૨) અને તે નિચે મુજબ છે: નેક આદમીઓને અને તેટલી મદદ કરવી, અને છુરાઓને દાખી દેવા.^૨

૧૧૯ મું. તેઓ વળી એમ માનતા હતા કે: અસાધારણ નેક ખસલત^૩ તે છે કે વિચાર, વચન અને કામમાં ધણુંજ ખાલેસ^૪ હૈકું રાખવું; એની સમજણ એકે એક આદમીથી ગુનાહ છુપી રીતે કરવામાં આવે છે, અને નહીં કે એક પ્રમાણીક કામ.

૧૨૦ મું. (૧) તેઓ વળી એમ માનતા હતા કે: ચાર^૫ નેક ખસલતોથી રવાનનો દોજખથી છુટકારો ધણું દરજ્જે થઈ શકે છે. (૨) અને તે નિચે મુજબ છે: હેસાનની લાગણી અને સુલેહસંપન,^૬ બદકામોથી દુર રહેવું અને પવીન કામો કરવાં.

૧૨૧ મું. તેઓ વળી એમ માનતા હતા કે: રવાન સવાબકાર નિયમો પ્રમાણે ચાલવા માટે છે; અને ખજનો દુ:ખીઓને મદદ કરવાને માટે છે; અને અકલ ખંતથી કોશિષ પાર પાડવાને માટે છે.

૧ કલમી કેતાબોમાં મલતી જોડણી મુજબ— આ અર્થ થાય છે, હું એ શબ્દને હુમિત્રોઇહ તરીકે વાંચું છું. એનો અર્થ “સારો કરાર” “સાચ્યો પ્યાર”, “સાચ્યી કબુલાત” બી થઈ શકે; સખાવો અવસ્તા મીથ્ર. એ શબ્દ હુમતોઇહ, “સારો વીચાર,” વંચાઈ શકાય; સખાવો અવસ્તા હુમત. ત્રિજું વાંચણ: હોમ તનીહ, “અમર્ગી.”

૨ વાંચો અરદિશન ઇ સરીતરાન કર્તન, “છુરાં માણસોને નહીં વધવા દેવું.”

૩ પહલવીમાં મનદવમનો સામાન્ય અર્થ “ચીજ” થાય છે.

૪ શપીર; હીયાં “શ્રેષ્ઠ” ની મતલબ વધારે બંધબેસતી છે.

૫ DM. માં આવેલા પવન અરખાને પવન રખાનાં બગડેલાં રૂપ તરીકે લેતાં આખખા વાક્યનો અર્થ નીચે મુજબ થાય છે: “ઉમેદા કામોથી (પવન રખા મનદવમ) રવાનને પુષ્કલ છુઝોર્ગી મલી શકે છે.”

૬ અવીર શાયત ખુખતન.

૭ DM. અને DE. મુજબ આશ્તીહ; K મુજબ નિવાખ્તગીહ: “છુટકારો,” “માયાહુ વર્તણૂક”, સખાવો ફાર્સી નિવાખ્તન, “શાંત કરવું.” “ખચાવવું.”

૧૨૨ મું. (૧) તેઓ વળી એમ માનતા હતા કે: દીનમાં આએ (એ નેક ગુણો) ની આવી રીતે ભલામણ કરવામાં આવી છે. ૧ (૨) એક તો પાદશાહો તરફ મોહ્યત-ભરેલી લાગણી ધરાવવી; અને બીજો ગુણ એકે એક માણસ પોતાનાં બદનને આરીક સંભાળથી અને ખુશાલ જીવથી અને ગુનાહથી નીરાણું બલવી રાખે, અને જનકેશનીથી તથા દીનની સતા પ્રમાણે ચાલી ૨ ખોદાતાલાની પરસ્તેશ કરે. ૩

૧૨૩ મું. તેઓ વળી એમ માનતા હતા કે: જે કોઈ પોતાની કસુરને માટે દલગીરી દેખાડવા માગતો હોય તેણે સર્વ શક્તિવાન સાહેબ અહુરમઝદ અને અમેશાસ્પદો અને પાદશાહો તરફ (અને) સઘળાં જનમેલાં અને હવે પછી જનમનારાં રાસ્ત અને સદગુણી દોઢા માટે આશીરવાદનાં કલામો યાદ કરવા જોઈયે, અને અહરમન અને દેવો અને ખુરાઓને બદ દોઆ દેવી જોઈયે.

૧૨૪ મું. (૧) તેઓ વળી એમ માનતા હતા કે: સર્વ શક્તીવાન સાહેબ અહુરમઝદે નીતિમાન સ્વભાવ અને દીનને સર્વથી શ્રેષ્ઠ પેદા કર્યા છે. (૨) જેનામાં નીતિમાન સ્વભાવ નથી તેનામાં દાનદારી નથી; અને જે કોઈને નીતિમાન દોસ્તી નથી તેનામાં ભલાઈ નથી; અને જે કોઈ નેક આદમીઓનો તેઓના સદગુણને લીધે દોસ્ત છે તે પોતેજ ભલાઈનું એક સ્વરૂપ છે.

૧૨૫ મું. (૧) તેઓ વળી એમ માનતા હતા કે: જે કોઈ કીર્તીમંદ થવા ઇચ્છે તેણે ખોરશેદની સેતાયશ કરવી. (૨) જે કોઈ એમ ઇચ્છે કે તે જે યઝસ્ને કરે તે ખોદાતાલાને સર્વથી સરસ રીતે પોહિંચે, તેણે પોતાના હાથ (ગુનાહથી) સાફ રાખવા, અને પોતાનાં બદનને અને કપડાંને પવીત્ર રાખવાં. (૩) અને જે કોઈ પોતે કાંઈ ખોદા પાસે માગતો હોય તે સર્વથી સરસ રીતે મેલવવા ચાહે તેણે જીગરની માન ભરેલી લાગણી ૪ સાથે ખોદાની બંદગી કરવી. (૪) અને જે કોઈ એવી ખાલેશ રાખે

૧ DM. માં આવેલા અયુક્ટ શબ્દને ઉમેર્યે તો નીચે મુજબ તર્જુમો થાય: “જેમાંથી એકની ભલામણ કરવામાં આવી છે.”

૨ વાંચણ: પવન યસ્ક ઇ જાન વ દસ્તોઅર. બીજું વાંચણ: પવન ફેહક ઇ યાન વ દસ્તોઅર, “રવાન અને દસ્તુરના ફર્માવ્યા મુજબ;” સર્ખાવિ ફાર્સી ફહ, “જે કાંઈ અર્” હોય તે ફર્માવણું અને ખોદું હોય તેને અટકાવણું.” યાન વાંચણ સાથે સર્ખાવિ અવસ્તા બોઝ યાન, “રવાન,” “જાંદગીનું ફહ;” ફાર્સીમાં જાન શબ્દ “રવાન” “જાંદગી” એવી મતલબે પણ મલે છે.

૩ આએ ૧૨૨ મો આબો ફકરો ખોટી જગ્યાએ મુકવામાં આવ્યો છે, અથવા તો તે પાછલથી કદાચ ઉમેરવામાં આવ્યો હોય, અથવા તો જે અસલ કેતાબ ઉપરથી હાલની નકલો મળે છે તેમાંથી એક આગલો ફાલ્તો નીકળી ગયલો હોવા જોઈયે.

૪ વાંચણ: ગુવીજાર; સર્ખાવિ ફાર્સી ગુગુઝાર, “જે કોઈ માનની લાગણી દર્શાવે છે તે;” તેમજ સર્ખાવિ ખરાજ ગુઝાર, જુવો ખુરહાનેકાટે. પહલવીમાં બીજી જગ્યાએ એ શબ્દનો અર્થ “ખુલ્લા અથવા સાદા શબ્દોમાં” એમબી થાય છે.

કે સારા ધોરણ ઉપર ચુંટી કહાડેલી અનભુમનની સલાનાં જીગરમાં સારા ઉમદા સખુને। તેનાં તરફથી પોંછિયે, તેણે ઉમદા અવસ્તાનાં ફકરાઓ^૧ તે સલાની હજુરમાં ગંભીરાધથી પઢવા જોઈયે.

૧૨૬ મું. તેઓ વળી એમ માનતા હતા કે: જે કોઈ પોતાની ઉપર આવી પડેલી આફતો માટે, અને જે હજી સુધી તેની ઉપર નહીં પડી હોય એવી આફતો માટે, ખોદા તરફ ડર અને માનથી જન્ય છે, તે તેની ઉપર જે (આફત) આવી પડી હોય તેમાંથી ખોદાની મેહરબાનીથી મુક્ત થાય છે, અને તેની ઉપર આવી પુગી નહીં હોય તે આફત તુરત તેને આવી પોંછિયતી નથી.

૧૨૭ મું. (૧) તેઓ વળી એમ માનતા હતા કે: માણસે પોતાની જાંઘીને પ્યારી ગણવી એ સારી વાત છે, અને તેમ ગણવામાં તનદરેસ્તી જળવવી સારી છે. (૨) બીજું, સદાયરણ એ સારો ગુણ છે, અને સદાયરણમાં સાચી અને ભલી દીનને ચીવટાઈથી વળગી રહેવું સાફ છે. (૩) ત્રીજું, દાનાઈ એ ભલી બક્ષેશ છે, અને દાનાઈમાં સહનશીલતા અને સાવધ રહેવું^૨ સાફ છે. (૪) ચોથું, દોલતમંદી એ સારી ચીજ છે, અને દોલત સાથે સંતોષીપણું અનં લાયકાત એ સારાં છે. (૫) પાંચમું, (સંસારનું) સુખ સાફ છે, અને તે સુખની અંદર એક બાતું જે આબરુદાર કુટુંબની માતા અને પોતાના પતીની માનીતી હોય તે સારી છે. (૬) છઠું, દોસ્તી યા મોહબત સારી ચીજ છે, અને દોસ્તીમાં એકસંખી સારી છે. (૭) સાતમું, સચ્ચાઈ સાથની સખાવત સારી છે, અને સચ્ચાઈ સાથની સખાવત કરવામાં મોટા લાભો (લોકોને) બક્ષવા એ સાફ છે. (૮) આઠમું, એક માણસે પોતાના રવાનની બોખતગી ઉપરાંત, બીજાઓનાં રવાનોની બોખતગી (છુટકારા) માટે કોશિષ કરવી સારી છે. (૯) નવમું, સવાબનાં કામો કરવાં, ગુનાહથી પરહેજ રહેવું, દીનનાં મોટાં ફરમાનો ય મુજબ પુષ્કળ સવાબનાં કામો કરવાં, અને ગુનાહથી ઘણુંજ પરહેજ રહેવું, અને ખાસ કરીને અતીદુષ્ટ હોય એવા

૧ પવન ચિમિગાન, “(અવસર) ને લાયકની નિરંગોમાં (સમાયલી બંદગીઓ).” ચિમિગ બોલને “અગતની” અથવા “લાયકની” એવી મતલબે લેવો જોઈયે. બીજું વાંચણ: પવનિચ ચ્યાન થઈ શકે; તેમ વાંચતાં આખા વાક્યનો અર્થ નીચે મુજબ થાય; “તે મજલેસની સનમુખ અવસ્તા છતાંયે અને ગંભીરતાથી પઢી જાય.”

૨ K. મુજબ વાખતગીહ મેં વાંચ્યો છે; સખાવિ ફાર્સી બાખતન “જગૃત રહેવું,” એ ઉપરથી “જગૃતી,” “આસપાસના સંજોગો તપાસતા રહેવાની રીત.” DM. અને DE. પ્રમાણેનું વાંચણ: વ નિયાઝગીહ, “કંગાલીયત” થાય.

૩ જ્યારે દુન્યાઈ ખજનો કંગાલ અને તંગીમાં આવી પડેલાં લોકોનાં સંકટો તાળવા પાછલ વાપરવામાં આવે ત્યારે તેનો માલિક તે સખાવત માટે લાયક ઠરે છે. સખાવતને ખાતરજ સખાવત કરવી, અને દુન્યાના કોઈ લોભ કે માન ખાતર સખાવત કરવી નહીં, એવું જરથોસ્તી દીનનું તેના પાલનારાઓને ફર્માન છે, અને સર્વથી અગતના સદગુણોમાંનાં એક તરીકે તેને ગણવો જોઈયે. એજ ફકરાનો સાતમો વાક્ય ચોથા સાથે સખાવો.

૪ મસ-દાતિસ્તાનીહનો સામાન્ય અર્થ “ઉંચાં ધાર્મિક મતો પ્રમાણે,” અથવા “અગતના ધાર્મિક ફેસલાઓ પ્રમાણે” થાય છે,

શુનાહથી પરહેજ રહેવું સારું છે. (૧૦) દસમું, સુખી અંજમ એ સારી ખીના છે, અને સુખી અંજમમાં (સવાય કરીને) રવાનનો દોજખમાંથી છુટકારો કરવો એ સારી ચીજ છે.

૧૨૮ મું. તેઓ વળી એમ માનતા હતા કે: આશમોઘી^૧ એ શું છે તેથી વાકિફ થવા પછી તેથી^૨ તદન પરહેજ રહેવું જોઈયે; અને જે કોઈ દુરઅદેશ અને દાનાવ આદમી હોય તેણે પણ આ પ્રમાણે મગર થવું નહીં કે: “તે (એટલે, આશમોઘી) મને સાંકલે બાંધી શકનાર નથી;” કારણ કે આએ (જમીનપરની) રજ જે આટલી બારીક અને પોચી છે તેથી એક કઠણ અને ચીવત પથ્થરમાંથી બનેલી છે.

૧૨૯ મું. (૧) તેઓ વળી એમ માનતા કે: એક માણસ પોતાના વસવાતમાં દૂજને દાખલ થવા દે^૩ પણ પોતાના કામમાં તે નહીંજ. (૨) કારણકે જે શખ્સ તેને પોતાના ઘરમાં આવવા દે છે તે શખ્સ તેને દાખી શકે છે, અને જ્યારે પણ તે ચાહે ત્યારે તેને ઘરમાંથી કહાડી મેલી શકે છે. (૩) અને જે કોઈ પોતાના કામોમાં તેને માટે બાહેશ રાખે છે, તે તેની ઉપર કાબુ ધરાવી શકતો નથી.^૪

૧૩૦ મું. (૧) તેઓ વળી એમ માનતા હતા કે: દૂજને એવી જગાએથી હાંકી કહાડવો જોઈયે કે તેવી જગાથી જ્યારે તેને હાંકી મેલવામાં આવે ત્યારે તે બધી દુન્યામાંથી દુર થઈ જાય. (૨) અને વળી, એક લલા મીનોને એવી જગામાં રાખવો જોઈયે કે તે જગામાં તેનું રહેઠાણ કરવાથી આ સઘલી દુન્યામાં તેનું રહેઠાણ થયણું ગણાય; અને તે જગા માણસનું પોતાનું તન અને તેનું કુટુંબ છે.

૧૩૧ મું. (૧) તેઓ વળી એમ માનતા હતા કે:—એક માણસ જે ઉંચા મરતબાએ પોહિયે તે (તેવા મરતબાને) શણગારવા માટે છે; અને જ્યારે તે મરતબાનો શણગાર થાય છે ત્યારે તેનાથી આખી દુન્યાનો શણગાર થાય છે; અને જ્યારે તેના ઉંચા મરતબાનો શણગાર તેનાથી થતો નથી ત્યારે તેનાથી કોઈ પણ મરતબાને દીપાવી શકાય નહીં. (૨) આવા મુખ્ય મરતબાને તેઓ માણસનાં પોતાનાં તન તરીકે ઓળખાવતા હતા.

૧૩૨ મું. (૧) તેઓ વળી એમ માનતા હતા કે: માણસને માટે ચાર ચીજો ઘણી નેક છે. (૨) અને તે નિચે મુજબ છે: રવાનનો ખોરાક, અને રવાનનું વચન, અને રવાનની કરણી, અને રવાનની સ્ત્રી. (૩) રવાનનો ખોરાક એ છે કે જે કોઈ જીંદગીનો પોતાનો ફાલો જે ભોગવે છે અને જળવી રાખે છે તે એવી રીતે ભોગવે છે અને જળવી રાખે છે કે ગોયા તે (રવાન તરફની) એક ફરજ બજાવતો હોય. (૪) રવાનનું વચન એ છે કે જે કોઈ પોતાનાં રવાનને

૧ એટલે, દીનને લગતી અશોષ અને રાસ્તીનો નાશ કરવો તે.

૨ કલમી કેતાબોમાંના મિનિય ઝિમાન ખોલો મુજબ નીચે પ્રમાણે તર્જુમો થાય: “દરએક જમાનાએ કોઈ પણ જાતની આશમોગીથી પુષ્કળ પરહેજ રહેવું જોઈયે.”

૩ ખીલું વાંચણ: અનઆસાન; એ વાંચણ મુજબનો તર્જુમો નિચે પ્રમાણે થાય: “રવાનનાં રહેઠાણમાં દૂજ આસાની વગરનો હોય છે, પણ લડતાનાં રહેઠાણમાં એમ તે હોતો નથી.” પહલવી કાર ખોલનો અર્થ અહીં “લડાઈ” તરીકે લીધો છે.

૪ સખાવો ફકરો ૧૩૨, ૬.

માટે પોતેજ જ્ઞાનગો ? હોય. (૫) રવાનની કરણી એ છે કે જે કોઈ રવાનના દૂજ સાથે, અને નહીં કે પોતાનાં કામોના દૂજ સાથે, લડાઈ ચલાવે; કારણ કે જે કોઈ પોતાનાં કામોમાં દૂજ સાથે લડવા પડે છે તે મારામારી કરવા તરફ વલાણ લે છે. (૬) એક માણસનાં રવાનની સ્ત્રી તે છે કે જે દરેક પવીત્રાધનાં કામમાં (તેનાં રવાનની સાથે) એક મલતી ખાણેશની હોય છે. ૩

૧૩૩ મુ. (૧) તેઓ વળી એમ માનતા હતા કે: જે કોઈ અહીં (આ દુન્યામાં) અશો માણસોની સંગત કરે તે ત્યાં (ખીજ દુન્યામાં) ફરેશ્તાઓની સંગત કરે છે. (૨) અને જે કોઈ અહીં જુરાઓની સાથે ભેલાય, તે ત્યાં દેવોની સાથે ભેલાય છે. (૩) અને જે કોઈ લલાં અને જુરાઓ બંનેની સાથે ફરે તેને માટે એમ કહેવામાં આવતું કે તેઓની સાથે વીચાર, વચન અને કરણીમાં તે એકત્ર હોતો.

૧૩૪ મુ. તેઓ વળી એમ માનતા હતા કે: સર્વ શક્તિવાન સાહેબ અહુરમઝદે દરેક જીવતાં માણસમાં નિચલી જુદી જુદી ધંદ્રીઓની હસ્તીની જરૂર સ્વીકારી છે: (જેમકે) નાક, અને બોલવાની શક્તિ, અને જોવાની શક્તિ, અને વીચાર કરવાની શક્તિ.

૧૩૫ મુ. તેઓ વળી એમ માનતા હતા કે: અહુરમઝદે જે જગતનો માલિક તેણે પોતાનાં સધળાં પ્રાણીઓને એકસરખી રીતે આ બે કાયદાકારક પરીણામો નીપજવવા માટે સર્જ્યા છે; (જેવાં કે) સધળાં ખામીઓને હસ્તીમાં લાવનાર (અહુરમઝદે) તેઓ મારફતે નાશ કરાવે, અને પોતાની (એટલે પોતાની સર્વ શક્તિની) ગવાહી આપવી.

૧૩૬ મુ. (૧) તેઓ વળી એમ માનતા હતા કે: એક માણસે હર વખતે બનતા સંજોગોના સંબંધમાં પોતે પોતાનો હેતુ પસંદ કરવો જોઈએ, અને જોવું જોઈએ કે તેનાથી એક કામ પ્રમાણિક કે અપ્રમાણિક નીજાથી કરવામાં આવે છે. (૨) તેણે આ રીતે દરીઆફત કરવો ઘટે છે કે: “મારી નીજા પ્રમાણિક છે કે અપ્રમાણિક છે ?” (૩) જે તેની

૧ “વચ્ચે પડનાર,” “સંકારશ કરનાર.”

૨ એટલે કે, તે સ્ત્રી પોતાના ભર્તારનાં રવાનને ખીજ દુન્યામાં મદદ કરે છે, કે જે તેની સાથે એકમત થયેલી હોય, અને આ દુન્યામાં તે ભર્તારથી થયેલાં સધળાં સવાબનાં કામોમાં તેને તેણીએ મદદ કરેલી હોય.

૩ નફશાનો અર્થ “પોતે” અથવા “પોતાનું” તરીકે લઈએ, તો એ ક્રકરાનો અર્થ નીચે મુજબ થાય :- (૩) “એક માણસનો પોતાનો ખોરાક આ છે કે જે કોઈ પોતાનો ફાલો ભોગવે છે અને જલવી રાખે છે તે એવી રીતે તે ભોગવે છે અને જલવી રાખે છે કે ગોયા એક પોતાની ફરજ બજાવતો હોય. (૪) એક માણસનું પોતાનું વચન આ છે કે જે કોઈ પોતાનાં રવાનને પોતેજ જ્ઞાનગો (મદદગાર) હોય. (૫) એક માણસની પોતાની કરણી (અથવા, ફરજ) આ છે કે જે કોઈ પોતાની અંદરના દૂજ સાથે, અને નહીં કે પોતાનાં કામો માંહેલા દૂજ સાથે, લડત ચલાવે છે; સખ્ય કે જે કોઈ પોતાનાં કામો માંહેલા દૂજ સાથે લડે છે તે મારામારી તરફ ઢલી જાય છે. (૬) એક માણસની પોતાની સ્ત્રી આ છે: કે જે કોઈ તેની સાથે સધળાં પવિત્રાધનાં કામોમાં એકમત થઈને શામેલ થાય છે.”

પોતાની ખરી ખાહુશ પ્રમાણીક હોય તો તેણે તે પ્રમાણે તેવી ખાહુશને વલગી રહેવું જોઈએ, અને જે તેનાથી ઉલટું હોય તો તેણે તેવી ખાહુશથી હાથ ઉઠાવવો જોઈએ.

૧૩૭ મું. તેઓ વળી એમ માનતા હતા કે: દરેક આદમીએ મીનોષ ખજના માટે ખાહુશ રાખવી જોઈએ, કારણ કે જે કોઈ તે માટે ખરા અંતઃકરણથી માંગણી કરે છે તે તે મેળવી શકે છે.

૧૩૮ મું. તેઓ વળી એમ માનતા હતા કે: આએ જુદી જુદી ધ્યાણ આપવા લાયકની ચીજો માટે ધણું શોધમાં રહેવું જોઈએ: એક માન પામેલો પુરૂષ, એક વખ-ણાએલો દીવસ, અને એક જેમ આપે એવું કામ.

૧૩૯ મું. તેઓ વળી એમ માનતા હતા કે: અશોધનું આએ એક તત્વ ધણું પ્રગટી નીકળે છે, અને તે બહોલી ઇજ્જત છે.

૧૪૦ મું. (૧) તેઓ વળી એમ માનતા હતા કે: જે માણસની આબરૂ બહુ મોટી હોય છે, તેના સંબંધમાં તેઓ કહે છે કે તેનાં કામોની ભલામની વીખ્યાતી એટલા માટે છે કે, જ્યારે તેનાથી બની શકે એટલા દરજ્જામાં તે પ્રમાણીક કામો કરે છે, ત્યારે જે ખાહુશ તેને થાય છે, તે એ છે કે: “ખોદા કરેને એવાં કામો હું વિશેષ કરતો રહું.” (૨) અને દરેક માણસ જે તદ્દન આબરૂ વગરનો છે, તેના સંબંધમાં તેઓ કહે છે કે તેનાં કામોમાંથી ખુરાધ પ્રગટી નીકળે છે, તે એટલા સુધી કે જ્યારે તે તેમાંથી બનતું નુકશાન કરે છે ત્યારે તેને જે ખાહુશ થાય છે તે એ છે કે:—“ખોદા કરે ને એવાં કામો હું વિશેષ કરતો રહું.” (૩) જે માણસે ઉપર જણાવ્યા પ્રમાણેનાં પેલાં ભલામનાં કામો કર્યાં હોય, અને જેણે બીજાઓને જાણીબુજીને કાંઈપણ નુકશાન કર્યું નહીં હોય, તેને માટે ભલા ફરેસ્તાઓની મજલેસમાં આદરમાન હોય છે; અને આ દુન્યામાં તે (ફરેસ્તાઓ) આદમીઓનાં મોહવડે તેની કીર્તી સંભાળે છે.

૧૪૧ મું. (૧) તેઓ વળી એમ માનતા હતા કે: અન્દર્ઝ ઓલ અનશુતાઆન (એટલે કે, “માણસો માટેની નસીહતો”) નામની કેતાબમાં આ મુજબ કહેવામાં આવેલું છે કે: “રાસ્ત ગરીબાઈ જે મોટાઓને માટે શ્રેષ્ઠ છે તે મુજબ તારે અમલ કરવો જોઈએ;” અને તેટલા માટે ઉન્ચી ગરીબાઈ જે સર્વ ચીજોમાં શ્રેષ્ઠ છે તે અખત્યાર કરવાનું કામ સખ્ત છે. (૨) અને જે કોઈ લાચાર નથી પણ આબાદ હાલતમાં છે તે ગરીબાઈની ભલામ અને શ્રેષ્ઠાઈને લીધે ગરીબાઈમાં ટકી રહે છે; અહરમનને દેવોમાંના સર્વથી ખુરાઓની સાથે દુન્યામાંથી ત્યારે હાંકી કહાડવામાં આવે છે; અને તે (માણસ)ની મારફતે દરેક પ્રમાણીક કામનો ટકાવ અને વૃદ્ધી જે આ દુન્યામાં હસ્તીમાં આવી શકે છે તે હમેશાં ઓલગી શકાય એવી એક નદી સમાન છે. (૩) અને એમ પણ કહેવામાં આવ્યું છે કે: “ગરીબાઈમાં તે માણસ કીર્તીવંત રહી શકે જે પોતાના તનને માટે જે કાંઈ ખાસ અગતની થઈ પડે એવી ચીજ બહુ ભપકાભરી મેલવવા કરતાં, બહુ ગરીબ સંસારે મલતી હોય તેથી વધારે ખુશી થાય છે.” (૪) અને જે કોઈ આ રીતે ચાલે છે તે ગરીબાઈમાં પણ આબાદ રહી શકે છે, પણ જે કોઈ ઉલટી રાહ ચાલે છે તે (આવી) ગરીબાઈનાં ઝલકાટથી દુર રહે છે.

૧૪૨ મું. (૧) તેઓ વળી એમ માનતા હતા કે: અમીરી ખવાસ એ છે કે એક શખ્સ ગેતીનાં બળવાન સાધણો પુરતા જથ્થામાં બીજાઓના અપ અને લાલને ખાતર ધરાવે છે, અને એવાં બળવાન સાધણો જે પોતાને માટેનાં છે તેની કીંમત તે પીછાણી તેનો ઉપયોગ અને લાભ બીજાઓને બક્ષે છે, કે જેથી તેઓની પીડાઓ તલી જાય - પછી તે પીડાઓનું કારણ ગમે તે હોય - તે શખ્સ દર્વીશોનો પરાર્થ વકીલ ગણાય છે અને પોતે તેઓનાં સુખનું મુલ થઇ પડે છે. (૨) જે કોઇ દર્વીશ હોયછે, તથા દર્વીશની રીતે અમલ કરે છે, તે એવી રીતે વર્તે છે કે સઘળાં માણસો તેની જાણીલાલીને લીધે અને તેના ગંજવર (મીનોઇ) ખજાનાને લીધે પોતાને સુખી માને છે, અને આ રીતે મગરૂરી લે છે કે: “ જો આપણી ઉપર દુઃખ અને સંકટો આવી પડશે તો તે આપણને જરૂર જોગા ઉપાયો લાવી આપશે. ”

૧૪૩ મું. (૧) તેઓ વળી એમ માનતા હતા કે: દર્વીશની હાલત એ છે કે એક શખ્સ પોતાના દુન્યાઇ બળવાન સાધણોને લીધે પોતે જાતે અને સંપુર્ણ રીતે ખોદાનો ભકત થાય છે, જેના વિચારો ખોદામાં તેઓનું મધ્ય બીંદુ રાખે છે, અને જે (તેવી હાલતથી) સંતોષ પામેલો હોય છે અને પોતાના મનમાં તુંડાઇ રાખતો નથી (તે દર્વીશ કહેવાય). (૨) અને જે શખ્સ નામીઓ અને દોલતમંદ હોય તેને માટે તે હલકો વીચાર ધરાવતો નથી પણ તે આ રીતે દરીઆફત કરે છે કે: “ તેની જાણીલાલી અને તેની દોલતના મુકાબલામાં મારી ગરીબાઇ જ્યાંથી હું હોઉં ત્યાં આપદે જેની તેજ છે. ”

૧૪૪ મું. (૧) તેઓ વળી એમ માનતા હતા કે: એક કુર્પની હાલત^૧ આ (પ્રકારની) છે કે આજે દુન્યાના બળવાન સાધણો જે તેણે બોહળી રીતે મેળવેલાં હોય છે^૨ તેઓને અનિયમીતપણે તે વાપડી ખાય છે અને (પોતા માટેજ) રાખે છે. (૨) તેની જાણીલાલી અને તેનાં સાધણોને લીધે બીજાઓ દુઃખ પામે છે; વળી તે કે જે દર્વીશ છે અને સંતોષી પુરૂષ છે તેને માટે તે (કુર્પ) અનગમો (ધરાવે છે), તેઓને ધીક્કારે છે^૩ અને તરછોડી કાઢે છે, અને ગરીબાઇને એક સંકટ^૪ મીસાલ ધારે છે. (૩) તેના સંબંધમાં માણસો નિચે મુજબની કશી ઉમેદ ધરાવતા નથી (જેવી કે)

૧ સરખાવો અવસ્તા કરપન, જરથોસ્તી દીનનો એક દુશ્મન કે જે તેના ધાર્મિક ફરમાનો તરફ અભાવ બતાવે છે (જુલો યસ્ન હા. ૩૨, ૬. ૧૨).

૨ હસ્ત લેખોનું વાંચણ: વ બૂનદગ છે; એ વાક્ય નિચે મુજબ વધારે સારી રીતે રચાવો જોઇયે: મૂન તૂબાન અફઝાર ઇ ગએતા બૂનદગ મત યગવી-મૂનેત.

૩ અફશાન ખવાર વ સ્પૂગ વખદુનયેન; સરખાવો ફારસી સ્થુક, ‘નીચ,’ ‘હલકું;’ અથવા સ્થુક ગિરફતન, ‘ધીક્કારવું.’

૪ હસ્ત લેખોમાં પવન અનાગીહને બદલે પ અનાગીહ; પહલવી પવનને બદલે પાઝંદમાં પ વપડાય છે.

“ જો સંકટ અને મુશ્કેલીઓ આપણી ઉપર આવી પડશે તો તે (કર્મ) જરૂરજોગા ધલાજો (આપણે માટે) લાવી આપશે.” ૧

૧૪૫ મું. તેઓ વળી એમ માનતા હતા કે: કંગાદ્યત આ (પ્રકારની) છે કે એક શખ્સ (આઓ) દુન્યાની બળવાન દોલત પુરતી રીતે ધરાવતો નથી (અને) તેથી બેદીલ હોય છે; (તે) પોતાને કમનસીબ લેખે છે, દોલતમંદ અને કીર્તિવંતને માટે ધીકાર ધરાવે છે, (અને) પોતે હમેશાં જાણેજાણી અને સત્તા ધરાવનારાઓનો વિરોધી થાય છે.

૧૪૬ મું. (૧) તેઓ વળી એમ માનતા હતા કે: અકેકથી ઉલટાં કામો ૨ ચાર (પ્રકારના) છે, (જેમાંના) બે શ્રીમંત ઉમરાવોના છે, અને (બીજા) બે બળવાન દોલત નહીં ધરાવનારા દર્વીશોનાં છે. (૨) જો તે ઉલટાં કામો હસ્તીમાં નહીં હોય તો તેઓ (યાને ઉમરાવો અને દર્વીશો) અશોધનાં કામોમાં સામતા એક સરખા નિવડે, અને દર્વીશ ઉમરાવોના ઉલટાં કામો તેજ શ્રીમંત ઉમરાવોના ઉલટાં કામો થઈ પડે. (૩) (મજકુર ચાર ઉલટાં કામોમાંનું) એક દર્વીશી તત્વને ઉચ્ચે દરજ્જે નહીં ચઢાવવાનું (છે); બીજું દર્વીશોને સંકટ પોંડ્યાડવાનું અને તે (સંકટ) માંથી દર્વીશોને છુટ્ટા ૩ નહિં કરવાનું (છે); ત્રીજું, રવાન શું ચીજ છે તે વિષેનું શિક્ષણ (દર્વીશોએ) મોહટા પુરૂષોને નહિં આપવાનું અભિમાન (છે); અને ચોથું, (દર્વીશનું) અસ્થિર મન ૪ (છે).

૧૪૭ મું. તેઓ વળી એમ માનતા હતા કે: અગરજો દર્વીશો પોતા વચ્ચેથી આ એક અભિમાન (નો દુર્યોણ) કાઢી નાંખે કે જે બળવાન મોહટા પુરૂષો ૫ વચ્ચે જાય છે, તો તેઓ (યા તેઓનાં ફરજદો) સો વર્ષ સુધી દોજખ તરફ પોંડ્યાડવાનાં નથી.

૧૪૮ મું. (૧) તેઓ વળી એમ માનતા હતા કે: આ દુન્યામાં કોઈપણ શખ્સ (એવો) નથી કે જે સાહેબી અને દોલત તરફ ખર્ચ માન ધરાવતો હોય. (૨) જે શખ્સ સુખી છે તે તો તેની રાસ્તીને લીધે છે, જ્યારે (બીજા હાથ પર) જે અસુખી છે તે તેના લોભના દરેક તરિકાને લીધે છે.

૧ સરખાવો ફ. ૧૪૨ મો. (૨)

૨ સરખાવો અવ. ‘પદત્યાર, ‘વિરૂદ્ધ કામ.’ જુવો વંદીદાદ, ફર્ગદ ૧. ફ. ૨-૧૩.

૩ વીજારતન, સરખાવો પેહલવી વિજાર.

૪ સરખાવો ફારસી દરરહ, ‘અસ્થીર થયલું’ મગજ. ‘બીજી રીતે વાંચી શકાય; ગરકે, સરખાવો ફારસી ગરરહ ગૂફતન ‘જુર’ બોલવું,’ અને એ ઉપરથી, ‘નિંદા કરનાર’ મગજ.’

૫ બીજી રીતે વાંચાય મીગાન, જે મુગાન, મગૂમરદાન, ‘ધર્મગુર’, ‘મોબેદો’ ને માટે વપડાય છે. એ વાંચન અત્રે બંધબેસ્તું છે, કારણકે આત્મિક બાબદનાં જ્ઞાનને ‘સામર્થવાન પૈસાદાર પુરૂષો’ના કરતાં ધર્મગુર વર્ગ સાથે વધુ લાગતું વલગતું છે.

૧૪૯ મું. તેઓ વળી એમ માનતા હતા કે: ગેતીની દોલતને હૃદયી ઝયાદે શણુગારવી નહીં, કારણ કે જે ધણી ગેતીની (દોલત) ને એહદ સણુગારે છે^૧ તે મીનોષ (દોલત) નો નાશ કરનાર (થાય છે.)

૧૫૦ મું. તેઓ વળી એમ માનતા હતા કે: ગેતીની દોલતને એટલીજ હદ સુધી શણુગારવી જોઈએ કે (જેથી) મીનોષ (દોલત) ઘટી જાય નહીં.

૧૫૧ મું. (૧) તેઓ વળી એમ માનતા હતા કે: આએ દુન્યાની દોલતનો ઉપયોગ (તારી હૈયાતીના) વખત દરમ્યાન એવી રીતે થવો જોઈએ કે જાણે નિચે પ્રમાણે તું સ્વિકારતો હોય; “હું એક હજાર વર્ષ જીવશ, અને જે કાંઈ હું આજે નહીં કરશ તે ત્યાર પછી ૨ બીજે દિવસે હું કરશ.” (૨) અને મીનોષ દોલતનો ઉપયોગ હમેશાં વિચારવંતપણે અને ઉદયોગી રીતે એવો થવો જોઈએ કે જાણે નિચે પ્રમાણે તું સ્વિકારતો હોય: “હું એક દિવસ જીવશ, અને જે કાંઈ હું આજે નહીં કરશ તે ત્યાર પછી મારાથી કરી શકાશે નહીં.”

૧૫૨ મું. તેઓ વળી એમ માનતા હતા કે: કોઈએ પણ ગેતીની દોલત અને (તેના) વધારાઓ માટે મગર અને ઘણું લોભી ૩ નહીં થવું જોઈએ, કારણ કે કોઈની પણ ગેતીની દોલત જમશેદ (પાદશાહ) ના કરતાં વધારે પુશ્કળ-હોષ શકે નહીં; અને જમશેદની (દોલત) વતીકે (જેમ જેમ) અકેક દિવસ વહેતો ગયો (તેમ તેમ) કમટી થતી ગઈ, અને સેવટે (આએ) દુન્યાની તમામ દોલત તેનાથી દુર થઈ ગઈ, અને મદદ સારૂ તેનો વિલાપ તેનાં રવાનને માટેજ હતો.

૧૫૩ મું. (૧) તેઓ વળી એમ માનતા હતા કે: આદમીના ખવાસની આ (નિચલી) ત્રણ પ્રકૃતિઓ એહસ્તને લાયકની છે. (૨) એક આએ મુજબની (છે): જે કોઈ જ્યારેખી કોઈ તરફથી તેને પુશ્કળ પીડા તથા દુઃખ ખમવું પડે છે ત્યારે તે શખ્સ તરફ દુશ્મની અને કીનો ધરાવતો નથી. (૩) અને (બીજી) એક (પ્રકૃતિ) આએ મુજબની (છે): જે કોઈ પોતાના હસ્તક અત્યાર આગમજનો આવેલો ખોરાક પુશ્કળ નહીં હોવા છતાં તેને માટે આ પ્રમાણે આગમજથી ઉમેદ ધરાવતો નથી કે “તે (ખોરાક પુશ્કળ જથ્થામાં) મનેજ પોંહચશે;”^૪ અને અગરજને એક શખ્સ કે જે અત્યાર આગમજ ખોરાક ધરાવતો નહીં હોય, તે તેની પાસે (ખોરાક માટે) આવે તો તે મજકુર (લલો) ધણી લાયક રીતે^૫ (યાને જેમ તેને કરવું જોઈએ તેમ) પોતાનાં

૧ પહલવી અપતમાન આરાએ.

૨ અદીનશ, ફકટ K માંજ મલે છે.

૩ ફારસી ઝખાનમાં મલતો આ ખોલતો અર્થ સરખાવો.

૪ એટલે કે, જે એટલો બધો સંતોષી હોય કે પુરતા ખોરાક ઉપરાંત વધુ મેલ-વવા માટે કદીપણ લોભી ઇચ્છા યા ઉમેદ રાખતો નહીં હોય.

૫ તે સંજોગો વચ્ચે જેમ તે કરી શકે તેમ,

ખોરાકમાં ^૧ પેલા શખ્સને ભાગ્યે કરશે. ^૨ (૪) અને (ત્રીજી) એક (પ્રકૃતિ) આગ્રે મુજબની (છે): જ્યારે એક સ્ત્રી અને એક મર્દ ઉબજડ જગામાં જઈ પોંછુંચ્યાં હોય, તેઓ પુરતી રીતે જમ્યા હોય અને આનંદમાં હોય, અને તેઓ એક બીજા તરફ અતિશય વહાલ ધરાવતાં થાય, અને જો વળી તે વખતે કોઈએ પણ નહીં જાણેલા (તેઓ વચ્ચેના) પ્યારથી તેઓ દોરવઈ જાય એવી હાલત છતાં, પોતાના અંતઃકરણના અવાજને લીધે તે શખ્સ (મજકુર) સ્ત્રી સાથે હમખીસ્તર નહીં થાય.

૧૫૪ મુ. (૧) તેઓ વળી એમ માનતા હતા કે: ભલો ખવાસ એવો હોય છે કે જેને લીધે કોઈ શખ્સ ગુનાહ કરવાને ધચ્છતો નથી. (૨) અને ડાહપણ આગ્રે છે કે જેને લીધે કોઈ શખ્સ જ્યારે પણ (ગુનાહ કરવાને) તે ધચ્છે છે ત્યારે વલી (તે પોતાની તે ધચ્છા અમલમાં મુકવા) દેતો નથી. (૩) અને ભલા ખવાસની ગેરહાજરી આવી છે કે જેને લીધે કોઈ શખ્સ પોતે જે સમજતો નથી તે બકે છે. (૪) અને ડહાપણની ગેરહાજરી એવી છે કે જેને લીધે કોઈ શખ્સ પોતે જે ગ્રહણ નહીં કરી શકે તે વિષે સવાલ પુછે છે.

૧૫૫ મુ. તેઓ વળી એમ માનતા હતા કે: ખોદા તે કે જેનામાં મુખ્ત આદમી સિવાય દરેક આદમી પોતાની બાબદના સંબંધમાં તવકકલ રાખે છે.

૧૫૬ મુ. (૧) તેઓ વળી એમ એમ માનતા હતા કે: સરદારી ^૩ અને દોલતની તલબ કરતો જે શખ્સ તે મેલવે છે તેણે માણસોના ફાયદા અને સુખને માટે તે (ચીજો) ને સંત્રીહ રાખવી જોઈયે, અને દુન્યામાં તેની મારફતે તે (માણસો)ને તેણે લાયક બનાવવા જોઈયે. (૨) અને જે કોઈ દર્વીશપણામાં અને ભલાં કાંમોમાં ^૪ ઉચ્ચે દરજ્જે ઉભેલો છે, તે તેથી કરીને આ દુન્યામાં ખુશાળી સાથે ભલી મીનોઈ શક્તિઓને લાવે છે.

૧૫૭ મુ. તેઓ વળી એમ માનતા હતા કે: એક શખ્સ કે જેનામાં કીક અને કર્પનો ખવાસ જાયેજ નથી, અને જે વળી જાતી અક્કલ (ધરાવે છે) તે જ્યાં સુધી પોતા ઉપરજ ભડસો રાખી કામ કરે છે ત્યાં સુધી તે સદગુણી હોય છે.

૧૫૮ મુ. તેઓ વળી એમ માનતા હતા કે: ઓછાં સવાબનાં ઘણાં ^૫ કાંમો કોઈએ કરવાં નહીં જોઈયે; કારણ કે જે કોઈ ઓછાં સવાબનાં ઘણાં કાંમો કરે છે તેનાંથી મોતેબર સવાબનાં કાંમો તે વખતે દુર રહે છે.

૧ સરખાવો અવસ્તા પિતુ યા પિથ્વ, સંસકૃત પિતૃ, 'ખોરાક,' 'પોષણ.'

૨ સરખાવો ફારસીમાં બહુર ગીરફતન.

૩ ખૂદાએધહુનો અર્થ વળી 'બાદશાહી,' 'રાજ અમલ' બી થાય છે.

૪ બીજું વાંચણ: હુનગારીહ, '(ધાર્મિક) મનન.'

૫ વેશીગાનને બદલે વેશીરન વાંચવું; સરખાવો દીનકર્દ, પુ. ૬ હું, ફકરો ૨૩ મો, પાતું ૭ મું, કુટનોદ ૩ જી.

૧૫૯ મુ. તેઓ વળી એમ માનતા હતા કે: આશમોઘીની નિશાણુ આએ (છ): જે કોઈ મોતેયર સવાયનાં કાંમને હલકાં તરીકે, અને નજીવા સવાયનાં કાંમને મહાભારત (કાંમ) તરીકે ગણે છે.

૧૬૦ મુ. તેઓ વળી એમ માનતા હતા કે: નજીવા સવાયનું કાંમ એક ગુનાહના ધાંકપીછોડા (સમાન) છે, કારણ કે એક જાનુન ગુનાહ જે થાય છે તે એક નજીવાં સવાયનાં કાંમને લીધે જાહેરાતમાં આવતો નથી અને નજીવી રીતે તેમાં તેથી ઘટાડો થાય છે.

૧૬૧ મુ. (૧) તેઓ વળી એમ માનતા હતા કે: જ્યારે એક ઘણો બુધ્ધીવાન શખ્સ એવાં નહાનાં સવાયનાં ઘણાં કાંમો કરે છે, ત્યારે તેથી કરીને તે અશો બની શકતો નથી; પણ જ્યારે (એવા) એક શખ્સ તરફથી મોહટા સવાયનું કાંમ કરવામાં આવે છે ત્યારે તેથી કરીને તે (શખ્સ) અશો બને છે. (૨) અને આપણુ આદમી-ઓએ ઉમદા કોશેશ કરવી જોઈએ કે જેથી કરી એક મોતેયર સવાયનું કામ આપણુ પોતાનું થાય.

૧૬૨ મુ. (૧) તેઓ વળી એમ માનતા હતા કે: દરેક શખ્સ અંતઃકરણ ધરાવે છે; અને જ્યારે તે શખ્સનું અંતઃકરણ તનદરોસ્ત અને જખ્મી નહીં થયેલું હોય છે ત્યારે તેનું તે અંતઃકરણ કોઈ પણ બાબદને માટે એક લવાદ મીસાલ છે. (૨) અને જ્યારે એથી ઉલટો (મામલો હોય છે) ત્યારે એક બાબદ જે વખણાયલી હોય અને ઘણી સરસ તરીકે જાહેર કરવામાં આવી હોય, અને અમલમાં પણ મેલવામાં આવી હોય, તે છતાં તે ચીજ (કે જે અંતઃકરણની શક્તિ તે) નાશ પામે છે.

૧૬૩ મુ. તેઓ વળી એમ માનતા હતા કે: ધર્મનો જીવાત્મા અરથોસ્ત (છ), પવિત્રાધનો જીવાત્મા માંથ (છ), અને અમીરીનો જીવાત્મા દેલાવરી (છ).

૧૬૪ મુ. તેઓ વળી એમ માનતા હતા કે: દરેક ચીજ મુળ ^૧ ધરાવે છે; વિદ્યાનું મુળ સારો ખવાસ છે, રોશણીનું મુળ ખોરશેદ છે, અને પાણીનું મુળ વોઉરૂકપ ^૨ (દર્યો) છે, અને રવાનનું મુળ રૂહ ^૩ છે.

૧૬૫ મુ. તેઓ વળી એમ માનતા હતા કે: એક મોતેયર ઇચ્છા દીન સાથની દોસ્તી છે, કારણ કે હમેશાંની જોડાયલી દોસ્તી તે દીન સાથની દોસ્તી છે, અને જે દીનનો દોસ્ત છે તે અને દીન એ બંને હાં અને ત્યાં, (યાને આએ અને પેલી દુન્યામાં) સાથીજ તરીકે હોય છે.

૧ ઝરેહ, સરખાવો અવ. ઝરયંઘહ, 'દર્યો;' અને એ ઉપરથી 'મુળ,' 'ઝરો.'

૨ સરખાવો અવ. વોઉરૂ-કપ, 'વોઉરૂકપ દર્યો' જે નાંમ આંવાં યસ્તનાં ફ. ૩, ૧૧૬ વિગરેમાં આવેલું છે, અને જેનો કેસખ્યન સમુદ્ર સાથ મુકાબલો કરવામાં આવે છે. પહલવીમાં તે ફરાખન-કર્ત ને નામેથી ઓલખાય છે.

૩ અહુ, 'મીનોષ તત્વ.'

૧૬૬ મું. (૧) તેઓ વળી એમ માનતા હતા કે: દરેક જણ પોતે દીન તરફ યાત્રા જેમાં તે યકીન રાખે છે તે તરફ ફીદા હોવા જોઈએ, અને તેણે પોતાની ખાલિશને માટે આ પ્રમાણે પુરેપુરી રીતે દર્યાફત કરવો જોઈએ કે: “તે કંઈ ચીજ છે કે જેમાં તેને જનફેશાનીથી યકીન રાખવું જોઈએ.” (૨) અને દીનમાં ધણીએક ચીજ છે કે જે તરફ તેણે જનફેશાની રાખવી જોઈએ. (૩) અને તે શખ્સ ધર્મ ઉપર ઉસ્તવાર છે કે જે જ્યારે પણ (પોતાની દીનમાં દર્ષાવેલી) કોઈની ચીજ કે જે તરફ તેણે ફીદા થવું જોઈએ તે મેલવે છે ત્યારે તે પોતે જનફેશાન થાય છે, અને જે કેટલીક ચીજો તરફ જનફેશાની કરવાથી નહીં માફ થઈ શકે એવા ગુનાહો (ખરપા થાય છે) તેવાં કાંમ તે બળ લાવતો નથી. (૪) આલો તે (શખ્સ) છે કે જે દીન તરફ, (પોતાની) બાનુ તરફ અને ફરજદો તરફ, અને તેજ મુજબ અશો લોકો અને ધર્મગુરુઓ અને ખીબા લલા શખ્સો જ્યારે તેઓ તેને પોંદાય છે ત્યારે તેઓ તરફ, પોતાનો જન ફેદા કરે છે.

૧૬૭ મું. (૧) તેઓ વળી એમ માનતા હતા કે: આએ દીનમાં એક કલામ (છે) જે ધણી અગતનો છે, અને તે આ મુજબનો છે: “ખોદાતાલાની દીનમાં ખીયુમાની (રાખવી).” (૨) અને ખોદાતાલાની દીનમાં ખીયુમાની એવી હોવી જોઈએ કે તેથી જો ગુનાહ પછીનો ગુનાહ ઓછો થાય છે છટાંખી તેવા ખીયુમાન લોકો લલા મીનોઓની દોલતથી ખીનસીબ રહે નહીં.

૧૬૮ મું. (૧) તેઓ વળી એમ માનતા હતા કે: જ્યારે એક માણસ જાણુ ગુનાહનાં એક કાંમો કરે છે ત્યારે તે ગમગીન થાય છે, અને તે માટે પશીમાની કરે છે, અને આએ પ્રમાણે (મનમાં) કહે છે કે: “સેવટે હું અહરમનનો પોતાનો થવશ નહીં; પણ હું એવી રીતે વર્તશ કે હું અહરમનનો પોતાનો થાઉં, (અને) ત્યારે અહરમન મારે માટે થોડોજ વિચાર કરશે અને મારે માટે થોડુંજ ગુમાન રાખશે.” (૨) એથી ઉલટું ખીજે માણસ એક ધણા નજીવા ગુનાહથી આજેઝર થઈ જાય છે, અને ગુનાહને લીધે તેના સવાબનાં કામોનાં સંબંધમાં (ગોયા) ગભરાઈ જાય છે, અને આ મુજબ બોલે છે કે: “જો સેવટે હું ખી અહરમનનો પોતાનો થવશ તો હવે મારાં સવાબના કાંમો શું કામનાં છે.”

૧ જો પહેલવીમાંના ૧૦૦૦ ની સંખ્યા માટેના બોલને અસલ “અચાર” હોય એમ માન્યે, અને તે શબ્દને “હુઝાર” વાંચ્યાંથી કલમી કેતાબો લખનારની એક બેદરકારી ભરી ભુલ તરીકે લેખ્યે તો તે રીતે અર્થ નિચે મુજબ થવો જોઈએ:—“જ્યારે એક માણસથી પોતાનાં મન ઉપર કાણુ નહીં રહેવાથી ખીન કાયદેસર હમખીસ્તર થાય છે (મરઝાન બોલને મરઝિશન અથવા અવાઝન મરઝીશન ને અર્થે લયે તો), અને તે ગુનાહ માટે પશીમાની કરે છે.....”

૨ વાંચણ: પરખાર, એ શબ્દ દીનકર્દનાં પુસ્તક ૬ ફામાં કેટલેક ટેકાણે આવે છે, અને એક ગુનાહ યા એક ગુનેહગારના સંબંધમાં વપડાયલો હોય છે.

૧૬૯ મું. (૧) તેઓ વળી એમ માનતા હતા કે: એક માણસ આએ દુન્યામાં સઘલાં (ખીજાં) માણસોને ધુરાં તરીકે માને છે, તોપણ તે પોતાને ધુરા તરીકે નહીં. પણ અશો તરીકે ગણે છે (અને કહે છે) કે: “હું અહુરમઝદનો પોતાનો છું, તેટલા માટે અહરમન તેની પોતાની ઉપર (મારે સાર) થોડીખી હાદમારી લાવશે નહિં.” (૨) એથી ઉત્પત્તું એક નજવા ગુનાહવાળો શખ્સ પોતે આજેઝ થઈને કહે છે કે: “હું ધુરો છું.” (૩) એનો સખ્ય એ કે દુન્યામાં જોડે ધણાક માણસો એક માણસનાં બદકામો ^૧ વિરુદ્ધ હોય છે, તોપણ તે માણસની ધુરાઈ પુરેપુરી પીછાણવાતું (તેઓથી) કદી પણ બની શકે નહીં, જ્યાં સુધી કે તે માણસ પોતે પોતાનાં ધુરાં કામો પોતે જાહેર કરે નહીં.

૧૭૦ મું. તેઓ વળી એમ માનતા હતા કે: જે કાંઈ (જ્યારે) એક પારકા શખ્સ ઉપર ઇજ્જ અને પીડા આવી પડે ત્યારે ખોદા પાસેથી (તેને માટે) મેહુરઆનીની આર્જી રાખે છે, તે ખોદાતાલા પર કુદરતી યજ્ઞીન ^૨ ધરાવે છે કે જો (તે પીડા પામેલા શખ્સનાં) કામો બેવકુફીભર્યા અને બેઇમાનીભર્યા હોય તોપણ તે ખોદાના સંબંધમાં એમ માને છે કે જે કાંઈ લખું છે અને જે કાંઈ ધુરું છે તે સઘળાં ઉપર ખોદાનો પોતાનો કાબુ છે.

૧૭૧ મું. તેઓ વળી એમ માનતા હતા કે: જે કાંઈ બધી રીતે હાપણવાલો છે તે (આએ દુન્યાને લગતું) થોડું અને ધણું, નજદીકનું અને દુરનું, આસાની અને હુરાનગતી (એ સર્વે) ને પીછાણે છે.

૧૭૨ મું. (૧) તેઓ વળી એમ માનતા હતા કે: ગરેઝ્માન (ખેહસ્ત) તરફ (જવાનો) તરીકે દીન સાથનું (આદમીનું) પએમાન છે. (૨) જ્યારે અહુરમઝદે તે રસ્તો તૈયાર કીધો ત્યારે અહરમને એક ફેહીબૂદનો અને ખીજો અઇખીબૂદનો ^૪ (એવા) બે માર્ગો સાથે સાથે રચ્યા. (૩) અહરમને દોજખની હદ સુધીજ આ બંને (માર્ગો) તૈયાર કીધા, પણ તે હદથી આગળ (વધુ) ^૫ તે કંઈ કરી શક્યો નહીં.

૧ વાંચણ: વદતરીહને બદલે દસ્તખત મુજબ વતરીહ ‘સૌથી જાણુન પ્રકારની ધુરાઈ,’ યા ‘સૌથી ધુરી બદનામી.’ ખીજી રીતે વાંચતાં વદ-રેહ; સરખાવો ફારસી બોલ બદ-રેહ, ‘ધુરો-માર્ગ.’

૨ વાંચણ: વીર્યઇશનીહા; યા શરઆતનો કાપો કાઢી નાંખતાં એ બોલ દુજશનીહા યા દુગ-દાનીહા વંચાઇ શકાય.

૩ બેહતર હીમનુનેત.

૪ ફેહીબૂદ અને અઇખીબૂદ શબ્દોની પુરી સમજણ માટે જુઓ પહલવી દીનકર્દ, પુ. ૩ જી. બાબો ૪૫, ૬૪ અને ૧૦૪ વિગરે (મરહુમ દસ્તુરજ પેશોતનજની આદતિ અને તરજુમો); અને પહલવી ગંજે શાયગાન, ફ. ૧૭ મો વિગરે. તે સાથે સરખાવો ડો. કેસારટેલીનું “La Philosophie religieuse du Mazdéisme sous les Sassanides” માંનું “Condemned Sins” વાલું પ્રકરણ.

૫ DM. અને DE. નું વાંચણ વ મિન ઝક વેશ લા, લા તૂઆન વઇરાસતન કબુલ રાખતાં એમ અર્થ થાય: ‘અને તેથી કદીખી આગળ નહીં, કદીપણ તે (માર્ગ) બનાવી નહીં શકતે.’

૧૭૩ મું. (૧) તેઓ વળી એમ માનતા હતા કે: અખ્તાવર તે આદમી છે કે જે (ખોદાઈ) જાહેર મોટા રસ્તા પર ચાલે છે, કારણ કે જે કોઈ શખ્સ દીનદારીની ઉંડી લાગણીથી તે (રસ્તા) પર ચાલે છે તે તેટલા માટે અરવખ્ત ^૧ બેહસ્તનાં મકાનમાં પોહાયે છે. (૨) અને કમઅખ્ત તે આદમી છે કે જે આડે માર્ગે હીલચાલ કરે છે, કારણ કે ગમે એટલો તે ઉદયોગી હોય તે છટાં (બેહસ્તના) મકાનથી તે દુરજ હોય છે. (૩) અને ઉપર જણાવેલો (ખોદાઈ) જાહેર મોટો રસ્તો તે દીન છે, અને મકાન તે બેહસ્ત છે.

૧૭૪ મું. તેઓ વળી એમ માનતા હતા કે: કૌવતનાં પ્રમાણમાં રવાનની (નેકી યા બદીની) આંકણી થવી જોઈયે; પણ દોલતના પ્રમાણમાં કૌવતની આંકણી થવી નહીં જોઈયે, (કારણ કે) તે મદદ કરે યા મદદ નહીં (પણ) કરે.

૧૭૫ મું. (૧) તેઓ વળી એમ માનતા હતા કે: તે મદદ ^૨ કરે અને મદદ નહીં (પણ) કરે, (કારણ કે તે) ચીજો અને આદમીઓમાં ફેરફાર કરી નાંખે છે. (૨) કેટલાકો (એવા) છે (કે જેઓને) તે મદદ કરતી નથી, જોકે તેઓ જાહોજલાલી અને દોલત, ^૩ સુનું, રૂપું અને બીજું દ્રવ્ય પુશકળ ધરાવે છે. (૩) કેટલાકો (વળી એવા) છે (કે જેઓને) તે મદદ કરે છે જોકે તેઓ એક (નજીવાં) ઘેર ઉપરાંત કશું વધારે ધરાવતા નથી, અને (તેઓની) ઇચ્છા તે ઉપરાંત કશું વધારે ધરાવવાની નથી.

૧૭૬ મું. તેઓ વળી એમ માનતા હતા કે: દીનને મદદ કરવી અને મદદ નહીં કરવી તે આ મુજબ છે: જ્યારે લોકો ગુનાહ કરતા નથી ત્યારે તેઓથી (દીનને) મદદ થાય છે; પણ જ્યાંસુધી તેઓ સવાખનાં કાંમે કરે નહીં ત્યાંસુધી દીનને મદદ જેવી જોઈયે તેવી થતી નથી.

૧૭૭ મું. તેઓ વળી એમ માનતા હતા કે: વળી પૈસા મેલવવામાં (એક શખ્સની) આંખે લાયકાતો સારી છે કે તે ઉદયોગી હોય, સારી રીતે સંગ્રહ કરે, ^૪ અને સાથે સંતોષી હોય.

૧૭૮ મું. તેઓ વળી એમ માનતા હતા કે: માણસો ચાર કીસમના છે; જે અજમાયશવાલાં અને જે અજમાયશ વગરનાં (૨) અજમાયશવાલાંનાં જે

૧ જે પવન યમાન વાંચ્યે તો ‘જાહોજલાલી યા કીર્તિમાં’ એવો અર્થ કરી શકાય. પવન હમાન વાંચ્યે તો ‘તુરત’ અર્થ થાય. એ પહલવી બોલને ફારસી યમાન, હમાન યા હમાન સાથે સરખાવો.

૨ વાંચણુ: વિજીરિસ્તન, સરખાવો ફારસી ગુઝીર યા ગુઝર, ‘મદદ,’ ‘હલાજ;’ તેમજ ગુઝીર કરદન. પહલવીમાં એનો અર્થ ‘તોલ કરવું’ બી થાય છે.

૩ વાંચણુ: વિશરૂપક વ હસ્તક; સરખાવો ફારસી ગશરૂપ, ‘જાહોજલાલી,’ ‘અલકાત,’ અને હસ્તે ‘દોલત.’

૪ વાંચણુ: દાર. બીજાં વાંચણો નિચે મુજબ છે:-(૧) હુકાર, ‘પરોપકાર;’ (૨) હુયાર, ‘સાચો મીત્ર;’ (૩) હુગાર (પુરસન્દ), ‘હાપણુભરી રીતે (સંતોષી).”

પ્રકારોમાંનો એક તેઓનો (બનેલો છે) કે જેઓ અશો લોકોના સંમોગમમાં લેલો છે; અને બીજો (પ્રકાર) તેઓનો (સમાવેશ કરે છે) કે જેઓ ધુરાઓની સંગતમાં ભુંડા નિવડે છે. (૩) કારણ કે એવું કદાચ બને છે કે જે શખ્સ સદગુણીઓ વચ્ચે રહેલો હોય છે તે જ્યારે ધુરાઓ વચ્ચે (આવી પડે છે) ત્યારે વધારે ભુંડો (નિવડે છે); અને જે ધુરાઓની સંગતમાં રહેલો હોય છે તે જ્યારે સદગુણીઓને મળે છે ત્યારે વધારે લેલો (નિવડે છે). (૪) અને અજમાયશવગરનાઓનાં બે પ્રકારમાંના એકમાં તેઓનો સમાવેશ થાય છે કે જેઓ લક્ષાની સંગતમાં હોય છે અને સેવટે ખરાબ થાય છે; અને બીજો (પ્રકાર) તેઓનો (બનેલો છે) કે જેઓ ધુરાઓની સોહજતમાં હોય છે અને આયદે સુધરી જાય છે.

૧૭૯ મુ. તેઓ વળી એમ માનતા હતા કે: માણસને માટે જે બાબદ ધણી શ્રેષ્ઠ છે તે પ્રમાણીકપણાને લગતી આદત છે; કારણ જે એક (એવી) આદત (પાછલથી) કુદરતી ખાસ્યત બને છે, અને કુદરતી ખાસ્યત (પાછલથી) અંતઃકરણ (જેવું કાંમ કરે) છે.

૧૮૦ મુ. તેઓ વળી એમ માનતા હતા કે: તે માણસ ધણોજ બખ્તાવર છે કે જે આ દુન્યાની નાશ પામતી ^૧ દોલતને નહીં નાશ પામતી મીનોષ દોલત સાથે એવી તો રીતે આમેઝ કરે છે કે જ્યારે તે (આ) દુન્યામાંથી ફરિગ થાય છે ત્યારે તે બેહશ્ત પામે છે.

૧૮૧ મુ. (૧) તેઓ વળી એમ માનતા હતા કે: દીનનાં કલામોમાંના ચાર (એવા) છે કે જેનાં એશારાઓ ધણી ગમ મળે છે. (૨) અને તે કલામો નિચે મુજબનાં છે: એક યુનેહગાર તરફ તેના યુનાહના બાબમાં આંખ વિચામણુ નહીં કરવી; અને એક બદ વિચારના શખ્સને તેની સત્તા અને દોલતને ખાતર મોહટાઇ નહીં આપવી; એક સવાબના કાંમ માટે મીનોષ લલી શક્તિઓ તરફથી બદલાની આર્જી રાખવી; અને એક દીનનો શાગેર્દ બનવું. (૩) ખાસ કરીને દીનનો શાગેર્દ બનવું બેધયે કારણ કે એવી શાગેર્દીથીજ દરેક ચીજ જાણી શકાય છે.

૧૮૨ મુ. તેઓ વળી એમ માનતા હતા કે: તમામ અવસ્થા અને ઝંદનાં કરતાં આઓ ત્રણ ફરમાણો માટે વધારે ચારણુ રાખવી: એક (ફરમાણુ) એ કે એક યુનેહગાર તરફ તેના યુનાહના બાબમાં આંખ વિચામણુ નહીં કરવી; બીજું એકે એક બદ વિચારના શખ્સને તેની સત્તા અને દોલતને ખાતર મોહટાઇ નહીં આપવી; અને ત્રીજું એ કે એક સવાબનાં કામ માટે લલી મીનોષ અને નહીં કે ગેતીને લગતી હૈયાતીઓ તરફથી બદલાની આર્જી રાખવી.

૧ વાંચણુ: ક્રસાવન્દ; એથી ઉલટું અક્રસાવન્દ; સરખાવો ફારસી ક્રસાયા ક્રસાએ, ‘ખવાઇ જતું,’ ‘નાશ પામતું;’ સામાન્ય રૂપ ક્રસાનીદન. દીનકર્દનાં પુ. ૯ માંનાં બાબ ૧૬ માંનાં ફ. ૧૪૪ માં એ બોલ વપરાયલો મળે છે.

૧૮૩ મું. તેઓ વળી એમ માનતા હતા કે: જે કોઇ એક ઉપદેશ કે જે તે સમજી શકતો નહીં હોય તેના સંબંધમાં કહે કે “હું તે સમજું છું” તો તે ઉપદેશ અસ્પષ્ટ ^૧ હોવાને લીધે (બીજા) હજારો ઉપદેશો કે જે તે સમજતો હોય તે તેના મનમાંથી બાહ્ય નીકળી જાય છે.

૧૮૪ મું. તેઓ વળી એમ માનતા હતાકે: અગરજો તે કે જે નિસ્તપણામાં છે તે એવો ખ્યાલ ધરાવે કે “હું હૈયાતી વગરનો છું” તો તેમ બને.

૧૮૫ મું. (૧) તેઓ વળી એમ માનતા હતા કે: દર એક આદમીએ લાયક થવું જોઈએ, કારણ કે ભાગ્યસાલી તે છે કે જે લાયક હોય છે અને દીનનાં કાનુનો બાજુ છે, જેવાંકે, ક્યાં અને કોણ તરફ (ભેટ તરીકે) કાંઈક લઈ જવું જોઈએ. (૨) એટલે કે, મીનો અને જેતી એ બન્નેને દીનની સાથે લાગે વળગે છે, અને (એક લાયક) શખ્સ વલી દીનમાં જે પરાંપકાર, હાણણુ, શાદમાની, આબાદી અને ઝયાદતી (મલી શકે) છે તેમાંથી લાયકોની ઉપર બ્યારે નવાજેશ કરે છે ત્યારે તે ઘણો ખુશી થાયછે.

૧૮૬ મું. (૧) તેઓ વળી એમ માનતા હતા કે: એક શખ્સમાં સારો સ્વાભાવ હોય તે એક પાહડી જંગલમાંની સઘળી વનસ્પતી ^૨ કરતાં પણ વધારે કીમતી છે. (૨) તેવા શખ્સમાં વલી ભલો ખવાસ જન્મથી ઉત્પન્ન થયેલો હોયછે; અને જ્યારે તે તેવા ખવાસને પોતાનો રાહબર ^૩ બનાવેછે ત્યારે (તેનો) તમામ સ્વભાવ રાસ્તી તરફ વળાણ લેછે.

૧૮૭ મું. (૧) તેઓ વળી એમ માનતા હતા કે: માણસ જાતને વાસ્તે દરેક શખ્સે પોતાના દરવાજા ખુલ્લા રાખવા જોઈએ; કારણ કે જે કોઇ માણસોને માટે પોતાના દરવાજા ખુલ્લા રાખતો નથી તેના ધરની લોકો મુલાકાત લેતા નથી. (૨) અને જ્યારે ૪ લોકો તેના મકાનની ભેટ લેતા નથી, ત્યારે તે ધરમાં ભલી મીનોષ શક્તિઓની મેહમાનદારી હોતી નથી. (૩) જ્યારે તે ધરમાં ભલી મીનોષ શક્તિઓની આમદરફત નથી ત્યારે તેને માટે પવિત્ર પ્રકાશ નથી. (૪) સખખ એકે આદમીએ જેમ રેટલી

૧. સરખાવો ફારસી કવારેહુ, ‘ઝાંખુ’, ‘અંધાર’.

૨ સરખાવો ફારસી સખ્જે, ‘લીલોત્રી.’ હુઝવારેશ ઝખઝખા, ‘ખોરશેદ,’ એ બોલનો ઝખઝખ બીગડેલો આકાર હોય અને પહલવી એમ વંચાઇ શકે કે કોલા ઝખા-ઝખ પવન કંઓફ્ દશત, ‘એક પહાડી જંગલમાંની તમામ ખોરશેદની રોશની કરતાં.’

૩ સામાન્ય રીતે “સરદાર,” સરખાવો ફારસી ખીશવા.

૪. જ્યાં અમતને બદલે મુન વપડાયલો છે. યજ્ઞનેના પાઠ મા હોના ૬ ઠા ફકરામાં સ્ત્રોપને જે ધરમાં આરાધવામાં આવે છે અને માન આપવામાં આવે છે અને તેની વખાણ કરવામાં આવે છે, અને જે (ધર) અશો પુરૂષથી વસાયલું હોય છે તે ધરની સ્ત્રોષ મુલાકાત લેતો જણાવવામાં આવ્યો છે. એવું એક રહેણાણ સ્ત્રોષ પાત ‘સ્ત્રોષથી બંચાવ થયલું’ કરી ગણવામાં આવ્યું છે.

પાછળ ભમે છે, તેમ ભલી મીનોષ શક્તિઓ માણસ પાછળ છે, અને રાશની ભલી મીનોષ શક્તિઓની પુઠે ભમે છે.

૧૮૮ મુ. (૧) તેઓ વળી એમ માનતા હતા કે: ભલા લોકોની સાથે ભેલાવા અને ખાવાપીવાનો વહેવાર રાખવા માટે આદમીએ ઘણી કાષેશ કરવી જોઈએ. (૨) કારણ કે અગરજો તું કાષને પીછાણતો હોય કે જે ભલા લોકોની સાથે ભેલાવામાં અને ભોજન વહેવાર રાખવામાં ગમે એટલો ભલો હોવા છતાં તે (પોતે) એટલું બધું ધરાવતો નહીં હોય કે જે અશા લોકોને આપી શકે, તો તારે તારું ભાણું લઈને અશા લોકો વચ્ચે જવું જોઈએ અને તેઓ સાથે મલીને તે ભોણું ખાવું જોઈએ.

૧૮૯ મુ. (૧) તેઓ વળી એમ માનતા હતા કે: એક ભેટ માટે એક તરણુ ગુલામ જેમ ખુશી થાય તેમ દરએક આદમીએ ખુશી થવું જોઈએ, અને એટલી ઉમદા રીતે (તે માટે) યત્ન કરવો જોઈએ કે તે ખુશાળી કદી પણ તેનાથી વીસરાય નહીં. (૨) જો એક બાબદ કે જે મરણ મુજબ મેલવવાથી તેમાંથી એક ગુનાહ (અરપા) થતો હોય તો તે બાબદમાં નહીં, પણ બીજી કાષ બાબદ કે જે મેલવવાથી રામશ્નીનો વધારો થાય તો તેમાં દરએકે ખુશાલીની આર્જી રાખવી જોઈએ. (૩) કાષએબી ગુનાહ કરવો નહીં જોઈએ, અને તે ગુનાહના નતીજમાં પોતા માટેની ખુશાળીને ત્યાગ કરવી (નહીં જોઈએ); કારણ કે એક ગુલામ છોકરો વતીકે તે ચીજને માટે ઘણી ખાલેશ રાખે છે કે જે જ્યારે તેને સંતોષકારક રીતે મલે છે ત્યારે તેની મારફતે જથ્થુન ગુનાહને તે અરપા કરે છે. (૪) એ ઉપરથી જાણવું કે એવી ચીજનાં ગોહરમાં એટલું બધું ખાવા લાયક તત્વ છે કે જેટલું ખજુર યા અખરોટ યા બખ્શેશ થયેલી કાષબી બીજી ચીજમાં (હોય છે), અને જેથી તે શખ્સ સંતોષ પામેલો અને આનંદમાં હોય છે.

૧૯૦ મુ. તેઓ વળી એમ માનતા હતા કે: આદમીઓએ ખાલેશ રહેવું જોઈએ કે જેથી કરી મીનોષ આસાની તેઓનાં શરીરમાં વસવાટ કરે, કારણ કે તે આસાનીનો હેતુ દીનમાં (જણાવેલાં) સવાબનાં કાંમો કરવા માટે ખાલેશ રાખવાનો અને તે કાંમોને મદદ કરવાનો છે.

૧૯૧ મુ. તેઓ વળી એમ માનતા હતા કે: ભલી મીનોષ શક્તિઓની ખુશનુદી તે (શખ્સ) ની ખુશાળી છે કે જેને માટે સેવટે (પેલી જેહાનમાં) કશી હાની નથી.

૧૯૨ મુ. તેઓ વળી એમ માનતા હતા કે: ભલી મીનોષ શક્તિઓની ખુશનુદી ભલા શખ્સોની પોતાની ખુશાળી અને કિર્તિ છે.

૧૯૩ મુ. (૧) તેઓ વળી એમ માનતા હતા કે: દરેક આદમીએ શરીરને ખુશાળીમાં રાખવું જોઈએ, અને ગુનાહથી પોતાના હાથોને પાછળ હકાવવા જોઈએ; કારણ કે જ્યારે શરીર ખુશાળ હોય છે ત્યારે બહુમન તે શરીરમાં વસ્વાત કરે છે. (૨) જ્યારે બહુમન શરીરમાં પરોણા (તરીકે રહે છે) ત્યારે ગુનાહ કરવો મહાલ છે,

અને શરીરની બીમારીથી ઘણું પહરેજ રહેવાય છે. (૩) એટલે કે જે કોઈ શરીરમાં બીમારી દાખલ થવા દે છે (તેના) શરીરમાં અકોમન પેવસ થાય છે; અને જે કોઈના શરીરમાં અકોમન પેવસ થાય છે તો સત્યતાનાં કામો કરવાનું તેને ભારી (થઈ પડે) છે.

૧૮૪ મું. તેઓ વળી એમ માનતા હતા કે: એ કામો નેક્રીભર્યાં છે, અને તે નિચે મુજબનાં છે: અશો^૧ માણસની શોભા (વધારવી) અને અનીતિવાનને (સાચા માર્ગ તરફ) ફેરવવો.

૧૮૫ મું. તેઓ વળી એમ માનતા હતા કે: દરએક ભલામનું ફલ ખુશાલી હોય છે; અને દરએક નુકસાનકારક કામનું ફળ પીડા હોય છે.

૧૮૬ મું. (૧) તેઓ વળી એમ માનતા હતા કે: ખુશાલીનું મુખ્ય મુલ^૨ એજ ભલાં મનનો સંતોષ છે, અને દુઃખનું મુખ્ય મુલ અસંતોષીપણું છે. (૨) એટલા વાસ્તે જે તે જગતનો સાહેબ (જે) અહુરમઝદ (તે) નેક્રી કે જે તેની પોતાની છે તેથી સંતોષ પામે નહીં^૩ તો તે સુખી નહીં, અને જો અહુરમન આકૃત કે જે તે પોતાની ઉપર પોતે લાવે છે તેથી અધીરો નહીં અને તો તે પીડા ભોગવે નહીં.

૧૮૭ મું. તેઓ વળી એમ માનતા હતા કે: જેઓ પોતાની દોલત વિષે સંતોષી હોય છે તેઓ શીલસુદ્ધી અને વિધ્યા મેળવવાનાં બાબમાં સંતોષ પામેલા થતા નથી.

૧૮૮ મું. (૧) તેઓ વળી એમ માનતા હતા કે: તે શખ્સ કે જેના શરીરમાં લોભી ધ્રુવજનો દેવ પેવસ થાય છે તે આએ દુન્યાની દોલત માટે ઘણો શોખ દેખાડે છે. (૨) ત્યારે આએ સૌથી સરસ ઉપાય (તેને માટે) છે કે જ્યારે એક આદમીને આએ દુન્યાની દોલત ઉપયોગ કરતાં ફાજલ જણાય ત્યારે તેણે આ પ્રમાણે દર્શાવત કરવો જોઈએ કે: “જુવો કે જે કાંઈ હું ધરાવું છું તે (મારાં મરણ બાદ) જો (મારે) તુરત છોડી જવું જોઈશે તો શા માટે મારે તે પકડી રાખવું જોઈએ; હવે પછી હું તે મારી પાસે રાખશ નહીં કે જેમ કરવાથી તે માટેનો ચાહ કે જે મારીથી અલગ રહેશે તે પાછો મારામાં પેવસ થાય નહીં; કારણ કે ગેતીની દોલત નહીં જળવવી એ તે (દોલત મરણ વખતે) તજ દેવા કરતાં ઘણું વધારે જશભર્યું કામ છે.”

૧૮૯ મું. તેઓ વળી એમ માનતા હતા કે: એક પુરો ડાહ્યો માણસ હર ઠેકાણે આએ દુન્યાના સેવટ માટે સાવચેત રહે છે.

૨૦૦ મું. (૧) તેઓ વળી એમ માનતા હતા કે: આએ દુન્યાની દોલત નાચીઝ છે, કારણ કે એક દીવસમાં બનવા જોગ છે કે તે શખ્સ કે જે આજે સવારે^૪ એક

૧. વાંચો અશોગ. બીજું વાંચણ: અહુગ, ‘અંતઃકરણ’, ‘ખવાસ’ થઈ શકે.

૨. માતીગાન, ‘અંસ.’

૩. હુમતના અર્થે હુવાત વપડાયેલો છે. દીનકર્દની ૩ જ કેતાબમાં હુવાત શબ્દ ‘જાણવું’ કે: ‘ને અર્થે વપડાયેલો છે.

૪. મહુર એક કેલદયન શબ્દ છે, કે જેને આર્યન શબ્દ ફરદાના હુઝવારેશ શબ્દાર્થે તરીકે “પહલવી-પાઝન્દ ગલોસરી”માં જણાવેલો છે. હીયાં ‘સવાર’નો અર્થ બંધાયેલો છે.

તનદરોસ્ત કારીગર હતો, અને હમણા દુરના ભવિષ્યની ઉમેદવાલો છે, તે છ કલાકના અરસામાં બીમાર, અશક્ત અને ઉમેદ વગરનો થાય છે, અને રાત (પડે નહીં તે) અગાઉ તે મરણ પામે છે; અને વળી ત્રીજે દીવસે ન્યારે તેની (ગેતીની) હૈયાતી ખતમ થાય છે ત્યારે મીટી સાથે તેનું તન મલી જાય છે, અને તેની ખાક બને છે. (૨)(આએ ઉપરથી) આદમીજનને નિચે પ્રમાણે દર્શાવત કરવો જોઈએ કે: “ન્યારે મજકુર આદમીના બાબમાં એમ બન્યું ત્યારે હું કે જે (આ દુન્યામાં હૈયાતછું) તેના બાબમાં (પણ) એજ રીતે બની શકે, વાસ્તે (આવી) દુન્યવી દોલત માટે શા સારૂ મારે ખાલી જીવ પછાડવો જોઈએ?”

૨૦૧ મુ. તેઓ વળી એમ માનતા હતા કે: ન્યારે કાંઈ શખ્સ પાસે પૈસા હોય છે, અને ફક્ત તે પૈસા પોતાની મતા તરીકે રાખી મેલે છે, ત્યારે એવાં નારવા ગુનાહમાંથી છુટકારો ૨ મેળવવા સારૂ તેને તોજશ કરવાનું શોધવું ૩ પડે છે.

૨૦૨ મુ. તેઓ વળી એમ માનતા હતા કે: એક શખ્સે પોતા માટે એટલી દોલત રાખવી જોઈએ કે જેથી કરીને તેનો ઉધ્ધોગ યા ધધો બંધ પડે નહીં.

૨૦૩ મુ. (૧) તેઓ વળી એમ માનતા હતા કે: આવા પૈસા યા ખોરાક (હૃદયી અયાદે) પાસે રાખવાથી જો એવું બની શકતું હોય કે એક શખ્સ તે પૈસા અને ખોરાક હૃદયી અયાદે રાખી મેલવાને લીધે મરગરજાન ગુનાહ કરે છે; (૨) તો એમ કેમ બની શકે કે એક શખ્સ કે જેની દોલત એવા પૈસા અને ખોરાક છે, અને જે દોલત અને ખોરાક તે ખરચી યા ખવાડી નાંખે છે તેને સવાબ પોંહયે; (૩) જોકે તે તેમાંથી કંઈખી બક્ષેશો કરતો નથી અને તેટલા માટે દીનના કાયદાથી તે ઉલટો જાય છે. ૪

૨૦૪ મુ. (૧) તેઓ વળી એમ માનતા હતા કે: માણસો ત્રણ કીસમના છે: એક, છુટકારો પામેલો; બીજો, આડે માર્ગે નહિં ગયેલો; અને ત્રીજો, આડે માર્ગે ગયેલો. (૨) છુટકારો પામેલો; તે શખ્સ છે કે જે ખોદાની દીન મારફતે તેનાં તરફથી જે કાંઈ (બશારત) સાંભલે છે ૫ તે અમલમાં મુકે છે. (૩) આડે માર્ગે નહીં ગયેલો તે છે

૧. જોજનનો અર્થ ‘સીકકો,’ યા ‘પૈસા’ થાય છે. બીજું વાંચણ: ગંજ, એટલે ‘દોલત,’ ‘ખજાણો.’

૨. વાંચણ: રીશિશન ઇ કારાન, સરખાવો ફારસી રીશતન, ‘મોકલું કરવું,’ ‘છુટું કરવું.’

૩. સરખાવો ફારસી ખોલ તુખતન, ‘તલાસ કરવી.’

૪. અધરીખત હુદતના એક ટુંકા આકાર તરીકે અધરીખતેત હયાં આવેલો છે, સરખાવો અવસ્તા ધરિખતેમ, ગાથા ૩૨, ૭; ૪૪, ૨; ધાતુ ધરિય, ‘આડે માર્ગે જવું,’ ‘નાશ કરવો.’

૫. વશમસુનત, ‘જે (ધર્મના ફરમાનોને) તાળે થયો’; કલમી કેતાબોનાં વાંચણ મુજબ વશતમુનત, જે ઉપરથી તરજુમો એમ થશે કે: “છુટકારો પામેલો તે છે કે જે ખોદાતાલા તરફથી જે કાંઈ સીજ તે ભોગવે છે તેમાંજ તે મશગુલ રહે છે.” સરખાવો ફારસી કાર-દાર ‘ઉદયોગી,’ ‘મશગુલ.’

કે જે અંતઃકરણની રેહબરી પ્રમાણે ચાલનારા (નેક) માણસની પુઠે ચાલે છે. (૪) અને આડે માર્ગે ગયલો તે છે કે જે વડા દંતુરો ^૧ (ના ફરમાન) તરફ પીઠ ફેરવે છે.

૨૦૫ મું. (૧) તેઓ વળી એમ માનતા હતા કે: આ ત્રણ કીસમના માણસો બેહશ્તનું મકાન મેલવે છે; (૨) એક, (દીનની) દાનાઈમાં પુરો શખ્સ; બીજો, એવા દાનાવ પુરૂષનો મદદગાર; અને ત્રીજો, એવા દાનાવ પુરૂષની સાંભે નહીં થનાર.

૨૦૬ મું. (૧) તેઓ વળી એમ માનતા હતા કે: માણસો આએ ત્રણ પ્રકારના છે: એક ગાસાનીગ, બીજો હાત-માનસીગ; અને ત્રીજો દાતીગ. (૨) તે કે જે ગાસાનીગ છે તે ભલી મીનોઈ શક્તિઓ સાથે સંબંધ ધરાવે છે અને દેવો અને દૂજોને માટે અભાવ ^૨ રાખે છે; (તેની) દોલતનું માપ (તેની) અશોઈ ^૩ અને સાદી સમજના પ્રમાણમાં હોય છે; અને જે ગુનાહ તે કરે છે તેને માટે (તે) શરમાય છે, અને ભવિષ્યની શિક્ષા માટે તે અંદરખાને અંદેશો રાખે છે. (૩) અને તે કે જે હાત-માનસીગ છે તે અશો પુરૂષો સાથે મળતાવિષેક રહે છે, તેનો અભાવ ધુરાઓ સામે છે, તેની દોલતનું માપ જે કંઈ તે નેક મનસ્વીથી બળવે છે તે છે; અને જે કાંઈ ગુનાહ તે કરે છે તે માટે સંધોચરનનાં (પવિત્ર) હથિયારથી ખરફસતરોનો નાશ કરવો (એ તેની ફરજ) છે કે જે દોષખની શિક્ષાથી તેને અંચાવવા માટેની તોજેશ છે. (૪) અને તે કે જે દાતીગ છે તે દીન તરફ તાબેદાર (શખ્સો) સાથે હમશરીક હોય છે, તેનો અભાવ તકેબરી ધરાવનારા પુરૂષો સામે હોય છે, તેની દોલતનું માપ (દીનના) કાયદાની અદાલતથી થઈ શકે છે, એટલે કે (દીનના) કાયદાને આધીન થઈ ચાલવાનું (તેને માટે) અગતનું છે; અને જે કાંઈ ગુનાહ તે કરે તે માટે તોજેશ તરીકે દીન (રોજને) દીવસે મુર્તીઓનાં એક મકાનને તોડી પાડવાની તેની ફરજ છે.

૨૦૭ મું. તેઓ વળી એમ માનતા હતા કે: એક નેકબખ્ત શખ્સ (પોતાના) રવાનને અપવિત્રાઈથી પહરેઝ રાખે છે; એક બદબખ્ત શખ્સ રવાનને માટે નહીં, પણ તનને માટે (ની મજાહ) નો શોખ રાખે છે.

૨૦૮ મું (૧) તેઓ વળી એમ માનતા હતા કે: દરએક શખ્સે આએ ગેતીનાં તનને મેદાન ^૪ મીસાલ, અને નહીં કે એક ટેકરીની શીખર (મીસાલ) બનાવવું

૧. યાને દીનને લગતા વડાઓ.

૨. વાંચણ: વીચગ-હુઇતગીહ; સરખાવો ફારસી પીચીદન. આ પહલવી બોલના વપડાસ માટે જુલો દીનકર્દ, કેતાબ ૬ હી, ફ. ૪૩ મો, વાલ્યુમ ૧૦ મું, કે જેમાં લગલગ એજ બોલોમાં એજ કીસમનો ઉપદેશ આખ્યામાં આવેલો છે.

૩. દાહુમ અથવા દહુમ બોલના ઉપયોગ માટે જુલો દીનકર્દ કેતાબ, દફતર ૮ મું, બાબ ૪૩ મો, ફ. ૧ લો, જ્યાં દાહુમ અને અનઅધર વચ્ચેનો ફરક જણાવવામાં આવ્યો છે. મેહરયશતમાં અને અવસ્તાનાં બીજાં લખાણોમાં દહુમને, અર્થ 'જરથોસ્તી ધર્મગુરૂ વર્ગનો એક,' યા 'એક અશો પુરૂષ' તરીકે કરેલો મલે છે.

૪. બીજી વાંચણ: ગઓખર, અવસ્તા ગઓખર, 'જમીનની ઉત્પત્તિ' 'બેકુત,' 'મેઢા અને ઢોરોતું ટોણું;' સરખાવો ફારસી ગૂપારહુ યા ગૂપારહુ.

જોઈયે. (૨) પાણી કે જે મેદાનમાં વરસે છે તે તમામ તે ઉપર (ઝીલાઈ) રહે છે, અને તે પાણી કે જે શીખર અને ખીલ ડિંગી જગા ઉપર વરસે છે તે તે ઉપરથી તમામ નિચે ઉતરી જાય છે, અને જે પાણી શીખર ઉપર વરસતું નથી તે પહેલાં (મેદાનમાં) પોંદાયતું નથી. (૩) ગચ્છાખર (મેદાન) ના સંબંધમાં તેઓ એમ કહેતા કે: (તે) ઘણી મિત્રાચારી ^૧ ની નીશાણુ છે (એટલે કે) ખીજાઓને માટે જે દોલત અગતની હોય, અને જે પોતાને જોઈયે તે કરતાં વધારે હોય, તેજ અને તેમાંથી (સખાવત કરીને) સંતોષ મેળવવા સાચું પોતા પાસે રાખે. ^૨ (૪) ચિકાતના સંબંધમાં તેઓ એમ કહેતા કે: (તે) ઘણી દુશ્મનીની નિશાણુ છે, (એટલે કે) ખીજાઓને તે દોલત અગતની નહીં હોય એમ માની પોતાની ઝીયાદ દોલત પોતાના ઉપયોગ માટેજ રાખે, અને તેવાં કામ કરીને પોતાને દુઃખી કરે.

૨૦૯ મુ'.-(૧) તેઓ વળી એમ માનતા હતા કે: બોહોલી મીત્રાચારીવાળાં આદમીના બાબમાં (એમ છે કે) આ દુન્યામાં કરવામાં આવતાં સવાબનાં સઘળાં કામોમાંનાં જે તે પોતે કરે છે તેના પ્રમાણમાં એક મેદાન મીસાલ તે ચઢતા ઉપયોગમાં રહે છે, અને તેજ સખાવત સર જે પાણી તેની ઉપર વરસે છે તે ખીલ જગાઓથી તેને પોંદાયે છે. (૨) ઘણી દુશ્મનીવાળા આદમીના બાબમાં (એમ છે કે એક ટેકડીની શીખર મીસાલ) આ દુન્યાના સઘળાં સવાબના કામોમાંનું તેના માટે એટલુંજ રહે છે કે જે કાંઈ તે પોતે કરે છે તે એક શીખરપરના પાણી મીસાલ તેની પરથી ઢલી જાય છે, અને તેટલા વાસ્તે ખીલ જગાઓનું પાણી તેને પોંદાયતું નથી.

૨૧૦ મુ'. તેઓ વળી એમ માનતા હતા કે: જે કોઈ (પોતામાં જાયઝ રહેલા) ગેખી (બોહાઈ) આવાજને લીધે ભલાં યકીનથી રવાન ઉપર મોટે દરજ્જે આધાર રાખે છે, તે શખ્સ જોકે જે ઉપર તે યકીન રાખે છે તે નથી દીન કે નથી બોહાનો (દેખાડેલા) માર્ગ, છતાં બોહા ઉપર તવકકલ રાખે છે, જેથી આએ બેહતરી તે ભોગવે છે કે (અચાનક) દીન અને બોહાતાલાનાં (દેખાડેલા) માર્ગ ઉપર તે ચાલે છે.

૨૧૧ મુ'. (૧) તેઓ વળી એમ માનતા હતા કે: દરએક શખ્સે અશોષમાં ખંતથી મંડવું જોઈયે, અને સારાં કામો કરવા કરવાં જોઈયે, અને ખોરાક અને માલમતાના સંબંધમાં જે કાંઈ ધણુંજ ઉપયોગી, ધણુંજ લાયક અને ધણુંજ કામનું હોય તેથી તે શખ્સ સારી રીતે બદલો પામેલો થવો જોઈયે. (૨) અને એક એછા ઉદયોગી શખ્સ જ્યારે તે મીનોઈ ફરેસ્તાઓની ગણતરીને શરણુ થાય છે ત્યારે આવી ઇચ્છા ધરાવે છે કે: “મેં થોડી મજાહ કીધી હતે અને થોડુંજ (મારે માટે) રાખ્યું હતે, અને ધણાં (સવાબનાં) કામો મેં કીધાં હતાં (તો કેવું સાચું).”

૧. વેહ-દુસ્તીહ, ‘ભલી મીત્રાચારી’ પણ વાંચી શકાય.

૨. સાર એ છે કે કોઈએ પોતાની દોલતનો જોઈયે તે કરતાં ને વધુ લાગ જે હોય તે પોતાની જાતી મજાહને માટે વાપડવો નહીં જોઈયે, પણ જેઓ મુશ્કેલીભરી હાલતમાં હોય તેઓને મદદ કરવા માટે તે રાખવો જોઈયે, કે જેથી કરીને ખીજા લોકોને મદદ થવાથી અને પુશ્કલ મીત્રો બનવાથી તેને મીનોઈ આસાની મલે.

૨૧૨ મુ. (૧) તેઓ વળી એમ માનતા હતા કે: દરએક જણે (જાંઘળીનાં) આ બે નિયમોપર અમલ કરવો જોઈયે, અને તે નિયમો પ્રમાણે ઘણી સાબ-ચેતીથી ચાલવું જોઈયે. (૨) એ બેમાંનાં એક નિયમના બાબમાં (એમ છે કે) તે શખ્સે તેની પોતાની જાંઘળીપર નેગેહદારી રાખવી જોઈયે, અને (તેના) સુધારા માટે અને તેટલી કાશિષ કરવી જોઈયે. (૩) બીજા નિયમના બાબમાં (એમ છે કે) તેણે પોતાનાં કાંમમાં નીતિવાન સદગુણો અપત્યાર કરવા જોઈયે, અને તે અમલમાં મુકવા જોઈયે, અને તેમ કરવાથી ખુશી થવું જોઈયે, અને તેમાંથી કાંઈ મોતેબર ધડો શિખવો જોઈયે.

૨૧૩ મુ. (૧) તેઓ વળી એમ માનતા હતા કે: માણસનું રવાન કદીપણ એક સ્થિતિમાં (હંમેશાં) રહેતું નથી, કારણ કે તેને લગતા નિયમ મુજબ તે આગળ વધે છે या પાછળ હટે છે. (૨) તેના આગલ વધવા અને પાછળ હઠવાના સંબંધમાં આ પ્રમાણે કહેવામાં આવ્યું છે કે: “જ્યાં સુધી માણસ મીનોષ આત્મીક ઇચ્છાઓની પુઠે ન્ય છે ત્યાં સુધી તે આગળ વધતો ન્ય છે; જ્યારે તે તનોમંદ ઇચ્છાઓની પુઠે ન્ય છે ત્યારે રવાન હલકું પડતું ન્ય છે.”

૨૧૪ મુ. (૧) તેઓ વળી એમ માનતા હતા કે: એક આદમીએ જાતી ડહાપણથી ખોદાના અને લલી મીનોષ શક્તિઓના કાંમોના તમામ બેદોને લાયકનાં થવું જોઈયે. (૨) જ્યારે એક માણસ (તે બેદોને) લાયકનો થાય છે ત્યારે લલી મીનોષ શક્તિઓ પોતે (તેને) (ખોદાના) બેદો વિષે અને રવાનની ગેતીને લગતી અથડા અથડી યાને લડાઈ વિષે માહીતગાર કરે છે; કારણ કે જે પાયદાર ખબલો છે તેની તે તલબ કરે છે, અને ત્યારે કુદરતના ખોદાઈ બેદો અને રવાનની^૧ ગેતીને લગતી લડત તેવા કાંઈનેબી છુપાં રહેતાં નથી, સખ્ય કે આએ જાણીતું છે કે જેમ માણસ વધુ વાકેફ થાય છે તેમ તે વધુ અને વધુ કૌવત સાથે સુધરતો ન્ય છે. (૩) તેઓ કે જેઓ (ઉપર પ્રમાણે) લાયક હતા તેઓના બાબમાં આ પ્રમાણે જાણે કરવામાં આવ્યું છે કે: “તમો એટલી હદ સુધી અશો થશો કે લલી મીનોષ શક્તિઓનો વસવાટ તમારા શરીરમાં થશે કે જેઓ (તમારાં) રવાનને લગતી દોલતના છુપા બેદો સારી પેઠે ખુલ્લા કરશે.”

૨૧૫ મુ. તેઓ વળી એમ માનતા હતા કે: દીનના સંબંધમાં સાત ઠગારાઓ છે, તેઓમાંના ઘણાજ જાનુન (ઠગારા) તરીકે માથ્રના નાશ કરનારને કહેવામાં આવ્યો છે.

૨૧૬ મુ. (૧) તેઓ વળી એમ માનતા હતા કે: એવો કાંઈ પણ બીજો શખ્સ નથી કે જે એક આશ્મોધની માફક આએ દીનને માટે ઘણુંજ વીરૂદ્ધ કામ કરનારો હોય, કારણ કે એમ માલમ પડે છે કે આશ્મોધોમાં કાંઈ પણ એવો દુશ્મન નથી કે જે એક નીચ ઠગારો હોય અને ખરેખર દીનને માટે ઘણુંજ સખત હોય, અને જેને માટે દીન

માં દાખલ થવું બની શકે એમ હોય. (૨) તે કે જે આશ્મોદ છે, જે એક નીચ ઠગારો છે અને (દીન તરફ) ઘણાજ સખ્ત છે, તે માંથિનો ફેલાવો કરવાની (લુલાવો ખવાડ-નારી) ઇચ્છા દેખાડી (દીનમાં) દાખલ થાય છે; પણ તે તો દીનને લગતાઓમાં ખરેખર સ્વાર્થનિષ્ઠા અને કળઓ કંકાસ લાવે છે.

૨૧૭ મું. તેઓ વળી એમ માનતા હતા કે: “માણસોમાંની પહલવાની તોખમને તું છે, એટલે કે ઘણીજ ખોરેહમંદ જાતનો (તું છે) કે જેણે અવસ્તા અને ઝન્દના શિક્ષણને અગતના તરીકે સ્વીકાર્યા છે.”

૨૧૮ મું. (૧) તેઓ વળી એમ માનતા હતા કે: કોઈ પણ એવો શખ્સ નથી કે જે જે કાંઈ ચીજ પોતાની પાસે છે તેનાં સારાં ફળ માટે આંખે દુન્યામાં મેહનત લેતો નથી, ચાતો તેની જાળવને લીધે તે ચીજ છોડી દે છે; અને જેને વળી ગરીબાઈની હાલતમાં કોઈથી માણસ આ દુન્યામાં તજ દે છે. (૨) જ્યારે તે કે જે સૌથી સરસ દર્વીશ મર્દ છે, તે જ્યારે લલી મીનોઈ શક્તિઓની ગણત્રીને (પોતાના સવાબનાં યા સવાબનાં નહીં) એવાં કામોને માટે ઇનસાફ મેલવવા સાફ પોણાંએ છે ત્યારે તેની ખાલેશ આવી હોય છે:— “હું ઇચ્છુ છું કે અશો જાંદગી ગુજરતાં હું વધારે ગરીબ રહ્યો હોત, (કે જેથી) મારી (કરણીનાં હેસાબની) હાલની ગણત્રી હજી પણ વધુ પ્રકાશીત અને વધુ કીર્તિવંત નિવડતે.”

૨૧૯ મું. તેઓ વળી એમ માનતા હતા કે: લલી મીનોઈ શક્તિઓની ગણત્રીને માટે (જે) એક શખ્સે સવાબનાં બીજા કામો નહીં કીધાં હોય કે જે તેને આંખે પૃથ્વિપર કરવાં જોઈતાં હતાં, તો (તે કામો) તેણે નહીં કીધેલાં હોવાને લીધે તે એટલો બધો પસ્તાવો અને પશ્ચાતાપ કરે છે કે ગોચા તેને આ પ્રમાણે યાદ આવ્યું હોય: “અફસોસ કે આદમીઓને માટે આધીર્વાદ જેવાં મોતેખર સવાબના કેટલાંક કામો આત-શમાં બળવાને માટે અને પાણીમાં નાશ પામવાને મેં સપુર્દ કર્યાં, નહીં તો મારાં રવાનને માટે શિક્ષા કમતી (થઈ હતે.) હું તેની મીસલ (હાલમાં) છું કે જેણે (બીજા) શખ્સ પાસેથી ખજાણો છુટયો હોય અને તેટલા ઠકી તેને સંતાપ સોસ્વો પડતો હોય.”

૨૨૦ મું. તેઓ વળી એમ માનતા હતા કે: જે કોઈ વેશ્યા સાથે હમખીસ્તર થાય છે તે તેટલા માટે એક દસ્તાનવાલી ઝોરત સાથે હમખીસ્તર થવા જેટલો ગુનેહગાર થાય છે.

૨૨૧ મું. (૧) તેઓ વળી એમ માનતા હતા કે: એક ફરેશ્તાઈ ખસલતના માણસને આંખે દુન્યામાં જેમ તે પોતે (થવાને) ઇચ્છે તેમ લલી મીનોઈ શક્તિઓ ઉછેરતી નથી. (૨) તેઓ (તેના) રવાનને ઘણુંજ લાલકારી થઈ પડે એટલો બધો તેને તેનાં પોતાનામાં સદગૂણી રાખે છે, અને એટલી બધી તેની જાતન લે છે.

૧. “પાઝન્દ પતેત” માં દરતાન મર્ઝ ગુનાહ તરીકે આ ગુનાહ લેખાયો છે; સરખાવો અવસ્તા મેરેઝુલતિ, ‘ગુનાહલરી જાંદગી’; અવસ્તા ધાતુ મર્ઝ.

૨૨૨ મું. તેઓ વળી એમ માનતા હતા કે: ભલી મીનોષ શક્તિઓ એક ફરે-સ્તાઈ ખસલતના માણસની એટલી બધી જતન લેછે કે તેઓ તેને તેની પોતાની ઇચ્છા મુજબ દોરવતા નથી યાતો દોરવાઈ જવા દેતા નથી; જેની મીસલ એક શખ્સ છે કે જેની પાસ પોતાનાં બચ્ચાં માટે થોડોક વાસી ખોરાક હોય, જે (ખોરાક) તેને લેહજતદાર જણાય છે અને જે તે ખોરાક ખાય તો તે મરી જાય; એટલે કે તે શખ્સના બચ્ચાંના બાળમાં વાસી ખોરાક આપવો નહીં એ ધણી ગંભીરાઈથી વિચાર કરવા જોગ બાબદ તેને માટે થઈ પડે છે જ્યારે કે તે (પોતાના બચ્ચાંની) ખોરાક માટેની જાસાસા તૃપ્ત કરતો નથી.

૨૨૩ મું. (૧) તેઓ વળી એમ માનતા હતા કે: તે કે જે એક પારકો શખ્સ^૧ છે તેની કેળવણી માટે જે સરસ ચીજ છે તે એ કે એક (શિક્ષકે) પોતાનો સ્વભાવ (પેહલાં) શણગારવો જોઈયે, અને પોતાને એક આયના મીસલ બનાવવો જોઈયે, અને તે (આરસી) તે અબજુયા શખ્સની સનમુખ મેળવી જોઈયે. (૨) તે કે જે અબજુયા શખ્સ છે તે તે (આયના) માં જોશે અને નજર કરશે (અને) તેમાંથી ચઢતો ઉપદેશ^૨ મેલવશે.

૨૨૪ મું. (૧) તેઓ વળી એમ માનતા હતા કે: તે કે જે ભલાઈમાં પોતાને શણગાર્યા ઉપરાંત (પોતાની) કોશિશમાં ફતેહ મેલવવાને હૈયાતી ભોગવે છે તેની તરફથી જે કોઈ શખ્સ શિખી શકતું નથી, તે આએ કારણસર સુધરી શકતો નથી કે એક માણસ શણગાર પામેલી સમજ શક્તિ ધરાવનારાં ધોરણ પરથી (પોતાની) કસુરો જે પીછાણી શકે છે તોજ આએ દુન્યામાં તેના પોતાના કરતાં વધુ ઝલકાતવાળી અને વધુ પ્રકાશીત ચીજમાં તે પોતાને નિહાલે છે. (૨) એ ઉપરથી ધણીક વખતે એક માણસ તમામ સાફ લોખંડની જામમાં પોતાને જોઈ શકતો નથી જ્યારે એક સ્વચ્છ આરસીમાં તે પોતાને ખુદલી રીતે જુવે છે, તેતું કારણ એ કે આયનાની ધાતુ માણસની નજર માટે ધણી ખુદલી,^૩ અને લોખંડની જામ તદન નહીં નજર કરી શકાય એવી છે.

૨૨૫ મું. (૧) તેઓ વળી એમ માનતા હતા કે: દરએક માણસે પોતે પોતાને ઉદ્યોગમાં કસવું જોઈયે; અને (જ્યારે) કોઈ પણ શખ્સ રાતના વચગાલેના એક તૃત્યાંસ ભાગ દરમ્યાન આતશને ધરમાં બલતો રાખે છે, ત્યારે સઘલી જુરી શક્તિઓ તેથી કરીને હર ઠેકાણે નાશ પામે છે. (૨) અને જેટલો વખત સુધી આતશ બલતો રહે છે, (તેટલો વખત) હર ઠેકાણે તે આતશ અંધકાર અને કાળાશને દફે કરે છે, ગોયા તે

૧. ઓલા ધ તનીદતો અર્થ 'બીજો' પણ થાય છે; વલી ઓલા ધ તુન્દ વાંચતાં 'તે કે જે તુન્દ મીજજનો છે.'

૨. એ બોલતું બીજું વાંચણ: હમ-નાઝેત 'વારંવાર ખુશી થાય છે;' સરખાવો ફારસી નાઝીદન, 'ઉપરા સાપરી સુખી થવું.'

૩. યા 'માણસો કરતાં દેખાવમાં (વધુ પ્રકાશીત).'

અધિકારને તદ્દન કાપી નાખે છે અને નાણુદ અને એમાલુમ કરે છે. (૩) તે કામ વળી જે કોઈને અધારાનો નાશ કરવા માટે અને અધિકાર અનદીઠ કરવા માટે નેમવામાં આવ્યો છે તેને મીનોઈ દુન્યામાં મદદગાર થાય છે. (૪) અને તે રોશની કે જે કાળાશને અનદીઠ બનાવે છે તે જે શખ્સને માટે તે રોશની છે તેના રવાન ની આગમજ મીનોઈ દુન્યામાં ઉપર જાય છે, અને તે માણસનાં રવાનને રોશન, સુખી અને આસાન ^૧ કરે છે.

૨૨૬ મુ. તેઓ વળી એમ માનતા હતા કે: દીનને લગતાં (ફરમાનોનાં) સંગ્રહમાં ઘણો અગતનો દીનને લગતો એક નહોતો ઉપદેશ નિચે મુજબ છે: જે કોઈ ચાલુ^૨ એવું કામ કરે છે કે જેથી તે ઘણા શખ્સોની નજરમાં કીર્તી અને જાહેરાત મેળવે છે, તેના સંબંધમાં આદમીઓ એમ નહીં બોલશે કે “તુંએ (જાંદગીમાં) અનીતિનાં અને ખરાબ કામો કર્યાં છે.”

૨૨૭ મુ. (૧) તેઓ વળી એમ માનતા હતા કે: દરેક શખ્સ જ્યારે તે દીવસમાં ત્રણ વખત ખોરશેદની સેતાયશ ^૩ કરે છે ત્યારે પોતાને ખોદા તરફ તદ્દન ફેદા કરે છે, અને દીન અને ખોદાતાલાની (હંમેશની) હૈયાતી, તેમજ અહરમન અને દેવોની (સેવટની) નાણુદગી તે જાહેર કરે છે. (૨) અને હરેક ગુનાહ જે તે વિચારે છે તેનો તેજ દીવસે તે ત્યાગ કરે છે, અને પશ્ચાતાપમાં પોતાના વિચાર, વચન અને કામની માફી માટે ખોદા પાસે અર્જ ગુજરે છે. (૩) હરએક દીવસે તેને પોતા માટે આ પ્રમાણે ગણતરી કરવી જોઈએ: “આજે મેં શું ખરચી ખાધું છે, અને શું બચાવ્યું છે? મેં કંઈ ફરજો બજાવી છે અને કંઈ કીસમના કામો કર્યાં છે? આજે ભલી મીનોઈ શક્તિઓનું કે દેવોનું હથ્થાર હું બચ્યો છું?”

૨૨૮ મુ. (૧) તેઓ વળી એમ માનતા હતા કે: આજે ત્રણ ચીજો કરવી એ માણસનું મુખ્ય કામ છે, અને જે કોઈ તે કરતું નથી તે ગુનેહગાર શખ્સ (ફરે છે). (૨) એક પોતાનો સ્વભાવ સંપૂર્ણ રીતે શણુગાર પામેલો કરવો, એક બીજાની ખાંમીઓ નહીં શોધવી, અને એક ખોદાતાલા ઉપર તવકકલ રાખવો.

૧. કલમી કેતાઓ મુજબ: કુખંસાન, ‘(કાલાસ સામે) લડતાં.’

૨. પાતરૂઝીગ શખ્સને પાતદહિશન-રૂજીગનું ટુકું રૂપ ગણ્યું છે; એનો અર્થ ‘બદલો મેળવવાનો દીવસ’ કરી થાય. મિન પાતરૂઝીગ ઝક કુનિશન વખીદુનચેન વાંચતાં, ‘ઇનસાફના દીવસનાં કારણને લીધે તે સવાબ કામ (એક શખ્સે) કરવું જોઈએ.’

૩. દર દીવસ ત્રણ વખત હાવન, રપીથ્વીન અને ઉજીરન ગેહ દરમ્યાન જ્યારે ખોરશેદ દેખાતો હોય છે, ત્યારે ખોરશેદ અને મેહુરની નિયાયશ પઢવાનું જરથોસ્તીઓ માટે અગતનું છે. રાત અને દીવસ દરમ્યાન, પાંચ વખત, પાંચે ગેહમાં પોતાની બંદગી કરવાની એક સાચા અને ખાલેસ જરથોસ્તીની ફરજ છે.

૨૨૯ મું. તેઓ વળી એમ માનતા હતા કે: આએ દુન્યાની દોલતનું. ફળ જીંદગીનું રક્ષણ છે; જીંદગીના રક્ષણનું ફળ તનોમંદ જીંદગીનું રક્ષણ છે; શરીરનાં રક્ષણનું ફળ અને રવાનનું ફળ તને પસીન છે; અને તને પસીનનું ફળ ગુનાહ વગરની હાલત સાચની ખુશાળી છે, અને તે હમેશાં હોય છે અને હમેશાં રહેશે.

૨૩૦ મું. તેઓ વળી એમ માનતા હતા કે: મીનોષ દુન્યામાંથી તનોમંદ દુન્યામાં મીનો યઝદોનું આવવું પહેલવહેલાં આતશબેહરામમાં અને ત્યાર પછી બીજી જગાએ તરફ હોય છે.

૨૩૧ મું. (૧) તેઓ વળી એમ માનતા હતા કે: અગરજો આશમોધ લોકો દીનમાં દાખલ થાય, અને ભલી દીન જાહેર કરનાર ખોદાતાલાની હસ્તી યા નિસ્તીના સંબંધમાં સાંભે થાય ત્યારે ફકટ તે કે જે દીનનો ધર્મગુરૂ છે અને જેનું ખાસ કામ તેજ છે, તે (મજકુર) આશમોધો તરફથી દર્શાવવામાં આવેલાં આશમોધી મતથી (પોતાના) રવાનને બચાવવાને શક્તિવાન હોય છે. (૨) એ સખખને લીધે બીજાં લોકો જ્યારે (દીનને માટે) આર્જુમંદ થાય છે ત્યારે તેઓએ તે ધર્મગુરૂથી પુછપરછ કરવી જોઈએ; તે વખતે તેઓએ પોતે પોતાની દીનના વડા સાથે તકરારમાં ઉતરવું નહીં જોઈએ, યાતો કાંઈ પણ ચીજ (ઉલટી) કહેવી નહીં જોઈએ; (પણ જો) કાંઈ કાંઈ પણ એવું કરે તો (પોતાના અંતઃકરણને) તેથી દંખેલું કરે છે, અને તે માટે તોજેશ કરવી પડે છે. (૩) એ ઉપરાંત, જ્યારે લોકો તે માટે ઇચ્છા ધરાવે છે અને પુછપરછ કરે છે ત્યારે જ્યાં સુધી જીંદગી માટે મુરાદ^૨ હસ્તી ધરાવે છે ત્યાંસુધી જે કાંઈ ખરૂં છે તે તેઓએ બોલવું જોઈએ; (પણ) જે કાંઈ (સાચું) બોલતો નથી તે એક આશમોધના જેવો છે.

૨૩૨ મું. (૧) તેઓ વળી એમ માનતા હતા કે: સવાખનું એક સૌથી મોહટું કામ વટીક જ્યારે તે નહીં કરવાને રાજ સાહેબ તરફથી ફરમાન આપવામાં આવ્યું હોય ત્યારે તે નહીં કરવું જોઈએ, અને જે કાંઈ (તે વખતે) તેવું કામ કરતો હોય તેણે ત્યારે તે છોડી દેવું જોઈએ. (૨) જાણવું કે (નહીં તો) તે (કાંમ) એક સવાખનું કામ નહીં, પણ એક મોહટા ગુનાહનું કામ

૧. જરથોસ્તીની નજરે જોતાં આતશબેહરામ એક ઘણીજ પવિત્ર જગા છે, જ્યાં ખોદાતાલાની જેતીને લગતી જાહેર નિશાણ તરીકે આતશબેહરામ સાહેબનો કેબલો તખ્તનશીન કરેલો હોય છે, જે કુદરતી રીતે યજ્ઞ અને અમેશાસ્પદોની આ ખાકી દુન્યાપરની મુલાકાત દમ્યાન મુલાકાતના સૌથી ચઢતાં મથક તરીકે ગણાય છે. એને મલતોજ વીચાર યાહુદીઓ વચ્ચે હસ્તી ધરાવતો મલે છે, કે જેઓમાં પેલેસ્તાઇનનાં પવિત્ર સ્થલને ખોદાની ઘણીજ મેહર પામેલાં મથક તરીકે, અને ફરેસ્તાઓથી વારંવાર મુલાકાત લેવાતાં સ્થલ તરીકે લેખાય છે.

૨. ગય-વરેઝગી વાંચેતો ‘મીનોષ કારીગર;’ યાવરેઝગી વાંચેતો ‘(દીન તરફની) વફાદારી.’

છે; કારણકે એવા ગુનાહગારનો હીરસો રાજ તરફની બેવફાઈનો જાણવો, અને એવાં રાજ્યનો હીરસો તેની પાયમાલીનો જાણવો.

૨૩૩ મુ. (૧) તેઓ વળી એમ માનતા હતા કે: જ્યારે રાજ (વડા દસ્તુરને) પુછે કે “દરન ધજવા જોઈયે યા નહીં,” અને જો દરન ધજવાથી ગુનાહપર થતા ગુનાહ કમી થતા હોય તો તે દસ્તુરે એમ નહીં કહેવું કે દરન ધજવા નહીં જોઈયે. (૨) પણ જો રાજ એક માણસને હોકમ કરે કે “દરન ધજતો ના,” (અને) જો તે (દરન) ધજે તો તે એક યજ્ઞને નહીં પણ એક ગુનાહભર્યું કાંમ થાય; અને તેજ મુજબ દરનની ક્રીયા અને દરએક ખીજાં સવાખનાં કામ બાબદ જો રાજ કહે કે તે કરવાં યા નહીં કરવાં તો (રાજના ફરમાનને) વળગી રહેવું જોઈયે; જો રાજ કહે કે “નાં કરતા,” તો લોકોએ તેનાં ફરમાનને તાબે રહેવું જોઈયે.

૨૩૪ મુ. તેઓ વળી એમ માનતા હતા કે: જે કોઈ એવું (સવાખ) કાંમ શરૂ કરે કે જે કરવા માટે સજા તરફથી પરવાનગી આપવામાં આવી હોય; પણ તેનાથી જો કશી કસુર થાય તો તે માટે તે એવી તોજેશ કરે છે કે જેમ એક શખ્સ કે જે કોઈ દુશ્મનથી ખીહતો નથી, પોતાની મરજી મુજબજ ચાલનારો છે, અને (દીનનાં) ફરમાનો પ્રમાણે અમલ કરતો નથી, તે તોજેશ કરેછે તેમ; અને આવા એક શખ્સ માટે નથી કસી પનાહ કે આબાદી, સીવાય કે જે જુની મુસીબતને તે શરણુ થયેલો છે તેની અંદર તે રહે છે; તે ગુજર પામે છે, મરી જાય છે યા (કોઈ આફતથી) હાર થાય છે; તે પોતે મરકીથી હાર થયો હોય તો (પોતાના ગુનાહોનો) તોજેશ તેથી તે પોતેજ કરે છે. ^૧

૨૩૫ મુ. (૧) તેઓ વળી એમ માનતા હતા કે: એક કુટુંબની પાયમાલી કેટલીક બાબતોમાં વિરુદ્ધ સંજોગોને લીધે, અને કેટલીક બાબતોમાં “મેહરદરજી” (વિશ્વાસઘાટ)ને લીધે થાય છે. (૨) ગાહ્યો તે શખ્સ છે કે જે જ્યારે બે કુટુંબને પાયમાલ થતાં જુવે છે ત્યારે પીછાણી લેછે કે કયું વિરુદ્ધ સંજોગોને લીધે, અને કયું “મેહરદરજી”ને લીધે પાયમાલ થયું છે.

૨૩૬ મુ. (૧) તેઓ વળી એમ માનતા હતા કે: મીનોઈ દોલત હમેશાં મનમાં (હોય છે). (૨) જે કોઈ તેની ઉપર ભરસો રાખતો નથી તેણે તો એવું મક્કમ

૧. આ વાક્યો ઉપરથી દીસે છે કે એક જરથોસ્તી રાજ ધરાવતી જાહો-જલાલીના વખતમાં સંસારી વડા ઉપરાંત દીનને લગતી બાબતોમાં કેટલીક હદે વડો હતો. ચોક્કસ વખતે દરન ધજવા જેવી ધાર્મિક ક્રીયાઓ કરતી વેલાએ તેની પરવાનગીની અગત હતી; અને એવી બાબતોમાં જો વડો દસ્તુર ધારતો કે એથી કરી ગુનાહભર્યાં કાંમો કમી થશે તો તે પોતાની બાહલી આપતો. પાદશાહની જરની પરવાનગી વગર ક્રીયા કરવામાં આવે તો તે ભાં ગુનાહ તરીકે ગણેલાં છે.

રહેવું જોઈએ કે એક અનીતિની ચીજ યા આપદનો વિચાર કદીપણ તેનાં મનમાં આવે નહીં. (૩) માણસ જંતની મોતમંદ હાલત વિષે જાણવું એ જે દર ધડીએ વધુને વધુ (માણસની) નજદીક મોત આવતું જાય છે, ત્યારે ભીતરનો ડર મોતને વખતે તે માણસને જલદી પોંછાંચે છે કે જે હમેશાં અનીતિ ભરેલી આપદો ઉપર મનન કર્યા કરે છે; ખસુસ કરીને જે માણસ સાચ્યાં કામ કરે છે તેને તે પોંછાંચે તે કરતાં વધુ જલદી (તે ભય મજકુર પાપી માણસને) પોંછાંચે છે; અને તે વખતે તે (અનીતિવાન શખ્સ) પોતાના રવાનનો દુશ્મન પોતાને પુરવાર કરે છે. (૪) કારણ કે જ્યાં સુધી એક માણસ પવિત્રાઈના સદગુણી કામોપર મનન કરે છે ત્યાં સુધી તેના શરીરમાંની લલી મીનોષ શક્તિઓ તે શરીરમાંજ વસવાત કરે છે, અને દેવો આજેઝ થઈને (તેનાં તનની) બાહુર નિકલી જાય છે. (૫) પણ જો તે માણસ અનીતિભરેલી આપદપર મનન કરે છે તો દેવો (તેના) શરીરમાં ધસારો કરે છે; અને જ્યારે તેવો માણસ મરણ પામે છે ત્યારે દૂજ તેનાં તનમાં પેવસ થાય છે, (અને) તેનાં રવાનને ઘણાજ આજ્ઞા પોંછાંચે છે. (૬) અને આયંદેહ, લલી મીનોષ શક્તિઓ માટે દૂજના હાથોમાંથી તેને છોડવવાનું એટલું મુશ્કેલ થઈ પડે છે કે જેટલું (મુશ્કેલ) તેની ગેતીની હૈયાતીમાં તે (માણસને પોતાના) શરીરની બાહુર તે દરજ્જને જેર કરવાનું (થઈ પડે છે.)

૨૩૭ મું. તેઓ વળી એમ માનતા હતા કે: નિચલી આપદમાં વળી એક મોજેજો સમાયલો છે: જે કાંઈ એક લલી મીનોષ શક્તિને આરાધે છે અને તેની પરસ્તેશ કરે છે કે જે (શક્તિ) તેનો દરેક પ્રકારનો બંચાવ કરે છે, તે (શખ્સ) એવી પરસ્તેશને લીધે હાનીથી બંચાવ મેળવે છે, અને (તે આદમી) તે લલી મીનોષ શક્તિને માટે એમ બોલે છે કે: “એ માઈ પોતાનું રવાન છે ? (કે જે મને લલાઈ તરફ દોરવે છે).”

૨૩૮ મું. (૧) તેઓ વળી એમ માનતા હતા કે: દરએક (લલી) આપદમાં એક આદમીએ (પોતાની) ખુશાલી સ્વીકારવી જોઈએ. (૨) જે કાંઈ ભલું છે તેમાં આ કારણ સર દરએક (પોતાની ખુશાલી) સ્વીકારવી જોઈએ કે “તે લલાઈમાં એક ભાગ (મારાં) રવાનને માટે વળી હુંબી ધરાવું છું.” (૩) જે કાંઈ ખુર છે તે સંબંધમાં આ કારણસર દરએક (પોતાની ખુશાલી) સ્વીકારવી જોઈએ કે “જે કામમાં કશો હીરસો મારાં રવાનને માટે હું ધરાવતો નથી તેમાંથી વળી લલાઈ બરપા થયેલી છે.”

૨૩૯ મું. (૧) તેઓ વળી એમ માનતા હતા કે: રવાનની (સુખી) હૈયાતી પ્રમાણીક ટેવોને લીધે છે; અને પ્રમાણીક ટેવોની હૈયાતી સારા સ્વભાવથી છે; અને સારા સ્વભાવની હૈયાતી માણસો સાથની મીત્રાચારીથી છે. (૨) અને જો એક માણસ ઉપર બીજી લલી આપદોની નવાજેશ થઈ હોય, પણ જો તેનો સ્વભાવ ખુરો હોય, તો તે માણસના કામોથી તેના રવાનને માટે કશી (સુખી) હૈયાતી હોય નહીં. ૨

૧. બીજી રીતે ‘અને તે બોલે છે કે માઈ પોતાનું રવાન તે લલી મીનોષ શક્તિ (ની મદદને) લીધે આવું છે.’

૨. બીજી રીતે ‘તે માણસના રવાનની હૈયાતી નીર્ધક છે.’

૨૪૦ મુ. તેઓ વળી એમ માનતા હતા કે: હઠાપણુની હૈયાતી યરદાસ્ત કરવાની સહનશીલતાથી છે; સારાં અંતઃકરણુની હૈયાતી રાસ્તીથી છે; રવાનની હૈયાતી ઉત્સાહ સાથની ખોદાની અંદગીથી છે; અને પવિત્ર આરાધણુની હૈયાતી પવિત્ર નિરંગો (ની અંદગીઓના પદવા) થી છે; અને પવિત્ર નિરંગોની હૈયાતી વડા દસ્તુરથી છે; અને વડા દસ્તુરની હૈયાતી પ્યારથી (અધાયલા) દીનના ગાંઠથી છે.

૨૪૧ મુ. (૧) તેઓ વળી એમ માનતા હતા કે: એક અતી દુર્ગુણી શખ્સ મીનોષ આખદોમાં માનતો નથી; કારણ કે તે (એવો છે) કે જેણે કોષપણુ પવીત્ર શિક્ષણ આ દુન્યામાં સાંભળ્યું નથી, જેને લીધે તેનો (દોષખથી) છુટકારો નથી. (૨) જેણી કોષ થોડી પણ હદે મીનોષ દોલત ધરાવે છે તે એટલી હદ સુધી ઇનકાર કરતો નથી કે દરેક જાતનું પવીત્ર (મીનોષ) શિક્ષણ (ગેતીમાં) હસ્તી ધરાવે છે.^૧

૨૪૨ મુ. (૧) તેઓ વળી એમ માનતા હતા કે: એખલાસ એક ખીજ સાથની મીત્રાચારી ખીલવે છે. (૨) જે માણસ ખીજઓ તરફ મોહ્યત ધરાવતો નથી તેનો પ્યાર (તેની પોતાની) કીર્તિપરજ પુરેપુરું ધ્યાન આપે છે. (૩) જે માણસ ઘણોજ શુદ્ધીવાન હોય છે તેનો પ્યાર એટલી હદ સુધી હોય છે કે ન્યારે આવો એક (શખ્સ) ખીજને નજરે નજર મલે છે ત્યારે આગળના કરતાં સો ઘણો તેનો (પ્યાર) ખીલે છે. (૪) અને ન્યારે (તે) ખીજને અરસપરસની વાતચીતમાં મલે છે ત્યારે સાથે જમતી વખતે ભેગા મલે તે વખતની (મોહ્યત) કરતાં સો ઘણો વધારે તે (મોહ્યત) ખીલે છે; અને આગળના કરતાં અતી ઘણી વધારે તે (મોહ્યત) ખીલે છે. (૫) અને તેટલા વાસ્તે દર દીવસ એવી મોહ્યત વધારવાને માટે લોકો ઘણી જેહમત ખેંચે છે, (એમ મનમાં કહેતાં) કે: “એટલી હદ સુધી પ્યાર અને દોસ્તી અમે ખીલવશું, કારણ કે સેવટે આવા પ્યાર અને દોસ્તીથી કરીને દરએક દુજને ઉખેડી નાખવાનું બની શકશે એમ છે.”

૨૪૩ મુ. (૧) તેઓ વળી એમ માનતા હતા કે: એક શખ્સ કે જેણે ગુનાહ કર્યો હોય તેને ઇજા કરવાનો મનસુખો કરી કોષએખી તેનો દુશ્મન થવું નહીં જોઈએ; (કારણકે) જે ગુનાહ જાહેરમાં આવે છે તેને માટે તેને (ખોદાની) માશી માગવીજ પડશે. (૨) વળી આપણે વિચારવું જોઈએ કે તે કે જે અહરમન છે તે પણ (ગુનાહ કરવા માટે) તે શખ્સને આવી રીતે ઠગવા અને લલચાવવામાં દુઃખી થાય છે.

૨૪૪ મુ. (૧) તેઓ વળી એમ માનતા હતા કે: કોષ પણ એવો શખ્સ નથી કે જેનાથી (ન્યારે) કોષખી ચીજ કરવામાં આવી હોય ત્યારે તેના પોતાના ખાતર તે ચીજ કરવામાં આવી નહીં હોય, પછી તે (કાંમ) પ્રમાણીક યા અપ્રમાણીક હોય; સખ્ય કે જે કોષ (આએ દુન્યામાં) કાંષખી ચીજ કરે છે તે તેથી તેના

૧. ખીજ રીતે: ‘જે (કોષ છુટકારાની) થોડીક પણ (આશામાં) છે તે મીનોષ ચીજને (ની હૈયાતી) સંબંધી એટલોખી શકે ધરાવતો નથી કે હર કીસમની (મીનોષ) ચીજ હૈયાતી ભોગવે છે.’

રવાનની (લયકાત) ને વધારે છે યા ઘટાડે છે. (૨) અને સધલી જાતના કામો માણસો તરફથી પોતાના રવાનને માટે કરવામાં આવે છે. (૩) અને આપણુ માણસોએ પોતે (એમ ધારીને) કાશેશ ખુબ કરવી જોઈએ કે “આપણી ખાલેશ આપણા પોતાના રવાનના સુખને માટે અને નહીં” કે દુખને માટે છે.”

૨૪૫ મું. તેઓ વળી એમ માનતા હતા કે: **ક્રેહીયૂત** એક જીવમગાર છે કે જે રાજાઓનો દુશ્મન છે; **અધબીયૂત** એક **આશમોઘ** છે કે જે અધેરનાનો દુશ્મન છે.

૨૪૬ મું. તેઓ વળી એમ માનતા હતા કે: દીનનો દુશ્મન નાસ્તીકપણું છે તેમજ આર્યપણાની ગેર હાજરી છે, અને તેનો મદદગાર^૧ આશમોઘી છે; હાપણનો દુશ્મન ઠગાઇ છે, અને તેનો મદદગાર હવસ છે; ભલા ખવાસનો દુશ્મન અભીમાની છે, અને તેનો મદદગાર આપસ્વાર્થ છે.

૨૪૭ મું. (૧) તેઓ વળી એમ માનતા હતા કે: (માણસમાં) દશ (પ્રકારની) વળણો હોય છે, જેમાંની પાંચ મુખ્ય કરીને બીજી પાંચથી ઉલટી છે, જેવી કે સખાવત, ખંતીલો ઉત્સાહ, સાચો વચન અને ઉદયોગ; અને (એથી ઉલટી) બખીલાઇ, ગરૂરી અનીતિ, બીનધાર્તીપણું અને આલસાઇ છે. (૨) એક માણસે જાણવું જોઈએ કે આ કંઈ છે અને પેલી કંઈ છે.

૨૪૮ મું. તેઓ વળી એમ માનતા હતા કે: (આ દુન્યાંતી) પેદાયશોના અવલોકણ વગર કોઈએ કંઈ ચીજ કરવી નહીં જોઈએ, પણ જે (તેમ) પીછાણ્યા અગાઉ તે (કંઈ ચીજ) કરે છે તે તેને માટે ગુનાહ (શર થતો) નથી.

૨૪૯ મું. તેઓ વળી એમ માનતા હતા કે: અહરમઝદ અને અહરમન બંને માણસોની ધ્રુષ્ટા ઉપર ધ્યાણ આપે છે, અને જેને અહરમઝદ વધારનાર છે તેનો બદલો અહરમઝદ તરફથી છે; અને જેને અહરમન ટેકો આપનાર છે તેને પીડાનો નટીજો તે અહરમન તરફથી છે.

૨૫૦ મું. તેઓ વળી એમ માનતા હતા કે: જે કોઈ ધ્રુષ્ટ છે કે તે દીની ફીલ-સુફ થાય તે તેને આ ચીજો સૌથી પહેલાં કરવી જોઈએ: ખોદા તરફ ફેડા થવું જોઈએ અને દીનનાં ફીલસુફો સાથે ફરહર કરવી જોઈએ, પોતાની મનની શક્તિપર હમેશાં ઉસ્તવાર રહેવું જોઈએ, કે ગોયા દીલપઝીર ખોરાક તેનાથી ખાવામાં આવ્યો હોય અને તેનું તન દરસ્તી પામ્યું હોય, જેથી કરીને દૂજ તેના તન ઉપર ફતેહ પામે નહીં અને વધારે મજબુટ નીવડે નહીં.

૨૫૧ મું. તેઓ વળી એમ માનતા હતા કે: ખોદા માટેનો ૩૨ આએ (રીતે અર્પણ કરવાનો) છે: ભલા (પુરૂષો) ની સલાહ લીધા વગર કોઈ નજીવું કામ બી કરવું નહીં.

૧૭. **આમેત** શબ્દ એક ખાસ નામ તરીકે પણ વપડાય છે. જરથુસ્ત્રના ખુનીતું નામ એ હોવાથી તે ખુરાઇ અને ખુની કાંમને અર્થે બી વપડાય છે.

૨૫૨ મુ. (૧) તેઓ વળી એમ માનતા હતા કે: આવી મીત્રાચારી સૌથી શ્રેષ્ઠ છે: જે કોઈ પોતાના રવાનને પોતાની દોસ્તીમાં રાખે છે, અને શુ સુખાકારીમાં કે શુ આશ્વતમાં તેની દોસ્તી કદીખી છોડતો નથી. (૨) અને આવી રાહબરી સૌથી શ્રેષ્ઠ છે: જે કોઈ પોતાના અંતઃકરણને એક રાહબર તરીકે ગણે છે, અને તેની રાહબરી કદી છોડતો નથી. (૩) અને આવી પનાહ સારી છે: જે કોઈ તેના ભલા ખવાસને પોતાના પનાહ મીસલ ગણે છે, અને (તેની) પનાહને કદી પણ તજ દેતો નથી.

૨૫૩ મુ. તેઓ વળી એમ માનતા હતા કે: તે ભલાઈ (કહેવાય) નહીં કે જે માણસોને મીનોઈ રીતે અને તેમજ તનોમંદ રીતે જાહેર હોતી નથી; કારણકે આએ દુન્યાનું સાંધણું સારો સ્વભાવ (છે); સારા સ્વભાવનું સાંધણું પ્રમાણીક ખાસ્યત (છે); પ્રમાણીક ખાસ્યતનું સાંધણું ડહાપણું (છે); ડહાપણું સાંધણું અશો લોકો સાથની મશ્વરત (છે); હુનરનું સાંધન ઉદયોગ (છે); કીર્તીનું સાંધન સમ્યાધ (છે); (અ)ને રવાનનું સાંધણું ભલી મીનોઈ શક્તિઓની આરાધણા (છે.)

૨૫૪ મુ. (૧) તેઓ વળી એમ માનતા હતા કે: હરએક પ્રાણી અને પેદાયશ સાથે દરએક આદમીએ હલીમલી જવું જોઈયે,^૧ દરએક આદમીને તેણે નેક કામો દેખાડવાં જોઈયે, ધાર્મિક મદરેસામાં^૨ દીનને લગતી પવીત્ર શરેહ સમજાવવી જોઈયે, અને યકીનદાર (પુરૂષો) ને (તે શરેહના) ભેદભરમો જાહેર કરવા જોઈયે. (૨) વલી દરેક આદમીએ મજલસમાં સમ્યતા અને મુકરર કરેલા કાનુનો જાળવવા જોઈયે, (અને) મ્યઝદ (યાને આફ્રીગાન)ની પવિત્ર જગાને (મીનોઈ ભલી હસ્તીઓ માટે) ખુશાલી ભરેલી ખનાવવી જોઈયે; અને ઉરવીસગાહ (યાને યોઝદાશ્વરીની પવિત્ર જગા)માં ભલી મીનોઈ શક્તિઓની આરાધણા કરવી જોઈયે.

૨૫૫ મુ. (૧) તેઓ વળી એમ માનતા હતા કે: (એવો) કોઈ નથી કે જેની પ્રકૃત્તિમાં આ (નીચલાં) તત્ત્વો ખીલકુલ મોજુદ હોતાં નથી : યુરાઈ, વિષયપણું, જાદુઈ, અને નાફરમાની. ^૩ (૨) અને કોઈને માટે પણ સુધરવાનું બની શકે તેમ નથી,

૧. પહલવી આશ્તીહ મતન (સરખાવો ફારસી આશ્તીહ ખવારાન). ખીજી રીતે વાંચતાં, આશ્તીહ મિત્રો, ‘ સુલેહનો પ્યાર, ’ યા ‘ સુલેહ ચાહતાં, ’ “ એ ઉપરથી તરજુમો એમ થાય કે: દરએક પ્રાણી અને પેદાયશને સુલેહ સંપન્ન ચાહવાને શિખવવું, અને દરએક આદમીને નેકીનાં કામો જાહેર કરવાં.”

૨. એ પહલવી બોલ શપિસ્તાન ખી વંચાઈ શકાય, એટલે ‘ એક ચોરડો કે બ્યાં રાતની બંદગીઓ પઢવામાં આવે, ’ ‘ સુવાનો ચોરડો ’; પણ આ અર્થો હયાં બંધાયેસ્તા નથી.

૩૦. બાજ, યજ્ઞને અને વંદીદાદ વિગેરેની ક્રીયા માટે એલાહેદી રાખવામાં આવતી પવિત્ર જગાના સંબંધમાં આ શબ્દ રવાયતોમાં વપડાયેલો છે.

૩. કદાચ, જોદા અને ભલી મીનોઈ શક્તિઓ તરફ દેખાડવામાં આવતી નાફરમાની અને અપમાનખી થાય.

સીવાય કે અશો (પુરૂષો) સાથનાં (જરથોસ્તી) દીનનાં શિક્ષણને લગતા સમાગમથી સુધારો (કરવામાં આવે).

૨૫૬ મુ. (૧) તેઓ વળી એમ માનતા હતા કે: યુરાઇ એટલે જીલમ અને જફ ગુન્નરવો તે. (૨) વિષયપણું એટલે ઠગાઇ અને પુરેપુરી હાડમારી. (૩) જાદુઇ એટલે છુપાવેલો સ્વભાવ, અને પોતે હોય તેનાથી પોતાને જુદા પ્રકારનો દેખાડવો તે. (૪) નાફરમાની એટલે પોતા કરતાં જે વધુ બાહદુર હોય તેને મારવો અને તેને હોરાન કરવો.

૨૫૭ મુ. (૧) તેઓ વળી એમ માનતા હતા કે: જ્યાં સુધી મર્દ મોખેદો બરસ્તુમ (જલવી રાખે નહી) ત્યાં સુધી તેઓએ યજ્ઞનેની ક્રીયા કરવી નહીં; કારણ, (જો તેઓ તેમ કરે તો) આદુન્યામાં ઓરતોની અપવિત્રાઇ જે (અત્યાર આગમજ) ઘણી થોડી હતી તે ઇલાજ વગરની થઇ પડે. (૨) જ્યાં સુધી મોખદોએ બરેશતુમ જલવી રાખ્યું હતું ત્યાં સુધી જવાનોતું મરણ પ્રમાણ ઘણું કમી હતું. ^૧

૨૫૮ મુ. તેઓ વળી એમ માનતા હતા કે: જ્યારે અહરમને અહુરમઝદના પ્રાણીઓ અને પેદાયશોને નેહાલી ત્યારે તે લુલો થઇ ગયો હતો; અને જ્યારે તેણે ખોદાતું ક્ષકર્ત્તું કાંમ જોયું ત્યારે તે યુઠણમઝયે પડ્યો હતો; ^૨ અને જ્યારે તેણે રીસ્તાખેઝ જોયું ત્યારે તે મુગોમંતર બની ગયો, અને ત્રણ હજાર વર્ષ વેર પોતે છુપાઇ રહ્યો હતો.

૨૫૯ મુ. તેઓ વળી એમ માનતા હતા કે: દરએક મોહટાઇતું મુળ નમ્રતા અને પાદશાહોના પાદશાહ (પાક દાદાર) તરફનો ભક્તિભાવ છે; અને ધર્મતું મુળ માંથ છે; અને રોશનીતું મુળ ખોરશેદ છે.

૨૬૦ મુ. (૧) તેઓ વળી એમ માનતા હતા કે: જ્યારે પ્રમાણીક નીશાથી એક ચીજ જોવામાં આવે છે ત્યારે (તેની) સઘલી રૂઢીઓ અને ખાંમીઓ નજરે પડે છે; પ્રમાણીક નીશા એટલે ભલી ઇચ્છાની જાળવણી તે. (૨) જ્યારે એક ચીજને અધર્મી (નીશાથી) જોવામાં આવે છે ત્યારે (તેમાં) કશી પણ ખુબી જોવામાં આવતી નથી.

૨૬૧ મુ. તેઓ વળી એમ માનતા હતા કે: દીનતું મુલતત્વ એવા પ્રકારતું છે કે જ્યારે તે મારફત કાંઈ પણ ચીજ જોવામાં આવે છે ત્યારે જોનાર શખ્સ ખુદ પોતેજ (પોતાને) જોય છે, આએ વળી એવું જોવાતું છે કે જે કોઇ કેમ તેમાં જોવું તે જાણે છે તે (દીનની મારફત) દરએક ભણું અને યુરું જીવે છે.

૧. યાતો (૧) 'જ્યાં સુધી મર્દ મોખેદો બાંધેલી બરસમથી યજ્ઞનેની ક્રીયા કરતા નથી.....' (૨) 'જ્યાં સુધી ઇજ્યા વગરની બરસમ તેઓ વાપડતા નથી.....'.

૨. સરખાવો ફારસી અઝ પા ઉફ્તાદન, 'લથડવું,' યા દર પા ઉફ્તાદન, 'લાચાર થવું' યા બ ઝાનૂ દર આમદન, 'યુઠણ મઝયે પડવું.'

૨૬૨ મુ. (૧) તેઓ વળી એમ માનતા હતા કે: નરજાતિ અને નારીજાતી ધણી કીસમની હોય છે; અને નિચલી ચીને વળી નરજાતિ તથા નારીજાતિમાં (ગણાય છે): આસન ખેરદ (જાતી અકકલ) અને ગઝોધાસૂત ખેરદ (મેલવેલી દાનાધ). (૨) કારણ કે ગઝોધાસૂત ખેરદને નરજાતીમાં મેલવામાં આવે છે, અને આસન ખેરદને નારીજાતિમાં મેલવામાં આવે છે. (૩) માણસના શરીરમાં આસન ખેરદનું જેટલું પ્રમાણ હોય છે તેજ પ્રમાણમાં તે આસન ખેરદ મારફતે સમજી શકે છે. (૪) અને જે કોઈ ગઝોધાસૂત ખેરદ મેલવતો નથી તે કશું સમજી શકતો નથી; પણ જ્યારે તે તે મેલવે છે ત્યારે જેટલું ભલા ખવાસ અને આસન ખેરદથી જોધ શકાય તેટલુંજ તે સમજે છે. (૫) આસન ખેરદ (જ્યારે તે) ગઝોધાસૂત ખેરદ સાથે જોડાયલું નથી ત્યારે તે એક ચોરત મીસલ છે કે જેણી મર્દ સાથે સંબંધ રાખતી નથી, અને સંસારી હાલતમાં આવી ફળ ઉત્પન્ન કરતી નથી. (૬) અને તે કે જેનામાં આસન ખેરદ સંપૂર્ણ નથી તે એક ચોરત મીસાલ છે કે જેણીને એક મર્દ પસંદ કરતો નથી; કારણ કે એક ચોરત જેણીને મર્દ પસંદ કરતો નથી તેણી બચ્ચાંને એજ કારણસર પેદા કરતી નથી કે જેમ એક ચોરતને સાથે મળી બચ્ચાં જણવાને એક મર્દ હોય નહીં તેમ.

૨૬૩ મુ. તેઓ વળી એમ માનતા હતા કે: શ્રેષ્ઠ ચીજ અશો (પુરૂષો) સાથની ધાર્મિક ગુફતોય છે; કારણકે અશો (પુરૂષો) સાથની ધાર્મિક ગુફતોય ખોદાની પીછાણ કરવા જેવું કામ છે.

૨૬૪ મુ. (૧) તેઓ વળી એમ માનતા હતા કે: અહરમનને આએ રીતે દુન્યા-માંથી હાંકી કાઢવો જોઈએ, કે હરએક આદમીએ ખુદ પોતાને ખાતર તેને પોતાનાં શરીર-માંથી ખેંચી કાઢવો જોઈએ; ૧ સખય કે (નહીં તો) આએ દુન્યામાં અહરમન મનુષ્યનાં શરીરમાં તેનું રહેઠાણ કરે છે. (૨) એટલા માટે જ્યારે માણસોના શરીરમાં તેનું મકાન હોતું નથી ત્યારે તમામ દુન્યામાંથી તે જડમુળથી ઉખેડાઈ જશે; એટલે કે આએ દુન્યામાં જે કોઈનાથી તનમાં જ્યાં સુધી એક દ્રૂજ વસ્વાટ કરે છે ત્યાં સુધી અહર-મન આ દુન્યામાંજ (રહે છે.)

૨૬૫ મુ. તેઓ વળી એમ માનતા હતા કે: ભલી મીનોઈ શક્તિઓએ તેઓનું રહેઠાણ એવી જગ્યામાં કરેલું હોય છે કે જ્યારે તે જગ્યામાં તેઓનું રહેઠાણ હોય છે ત્યારે (ગોયા) આએ તમામ દુન્યામાં તેઓનું રહેઠાણ હોય છે; સખય કે જ્યારે માણસોના શરીરમાંથી અહરમન જડમુળથી ઉખેડાઈ જાય છે ત્યારે આ તમામ દુન્યામાંથી તે નાશ પામે છે, અને (ત્યારે) ભલી મીનોઈ શક્તિઓ માણસના તનમાં પ્રબલ ધરાવે છે.

૨૬૬ મુ. તેઓ વળી એમ માનતા હતા કે: ધર્મ ઉપર એટલે અવસ્તા અને અંદ ઉપર મનન કરવા માટે દરએકે ધણીજ કોશેશ કરવી જોઈએ; તેનું કારણ એ કે પોતાની દીન ઉપરનું સ્મરણ રવાન માટેનું બખ્તર સમાન છે. ૨

૧. સરખાવો ફારસી બોલ વાચીદન, 'ખેંચી કાઢવું.'

૨. સરખાવો ફારસી બોલ જોશન, 'બખ્તર'

:o:

५५५५ (hanpārīh) § CX., 2,
 p. 16, l. 6, n., 'abundance',
 '३६७६', '७५३२.' Cf. Av.
 ५५५५५५ (Sk. सम्-पर), 'to
 increase,' 'to fill to the
 brim', '५५३२५', '७६७५५
 ७२५'. Other readings :
 aūpārīh, 'swallowing',
 '७६३३ ७२५'; hūpārīh 'a
 good debt', '७३३३ ५३३३
 ७३२५ ५३३३'; cf. Av.,
 ५५५५५५.

arûdishn) § CXIII.,

7, p. 19, l. 2, *n.*, 'non-growth', 'stunting', 'દાબી દેવું'. Cf. Av. arûdishn, 'to lessen', 'આછું કરવું'.

hânutak) § CXIII.,

8, p. 19, l. 3, *n.*, 'evil people', 'ખરાં લોકો', Av. hânutak (Sk. શૂર), 'evil brood', 'હાલકો આલક'.

ardîk) § CXXXII.,

5, p. 31, l. 10, *adj.*, 'fighting', 'લડવું'. Cf. Av. ardîk.

âivâj) § CXLI., 2,

p. 36, l. 2, *adj.*, 'prosperous', 'આબાદ'. Cf. Pers. ایوان.

hastak) § CLXXV.,

2, p. 54, l. 11, *n.*, 'wealth', 'દૈવત'; Pers. هاست.

âirikhtêd) § CCIII.,

3, p. 68, l. 4, *verb.*, 'transgresses', 'પ્રતેહગાર થાય છે'. Cf. Av. âirikhtêd (Gatha XXXII., 7;

XLIV, 2) Av. root

arûdishn 'to deviate', 'to offend', 'આડે મારે જવું', 'ત્રાસ ઉપમાવેલ'.

âiyabâsiyêd),

§ CCXVIII., 1, p. 76, l. 6, *verb.*, 'spurns', 'આહાર કહે છે'. Cf. mod. Pers. باشیدن 'to spurn'.

âirangîkîg), §

CCXXVIII., 1, p. 83, l. 3, *adj.*, 'a sinful (person)', 'પ્રતેહગાર'. Cf. âirang, 'polluted' 'અપવીત્ર થયેલું', Av. âirangîkîg, 'stinking', 'ગંદાઈ', Pers. ارگند.

âyâvêd) § LXXXIX.,

1, p. 1, l. 9, *verb.*; *inf.* âyâvêd, 'to obtain', 'to fulfil', 'to attain', 'મેલવવું', 'અમ લાવવું'. Av. âyâvêd, Sk. અप्, 'to acquire'; Pers. یافتن.

jahî) § XCIII., 2, p.

6, l. 9, *n.*, 'a harlot', 'વેશ્યા'; Av. jahî.

دَمَنِي (damniḥ) § XCIII., 2, p. 6, l. 10, *n.*, 'intrigue', 'झगड़ु'. Pers. دمنه, 'a jackal', 'a shrewd cunning fellow', 'झड़ोछु', 'पकड़ो छुट्छो पुरुष'.

جَوِيتَ-وَاسْتَارِيَه (jvīt-vastarīh) § XCIII., 2, p. 7, l. 1, *n.*, 'masquerading', 'छुपेले वेश धारण करवे'; cf. Pers. جداگستر (lying on) different beds'.

يَا تَهَا (yâtîhâ) § CVI., 1, p. 14, l. 10, *n.*, 'attempts', 'कशिशे; Av., 'power'.

دَاسْتَاک (dastak) § CXII., p. 17, l. 8, *n.*, 'account-book', 'हिसाब राखवानी केताब'; cf. Pers. دَاسْتَاک, 'a passport', 'परवाने'.

گَوِيْجَار (gūvijār) § CXXV., 1, p. 25, l. 9, *n.*, 'reverence', 'मानभरतयो'. Cf. Pers. گوگزر 'one who pays a tribute of veneration to others'.

يَمَان (yamân) § CXLI., 4, p. 37, l. 2, *n.*, 'splendour', 'जहो जवाली'. Cf. Pers. يمان.

دَارَاغ (darag) § CXLVI., 3, p. 40, l. 9, *adj.*, 'distracted', 'लभगु', 'धुयवायधु (भगन)'. Pers. دَرَاغ.

دَانَار (dānar), § CCXVII., 3, p. 82, l. 8, *n.*, 'a day', 'दिवस'. Cf. Av.

گَاوَاوَر (gayavar), § CCXXIX., p. 83, l. 7, *n.*, 'vital protection', 'प्राणीक अयाव' Cf. Av. (rt. . . 'to live'), 'life', 'हैयाती' and rt. دَاسْتَاک, 'to protect', 'अयावव'.

دَاهَاغِي (dahagî), § CCXL., p. 90, l. 5, *n.*, 'ardour', 'उत्साह'.

دَاسْتَان (dâpistân), § CCLIV., 1, p. 97, l. 1, *n.*, 'a religious seminary', 'धार्मिक मंदिर'. Cf. Old Pers.

- ‘*dipi*’, Sk. ‘*dipi*’,
 ‘*lipi*’, ‘writing’, ‘લીપી’,
 ‘લખાણ’.
- جاوشانہ (jaôshanîh) § CCLXVI.,
 p. 103, l. 6, *n.*, ‘armour’
 ‘અખતર’. Cf.
 mod. Pers. جوشن .
- ودعه (kîrûgîhâ) §
 LXXXIX., 5, p. 2, l.
 7, *adv.*, ‘deliberately’,
 ‘વડેણીને’. Cf. Pahl. ودعو ,
 ‘conscience’ ‘જીર’, (vide
Pand Nâmak i Âtropât
 §§ 142, 143); cf. Pers.
 کیر , ‘memory’, ‘યાદદારત
 શક્તિ’.
- کانگ (kang), § CCVI, 4, p.
 70, l. 4, *n.*, ‘an idol-
 temple’, ‘કુરલીજ મહંક’. Cf.
 Mod. Pers. کنگ , ‘a
 pagoda’.
- گوارہ (gavârîg) § CLXXXIII.,
 p. 58, l. 8, ‘obscure’,
 ‘hazy’, ‘ઝાંખું’, ‘અસ્પષ્ટ’.
 Cf. Pers. گڑگ , ‘misty’,
 ‘dark’, ‘ઝાંખું’, ‘અધકારવાળું’.
- گیر (gîvar) § CCVI., 2, p.
- 69, l. 7, *n.*, ‘common-
 sense’, ‘સાદી સમજ’. Cf.
 Pers. گور .
- گابار (gaôbar), § CCVIII., 1,
 p. 70, l. 8, *n.*, ‘a plain
 without water’, ‘મેદાન’.
 Cf. Pers. گور , ‘a desert’,
 ‘જંગલ’. This word occurs
 in the sense of ‘a grave’,
 ‘ઘેર’ in Dk. Bk. VIII.,
 Chap. XXXIV. § 15.
- زآبز (zâbz) § CLXXXVI.,
 l. p. 59, l. 8, *n.*, ‘vege-
 tation’, ‘વનસ્પતી’, ‘ઝાડપાત’
 Cf. Pers. سبز .
- نایدوارہ (navîdvarîh) § CX., 2,
 p. 16, l. 6, *n.*, ‘hospi-
 tality’, ‘પરોણુગત’. Cf.
 Pers. نوید .
- نانگ (nang) § CX., 2, p. 16,
 l. 6, *n.*, ‘honour’, ‘આપર’.
 Cf. Dk. Vol. X., Bk.
 VI., § VII.; Pers. ننگ
 ‘honour’.
- واکھتاگہ (vâkhtagîh) §
 CXXVII., 3, p. 27, l.

5, *n.*, 'vigilance', 'સાવ-
ચેતી', 'હુશયારી', 'ખબરદારી'.
Pers. باختن 'to awake',
'જાગૃત થવું'.

وای (vayâ) § CXXXI., 1, p.
30, l. 6, *adj.*, 'essen-
tial', 'અવશ્યજી'. Pers. وای
'necessary'.

نفس (nafshâ) § CXXXII.,
1, p. 31, l. 2, *n.*, 'soul',
'રવાન'. Cf. Ar. نفس;
Pahl. નિસ (nisâ).

वरुणज (varunjag) § CLII., p.
42, l. 9, *adj.*, 'greedy',
'લોભી'. Pers. ورنج, 'a
glutton', 'a voluptuous
man', 'ખાધરો', 'વીલાસી'.

विशस्प (vishaspak) § CLXXV.,
2, p. 54, l. 11, *n.*,
'splendour', 'ઝલકાટ'. Pers.
گشسپ.

विचग-हतिगिह (vichag-hatigîh) §
CCVI., 2, p. 69, l. 6,
n., 'aversion', 'ધીકાર'.
Cf. Mod. Pers. وچگ
'to twist'. See Dk., Bk.
VI. § 43, Vol. X.

ख (vâng) § XC, 2, p. 3,
l. 4, *n.*, 'clink', 'ખણ-
ખણાત'. Pers. بنگ 'cla-
mour', 'ખાંગ'.

ویناوداک (vinâvdâk) § XCI., 3,
p. 4, l. 6, *part.*, 'observ-
ing', 'દેખરેખ રાખતી', 'જોતી'.
Av. rt. 𐬯𐬀𐬭𐬀 (Sk. वेत्),
'to observe'. Cf. Pers.
دیدن aorist form of دیدن
(Av. 𐬯𐬀) 'to see'.

वचग (vâchag), § XCVIII.,
p. 9, l. 5, *n.*, 'subject',
'sermon', 'ખાખાટ', 'વાચ'.
Cf. Av. 𐬯𐬀𐬭𐬀𐬭𐬀, 'a dis-
course' 'ઉપદેશ'.

विचितरिह (vichîtârîh) § XCIX.,
1, p. 9, l. 10, *n.*, 'help-
fulness', 'મદદગાર થઇ પડવું'
તે'. Cf. Av. 𐬯𐬀𐬭𐬀𐬭𐬀; Pers.
گزین, 'to assist' 'to
select' 'મદદ કરવી', 'ચૂંટી-
કાઢવું'. If we read it 𐬯𐬀𐬭𐬀𐬭𐬀
(vanjîtârîh) it means 'a
storing (of good works),'
'(સારા કામોનો) ભંડાર કરવો તે';
Pers. گنجینه.

પાત્વંડ (patvand) § XCII.,
1-5, p. 5, l. 6, etc., *n.*,
'obligation', 'binding',
'બંધન', 'ફરજ'. Av. 𐬨𐬀𐬯𐬭𐬀𐬢𐬀 (Sk. प्रति-बन्ध). Pers.
بندوان.

પાત્મનૈઃ (patmânîh) § XCIX.,
1, p. 9, l. 10, *n.*,
'temperance', 'marriage
compact', 'મીતાહર' 'લગનનો
કરાર'. Cf. Av. 𐬨𐬀𐬯𐬭𐬀𐬢𐬀 (Sk. प्रति-
'to be proportionate',
'પ્રમાણસર હોવું'. Pers.
پیما.

પદિય્યાર (padīyyâr) § CI. 2,
p. 11, l. 9, *adj.*, 'an,
tagonistic', 'afflicting',
'[વરુદ્ધ થવું]' 'અડગમથુમી
આવડું'. Av. 𐬨𐬀𐬯𐬭𐬀𐬢𐬀 (Sk. प्रति-
'to be proportionate',
'પ્રમાણસર હોવું'. Pers.
پیما.

પાત્રઝિઘ (pâtrûzîg), §
CCXXVI., p. 81, l. 8
adv., 'always', 'હમેશી'.
Cf. mod. Pers. دروزه
'perpetual', 'આણું', 'નિયત'.

બાન્ઝિશ્ન (banzishn) § CI., 4,
p. 12, l. 6, *adj.*, 'fami-
liar', 'હળીમળી ગયેલો';

Pers. باندیش 'to be friend-
ly'. Other readings :
bandhishn, 'a tie', 'an
union', 'બંધન', 'જોડાણ',
Av. rt. 𐬨𐬀𐬯𐬭𐬀𐬢𐬀, 'to bind';
bājishn, 'liberation
' છુટકારો'; Av. rt. 𐬨𐬀𐬯𐬭𐬀𐬢𐬀
'to deliver', 'છુટકારો કરવો'.
Mod. Pers. بخت.

બિક્ત (bikht), § CCVIII., 4,
p. 71, l. 6, *verb.*, 'dis-
tressed', 'દુઃખી થયેલો',
from 𐬨𐬀𐬯𐬭𐬀𐬢𐬀 (vīkhtan), 'to
be distressed'. Cf. Mod.
Pers. بیگتن.

બ્રાતારવાદ (brâtarvad) §
CCXLVI., p. 93, l. 7,
n., 'ally', 'મદદગાર'.

માહર (mahar) § LXXXIX.,
2, p. 2, l. 1, *n.*, 'to-
morrow', 'આવતી કાલ'. In
§ CC., it is used in the
sense of 'this morning',
vide the footnote on p. 72
of the English translation.

માર્દાવઝિઘ (mardâvûgîh) § XCI.,
1, p. 4, l. 1; § CXV.,
1, p. 7, l. 8, *n.*, 'moral

heroism', 'नीतिवान् दलीरी';
Pers. مردانگی (cf. also
مردانه صفت).

मतार्थ (matagīh) § CXXXIV.,
p. 32, l. 8, n., 'faculty of
reasoning', 'અર્થ જોડું પારખ-
વાની શક્તિ'. Cf. Av. મતાર્થ,
'thinking', 'વિચાર' from
Av. rt. મૈ, 'to think',
'વિચારવું'.

રશિશ્ન (rāshishn) § CCI.,
p. 67, l. 5, n., 'abso-
lution', 'છુટકારો'. Cf.
Pers. ریشتن 'to absolve'.

સ્પૃક્ત (spūkht) § LXXXIX.,
3, p. 2, l. 4, verb, to
'postpone', 'મુલતવી રાખવું'.
Av. સ્પૃક્ત (Sk. श्रि), 'to
throw away', 'ફેંકી દેવું';
Pers. سپردن, 'to drive
away', 'to thrust for-

ward', 'to evade', 'હાંકી
કાઢવું', 'આગળ હસેલવું',
'હાલવું'.

સ્તબ્ધ (stūb) § XCI., 4, p.
4, l. 9, n., 'defeated',
'આજેત', (મૌલો સ્તબ્ધ, 'to
stun' 'દાખી દેવું'). Av. સ્તબ્ધ
(Sk. स्तम्भ). Pers.
ستوبیدن.

સૂર-વાઠ્રાયીહ (sūr-vaêrâyīh) §
XCIH., 1, p. 6, l. 7
n., 'embellishment of
hospitality', 'ornament
of festivities', 'મેહમા-
નદારી કરવામાં સજ્જાર સમાન'.
Comp. Pers. سوز.

સ્પૃગ (spūg) § CXLIV., 2,
p. 39, l. 3, n., 'hatred',
'ધીકાર'. Pers. سبک,
'undignified', 'debased',
'નીચ', 'હલકું'.

CENTRAL ARCHAEOLOGICAL LIBRARY,
NEW DELHI

Catalogue No. 001.53/Sun - 34103.

Author— Suniana, D.D.P.

Title— Dinkard. Vol. 11.

Borrower No.	Date of Issue	Date of Return

"A book that is shut is but a block"

CENTRAL ARCHAEOLOGICAL LIBRARY
GOVT. OF INDIA
Department of Archaeology
NEW DELHI.

Please help us to keep the book
clean and moving.